

Miljöbedömningar

REGERINGSKANSLIET

Miljö- och energidepartementet

SOU och Ds kan köpas från Wolters Kluwers kundservice.
Beställningsadress: Wolters Kluwers kundservice, 106 47 Stockholm
Ordertelefon: 08-598 191 90
E-post: kundservice@wolterskluwer.se
Webbplats: wolterskluwer.se/offentligapublikationer

För remissutsändningar av SOU och Ds svarar Wolters Kluwer Sverige AB
på uppdrag av Regeringskansliets förvaltningsavdelning.

Svara på remiss – hur och varför

Statsrådsberedningen, SB PM 2003:2 (reviderad 2009-05-02).

En kort handledning för dem som ska svara på remiss.

Häftet är gratis och kan laddas ner som pdf från eller beställas på regeringen.se/remisser

Omslag: Regeringskansliets standard

Tryck: Elanders Sverige AB, Stockholm 2016

ISBN 978-91-38-24477-7

ISSN 0284-6012

Innehåll

1	Promemorians huvudsakliga innehåll	9
2	Författningsförslag.....	13
2.1	Förslag till lag om ändring i miljöbalken.....	13
2.2	Förslag till miljöbedömningsförordning	37
2.3	Förslag till lag om ändring i lagen (1962:627) om vissa åtgärder för utnyttjande av vattenkraft vid krig m.m.	52
2.4	Förslag till lag om ändring i lagen (1966:314) om kontinentalsockeln.....	53
2.5	Förslag till förordning om ändring i kontinentalsockelförordningen (1966:315)	55
2.6	Förslag till lag om ändring i väglagen (1971:948)	58
2.7	Förslag till lag om ändring i lagen (1977:439) om kommunal energiplanering.....	62
2.8	Förslag till lag om ändring i lagen (1978:160) om vissa rörledningar	63
2.9	Förslag till förordning om ändring i förordningen (1978:164) om vissa rörledningar	65
2.10	Förslag till lag om ändring i lagen (1983:293) om inrättande, utvidgning och avlysning av allmän farled och allmän hamn	67
2.11	Förslag till lag om ändring i lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet.....	70

2.12	Förslag till förordning om ändring i förordningen (1984:14) om kärnteknisk verksamhet	72
2.13	Förslag till lag om ändring i minerallagen (1991:45).....	74
2.14	Förslag till förordning om ändring i mineralförordningen (1992:285).....	76
2.15	Förslag till lag om ändring i lagen (1992:1140) om Sveriges ekonomiska zon	80
2.16	Förslag till lag om ändring i lagen (1995:1649) om byggande av järnväg.....	82
2.17	Förslag till lag om ändring i ellagen (1997:857)	86
2.18	Förslag till lag om ändring i lagen (1998:814) med särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning	89
2.19	Förslag till förordning om ändring i förordningen (1998:896) om hushållning med mark- och vattenområden m.m.....	91
2.20	Förslag till förordning om ändring i förordningen (1998:898) om inrättande, utvidgning och avlysning av allmän farled och allmän hamn	93
2.21	Förslag till förordning om ändring i förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	94
2.22	Förslag till förordning om ändring i förordningen (1998:929) om gatuhållning och skyltning.....	97
2.23	Förslag till förordning om ändring i förordningen (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken.....	98
2.24	Förslag till förordning om ändring i förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m....	101
2.25	Förslag till förordning om ändring i förordningen (1998:1388) om vattenverksamhet m.m.	103
2.26	Förslag till lag om ändring i naturgaslagen (2005:403)	105

2.27	Förslag till förordning om ändring i naturgasförordningen (2006:1043)	107
2.28	Förslag till förordning om ändring i förordningen (2008:715) om finansiella åtgärder för hanteringen av restprodukter från kärnteknisk verksamhet.....	110
2.29	Förslag till lag om ändring i plan- och bygglagen (2010:900)	113
2.30	Förslag till förordning om ändring i havsmiljöförordningen (2010:1341)	118
2.31	Förslag till förordning om ändring i plan- och byggförordningen (2011:338)	119
2.32	Förslag till förordning om ändring i avfallsförordningen (2011:927)	120
2.33	Förslag till förordning om ändring i förordningen (2011:1237) om miljöprövningsdelegationer	121
2.34	Förslag till förordning om ändring i förordningen (2012:546) med instruktion för Boverket	123
2.35	Förslag till förordning om ändring i vägförordningen (2012:707)	124
2.36	Förslag till förordning om ändring i förordningen (2012:708) om byggande av järnväg	126
2.37	Förslag till förordning om ändring i elförordningen (2013:208)	128
2.38	Förslag till förordning om ändring i miljöprövningsförordningen (2013:251)	130
2.39	Förslag till förordning om ändring i förordningen (2013:752) om tillståndsgivning i fråga om transeuropeiska energinfrastrukturer	131
2.40	Förslag till förordning om ändring i havsplaneringsförordningen (2015:400)	132
3	Ärendet och dess beredning	133

4	EU-rättsliga och internationella krav	139
4.1	SMB-direktivet	139
4.2	Esbokonventionen.....	141
4.3	MKB-direktivet.....	142
4.4	Århuskonventionen.....	147
5	Svensk rätt.....	153
5.1	Miljöbalkens bestämmelser om miljökonsekvens- beskrivningar och miljöbedömningar.....	154
5.2	Tidigare ändringar av miljöbalkens bestämmelser på området	155
6	Ett nytt 6 kap. miljöbalken	157
7	Nya och ändrade ord och uttryck	163
7.1	Strategiska och praktiska miljöbedömningar.....	163
7.2	Undersökning i frågan om en miljöbedömning ska göras	167
7.3	Beteckning för underlaget som ska tas fram för verksamheter utan en betydande miljöpåverkan	167
7.4	Miljöpåverkan, miljöeffekter och miljökonsekvenser.....	169
8	Gemensamma bestämmelser i 6 kap. miljöbalken	173
8.1	En ny gemensam syftesbestämmelse.....	173
8.2	Samordning av miljöbedömningar och liknande arbete.....	176
8.3	Planer och planeringsunderlag.....	177
9	Strategiska miljöbedömningar	181
9.1	Tillämpningsområdet för planer och program i 6 kap. miljöbalken.....	181
9.2	Samråd inom ramen för undersökningen.....	185

9.3	Beslut inom ramen för undersökningen.....	189
9.4	En strategisk miljöbedömning	191
9.5	Avgränsningssamråd inom ramen för den strategiska miljöbedömningen	192
9.6	Miljökonsekvensbeskrivningen inom ramen för den strategiska miljöbedömningen	193
9.7	Gränsöverskridande samråd inom ramen för den strategiska miljöbedömningen	195
9.8	Information om och yttranden över beslutsunderlag.....	196
9.9	Planer och program som läggs till grund för reglering	197
9.10	Information om antagande av en plan eller ett program	198
9.11	Övervakning	199
10	Praktiska miljöbedömningar	201
10.1	Tillämpningsområde	201
10.2	Utökat tillämpningsområde och följdändringar	207
10.3	Tillståndsplikt för vissa miljöfarliga verksamheter	210
10.4	Undersökning i frågan om en praktisk miljöbedömning ska göras	212
10.5	Samråd och beslut inom ramen för undersökningen.....	214
10.6	Beslutsunderlag när miljöpåverkan inte är betydande	218
10.7	En praktisk miljöbedömning.....	222
10.8	Avgränsningssamråd inom ramen för en praktisk miljöbedömning	224
10.9	Gränsöverskridande samråd inom ramen för den praktiska miljöbedömningen.....	228
10.10	Miljökonsekvensbeskrivningen inom ramen för den praktiska miljöbedömningen.....	229

10.11	Kontrollen av miljökonsekvensbeskrivningens kvalitet inom ramen för den praktiska miljöbedömningen.....	237
10.12	Allmänhetens deltagande inom ramen för den praktiska miljöbedömningen.....	240
10.13	Slutlig identifiering, beskrivning och samlad bedömning..	243
10.14	Information om avgörandet i tillståndsfrågan.....	244
11	Ändringar i vissa sektorslagar	247
11.1	Väglagen (1971:948), lagen (1995:1649) om byggande av järnväg och ellagen (1997:857).....	247
11.2	Plan- och bygglagen (2010:900)	251
11.3	Minerallagen (1991:45)	252
12	Övriga frågor	257
12.1	Miljöorganisationers tillgång till rättslig prövning i miljöfrågor	257
12.2	Allmänhetens deltagande när en renhållningsordning ändras	265
12.3	Kommunikationsskyldigheten enligt 19 kap. miljöbalken.....	267
12.4	Några lagtekniska ändringar i övrigt	267
12.5	Gemensam handläggning av vissa ärenden vid länsstyrelsernas miljöprövningsdelegationer	268
13	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	271
14	Konsekvenser	275
14.1	Förslagen i korthet, syfte och alternativ	275
14.2	Berörda myndigheter, kommuner, företag och andra enskilda.....	279
14.3	Konsekvenser för miljömålen och berörda aktörer.....	281

15	Författningskommentar	295
15.1	Förslag till lag om ändring i miljöbalken.....	295
15.2	Förslag till lag om ändring i lagen (1962:627) om vissa åtgärder för utnyttjande av vattenkraft vid krig m.m.	335
15.3	Förslag till lag om ändring i lagen (1966:314) om kontinentalsockeln.....	336
15.4	Förslag till lag om ändring i väglagen (1971:948)	336
15.5	Förslag till lag om ändring i lagen (1977:439) om kommunal energiplanering.....	338
15.6	Förslag till lag om ändring i lagen (1978:160) om vissa rörledningar	339
15.7	Förslag till lag om ändring i lagen (1983:293) om inrättande, utvidgning och avlysning av allmän farled och allmän hamn	339
15.8	Förslag till lag om ändring i lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet.....	340
15.9	Förslag till lag om ändring i minerallagen (1991:45)	341
15.10	Förslag till lag om ändring i lagen (1992:1140) om Sveriges ekonomiska zon.....	342
15.11	Förslag till lag om ändring i lagen (1995:1649) om byggande av järnväg	343
15.12	Förslag till lag om ändring i ellagen (1997:857).....	345
15.13	Förslaget till lag om ändring i lagen (1998:814) med särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning	347
15.14	Förslaget till lag om ändring i naturgaslagen (2005:403) ...	348
15.15	Förslaget till lag om ändring i plan- och bygglagen (2010:900)	349

Bilaga 1	Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/92/EU av den 13 december 2011 om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt (kodifiering)	353
Bilaga 2	Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/52/EU av den 16 april 2014 om ändring av direktiv 2011/92/EU om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt	375

1 Promemorians huvudsakliga innehåll

I denna promemoria föreslås bl.a. ett nytt 6 kap. miljöbalken, en ny miljöbedömningsförordning och följdändringar i sektorslagstiftning. Det övergripande syftet med förslaget är att *dels* genomföra de senaste ändringarna i det s.k. MKB-direktivet och i övrigt tillgodose de krav som följer av Sveriges EU-rättsliga och internationella åtaganden, *dels* effektivisera miljöbalkens bestämmelser om miljöbedömningar för såväl planer och program som verksamheter och åtgärder. Därigenom ges förutsättningar för att öka den samlade miljöskyddseffekten och samtidigt minska tidsåtgången och den administrativa bördan vid miljöprövningen.

En tydligare och mer strukturerad lagstiftning

Det nya 6 kap. miljöbalken föreslås få en ny struktur och vissa nya ord och uttryck introduceras. En påtaglig sådan ändring är att ordet miljöbedömning används för att beskriva de processer som regleras i 6 kap. Uttrycket strategisk miljöbedömning används för den process som avser planer och program och uttrycket praktisk miljöbedömning används för den process som avser verksamheter och åtgärder.

När det gäller miljöbedömning av planer och program innehåller det nya 6 kap. framför allt förtydliganden av vad som redan gäller. De ändringar som görs i förhållande till planer och program syftar till att öka myndigheters och kommuners tillämpning av bestämmelserna om miljöbedömningar samt till att öka transparensen i bedömningarna om en sådan ska göras eller inte göras.

Det s.k. ändringsdirektivet genomförs

När det gäller verksamheter och åtgärder innehåller promemorian ett förslag på hur de senaste ändringarna i MKB-direktivet ska genomföras i svensk rätt. För att tillgodose de nya kraven föreslås en bestämmelse som tydliggör de nuvarande kraven på innehåll i ett samrådsunderlag. Vidare föreslås bestämmelser som tydliggör de urvalskriterier som länsstyrelsen ska tillämpa i fråga om en miljöbedömning ska göras eller inte. En tidsfrist för när länsstyrelsen ska fatta beslut om huruvida en verksamhet eller åtgärd kan antas medföra betydande miljöpåverkan föreslås. Därtill föreslås bestämmelser med nya och förtydligade krav på vad en miljökonsekvensbeskrivning ska innehålla samt ett kompetenskrav för de personer som tar fram en sådan beskrivning. Slutligen föreslås krav som innebär att prövningsmyndigheten ska kungöra miljökonsekvensbeskrivningen på en lämplig webbplats och att allmänheten ska få skäligen tid och minst 30 dagar att yttra sig över beskrivningen.

Skilda kravnivåer tydliggörs

Bestämmelserna om en praktisk miljöbedömning av verksamheter och åtgärder ska enligt förslaget tillämpas endast på sådana verksamheter och åtgärder som *kan antas* medföra en betydande miljöpåverkan. I fråga om verksamheter och åtgärder som *inte kan antas* medföra en betydande miljöpåverkan ska verksamhetsutövaren i stället ta fram ett förenklat underlag. Ändringen syftar till att tydliggöra den skillnad i kravnivå som finns i nuvarande regelverk. Den bärande tanken är att en praktisk miljöbedömning ska krävas i den utsträckning det är miljömässigt motiverat, dvs. för verksamheter och åtgärder som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Kraven på innehåll i en miljökonsekvensbeskrivning och i ett förenklat underlag tydliggörs.

Miljöorganisationers rätt att överklaga förtydligas

I promemorian föreslås att 16 kap. 13 § miljöbalken om miljöorganisationers rätt att överklaga ändras på så sätt att miljöorganisationer ges en uttrycklig rätt att överklaga fler beslutstyper. Utök-

ningen avser tillsynsbeslut och beslut som innebär ett försämrat områdesskydd. Vidare tas kriteriet om att en miljöorganisation – för att ha rätt att överklaga – ska ha bedrivit verksamhet i Sverige i minst tre år bort. Rätt att överklaga ges i stället en ideell organisation som har till huvudsakligt ändamål att ta tillvara miljöskyddsintressen, har verkat för sådana intressen under minst två år och har minst 100 medlemmar i Sverige eller på annat sätt visar att den har allmänhetens stöd.

Övriga förslag och ikraftträdande

Promemorian innehåller även förslag om att en miljöprövningsdelegation ska kunna besluta om gemensam handläggning av vissa ärenden, t.ex. ska en miljöprövningsdelegation kunna handlägga ett ärende om tillstånd till miljöfarlig verksamhet gemensamt med ett ärende om dispens enligt artskyddsförordningen om ärendena har samband med varandra och har samma sökande.

Slutligen innehåller promemorian förslag om att bestämmelserna om samråd i 6 kap. miljöbalken ska göras tillämpliga i ärenden om bearbetningskoncession enligt minerallagen.

Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2017.

2 Författningsförslag

2.1 Förslag till lag om ändring i miljöbalken

Härigenom föreskrivs i fråga om miljöbalken

dels att 6 kap. ska upphöra att gälla,

dels att nuvarande 22 kap. 1 a, 1 b, 1 c och 1 d ska betecknas 22 kap. 1 b, 1 c, 1 d och 1 e,

dels att 5 kap. 11 §, 9 kap. 6 a §, 16 kap. 13 §, 17 kap. 3 och 6 §§ samt 19 kap. 4 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas ett nytt kapitel, 6 kap., tio nya paragrafer, 3 kap. 11–13 §§, 5 kap. 12–15 §§, 19 kap 4 a och 6 §§ och 22 kap. 1 a §, och närmast före 3 kap. 11 § och 5 kap. 13 och 15 §§ nya rubriker av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap.

Planer och planeringsunderlag

11 §

Den myndighet som handlägger ett mål eller ärende enligt denna balk ska se till att sådana planer enligt plan- och bygglagen (2010:900) och sådant planeringsunderlag som behövs för att belysa frågor om hushållning med mark och vatten finns tillgängliga i målet eller ärendet. Om myndigheten begär det, är kommunen skyldig att tillhandahålla planer

enligt plan- och bygglagen samt planeringsunderlaget till dessa.

12 §

Regeringen får i ett visst fall besluta att en eller flera kommuner ska redovisa till regeringen eller någon annan myndighet hur kommunen eller kommunerna i sin planering enligt plan- och bygglagen (2010:900) avser att tillgodose ett intresse som rör hushållningen med mark och vatten enligt detta kapitel och 4 kap.

13 §

Statliga myndigheter ska anmäla till regeringen om det uppkommer behov av en sådan redovisning som avses i 12 §.

5 kap.

11 §¹

En länsstyrelse i varje vattendistrikt *skall* vara vattenmyndighet med ansvar för förvaltningen av kvaliteten på vattenmiljön i distriktet.

Regeringen meddelar föreskrifter om vattenmyndigheterna.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om karaktärisering av vattenområden, förvaltningsplaner för vattendistrikt

En länsstyrelse i varje vattendistrikt *ska* vara vattenmyndighet med ansvar för förvaltningen av kvaliteten på vattenmiljön i distriktet.

¹ Senaste lydelse 2004:404.

och övervakning av vattenmiljön samt de föreskrifter som i övrigt behövs för förvaltningen av kvaliteten på vattenmiljön.

12 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om karaktärisering av vattenområden, förvaltningsplaner för vattendistrikt och övervakning av vattenmiljön samt de föreskrifter som i övrigt behövs för förvaltningen av kvaliteten på vattenmiljön.

Redovisning från kommunerna

13 §

Regeringen får i ett visst fall besluta att en eller flera kommuner ska redovisa till regeringen eller någon annan myndighet hur kommunen eller kommunerna i sin planering enligt plan- och bygglagen (2010:900) avser att genomföra ett åtgärdsprogram eller på annat sätt skapa förutsättningar för att miljö kvalitetsnormer enligt detta kapitel följs.

14 §

Statliga myndigheter ska anmäla till regeringen om det uppkommer behov av en redovisning enligt 13 §.

*Åtgärdsprogram och
förvaltningsplaner som
beslutsunderlag vid annan
prövning*

15 §

Den myndighet som handlägger ett mål eller ärende enligt denna balk ska se till att sådana beslutade åtgärdsprogram och förvaltningsplaner som avses i detta kapitel och som har betydelse för prövningen finns tillgängliga i målet eller ärendet.

6 kap. Miljöbedömningar

1 § I detta kapitel finns bestämmelser om miljöbedömningar för

1. planer och program (strategiska miljöbedömningar), och
2. verksamheter och åtgärder (praktiska miljöbedömningar).

2 § Kapitlet syftar till en enhetlig identifiering, beskrivning och bedömning av miljöeffekter vid planering och beslutsfattande samt till att ge allmänheten tillgång till information och möjlighet till medbestämmande.

Med miljöeffekter avses direkta, indirekta, kumulativa, samverkande, positiva och negativa effekter på

1. befolkning och människors hälsa,
2. djur- eller växtarter som är skyddade enligt 8 kap., och biologisk mångfald i övrigt,
3. mark, jord, vatten, luft, klimat, landskap, bebyggelse och kulturmiljö,
4. hushållningen med mark, vatten och den fysiska miljön i övrigt,
5. annan hushållning med material, råvaror och energi, och
6. andra delar av miljön.

Med effekter avses såväl tillfälliga som bestående effekter samt effekter på kort, medellång och lång sikt.

Planer och program

Att undersöka om det ska göras en strategisk miljöbedömning

3 § En myndighet eller kommun som upprättar, antar eller ändrar en plan eller ett program som krävs i lag eller annan författning ska

1. undersöka om genomförandet av planen, programmet eller ändringen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan, och

2. göra en strategisk miljöbedömning, om undersökningen visar att genomförandet kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

4 § Skyldigheterna i 3 § gäller inte

1. planer och program som endast syftar till att tjäna totalförsvaret eller räddningstjänsten,

2. finansiella eller budgetära planer och program, och

3. planer och program som enligt föreskrifter som regeringen meddelar inte kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

5 § Regeringen får meddela föreskrifter om att vissa slag av planer och program inte ska antas medföra en betydande miljöpåverkan.

6 § Undersökningen ska innebära att myndigheten eller kommunen

1. identifierar de omständigheter som talar för eller emot en betydande miljöpåverkan,

2. samråder i frågan om betydande miljöpåverkan med de kommuner, länsstyrelser och andra myndigheter som från miljösynpunkt kan antas bli berörda av planen eller programmet, och

3. avgör genom ett särskilt beslut om en strategisk miljöbedömning ska göras.

Regeringen kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela närmare föreskrifter om undersökningen.

7 § Beslutet om strategisk miljöbedömning ska grundas på och redovisa det som kommer fram vid identifieringen och samrådet.

Om myndigheten eller kommunen utan samråd kommer fram till att en strategisk miljöbedömning ska göras, får beslutet fattas trots att samråd inte skett.

Beslutet ska göras tillgängligt för allmänheten.

8 § Beslutet om strategisk miljöbedömning får inte överklagas särskilt.

Att göra en strategisk miljöbedömning

9 § Den som ska göra en strategisk miljöbedömning ska

1. samråda om hur omfattningen av och detaljeringsgraden i en miljökonsekvensbeskrivning ska avgränsas (avgränsningssamråd),
2. ta fram en miljökonsekvensbeskrivning,
3. ge tillfälle till synpunkter på miljökonsekvensbeskrivningen och förslaget till plan eller program, och
4. ta hänsyn till miljökonsekvensbeskrivningen och inkomna synpunkter innan planen eller programmet antas.

Avgränsningssamrådet i den strategiska miljöbedömningen

10 § Avgränsningssamrådet ska ske med de kommuner, länsstyrelser och andra myndigheter som från miljösynpunkt kan antas bli berörda av planen eller programmet.

Miljökonsekvensbeskrivningen i den strategiska miljöbedömningen

11 § Miljökonsekvensbeskrivningen ska innehålla

1. en sammanfattning av planens eller programmets innehåll, dess huvudsakliga syfte och förhållande till andra relevanta planer och program,
2. en identifiering, beskrivning och bedömning av rimliga alternativ med hänsyn till planens eller programmets syfte och geografiska räckvidd,
3. uppgifter om
 - a) miljöförhållandena och miljöns sannolika utveckling om planen eller programmet inte genomförs,
 - b) miljöförhållandena i de områden som kan antas komma att påverkas betydligt,
 - c) befintliga miljöproblem som är relevanta för planen eller programmet, särskilt miljöproblem som rör ett sådant område som avses i 7 kap. eller ett annat område av särskild betydelse för miljön, och
 - d) hur hänsyn tas till relevanta miljö kvalitetsmål och andra miljöhänsyn,

4. en identifiering, beskrivning och bedömning av de betydande miljöeffekter som genomförandet av planen eller programmet kan antas medföra,

5. uppgifter om de åtgärder som planeras för att förebygga, hindra, motverka eller avhjälpa betydande negativ miljöpåverkan,

6. en sammanfattning av de överväganden som har gjorts, vilka skäl som ligger bakom gjorda val av olika alternativ och eventuella problem i samband med att uppgifterna sammanställdes,

7. en redogörelse för de åtgärder som planeras för uppföljning och övervakning av den betydande miljöpåverkan som genomförandet av planen eller programmet medför, och

8. en icke-teknisk sammanfattning av 1–7.

12 § Miljökonsekvensbeskrivningens omfattning och detaljeringsgrad ska vara rimlig med hänsyn till

1. bedömningsmetoder och aktuell kunskap,

2. planens eller programmets innehåll och detaljeringsgrad,

3. var i en beslutsprocess som planen eller programmet befinner sig,

4. att vissa frågor kan bedömas bättre i samband med prövningen av andra planer och program eller i tillståndsprövningen av verksamheter eller åtgärder, och

5. allmänhetens intresse.

Samråd med andra länder i den strategiska miljöbedömningen

13 § Om planens eller programmets genomförande kan antas medföra en betydande miljöpåverkan i ett annat land eller om ett land som kan komma att påverkas betydligt av genomförandet begär det, ska den myndighet som regeringen bestämmer

1. överlämna miljökonsekvensbeskrivningen och förslaget till plan eller program till det andra landets ansvariga myndighet,

2. om det andra landet vill delta i miljöbedömningen, samråda med det landet i fråga om den gränsöverskridande miljöpåverkan som genomförandet av planen eller programmet kan antas medföra och de åtgärder som planeras för att förebygga, hindra eller motverka en betydande miljöpåverkan, och

3. ge det andra landet den information som behövs för samrådet och möjlighet att lämna synpunkter.

14 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om samråd enligt 13 §.

Synpunkter på det slutliga beslutsunderlaget för en plan eller ett program

15 § När miljökonsekvensbeskrivningen har tagits fram ska den och förslaget till plan eller program, så tidigt som möjligt och innan planen eller programmet antas, göras tillgängliga för allmänheten och de myndigheter och kommuner som från miljösynpunkt kan antas bli berörda. De ska ges information om hur de kan ta del av förslaget och miljökonsekvensbeskrivningen samt hur och inom vilken tid synpunkter kan lämnas. Tiden för synpunkter ska vara skälig.

Beslut att anta en plan eller ett program

16 § Av ett beslut att anta en plan eller ett program som omfattas av kravet på strategisk miljöbedömning eller av en särskild handling i anslutning till beslutet ska det finnas en redovisning av

1. hur miljöaspekterna har integrerats i planen eller programmet,
2. hur hänsyn har tagits till miljökonsekvensbeskrivningen och inkomna synpunkter,
3. skälen för att planen eller programmet har antagits i stället för de alternativ som övervägts, och
4. vilka åtgärder som planeras för att övervaka och följa upp den betydande miljöpåverkan som genomförandet av planen eller programmet medför.

17 § Den som har antagit en plan eller ett program som omfattas av kravet på strategisk miljöbedömning ska informera allmänheten och de myndigheter och kommuner som från miljösynpunkt kan antas bli berörda om antagandet och göra planen eller programmet, beslutet och den redovisning som avses i 16 § tillgängliga för dem.

18 § När samråd har skett med ett annat land enligt 13 §, ska den myndighet som regeringen bestämmer se till att den information som avses i 17 § lämnas till den ansvariga myndigheten i det andra landet.

19 § Den myndighet eller kommun som har antagit en plan eller ett program som omfattas av kravet på strategisk miljöbedömning ska övervaka och följa upp de betydande miljöeffekter som genomförandet av planen eller programmet faktiskt medför. Detta ska göras för att myndigheten eller kommunen tidigt ska få kännedom om sådan betydande miljöpåverkan som tidigare inte har identifierats så att lämpliga åtgärder för avhjälpande kan vidtas.

Resultatet av övervakningen och uppföljningen ska göras tillgängligt för allmänheten.

Verksamheter och åtgärder

Praktiska miljöbedömningar vid tillståndsprövning och i andra ärenden

20 § En praktisk miljöbedömning ska göras i fråga om en verksamhet eller åtgärd som ska prövas

1. för ett tillstånd som avses i 7 kap. 28 a §, om det inte rör sig om brådskande åtgärder som är nödvändiga med hänsyn till skyddet mot allvarliga olägenheter för människors hälsa, eller

2. för ett tillstånd som avses i 9 eller 11 kap. eller för en tillåtelse som avses i 17 kap., om verksamheten eller åtgärden kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

En bestämmelse om förenklat underlag finns i 27 §.

21 § Regeringen får meddela föreskrifter om att vissa slag av verksamheter och åtgärder ska eller inte ska antas medföra en betydande miljöpåverkan.

22 § Regeringen får meddela föreskrifter om att 23–46 §§ ska tillämpas helt eller delvis i dispensärenden eller andra ärenden enligt denna balk eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av balken.

Att undersöka om det ska göras en praktisk miljöbedömning

23 § Om en praktisk miljöbedömning är beroende av att verksamheten eller åtgärden kan antas medföra en betydande miljö-

påverkan, ska frågan om betydande miljöpåverkan avgöras i en undersökning.

En sådan undersökning behöver dock inte göras om

1. den som avser att bedriva verksamheten eller vidta åtgärden (verksamhetsutövaren) anser att en betydande miljöpåverkan kan antas,
2. frågan om betydande miljöpåverkan har reglerats i föreskrifter som regeringen har meddelat med stöd av 21 §, eller
3. verksamhetsutövaren har förelagts att ansöka om ett tillstånd som avses i 9 kap. 6 a §.

24 § Undersökningen ska innebära att

1. verksamhetsutövaren tar fram ett samrådsunderlag,
2. verksamhetsutövaren samråder i frågan om betydande miljöpåverkan (undersökningssamråd) med länsstyrelsen, tillsynsmyndigheten och de enskilda som kan antas bli särskilt berörda av verksamheten eller åtgärden, och
3. länsstyrelsen avgör genom ett särskilt beslut om en praktisk miljöbedömning ska göras.

Regeringen kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela närmare föreskrifter om undersökningen.

25 § Verksamhetsutövaren ska

1. lämna samrådsunderlaget till dem som deltar i undersökningssamrådet i så god tid att synpunkter på underlaget och i frågan om betydande miljöpåverkan kan tas till vara när länsstyrelsen prövar frågan om en praktisk miljöbedömning ska göras, och
2. när samrådet är avslutat redogöra för hur samrådet skett, vilka som bjudits in och vad som framkommit vid samrådet och lämna samrådsredogörelsen till länsstyrelsen.

26 § Länsstyrelsens beslut i frågan om en praktisk miljöbedömning ska göras ska grundas på och redovisa de omständigheter som talar för eller emot att verksamheten eller åtgärden kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Beslutet får inte överklagas särskilt.

Förenklat underlag när en praktisk miljöbedömning inte ska göras

27 § Om länsstyrelsen beslutar att en praktisk miljöbedömning inte ska göras, ska verksamhetsutövaren i stället ta fram ett förenklat underlag som innehåller de upplysningar som behövs för en bedömning av de huvudsakliga miljöeffekter som verksamheten eller åtgärden ändå kan förväntas ge.

Verksamhetsutövaren ska se till att de som deltog i undersökningssamrådet har fått tillfälle att ge sina synpunkter på underlagets omfattning och detaljeringsgrad innan underlaget tas fram. Underlaget ska innehålla en redovisning av de synpunkterna och samrådsredogörelsen enligt 25 § 2.

Att göra en praktisk miljöbedömning

28 § Den praktiska miljöbedömningen ska innebära att

1. verksamhetsutövaren samråder om hur en miljökonsekvensbeskrivning ska avgränsas (avgränsningssamråd),

2. verksamhetsutövaren tar fram en miljökonsekvensbeskrivning,

3. verksamhetsutövaren ger in miljökonsekvensbeskrivningen till den som prövar tillståndsfrågan,

4. den som prövar tillståndsfrågan ger tillfälle till synpunkter på miljökonsekvensbeskrivningen, och

5. den som prövar tillståndsfrågan gör en slutlig bedömning som grundas på miljökonsekvensbeskrivningen och det som i övrigt kommer fram under handläggningen.

Avgränsningssamrådet i den praktiska miljöbedömningen

29 § Avgränsningssamrådet ska innebära att verksamhetsutövaren inför arbetet med miljökonsekvensbeskrivningen samråder om verksamhetens eller åtgärdens lokalisering, omfattning och utformning, de huvudsakliga miljöeffekter som verksamheten eller åtgärden kan antas medföra i sig eller till följd av yttre händelser samt om miljökonsekvensbeskrivningens omfattning och detaljeringsgrad.

Om samrådet avser en verksamhet eller åtgärd som omfattas av lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor ska samrådet även avse hur all-

varliga kemikalieolyckor till följd av verksamheten eller åtgärden ska kunna förebyggas och begränsas.

30 § Avgränsningssamrådet ska ske med länsstyrelsen och tillsynsmyndigheten och de övriga statliga myndigheter, de kommuner och den allmänhet som kan antas bli berörda av verksamheten eller åtgärden.

Verksamhetsutövaren ska se till att de som ingår i samrådsgruppen enligt första stycket men som inte tidigare har fått ett samrådsunderlag kan ta del av ett sådant underlag.

Om något undersökningssamråd inte har skett med stöd av 24 § 2, ska samrådsunderlaget innehålla uppgift om det.

31 § Avgränsningssamrådet ska påbörjas och samrådsunderlaget lämnas i så god tid att det ger utrymme för ett meningsfullt samråd innan verksamhetsutövaren utformar miljökonsekvensbeskrivningen och sin slutliga tillståndsansökan.

32 § Länsstyrelsen ska under avgränsningssamrådet verka för att innehållet i miljökonsekvensbeskrivningen får den omfattning och detaljeringsgrad som behövs för tillståndsprövningen.

Om verksamhetsutövaren begär det, ska länsstyrelsen redovisa sin bedömning i frågan. Länsstyrelsens redovisning är inte bindande.

Samråd med andra länder i den praktiska miljöbedömningen

33 § Om verksamheten eller åtgärden kan antas medföra en betydande miljöpåverkan i ett annat land eller om ett land som kan komma att påverkas betydligt av verksamheten eller åtgärden begär det, ska den myndighet som regeringen bestämmer

1. informera det andra landet om verksamheten eller åtgärden, dess möjliga gränsöverskridande konsekvenser och vilken typ av beslut som kan komma att fattas, och

2. ge det andra landet skälig tid att yttra sig över om det vill delta i miljöbedömningen.

Om det andra landet vill delta i miljöbedömningen, ska myndigheten ge det andra landet möjlighet att delta i ett samrådsför-

farande om miljökonsekvensbeskrivningen och den slutliga tillståndsansökan.

34 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om samråd enligt 33 §.

Miljökonsekvensbeskrivningen i den praktiska miljöbedömningen

35 § Miljökonsekvensbeskrivningen ska möjliggöra en samlad bedömning av de huvudsakliga miljöeffekter som verksamheten eller åtgärden kan antas medföra i sig eller till följd av yttre händelser och innehålla

1. uppgifter om verksamhetens eller åtgärdens lokalisering, utformning, omfattning och andra egenskaper som kan ha betydelse för miljöbedömningen,

2. uppgifter om alternativa lösningar för verksamheten eller åtgärden,

3. uppgifter om relevanta miljöförhållanden innan verksamheten påbörjas eller åtgärden vidtas och hur de förhållandena förväntas utveckla sig om verksamheten eller åtgärden inte påbörjas eller vidtas,

4. en identifiering, beskrivning och bedömning av de huvudsakliga miljöeffekterna,

5. uppgifter om de åtgärder som planeras för att förebygga, hindra, motverka eller avhjälpa de negativa miljöeffekterna,

6. uppgifter om de åtgärder som planeras för att undvika att verksamheten eller åtgärden bidrar till att en miljökvalitetsnorm enligt 5 kap. inte följs, om sådana uppgifter är relevanta med hänsyn till verksamhetens art och omfattning,

7. uppgifter om beredskapen för och föreslagna insatser vid kris-situationer, om sådana uppgifter är relevanta med hänsyn till verksamhetens eller åtgärdens art och omfattning,

8. en redogörelse för de prognos- och mätmetoder, underlag och informationskällor som har använts med uppgift om eventuella brister och osäkerheter i metoderna och underlagen,

9. en icke-teknisk sammanfattning av 1–8,

10. en referenslista med uppgifter om de källor som har använts, och

11. en redogörelse för de samråd som har skett och vad som kommit fram i samråden.

I fråga om att ändra en verksamhet enligt 16 kap. 2 § första stycket får miljökonsekvensbeskrivningens innehåll anpassas till ändringen i den utsträckning som de betydande miljöeffekter som ändringen i sig eller till följd av yttre händelser kan förväntas medföra inte har ett samband med miljöeffekter som kan förväntas från verksamheten i övrigt.

36 § Om verksamheten eller åtgärden på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett naturområde som är förtecknat enligt 7 kap. 27 § första stycket 1 eller 2, ska miljökonsekvensbeskrivningen innehålla en beskrivning av verksamhetens eller åtgärdens konsekvenser för syftet med att bevara området, en redogörelse för de alternativ som har övervägts med en motivering till varför ett visst alternativ valts samt de uppgifter som i övrigt behövs för prövningen enligt 7 kap. 28 b och 29 §§.

Om miljökonsekvensbeskrivningen har upprättats enbart för en prövning enligt 7 kap. 28 b och 29 §§, kan innehållet i miljökonsekvensbeskrivningen begränsas till de uppgifter som behövs för den prövningen.

37 § De uppgifter som ska finnas med i miljökonsekvensbeskrivningen enligt 35 och 36 §§ ska ha den omfattning och detaljeringsgrad som är rimlig med hänsyn till bedömningsmetoder och aktuell kunskap.

38 § Regeringen kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela närmare föreskrifter om vad miljökonsekvensbeskrivningen ska innehålla.

Regeringen får meddela föreskrifter om hur miljökonsekvensbeskrivningen ska tas fram.

Miljöbedömningen hos den som prövar tillståndsfrågan

39 § Den som prövar tillståndsfrågan ska, om miljökonsekvensbeskrivningen kan läggas till grund för den fortsatta miljöbedömningen, kungöra att miljökonsekvensbeskrivningen finns, göra den

tillgänglig för allmänheten och ge allmänheten skälig tid och minst 30 dagar att yttra sig.

Om tillståndsfrågan enbart avser en prövning enligt 7 kap. 28 b eller 29 § ska första stycket tillämpas endast i den utsträckning som behövs för prövningen eller som är lämplig för att ge allmänheten information.

40 § Kungörelsen ska innehålla upplysningar om

1. att verksamheten eller åtgärden omfattas av kraven på praktisk miljöbedömning enligt detta kapitel,
2. vem som prövar tillståndsfrågan,
3. var miljökonsekvensbeskrivningen och andra handlingar i målet eller ärendet finns tillgängliga,
4. till vem och inom vilken tid synpunkter kan lämnas, och
5. hur ny information i målet eller ärendet kommer att kungöras eller hållas tillgänglig.

Om samråd med ett annat land ska ske enligt detta kapitel, ska kungörelsen innehålla en upplysning om detta.

41 § Kungörelsen om miljökonsekvensbeskrivningen ska göras

1. på en lämplig webbplats,
2. i en ortstidning eller på den plats som är särskilt föreskriven, och
3. tillsammans med kungörelsen om ansökan, om ansökan ska kungöras.

42 § Den som prövar tillståndsfrågan ska, om det främjar prövningen, i ett särskilt beslut innan tillståndsfrågan avgörs ta ställning till om miljökonsekvensbeskrivningen uppfyller kraven i detta kapitel så att den praktiska miljöbedömningen kan slutföras. Ett sådant beslut får inte överklagas särskilt.

43 § Den som prövar tillståndsfrågan ska, när tillståndsfrågan avgörs, slutföra miljöbedömningen genom att med hänsyn till innehållet i miljökonsekvensbeskrivningen och det som kommit fram under handläggningen av målet eller ärendet identifiera, beskriva och göra en samlad bedömning av miljöeffekterna.

Om något särskilt beslut enligt 42 § inte har meddelats, ska myndigheten ta ställning till om miljökonsekvensbeskrivningen

uppfyller kraven i detta kapitel i samband med avgörandet av målet eller ärendet.

Information om avgörandet i tillståndsfrågan

44 § Den som prövar en tillståndsfråga som kräver en praktisk miljöbedömning ska, när frågan är avgjord, snarast kungöra detta. Av kungörelsen ska det framgå hur allmänheten kan få tillgång till innehållet i avgörandet.

Om avgörandet enbart avser en prövning enligt 7 kap. 28 b eller 29 §, behöver dock kungörelse ske endast om det är lämpligt för att ge allmänheten information.

45 § Om samråd har skett med ett annat land enligt 33 §, ska den myndighet som regeringen bestämmer se till att den information som avses i 44 § lämnas till den ansvariga myndigheten i det andra landet.

Samordning

46 § Den som gör en strategisk eller praktisk miljöbedömning ska sträva efter att samordna arbetet med andra miljöbedömningar som görs enligt detta kapitel eller med liknande arbete som görs enligt andra författningar.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

9 kap.

6 a §²

Även om tillståndsplikt inte följer av föreskrifter som har meddelats med stöd av 6 §, får tillsynsmyndigheten besluta att förelägga en verksamhetsutövare att ansöka om tillstånd, om

Även om tillståndsplikt inte följer av föreskrifter som har meddelats med stöd av 6 § får tillsynsmyndigheten besluta att förelägga en verksamhetsutövare att ansöka om tillstånd, om

² Senaste lydelse 2012:907

verksamheten *medför risk för betydande föroreningar eller andra betydande olägenheter för människors hälsa eller miljön.* verksamheten *kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.*

Lydelse enligt SFS 2016:782

Föreslagen lydelse

15 kap.

44 §

Bestämmelserna i 42 och 43 §§ gäller även förslag till ändringar i en renhållningsordning.

En kommun behöver inte ställa ut ett förslag till ändring i renhållningsordningen, om ändringen berör endast ett fåtal fastighetsinnehavare eller annars är liten.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

16 kap.

7 §

Vid prövningen enligt denna balk *skall* hänsyn tas till andra verksamheter eller särskilda anläggningar som kan *antas bli behövliga* för att verksamheten *skall* kunna *utnyttjas* på ett ändamålsenligt sätt.

Vid prövningen enligt denna balk *ska* hänsyn tas till andra verksamheter eller särskilda anläggningar som kan *komma att behövas* för att verksamheten *ska* kunna *komma till stånd eller bedrivas* på ett ändamålsenligt sätt.

13 §³

Överklagbara domar och beslut *om* tillstånd, godkännande eller

En ideell organisation som har till huvudsakligt ändamål att ta

³ Senaste lydelse 2010:882.

dispens enligt denna balk, om upphävande av skydd av området enligt 7 kap. eller om tillsyn enligt 10 kap. eller i sådana frågor enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av balken, får överklagas av en ideell förening eller en annan juridisk person som

- 1. har till huvudsakligt ändamål att tillvarata naturskydds- eller miljöskyddsintressen,*
- 2. inte är vinstdrivande,*
- 3. har bedrivit verksamhet i Sverige under minst tre år, och*
- 4. har minst 100 medlemmar eller på annat sätt visar att verksamheten har allmänhetens stöd.*

Rätten att överklaga enligt första stycket gäller även om överklagandet enbart avser ett villkor eller en annan bestämmelse i domen eller beslutet och även om domen eller beslutet är resultatet av en prövning enligt 22 kap. 26 §, 24 kap. 2, 3, 5, 6 eller 8 § denna balk eller en prövning enligt 7 kap. 13, 14 eller 16 § lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet. Rätten att överklaga enligt första stycket gäller dock inte domar och beslut som rör Försvarsmakten, Fortifikationsverket, Försvarets materielverk eller Försvarets radioanstalt.

tillvara miljöskyddsintressen, har verkat för sådana intressen under minst två år och har minst 100 medlemmar i Sverige eller på annat sätt visar att den har allmänhetens stöd får överklaga överklagbara domar och beslut enligt denna balk eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av balken i fråga om tillstånd, godkännande, dispens eller tillsyn eller som innebär ett försämrat områdeskydd. Den som vill överklaga ska göra det innan tiden för överklagande har gått ut för parterna och sakägarna.

Rätten att överklaga gäller även om överklagandet enbart avser ett villkor eller en annan bestämmelse i domen eller beslutet och även om domen eller beslutet är resultatet av en prövning enligt 22 kap. 26 §, 24 kap. 2, 3, 5, 6 eller 8 § denna balk eller en prövning enligt 7 kap. 13, 14 eller 16 § lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet.

Rätten att överklaga gäller inte domar och beslut som rör Försvarsmakten, Fortifikationsverket, Försvarets materielverk eller Försvarets radioanstalt.

Den som vill överklaga med stöd av första eller andra stycket ska göra det innan tiden för överklagande har gått ut för parterna och sakägarna.

17 kap.

3 §⁴

Regeringen får för ett visst fall förbehålla sig att pröva tillåtligheten av en verksamhet som inte omfattas av kravet på prövning enligt 1 §, om

1. verksamheten i betraktande av de intressen som denna balk enligt 1 kap. 1 § *skall* främja kan antas få betydande omfattning eller bli av ingripande slag,

2. verksamheten utanför ett område som förtecknats enligt 7 kap. 27 § kan antas mer än obetydligt skada naturvärdet inom området,

3. verksamheten omfattas av *bestämmelserna* i 4 kap. 6 § tredje stycket.

Rätten till förbehåll enligt första stycket 2 gäller enbart verksamhet som är tillståndspliktig enligt balken eller enligt föreskrifter meddelade med stöd av balken.

Om ett mål eller ärende enligt denna balk pågår om tillståndsprövning av verksamheten, *skall* regeringen omedelbart lämna besked om förbehållet till den tillståndsprövande mark- och miljödomstolen eller myndigheten.

1. verksamheten i betraktande av de intressen som denna balk enligt 1 kap. 1 § *ska* främja kan antas få betydande omfattning eller bli av ingripande slag,

2. verksamheten utanför ett område som förtecknats enligt 7 kap. 27 § kan antas mer än obetydligt skada naturvärdet inom området, *eller*

3. verksamheten omfattas av 4 kap. 6 § tredje stycket.

Om ett mål eller ärende enligt denna balk pågår om tillståndsprövning av verksamheten, *ska* regeringen omedelbart lämna besked om förbehållet till den tillståndsprövande mark- och miljödomstolen eller myndigheten.

⁴ Senaste lydelse 2010:923.

6 §⁵

Regeringen får tillåta en verksamhet som avses i 1 § 1, endast om kommunfullmäktige har tillstyrkt detta.

Samma förutsättning för regeringens tillåtlighet gäller också i fråga om verksamheter som avses i 3 § första stycket 1 eller 4 §, om de avser annat än vattenverksamhet eller trafikanläggningar.

Om det från nationell synpunkt är synnerligen angeläget att verksamheten kommer till stånd, får regeringen trots det som sägs i första och andra styckena, tillåta

1. en verksamhet som anges i 1 § 1, om det är fråga om mellanlagring eller slutlig förvaring av kärnämne eller kärnavfall, och

2. en verksamhet som anges i 4 a § 6–9.

Tredje stycket gäller dock inte om en annan plats bedöms vara lämpligare för verksamheten eller om en lämplig plats har anvisats för verksamheten inom en annan kommun som kan antas godta en placering där.

Kommunfullmäktiges tillstyrkan krävs för att regeringen ska få tillåta en verksamhet som

1. avses i 1 § 1, eller

2. avses i 3 § första stycket 1 eller 4 § och inte är en vattenverksamhet eller trafikanläggning.

Regeringen får trots första stycket tillåta mellanlagring eller slutlig förvaring av kärnämne eller kärnavfall eller en verksamhet som anges i 4 a § 6, 7, 8 eller 9, om det från nationell synpunkt är synnerligen angeläget att verksamheten kommer till stånd och det inte finns någon annan plats som bedöms vara lämpligare för verksamheten eller som är lämplig och har anvisats för verksamheten inom en annan kommun som kan antas godta en placering där.

⁵ Senaste lydelse 2009:652

19 kap.

4 §

Länsstyrelser eller kommunala nämnder *skall* En länsstyrelse eller kommunal nämnd som prövar ett ärende om en miljöfarlig verksamhet ska

1. genom kungörelse i ortstidning eller på annat lämpligt sätt bereda den som kan beröras av verksamheten tillfälle att yttra sig,

2. samråda med de statliga och kommunala myndigheter som har väsentliga intressen att bevaka i saken,

3. hålla sammanträde med den som saken angår och besiktning på platsen om det behövs för utredningen i ärendet, *samt*

4. *underrätta den som gjort en ansökan eller kommit med synpunkter genom någon annan än honom eller henne själv och ge honom eller henne tillfälle att yttra sig om inte annat följer av 17 § förvaltningslagen (1986:223).*

3. hålla sammanträde med den som saken angår och besiktning på platsen om det behövs för utredningen i ärendet, *och*

4. *tillämpa 17 § förvaltningslagen (1986:223) om parters rätt att få del av uppgifter också i fråga om den som har lämnat synpunkter i ärendet utan att vara part.*

6 §

En ansökan om tillstånd enligt 7 kap. 28 a § ska innehålla en beskrivning av verksamhetens eller åtgärdens konsekvenser för syftet med att bevara området samt en redogörelse för de alternativ som övervägts med en motivering till varför ett visst alternativ valts. Om det enligt 6 kap. krävs en praktisk miljöbedömning, ska ansökan innehålla en miljökonsekvensbeskrivning enligt det kapitlet.

22 kap.

1 §⁶

En ansökan i ett ansökningsmål ska vara skriftlig. Den ska innehålla

1. ritningar och tekniska beskrivningar med uppgifter om förhållandena på platsen, produktionsmängd eller *annan* liknande *uppgift samt* användningen av råvaror, andra insatsvaror och ämnen *liksom* energianvändning,

2. uppgifter om utsläppskällor, art och mängd av förutsebara utsläpp *samt* förslag till de åtgärder som kan behövas dels för att förebygga uppkomsten av avfall, dels för att förbereda för återanvändning, materialåtervinning och annan återvinning av det avfall som anläggningen ger upphov till,

3. *en* miljökonsekvensbeskrivning *när det krävs* enligt 6 kap. och *uppgift om det samråd som skett enligt 6 kap. 4 och 6 §§*,

4. förslag till skyddsåtgärder eller andra försiktighetsmått samt de övriga uppgifter som behövs för att bedöma hur de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap. följs,

5. förslag till övervakning och kontroll av verksamheten,

6. det handlingsprogram och den säkerhetsrapport som krävs enligt lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor, om den verksamhet eller åtgärd som målet avser omfattas av den lagen,

7. en statusrapport när det krävs enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 10 kap. 21 § första stycket 5, och

8. en icke-teknisk sammanfattning av de uppgifter som anges i 1–7.

⁶ Senaste lydelse 2015:232.

I mål om vattenverksamhet ska ansökan dessutom innehålla

1. uppgift om det finns fastigheter som berörs av vattenverksamheten eller ej och i förekommande fall namn och adress på ägarna och berörda innehavare av särskild rätt till fastigheterna, och

2. uppgifter om de ersättningsbelopp som sökanden erbjuder varje sakägare, om det inte på grund av verksamhetens omfattning bör anstå med sådana uppgifter.

I 7 kap. 4 § lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet finns det ytterligare bestämmelser om vad en ansökan i vissa fall ska innehålla i mål om vattenverksamhet.

1 a §

I mål om vattenverksamhet ska ansökan, utöver det som anges i 1 §, innehålla

1. uppgift om det finns fastigheter som berörs av vattenverksamheten eller inte och i förekommande fall namn och adress på ägarna och berörda innehavare av särskild rätt till fastigheterna, och

2. uppgifter om de ersättningsbelopp som sökanden erbjuder varje sakägare, om det inte på grund av verksamhetens omfattning bör anstå med sådana uppgifter.

I 7 kap. 4 § lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet finns det ytterligare bestämmelser om vad en ansökan i vissa fall ska innehålla i mål om vattenverksamhet.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2017.
 2. Äldre föreskrifter ska fortfarande gälla för handläggningen och bedömningen av ärenden om planer eller program som har påbörjats före den 1 juli 2017.
 3. Äldre föreskrifter ska fortfarande gälla för handläggningen och prövningen av mål och ärenden om verksamheter eller åtgärder där ansökan inkommit till den som ska pröva tillståndsfrågan före den 1 juli 2017.
 4. Om länsstyrelsen före ikraftträdandet har beslutat att en verksamhet eller åtgärd inte ska antas medföra en betydande miljöpåverkan, ska äldre föreskrifter fortsätta att tillämpas i den frågan.

2.2 Förslag till miljöbedömningsförordning

Härigenom föreskrivs följande.

1 § Denna förordning innehåller bestämmelser om miljöbedömningar enligt 6 kap. miljöbalken.

Förordningen är meddelad med stöd av

- 6 kap. 21 § miljöbalken i fråga om 8-9 §§,
- 6 kap. 13 och 33 §§ miljöbalken i fråga om 23–24 §§,
- 6 kap. 38 § miljöbalken i fråga om 19 § och
- 8 kap. 7 § regeringsformen i fråga om övriga bestämmelser.

Betydande miljöpåverkan av planer och program

2 § Bestämmelserna i 3–7 §§ gäller när en myndighet eller kommun enligt 6 kap. 6 § första stycket 1 miljöbalken identifierar de omständigheter som talar för eller emot att genomförandet av en plan, ett program eller en ändring kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

3 § En betydande miljöpåverkan ska antas om genomförandet kan komma att omfatta en verksamhet eller åtgärd som kräver tillstånd enligt 7 kap. 28 a § miljöbalken.

4 § En betydande miljöpåverkan ska antas om planen, programmet eller ändringen anger förutsättningarna för kommande tillstånd för verksamheter eller åtgärder som anges i 9 § eller bilagan och är

1. ett åtgärdsprogram enligt 5 kap. 5 § miljöbalken,
2. en avfallsplan enligt 15 kap. 41 § miljöbalken,
3. en översiktsplan enligt 3 kap. plan- och bygglagen (2010:900),
4. en plan för tillförsel, distribution och användning av energi enligt lagen (1977:439) om kommunal energiplanering,
5. en länsplan enligt förordningen (1997:263) om länsplaner för regional transportinfrastruktur,
6. en havsplan enligt havsplaneringsförordningen (2015:400) eller

7. en annan plan eller ett annat program som avser jord- eller skogsbruk, fiske, energi, industri, transporter, regional utveckling, avfallshantering, vattenförvaltning, telekommunikationer, turism, fysisk planering eller markanvändning.

5 § För detaljplaner enligt plan- och bygglagen (2010:900) eller andra planer och program som omfattas av 4 § och som avser användningen av ett litet område på lokal nivå ska, trots 4 §, en betydande miljöpåverkan antas endast om omständigheterna i det enskilda fallet talar för en sådan miljöpåverkan. Detsamma gäller när myndigheten eller kommunen endast gör små ändringar i sådana planer eller program som avses i 4 §.

6 § Andra planer, program eller ändringar än sådana som omfattas av 4 § ska antas medföra en betydande miljöpåverkan endast om planen, programmet eller ändringen anger förutsättningar för kommande tillstånd för verksamheter eller åtgärder som kan påverka miljön och övriga omständigheterna i det enskilda fallet talar för en sådan miljöpåverkan.

7 § Vid bedömningen av om övriga omständigheterna i det enskilda fallet talar för en betydande miljöpåverkan ska hänsyn tas till

1. i vilken utsträckning planen, programmet eller ändringen
 - a) anger förutsättningar för verksamheter eller åtgärder när det gäller lokalisering, typ av verksamhet, storlek eller driftsförhållanden eller genom att fördela resurser,
 - b) har betydelse för de miljöeffekter som genomförandet av andra planer eller program medför,
 - c) har betydelse för att främja en hållbar utveckling eller för integreringen av miljöaspekter i övrigt, eller
 - d) har betydelse för möjligheterna att följa miljölagstiftningen,
2. miljöproblem som är relevanta för planen, programmet eller ändringen,
3. de sannolika miljöeffekternas och det påverkade områdets utmärkande egenskaper,
4. i vilken utsträckning det går att avhjälpa de sannolika miljöeffekterna,
5. miljöeffekternas gränsöverskridande egenskaper,
7. miljöeffekternas omfattning,

8. riskerna för människors hälsa eller för miljön till följd av allvarliga olyckor eller katastrofer eller andra omständigheter,

9. det påverkade områdets betydelse och sårbarhet på grund av intensiv markanvändning, överskridna miljökvalitetsnormer, dess kulturvärden eller andra utmärkande egenskaper i naturen, och

10. påverkan på områden eller natur som har erkänd skyddsstatus nationellt, inom Europeiska unionen eller internationellt.

Verksamheter och åtgärder som inte ska antas medföra en betydande miljöpåverkan

8 § En verksamhet eller åtgärd ska inte antas medföra en betydande miljöpåverkan, om det endast är fråga om

1. en avloppsanordning eller anslutning som avses i 13 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd,

2. en värmepumpsanläggning som avses i 17 § förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, eller

3. något som är tillståndspliktigt enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 39, 40 eller 42 § förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd.

Verksamheter och åtgärder som ska antas medföra en betydande miljöpåverkan

9 § En verksamhet eller åtgärd ska antas medföra en betydande miljöpåverkan, om verksamheten eller åtgärden

1. är tillståndspliktig enligt 2 kap. 1 eller 2 §, 3 kap. 1 §, 4 kap. 8, 9, 11, 12, 13, 14, 15 eller 16 §, 6 kap. 1 eller 2 §, 7 kap. 1 eller 2 §, 8 kap. 1 eller 6 §, 9 kap., 11 kap. 1, 2, 4, 5 eller 6 §, 12 kap. 1, 2, 3 eller 5 §, 14 kap. 1, 2, 8, 9, 14 eller 15 §, 15 kap. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16 eller 17 §, 17 kap. 1, 4 eller 5 §, 18 kap. 3, 6, 7 eller 9 §, 19 kap. 1 eller 4 §, 20 kap. 1 eller 3 §, 21 kap. 2, 4, 5, 6, 10 eller 11 §, 22 kap., 24 kap. 1, 3 eller 4 §, 28 kap. 1 § eller 29 kap. 11, 15, 16, 18, 20, 22, 24, 26, 35, 36, 38, 39, 40, 42, 43, 46, 48, 51, 55, 56, 57, 61, 62, 63 eller 64 § eller 30 kap. 1 § miljöprövningsförordningen (2013:251),

2. omfattas av 4 kap. 1, 2 eller 3 § miljöprövningsförordningen och

- a) är en torvtäkt som omfattar mer än 150 hektar eller har en produktion som överstiger 25 000 kubikmeter per kalenderår, eller
- b) är en täkt för annat än husbehov av berg, naturgrus eller andra jordarter, torv och matjord undantagna, som omfattar mer än 25 hektar eller har en produktion som överstiger 25 000 ton per kalenderår,
- 3. är en vattenverksamhet med
 - a) minikraftverk eller annat vattenkraftverk,
 - b) vattenöverledning av mer än fem procent av normal lågvattenmängd i något av de berörda områdena, eller
 - c) muddring i ett miljöriskområde eller för en farled,
- 4. omfattas av någon av bestämmelserna om regeringens tillåtlighetsprövning i 17 kap. 1 § 1, 2 eller 3 eller 4 a § 13–17 miljöbalken,
- 5. innefattar en rörledning med en diameter som överstiger 800 millimeter och en längd som överstiger 40 kilometer för transport av gas, olja eller kemikalier eller av koldioxid för geologisk lagring,
- 6. innefattar en anläggning för starkströmsluftledning med en spänning på minst 220 kilovolt och en längd av minst 15 kilometer,
- 7. motorvägar och motortrafikleder samt andra vägar med minst fyra körfält och en sträckning av minst tio kilometer, eller
- 8. järnvägar avsedda för fjärtrafik och anläggande av nytt spår på en sträcka av minst fem kilometer för befintliga järnvägar för fjärtrafik.

Samrådsunderlag för verksamheter och åtgärder

- 10 § Samrådsunderlaget enligt 6 kap. 24 § första stycket 1 och 30 § andra stycket miljöbalken ska innehålla uppgifter om
- 1. verksamhetens eller åtgärdens utformning och omfattning,
 - 2. rivningsarbeten, om sådana kan förutses,
 - 3. verksamhetens eller åtgärdens lokalisering,
 - 4. miljöns känslighet i de områden som kan antas bli påverkade,
 - 5. vad i miljön som kan antas bli betydligt påverkat,
 - 6. de betydande miljöeffekter som det finns tillgängliga uppgifter om, och
 - 7. verksamhetsutövarens bedömning i frågan om en betydande miljöpåverkan kan antas.

Om samrådsunderlaget avser en verksamhet eller åtgärd som omfattas av lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor, ska underlaget innehålla en upplysning om detta.

Att undersöka om det ska göras en praktisk miljöbedömning

11 § Om verksamhetsutövaren eller länsstyrelsen i en undersökning behöver ta ställning till vilka omständigheter som talar för eller emot att verksamheten eller åtgärden kan antas medföra en betydande miljöpåverkan, ska hänsyn tas till

1. verksamhetens eller åtgärdens utmärkande egenskaper,
2. verksamhetens eller åtgärdens lokalisering, och
3. de möjliga miljöeffekternas typ och utmärkande egenskaper.

12 § I fråga om verksamhetens eller åtgärdens utmärkande egenskaper ska särskild hänsyn tas till

1. verksamhetens eller åtgärdens omfattning och utformning,
2. hur verksamheten eller åtgärden bidrar till kumulativa effekter tillsammans med andra verksamheter som bedrivs, som har fått ett tillstånd eller som har anmälts och får påbörjas,
3. verksamhetens eller åtgärdens användning av mark, jord, vatten, biologisk mångfald och andra naturtillgångar,
4. det avfall som verksamheten eller åtgärden ger upphov till,
5. föroreningar och störningar från verksamheten eller åtgärden,
6. risken för allvarliga olyckor eller katastrofer som är relevanta för den aktuella verksamheten eller åtgärden, och
7. risker för människors hälsa.

13 § I fråga om verksamhetens eller åtgärdens lokalisering ska särskild hänsyn tas till

1. pågående eller tillåten markanvändning,
2. de naturresurser som finns i det område som kan antas bli påverkat och deras relativa förekomst, tillgänglighet, kvalitet och förnyelseförmåga i området, och
3. naturresursernas och naturmiljöns tålighet i det område som kan antas bli påverkat, med särskild uppmärksamhet på påverkan som avser

- a) ett stort opåverkat område,
- b) en våtmark, ett strandområde eller en älvmyrning,
- c) ett kustområde eller en marin miljö,
- d) ett bergs- eller skogsområde,
- e) en nationalpark, ett naturreservat, ett kulturresevat eller ett annat område som är skyddat enligt 7 kap. miljöbalken,
- f) ett område där miljö kvalitetsnormer inte följs eller riskerar att inte kunna följas,
- g) ett tätbefolkat område,
- h) ett område som skyddas enligt 2-4 kap. kulturmiljölagen (1988:950), eller
- i) ett sådant område som är upptaget på världsarvslistan i enlighet med Unescos konvention av den 16 november 1972 om skydd för världens kultur- och naturarv.

14 § I fråga om de möjliga miljöeffekternas typ och utmärkande egenskaper ska hänsyn tas till

1. effekternas storlek, utbredning, karaktär, intensitet och komplexitet,
2. sannolikheten för att effekterna uppkommer, hur de uppkommer, vilken varaktighet eller frekvens de har och hur reversibla de är,
3. hur gränsöverskridande effekterna är,
4. effekternas kumulativa verkan tillsammans med effekterna av andra verksamheter som bedrivs, som har fått ett tillstånd eller som har anmälts och får påbörjas, och
5. möjligheten att begränsa effekterna på ett effektivt sätt.

Vid bedömningen ska hänsyn tas till allmänhetens behov av information.

Länsstyrelsens beslut om praktisk miljöbedömning

15 § Länsstyrelsen ska, så snart som möjligt och senast 90 dagar efter att verksamhetsutövaren tagit fram ett fullständigt samrådsunderlag och lämnat in sin samrådsredogörelse enligt 6 kap. 25 § 2 miljöbalken, avgöra frågan om en praktisk miljöbedömning ska göras.

Trots första stycket får handläggningstiden förlängas vid högst ett tillfälle, om det är nödvändigt på grund av verksamhetens eller åtgärdens art, komplexitet, lokalisering eller omfattning. Länsstyrelsen ska i så fall, innan den ursprungliga tidsfristen löpt ut, informera verksamhetsutövaren om skälen för förlängningen och ange när beslutet senast kommer att meddelas.

Miljökonsekvensbeskrivningen i den praktiska miljöbedömningen

16 § Miljökonsekvensbeskrivningen ska i fråga om uppgifter om verksamheten eller åtgärden enligt 6 kap. 35 § första stycket 1 miljöbalken innehålla relevanta uppgifter om

1. behovet av mark,
2. förutsebara rivningsarbeten,
3. vad som utmärker verksamheten eller åtgärden i fråga om energibehov, energianvändning samt arten och mängden av de material och naturtillgångar som används,
4. uppskattade typer och mängder av avfall och utsläpp som kan förutses, och
5. andra verksamheter eller särskilda anläggningar som kan komma att behövas för att verksamheten ska kunna komma till stånd eller bedrivas på ett ändamålsenligt sätt.

17 § Miljökonsekvensbeskrivningen ska i fråga om uppgifter om alternativa lösningar enligt 6 kap. 35 § första stycket 2 miljöbalken innehålla uppgifter om

1. möjliga alternativa utformningar och skälen för den valda utformningen med hänsyn till miljöeffekter,
2. möjliga alternativa platser och skälen för den valda platsen med hänsyn till miljöeffekter,
3. undersökta möjliga alternativ i fråga om teknik, storlek, omfattning och andra relevanta aspekter och skälen för de val som har gjorts med hänsyn till miljöeffekter, och
4. en redovisning av alternativa sätt att nå samma syfte, om länsstyrelsen under samrådet har begärt att miljökonsekvensbeskrivningen ska innehålla en sådan redovisning.

18 § Miljökonsekvensbeskrivningen ska i fråga om miljöeffekter enligt 6 kap. 35 § första stycket 4 miljöbalken omfatta sådana huvudsakliga miljöeffekter som kan förväntas uppkomma till följd av

1. verksamhetens eller åtgärdens uppbyggnad, drift eller rivning,
2. användningen av naturresurser,
3. buller, vibrationer, ljus, värme, strålning, utsläpp av föroreningar eller andra störningar,
4. bortskaffande och återvinning av avfall,
5. olyckor, katastrofer eller andra händelser som utgör risker för människors hälsa, kulturarv eller miljö,
6. verksamheten eller åtgärden tillsammans med andra verksamheter som bedrivs, som har fått ett tillstånd eller som har anmälts och får påbörjas,
7. verksamhetens klimatpåverkan och sårbarhet för klimatförändringar, eller
8. den teknik och de ämnen som använts.

19 § Verksamhetsutövaren ska se till att miljökonsekvensbeskrivningen tas fram med den sakkunskap som krävs i fråga om verksamhetens eller åtgärdens särskilda förutsättningar och förväntade miljöeffekter.

Lämpligt kungörande av miljökonsekvensbeskrivningen

20 § En lämplig webbplats för att kungöra miljökonsekvensbeskrivningen är en publik webbplats som tillhör den som prövar tillståndsfrågan.

Samråd med andra länder

21 § Naturvårdsverket är ansvarig myndighet enligt 6 kap. 13 och 33 §§ miljöbalken och enligt Esbokonventionen om miljökonsekvensbeskrivningar i gränsöverskridande sammanhang (SÖ 1992:1), om inte regeringen efter anmälan av verket i ett visst ärende beslutar att den ansvariga myndighetens uppgifter ska fullgöras av en annan myndighet.

22 § Om en statlig myndighet får kännedom om en plan, ett program, en verksamhet eller en åtgärd som kan antas medföra en

betydande miljöpåverkan i ett annat land, ska myndigheten underätta Naturvårdsverket om detta.

23 § När samråd ska ske med ett annat land enligt 6 kap. 13 eller 33 § miljöbalken, ska Naturvårdsverket komma överens med den ansvariga myndigheten i det landet om hur samrådet ska genomföras så att de myndigheter och den allmänhet som kan antas bli berörda i det andra landet ges möjlighet att lämna synpunkter inom en skälig tid som ska vara minst 30 dagar.

24 § Naturvårdsverket ska

1. lämna och ta emot underrättelser och i övrigt fullgöra de skyldigheter som en part har enligt artikel 2 punkterna 4–6, artikel 3 punkterna 1–3 och 5–8, artikel 4 punkten 2 och artiklarna 5–7 i Esbokonventionen om miljökonsekvensbeskrivningar i ett gränsöverskridande sammanhang samt artikel 10 i konventionens protokoll om strategiska miljöbedömningar,

2. fullgöra de uppgifter som följer av artikel 7 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/42/EG av den 27 juni 2001 om bedömning av vissa planers och programs miljöpåverkan,

3. fullgöra de uppgifter som följer av artikel 16 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/21/EG av den 15 mars 2006 om hantering av avfall från utvinningsindustrin och om ändring av direktiv 2004/35/EG,

4. fullgöra de uppgifter som följer av artikel 26 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/75/EU av den 24 november 2010 om industriutsläpp (samordnade åtgärder för att förebygga och begränsa föroreningar), och

5. fullgöra de uppgifter som följer av artikel 7 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/92/EU av den 13 december 2011 om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt.

25 § För fullgörandet av samråd med andra länder får Naturvårdsverket kungöra information i Sverige, i ett annat land i Europeiska unionen och i ett annat land som är utsatt part enligt Esbokonventionen om miljökonsekvensbeskrivningar i ett gränsöverskridande sammanhang eller konventionens protokoll om strategiska miljöbedömningar.

Innan ett kungörande sker i ett annat land, ska verket höra det landets ansvariga myndighet.

Underrättelser för regeringens tillåtlighetsprövning

26 § En underrättelse till regeringen enligt 17 kap. 5 § miljöbalken ska göras snarast efter det att myndigheten eller kommunen i samrådet enligt 6 kap. miljöbalken har fått kännedom om att en verksamhet förbereds som inte omfattas av obligatorisk tillåtlighetsprövning enligt 17 kap. 1 § miljöbalken men som kan antas kunna bli föremål för tillåtlighetsprövning efter förbehåll enligt 17 kap. 3 § miljöbalken.

-
1. Denna förordning träder i kraft den 1 juli 2017.
 2. Genom förordningen upphävs förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar.
 3. Äldre föreskrifter ska fortfarande gälla för handläggningen och bedömningen av ärenden om planer eller program som har påbörjats före den 1 juli 2017.
 4. Äldre föreskrifter ska fortfarande gälla för handläggningen och prövningen av mål och ärenden om verksamheter eller åtgärder där ansökan inkommit till den som ska pröva tillståndsfrågan före den 1 juli 2017.
 5. Om länsstyrelsen före ikraftträdandet har beslutat att en verksamhet eller åtgärd inte ska antas medföra en betydande miljöpåverkan, ska äldre föreskrifter fortsätta att tillämpas i den frågan.

*Bilaga***Verksamheter och åtgärder av betydelse för bedömningen av planers och programs miljöpåverkan**

1. Verksamheter och åtgärder inom jordbruk, skogsbruk eller vattenbruk som avser

- a) omstrukturering av fastighetsbildningen på landsbygden,
- b) användning av obrukad mark eller delvis orörda naturområden för intensivjordbruk,
- c) bevattning, markavvattning eller annan vattenförsörjning inom jordbruket,
- d) nyplantering av skog eller avskogning i syfte att ändra markanvändningen,
- e) andra anläggningar för intensiv djuruppfödning än de som anges i 9 §,
- f) intensiv fiskodling, eller
- g) återvinning av land från havet.

2. Verksamheter och åtgärder inom utvinningsindustrin som avser

- a) andra stenbrott, annan gruvdrift i dagbrott eller annan torvutvinning än de som omfattas av 9 §,
- b) underjordisk gruvdrift.
- c) utvinning av mineraler genom muddring till havs eller i vattendrag,
- d) geotermisk borrhning, borrhning för lagring av kärnavfall, borrhning efter vatten djupborrning eller annan djupborrning, eller
- e) industrianläggningar ovan jord för utvinning av kol, olja, naturgas, malmer eller bituminös skiffer,

Första stycket d gäller inte borrhning för att undersöka markens bärighet.

3. Verksamheter och åtgärder inom energiproduktion som avser

- a) andra anläggningar för produktion av elektricitet, ånga eller hetvatten än de som omfattas av 9 §,
- b) andra anläggningar för transport av gas, ånga eller hetvatten eller för överföring av elektrisk energi med luftledningar än de som omfattas av 9 §,
- c) lagring av naturgas ovan jord,
- d) lagring under jord av brännbara gaser,

- e) lagring av fossila bränslen ovan jord,
- f) industriell tillverkning av briketter av kol eller brunkol,
- g) andra anläggningar för behandling eller lagring av radioaktivt avfall än de som omfattas av 9 §,
- h) anläggningar för produktion av vattenkraftsbaserad energi, eller
- i) grupper av vindkraftverk.

4. Verksamheter och åtgärder för framställning eller bearbetning av metaller som avser

- a) anläggningar för produktion av råjärn eller stål (primär eller sekundär smältning), inklusive utrustning för kontinuerlig gjutning,
- b) anläggningar för behandling av järnbaserade metaller genom varmvalsning, genom hammarsmide eller genom anbringande av skyddsbeläggningar av smält metall,
- c) järn- eller stål-gjuterier,
- d) anläggningar för smältning, inklusive framställning av legeringsmetaller, av andra icke-järnmetaller än ädelmetaller, inklusive återvinningsprodukter (färskning, formgjutning eller liknande),
- e) anläggningar för ytbehandling av metaller eller plaster med användning av en elektrolytisk eller kemisk process,
- f) tillverkning eller sammansättning av motorfordon eller tillverkning av fordonsmotorer,
- g) skeppsvarv,
- h) anläggningar för tillverkning eller reparation av flygplan,
- i) tillverkning av järnvägsutrustning,
- j) formning med användning av sprängmedel, eller
- k) rostnings- eller sintringsverk för metalliska malmer.

5. Verksamheter och åtgärder inom metallindustrin som avser

- a) koksverk (torrdestillation av kol),
- b) cementfabriker,
- c) andra anläggningar för produktion av asbest eller tillverkning av asbestbaserade produkter än de som omfattas av 9 §,
- d) anläggningar för produktion av glas eller glasfiber,
- e) anläggningar för smältning av mineraler eller för tillverkning av mineralull, eller

f) tillverkning av takpannor, tegel, eldfast sten, kakel, stengods, porslin eller andra keramiska produkter genom bränning.

6. Verksamheter och åtgärder inom kemisk industri som avser

- a) behandling av mellanprodukter eller framställning av kemikalier,
- b) framställning av bekämpningsmedel, farmaceutiska produkter, färger, lacker, elastomerer eller peroxider, eller
- c) anläggningar för lagring av olja, petrokemiska produkter eller kemiska produkter.

7. Verksamheter och åtgärder inom livsmedelsindustrin som avser

- a) framställning av vegetabiliska eller animaliska oljor eller fetter,
- b) förpackning eller konservering av animaliska eller vegetabiliska produkter,
- c) framställning av mejeriprodukter,
- d) bryggning eller maltning,
- e) sockervaruindustrier,
- f) slakterier,
- g) industriell framställning av stärkelse,
- h) fiskmjöls- eller fiskoljefabriker, eller
- i) sockerfabriker.

8. Verksamheter och åtgärder inom textil-, läder, trä- eller pappersindustrin som avser

- a) andra industrianläggningar för framställning av papper eller papp än de som omfattas av 9 §,
- b) anläggningar för färgning av fibrer eller textilier eller för tvättning, blekning, mercerisering eller annan förbehandling av fibrer eller textilier,
- c) garverier, eller
- d) anläggningar för produktion eller bearbetning av cellulosa.

9. Verksamheter och åtgärder inom gummiindustrin som avser tillverkning eller behandling av elastomerbaserade produkter.

10. Infrastrukturprojekt som avser
- a) anläggning av industriområden,
 - b) tätortsbebyggelse, inklusive byggande av shoppingcentrum och parkeringsplatser,
 - c) byggande av järnvägar, omlastningsstationer eller terminaler för kombinerad trafik,
 - d) anläggning av flygfält,
 - e) byggande av vägar, hamnar eller hamnanläggningar, inklusive fiskehamnar,
 - f) anläggning av inre vattenvägar eller anläggningar för reglering av vattenflöden,
 - g) dammar och andra fördämningar eller vattenmagasin för långvarigt bruk,
 - h) spårvägar, upphöjda eller underjordiska järnvägar, hängbanor eller liknande banor av speciell typ som endast eller i huvudsak används för passagerartransport,
 - i) byggande av rörledningar för gas eller olja,
 - j) anläggning av vattenledningar över långa avstånd,
 - k) kustanläggningar för att bekämpa erosion eller havsanläggningar i form av vallar, pিরer, vågbrytare eller andra anläggningar för skydd mot havet eller andra havsanläggningar varigenom kustlinjen kan ändras (andra verksamheter och åtgärder än sådana som avser underhåll eller återuppbyggnad av anläggningar),
 - l) system för utvinning av grundvatten eller konstgjord grundvattenbildning, eller
 - m) anläggningar för överledning av vatten mellan avrinningsområden.
- Första stycket gäller inte verksamheter och åtgärder som omfattas av 9 §.

11. Verksamheter och åtgärder för turism eller fritid som avser
- a) skidbackar, skidliftar eller linbanor med tillhörande anläggningar,
 - b) hamnar för fritidsbåtar,
 - c) hotellkomplex eller fritidsbyar med tillhörande anläggningar utanför sammanhållen bebyggelse,
 - d) permanenta campingplatser, eller
 - e) temaparker.

12. Permanenta tävlings- och testbanor för motorfordon.
13. Provbänkar för motorer, turbiner eller reaktorer.
14. Anläggningar för tillverkning av konstgjorda mineralfibrer.
15. Verksamheter och åtgärder för avfallshantering som avser
 - a) lagring av skrotbilar eller järnskrot,
 - b) anläggningar för behandling av djurkadaver,
 - c) anläggningar för återvinning eller förstöring av explosiva ämnen,
 - d) andra avloppsreningsverk än de som omfattas av 9 §,
 - e) deponering av slam från reningsverk, eller
 - f) andra anläggningar för bortskaffande av avfall än de som omfattas av 9 §.

2.3 Förslag till lag om ändring i lagen (1962:627) om vissa åtgärder för utnyttjande av vattenkraft vid krig m.m.

Härigenom föreskrivs att 7 § lagen (1962:627) om vissa åtgärder för utnyttjande av vattenkraft vid krig m.m. ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 §¹

Bestämmelserna i 6 kap. 4-5 §§ och 17 kap. 4 a § miljöbalken skall inte gälla i fråga om vattenverksamhet enligt denna lag.

Bestämmelserna om praktisk miljöbedömning i 6 kap. miljöbalken och bestämmelserna i 17 kap. 4 a § miljöbalken ska inte gälla i fråga om vattenverksamhet enligt denna lag.

I fråga om vattenverksamhet enligt denna lag ska ett förenklat underlag enligt 6 kap. 27 § miljöbalken tas fram.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2017.

¹ Senaste lydelse 2005:573

2.4 Förslag till lag om ändring i lagen (1966:314) om kontinentalsockeln

Härigenom föreskrivs att 3 a § lagen (1966:314) om kontinentalsockeln ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 a §¹

Vid prövning av tillstånd att utforska kontinentalsockeln eller att utvinna naturtillgångar från den tillämpas 2 kap. och 5 kap. 3 § miljöbalken.

Bestämmelser om att tillstånd krävs för vissa verksamheter och åtgärder finns i 7 kap. 28 a–29 b §§ miljöbalken.

Vid prövning av tillstånd att utvinna naturtillgångar från kontinentalsockeln tillämpas dessutom 3 och 4 kap. miljöbalken.

En miljökonsekvensbeskrivning ska ingå i en ansökan om tillstånd att genom borrhning eller sprängning utforska kontinentalsockeln eller att utvinna naturtillgångar från den. I fråga om förfarandet, kraven på miljökonsekvensbeskrivningar samt planer och planeringsunderlag gäller 6 kap. miljöbalken.

För verksamheter och åtgärder som ska prövas för ett tillstånd att genom borrhning eller sprängning utforska kontinentalsockeln eller att utvinna naturtillgångar från den ska

1. bestämmelserna om planer och annat underlag i 3 kap. 11 § och 5 kap. 15 § tillämpas,

2. frågan om verksamheten eller åtgärden kan antas medföra en betydande miljöpåverkan avgöras i en undersökning enligt 6 kap. 23–26 §§ miljöbalken om annat inte följer av undantagen i 6 kap. 23 § andra stycket,

3. ett förenklat underlag tas fram enligt 6 kap. 27 § miljöbalken, om undersökningen visar att

¹ Senaste lydelse 2010:883

en betydande miljöpåverkan inte kan antas, och

4. en praktisk miljöbedömning göras, information lämnas och samordning ske enligt 6 kap. 28–46 §§ miljöbalken, om en betydande miljöpåverkan kan antas.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2017.
 2. Äldre föreskrifter ska fortfarande gälla för handläggningen och prövningen av ärenden som har inletts före den 1 juli 2017. De äldre bestämmelsernas hänvisningar till 6 kap. miljöbalken ska avse balkens lydelse vid utgången av juni 2017.

2.5 Förslag till förordning om ändring i kontinentalsockelförordningen (1966:315)

Härigenom föreskrivs att 4 och 5 §§ förordningen om ändring i kontinentalsockelförordningen (1966:315) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 §¹

Tillstånd att utforska kontinentalsockeln eller att utvinna naturtillgångar från denna meddelas av regeringen, om ej annat följer av 5 §.

Ansökan ska ges in till Regeringskansliet (Näringsdepartementet) och ska innehålla

1. uppgift om sökandens hemvist och postadress samt, när sökanden är utländskt företag, om filial som sökanden har eller avser att inrätta i Sverige för den tillämnade verksamheten,

2. uppgift om den tillämnade verksamhetens art och omfattning samt om det område och den tid ansökningsen avser,

3. arbetsprogram för verksamheten,

4. de uppgifter som behövs för att bedöma hur de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap. miljöbalken iakttas,

5. uppgift om de åtgärder sökanden anser nödvändiga för att förebygga vattenförorening och intrång på sjöfart, fiske samt andra allmänna och enskilda intressen,

6. uppgift om sökandens tekniska och ekonomiska förutsättningar för verksamheten,

7. karta, upprättad enligt Sveriges geologiska undersöknings anvisningar, jämte beskrivning över det område som avses med ansökningsen,

8. intyg som sökanden vill åberopa för att styrka uppgifter som avses i 3–6.

8. intyg som sökanden vill åberopa för att styrka uppgifter som avses i 3–6, *och*

¹ Senaste lydelse 2007:952

9. det förenklade underlag eller den miljökonsekvensbeskrivning som krävs enligt 3 a § lagen (1966:314) om kontinentalsockeln och 6 kap. miljöbalken.

Enligt 3 a § lagen (1966:314) om kontinentalsockeln ska en ansökan om tillstånd att genom borrhning eller sprängning utforska kontinentalsockeln eller att utvinna naturtillgångar från den innehålla en miljökonsekvensbeskrivning.

Ansökningshandlingarna ska ges in i minst sex exemplar.

5 §²

Sveriges geologiska undersökning prövar frågor om tillstånd till sand-, grus- eller stentäkt på ett område som i sin helhet är beläget inom allmänt vattenområde i havet, om inte regeringen enligt fjärde stycket ska göra detta. Ansökan ska innehålla de uppgifter som behövs för att bedöma hur de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap. miljöbalken följs.

Enligt 3 a § lagen (1966:314) om kontinentalsockeln ska ansökan innehålla en miljökonsekvensbeskrivning. Ansöknings-

Sveriges geologiska undersökning prövar frågor om tillstånd till sand-, grus- eller stentäkt på ett område som i sin helhet är beläget inom allmänt vattenområde i havet, om inte regeringen enligt fjärde stycket ska göra detta. Ansökan ska innehålla de uppgifter som behövs för att bedöma hur de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap. miljöbalken följs *samt det förenklade underlag eller den miljökonsekvensbeskrivning som krävs enligt 3 a § lagen (1966:314) om kontinentalsockeln och 6 kap. miljöbalken.*

Ansökningshandlingarna ska ges in i minst sex exemplar. Sveriges geologiska undersökning ska i ett tillståndsärende

² Senaste lydelse 2011:653

handlingarna ska ges in i minst sex exemplar. Sveriges geologiska undersökning ska i ett tillståndsärende inhämta yttrande från Naturvårdsverket, Havs- och vattenmyndigheten, kommunen och andra berörda myndigheter.

Ett beslut om tillstånd ska gälla för viss tid, högst tio år, och avse ett visst område. I beslutet ska det anges i vilken omfattning sand, grus eller sten får tas samt de villkor som behövs för att i skälig omfattning tillgodose andra intressen såsom sjöfarten, fisket och naturvården eller som annars föranleds av bestämmelserna i havsrättskonventionen. Beslutet ska också innehålla en upplysning om den prövning av verksamheten som kan krävas enligt någon annan författning.

Sveriges geologiska undersökning ska ta ut en avgift för tillstånd enligt 4 b § andra stycket lagen om kontinentalsockeln. En avgift behöver dock inte tas ut om företaget är av ringa omfattning eller om det finns något annat särskilt skäl mot att ta ut avgiften. Avgifterna bestäms av Sveriges geologiska undersökning.

Om en täkt som avses med ansökningsen är av större omfattning eller kan medföra betydande skadeverkningar eller om Naturvårdsverket eller Havs- och vattenmyndigheten begär det, ska Sveriges geologiska undersökning med eget yttrande överlämna ärendet till regeringen för prövning.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 2017.

2.6 Förslag till lag om ändring i väglagen (1971:948)

Härigenom föreskrivs att 13 a, 14 b, 15 c, 16, 16 b, 17 och 18 §§ väglagen (1971:948)¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

13 a §²

Planläggning och annan prövning enligt denna lag som avser användning av ett mark- eller vattenområde som också har prövats eller ska prövas enligt annan lag ska samordnas med den planläggningen och prövningen, om det lämpligen kan ske.

Bestämmelser om planer och planeringsunderlag finns i 6 kap. 19 och 20 §§ miljöbalken.

Bestämmelser om planer och annat underlag finns i 3 kap. 11 § och 5 kap. 15 § miljöbalken.

14 b §³

Den som avser att bygga en väg ska under arbetet med att upprätta en vägplan samråda med länsstyrelsen, berörda kommuner och de enskilda som särskilt berörs. Om vägplanen har betydelse för kollektivtrafiken, ska samråd även ske med berörda regionala kollektivtrafikmyndigheter. Samrådet ska avse vägens lokalisering, utformning och miljöpåverkan.

Om vägen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan ska

1. samråd också ske med de övriga statliga myndigheter samt den allmänhet och de organisationer som kan antas bli berörda, och
2. samrådet även avse innehåll i och utformning av sådan miljökonsekvensbeskrivning som ska finnas tillsammans med vägplanen.

Länsstyrelsen ska verka för att miljökonsekvensbeskrivningen får den *inriktning* och omfatt-

Länsstyrelsen ska verka för att miljökonsekvensbeskrivningen får den omfattning och *detaljer-*

¹ Lagen omtryckt 1987:459.

² Senaste lydelse 2012:439

³ Senaste lydelse 2012:439

ning som behövs för prövningen av vägplanen.

ingsgrad som behövs för prövningen av vägplanen. Om den som avser att bygga vägen begär det, ska länsstyrelsen redovisa sin bedömning i frågan. Länsstyrelsens redovisning är inte bindande.

Under samrådet får berörd kommun medge att undantag görs från krav på bygglov för upplag, materialgårdar, murar, plank och transformatorstationer.

15 c §⁴

Om ett projekt kan antas medföra en betydande miljöpåverkan i ett annat land ska 6 kap. 6 § miljöbalken tillämpas.

Om ett projekt kan antas medföra en betydande miljöpåverkan i ett annat land ska 6 kap. 33 § miljöbalken tillämpas.

16 §⁵

Om ett projekt ska tillåtlighetsprövas enligt 17 kap. 3 § miljöbalken, ska den som avser att bygga vägen överlämna ärendet till regeringen med eget yttrande. Ärendet ska överlämnas när den som avser att bygga vägen har tagit ställning till vilka alternativ som är rimliga och rangordnat dessa.

Ärendet ska innehålla en miljökonsekvensbeskrivning och det övriga underlag som behövs för tillåtlighetsprövningen. När underlaget tas fram ska förfarandet för vägplan i 14 b–15, 15 c och 17 §§ tillämpas.

Miljökonsekvensbeskrivningen ska uppfylla kraven i 6 kap. 7 § miljöbalken och godkännas av berörda länsstyrelser innan ärendet kungörs.

Miljökonsekvensbeskrivningen ska uppfylla kraven i 6 kap. 35–38 §§ miljöbalken och godkännas av berörda länsstyrelser innan ärendet kungörs.

⁴ Senaste lydelse 2012:439

⁵ Senaste lydelse 2012:439

16 b §⁶

En miljökonsekvensbeskrivning ska uppfylla kraven i 6 kap. 7 § miljöbalken. En miljökonsekvensbeskrivning ska uppfylla kraven i 6 kap. 35–38 §§ miljöbalken.

Miljökonsekvensbeskrivningen ska godkännas av berörda länsstyrelser innan den kungörs enligt 17 §.

17 §⁷

Den som avser att bygga en väg ska kungöra förslaget till vägplan och underlaget till denna och låta det granskas. Om en miljökonsekvensbeskrivning har upprättats, ska denna kungöras och hållas tillgänglig för allmänheten enligt 6 kap. 8 § första stycket miljöbalken. Den som avser att bygga en väg ska kungöra förslaget till vägplan och underlaget till denna och låta det granskas. Om en miljökonsekvensbeskrivning har upprättats, ska denna kungöras och hållas tillgänglig för allmänheten enligt 6 kap. 39 § första stycket och 40–41 §§ miljöbalken.

Om förslaget enbart gäller åtgärder som också har prövats eller ska prövas genom detaljplan enligt plan- och bygglagen (2010:900), får kungörandet samordnas med det kungörande som ska ske i detaljplaneärendet.

18 §⁸

Trafikverket prövar frågan om att fastställa en vägplan efter samråd med berörda länsstyrelser.

Trafikverket ska överlämna frågan om att fastställa planen till regeringen för prövning om Trafikverket och en länsstyrelse har olika uppfattning.

⁶ Senaste lydelse 2012:439

⁷ Senaste lydelse 2012:439

⁸ Senaste lydelse 2012:439

När frågan om att fastställa planen avgörs ska

1. en identifiering, beskrivning och samlad bedömning av miljöeffekterna göras om planen avser ett projekt som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan, och

2. innehållet i en miljökonsekvensbeskrivning och resultatet av samråd och yttranden beaktas.

Innehållet i en miljökonsekvensbeskrivning samt resultatet av samråd och yttranden ska beaktas när frågan om att fastställa vägplanen prövas. Ett beslut att fastställa planen ska kungöras. Om samråd har skett med en ansvarig myndighet i ett annat land enligt 6 kap. 6 § miljöbalken, ska den ansvariga myndigheten i det landet informeras.

Ett beslut att fastställa planen ska kungöras. Om samråd har skett med en ansvarig myndighet i ett annat land enligt 6 kap. 33 § miljöbalken, ska den ansvariga myndigheten i det landet informeras.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2017.

2. Ett ärende ska handläggas och bedömas enligt äldre bestämmelser, om det i ärendet ingår en miljökonsekvensbeskrivning som vid denna lags ikraftträdande har överlämnats till länsstyrelsen för godkännande enligt 16 § tredje stycket eller 16 b §. De äldre bestämmelsernas hänvisningar till 6 kap. miljöbalken ska avse balkens lydelse vid utgången av juni 2017.

2.7 Förslag till lag om ändring i lagen (1977:439) om kommunal energiplanering

Härigenom föreskrivs att 8 § lagen (1977:439) om kommunal energiplanering ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 §¹

Om en plan som upprättas enligt denna lag kan antas medföra en sådan betydande miljöpåverkan som avses i 6 kap. 11 § miljöbalken *skall bestämmelserna i 6 kap. 11–18 och 22 §§ miljöbalken tillämpas.*

Om en plan som upprättas enligt denna lag kan antas medföra en sådan betydande miljöpåverkan som avses i 6 kap. 3 § miljöbalken *ska en strategisk miljöbedömning göras, beslut fattas, information lämnas samt övervakning och samordning ske enligt 6 kap. 9–19 och 46 §§ miljöbalken. För att avgöra om planen har en sådan påverkan ska en undersökning enligt 6 kap. 6–8 §§ miljöbalken göras.*

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2017.

2. Äldre föreskrifter ska fortfarande gälla för handläggningen och bedömningen av ärenden om planer som har påbörjats före den 1 juli 2017. De äldre bestämmelsernas hänvisningar till 6 kap. miljöbalken ska avse balkens lydelse vid utgången av juni 2017.

¹ Senaste lydelse 2004:602.

2.8 Förslag till lag om ändring i lagen (1978:160) om vissa rörledningar

Härigenom föreskrivs att 4 § lagen (1978:160) om vissa rörledningar ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 §¹

Koncession får meddelas endast om det från allmän synpunkt är lämpligt att ledningen dras fram och används och sökanden är lämplig att utöva verksamhet som avses med koncessionen.

Koncession får inte strida mot en detaljplan eller områdesbestämmelser. Om syftet med planen eller bestämmelserna inte motverkas, får dock mindre avvikelser göras.

Vid koncessionsprövning ska 2-4 kap. och 5 kap. 3 § miljöbalken tillämpas.

En miljökonsekvensbeskrivning ska ingå i en ansökan om koncession. När det gäller förfarandet, kraven på miljökonsekvensbeskrivningen samt planer och planeringsunderlag gäller 6 kap. miljöbalken. Vad som där föreskrivs om tillståndsmyndighet ska gälla regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

Vid koncessionsprövning ska 2-4 kap. och 5 kap. 3 och 15 §§ miljöbalken tillämpas.

För verksamheter och åtgärder som ska prövas för en koncession ska

1. frågan om verksamheten eller åtgärden kan antas medföra en betydande miljöpåverkan avgöras i en undersökning enligt 6 kap. 23–26 §§ miljöbalken om annat inte följer av undantagen i 6 kap. 23 § andra stycket,

2. ett förenklat underlag tas fram enligt 6 kap. 27 § miljöbalken, om undersökningen visar att en betydande miljöpåverkan inte kan antas, och

¹ Senaste lydelse 2010:885.

3. en praktisk miljöbedömning göras, information lämnas och samordning ske enligt 6 kap. 28–46 §§ miljöbalken, om en betydande miljöpåverkan kan antas.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2017.
 2. Äldre föreskrifter ska fortfarande gälla för handläggningen och prövningen av ärenden som har inletts före den 1 juli 2017. De äldre bestämmelsernas hänvisningar till 6 kap. miljöbalken ska avse balkens lydelse vid utgången av juni 2017.

2.9 Förslag till förordning om ändring i förordningen (1978:164) om vissa rörledningar

Härigenom föreskrivs att 1 och 5 §§ förordningen om ändring i förordningen (1978:164) om vissa rörledningar ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §¹

Ansökan om koncession enligt lagen (1978:160) om vissa rörledningar ska vara skriftlig. Handling med sådan ansökan ska ges in i sex exemplar till Energimarknadsinspektionen och innehålla uppgift om

1. sökandens namn, yrke, hemvist och adress,
2. den tid för vilken koncession begärs,
3. de fastigheter som berörs av ansökningen samt namn och adress på fastighetsägare, förvaltare av trafikled och övriga sakägare,
4. markanvändning och planförhållanden i berörda områden,
5. hur de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap. miljöbalken iakttas,
6. den inverkan på allmänna och enskilda intressen som den tillämnade verksamheten kan bedömas få samt de åtgärder sökanden anser behövliga för att skydda allmänna intressen eller enskild rätt,
7. plan för den tillämnade verksamheten samt sökandens tekniska och ekonomiska förutsättningar att fullfölja planen,
8. de huvudsakliga villkor som enligt sökandens mening bör gälla för verksamheten.

8. de huvudsakliga villkor som enligt sökandens mening bör gälla för verksamheten, *och*

¹ Senaste lydelse 2007:1323.

9. det förenklade underlag eller den miljökonsekvensbeskrivning som krävs enligt 4 § lagen (1978:160) om vissa rörledningar och 6 kap. miljöbalken.

Enligt 4 § lagen om vissa rörledningar ska ansökan innehålla en miljökonsekvensbeskrivning.

Sökanden är skyldig att på begäran av Energimarknadsinspektionen ge in ytterligare ett eller flera exemplar av ansökningshandlingen.

5 §²

Avvisas inte ansökan om koncession, ska Energimarknadsinspektionen införa en kungörelse om ansökningen i Post- och Inrikes Tidningar och ortstidning.

Avvisas inte ansökan om koncession, ska Energimarknadsinspektionen införa en kungörelse om ansökningen i Post- och Inrikes Tidningar och ortstidning. *Bestämmelser om kungörelse av miljökonsekvensbeskrivningen finns i 6 kap. 39-41 §§ miljöbalken.*

Energimarknadsinspektionen ska sända meddelande om ansökan om koncession till de sakägare som har angivits i ansökningshandlingen.

I en kungörelse enligt första stycket och meddelande enligt andra stycket ska det anges att erinringar mot ansökningen ska göras skriftligen hos Energimarknadsinspektionen inom viss angiven tid, minst fyra veckor efter det att kungörelsen var införd i post- och Inrikes Tidningar.

1. Denna förordning träder i kraft den 1 juli 2017.
2. Äldre föreskrifter gäller dock fortfarande för handläggningen av ärenden som har inletts före den 1 juli 2017.

² Senaste lydelse 2007:1323.

2.10 Förslag till lag om ändring i lagen (1983:293) om inrättande, utvidgning och avlysning av allmän farled och allmän hamn

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1983:293) om inrättande, utvidgning och avlysning av allmän farled och allmän hamn

dels att 1 a och 1 b §§ ska ha följande lydelse,

dels att nuvarande 1 c § ska betecknas 1 d §,

dels att det ska införas en ny paragraf, 1 c §.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 a §¹

Vid prövning av ärenden enligt denna lag ska 2–4 kap. och 5 kap. 3 § miljöbalken tillämpas.

Vid prövning av ärenden enligt denna lag ska 2–4 kap. och 5 kap. 3 *och* 15 §§ miljöbalken tillämpas.

1 b §²

En miljökonsekvensbeskrivning skall ingå i ett ärende enligt denna lag.

Innan miljökonsekvensbeskrivningen upprättas skall den som avser att inleda ett ärende enligt denna lag samråda enligt 6 kap. 4 § första–tredje styckena miljöbalken med Sjöfartsverket, berörda länsstyrelser och enskilda.

När det gäller förfarandet för att upprätta miljökonsekvensbeskrivningen och kraven på denna samt planer och planerings-

I ett ärende enligt denna lag ska

1. frågan om farleden eller hamnen kan antas medföra en

¹ Senaste lydelse 2010:886.

² Senaste lydelse 2006:1012.

underlag skall 6 kap. 3 §, 4 § första-tredje styckena, 5 § andra stycket, 6-8, 10, 19 och 20 §§ miljöbalken tillämpas. Vad som där föreskrivs om länsstyrelse skall gälla den länsstyrelse inom vars område verksamheten huvudsakligen skall bedrivas.

Miljökonsekvensbeskrivningen skall godkännas av berörda länsstyrelser innan beslut fattas om att inrätta, utvidga eller avlysa allmän farled eller allmän hamn. Beslut i fråga om godkännande av miljökonsekvensbeskrivningen får inte överklagas.

I samband med prövningen av ett ärende enligt denna lag skall miljökonsekvensbeskrivningen och resultatet av samråd och yttranden beaktas.

betydande miljöpåverkan avgöras i en undersökning enligt 6 kap. 23–26 §§ miljöbalken om inte annat följer av undantagen i 6 kap. 23 § andra stycket,

2. ett förenklat underlag tas fram enligt 6 kap. 27 § miljöbalken, om undersökningen visar att en betydande miljöpåverkan inte kan antas, och

3. en praktisk miljöbedömning göras och information lämnas enligt 6 kap. 28–41 och 44–45 §§ miljöbalken, om en betydande miljöpåverkan kan antas.

Det som föreskrivs i 6 kap. miljöbalken om länsstyrelse ska gälla den länsstyrelse inom vars område verksamheten huvudsakligen ska bedrivas.

Berörda länsstyrelser ska ta ställning till om miljökonsekvensbeskrivningen uppfyller kraven i 6 kap. miljöbalken innan beslut fattas om att inrätta, utvidga eller avlysa allmän farled eller allmän hamn. Beslut i den frågan får inte överklagas.

I samband med prövningen av ett ärende enligt denna lag ska miljökonsekvensbeskrivningen och resultatet av samråd och yttranden beaktas.

1 c §

Det förenklade underlag eller den miljökonsekvensbeskrivning som krävs enligt 1 b § och 6 kap. miljöbalken ska ingå i ett ärende enligt denna lag.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2017.
 2. Äldre föreskrifter ska fortfarande gälla för handläggningen och prövningen av ärenden som har inletts före den 1 juli 2017. De äldre bestämmelsernas hänvisningar till 6 kap. miljöbalken ska avse balkens lydelse vid utgången av juni 2017.

2.11 Förslag till lag om ändring i lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet

Härigenom föreskrivs att 5 c och 5 e §§ lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 c §¹

En miljökonsekvensbeskrivning ska ingå i en ansökan om tillstånd att uppföra, inneha eller driva en kärnteknisk anläggning. I fråga om förfarandet för att upprätta miljökonsekvensbeskrivningen och kraven på denna samt planer och planeringsunderlag gäller 6 kap. miljöbalken.

För uppförande, innehav eller drift av kärntekniska anläggningar som ska prövas för ett tillstånd ska

1. bestämmelserna om planer och planeringsunderlag i 3 kap. 11 § och 5 kap. 15 § miljöbalken tillämpas,

2. frågan om verksamheten eller åtgärden kan antas medföra en betydande miljöpåverkan avgöras i en undersökning enligt 6 kap. 23–26 §§ miljöbalken om annat inte följer av undantagen i 6 kap. 23 § andra stycket,

3. ett förenklat underlag tas fram enligt 6 kap. 27 § miljöbalken, om undersökningen visar att en betydande miljöpåverkan inte kan antas, och

4. en praktisk miljöbedömning görs, information lämnas och samordning ske enligt 6 kap. 28–46 §§ miljöbalken, om en betydande miljöpåverkan kan antas.

¹ Senaste lydelse 2014:141.

5 e §²

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om att *det ska upprättas en miljökonsekvensbeskrivning* även i andra ärenden om tillstånd enligt denna lag än sådana som avses i 5 c §.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om att *6 kap. miljöbalken ska tillämpas* även i andra ärenden om tillstånd enligt denna lag än sådana som avses i 5 c §.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2017.
 2. Äldre föreskrifter ska fortfarande gälla för handläggningen och prövningen av ärenden som har inletts före den 1 juli 2017. De äldre bestämmelsernas hänvisningar till 6 kap. miljöbalken ska avse balkens lydelse vid utgången av juni 2017.

² Senaste lydelse 2014:141.

2.12 Förslag till förordning om ändring i förordningen (1984:14) om kärnteknisk verksamhet

Härigenom föreskrivs att 3 a och 24 §§ förordningen (1984:14) om kärnteknisk verksamhet ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 a §¹

Strålsäkerhetsmyndigheten får meddela föreskrifter om att *det ska upprättas en miljökonsekvensbeskrivning* i sådana ärenden om tillstånd som avses i 5 c § *andra stycket* lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet. *Strålsäkerhetsmyndigheten får i det enskilda fallet besluta att en sådan beskrivning ska ges in. I sådana föreskrifter och beslut ska myndigheten med ledning av bestämmelserna i 6 kap. miljöbalken ange vad som ska gälla i fråga om förfarandet för att upprätta miljökonsekvensbeskrivningen och kraven på denna.*

Strålsäkerhetsmyndigheten får när det gäller ärenden om tillstånd som avses i 5 e § lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet

1. meddela föreskrifter om att *6 kap. miljöbalken ska tillämpas, och*

2. i det enskilda fallet besluta att *de bestämmelserna ska tillämpas.*

24 §²

Ansökan om tillstånd eller godkännande enligt 5 § eller 5 a § första stycket lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet ska göras skriftligen och ges in till Strålsäkerhetsmyndigheten.

¹ Senaste lydelse 2010:1328.

² Senaste lydelse 2010:1328.

Ansökan om tillstånd enligt 5 § lagen om kärnteknisk verksamhet ska innehålla det förenklade underlag eller den miljökonsekvensbeskrivning som krävs enligt 5 c § lagen om kärnteknisk verksamhet och 6 kap. miljöbalken.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 2017.

2.13 Förslag till lag om ändring i minerallagen (1991:45)

Härigenom föreskrivs att 4 kap. 2 § minerallagen (1991:45) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 kap.

2 §¹

Koncession *skall* meddelas, om
1. en fyndighet som sannolikt kan tillgodogöras ekonomiskt har blivit påträffad och

2. fyndighetens belägenhet och art inte gör det olämpligt att sökanden får den begärda koncessionen.

Koncession för bearbetning av olja eller gasformiga kolväten får beviljas endast den som visar att *han* är lämplig att bedriva sådan bearbetning.

I ärenden om beviljande av koncession *skall* 3 och 4 kap. miljöbalken tillämpas.

Om ett ärende om beviljande av koncession avser en verksamhet som senare *skall* prövas även enligt miljöbalken eller andra lagar, *skall* 3 och 4 kap. miljöbalken tillämpas endast vid den prövning som sker i koncessionsärendet.

Koncession *ska* meddelas, om
1. en fyndighet som sannolikt kan tillgodogöras ekonomiskt har blivit påträffad, och

2. fyndighetens belägenhet och art inte gör det olämpligt att sökanden får den begärda koncessionen.

Koncession för bearbetning av olja eller gasformiga kolväten får beviljas endast den som visar att *den* är lämplig att bedriva sådan bearbetning.

I ärenden om beviljande av koncession *ska* 3 och 4 kap. *och* 5 kap. 15 § miljöbalken tillämpas.

Om ett ärende om beviljande av koncession avser en verksamhet som senare *ska* prövas även enligt miljöbalken eller andra lagar, *ska* 3 och 4 kap. miljöbalken tillämpas endast vid den prövning som sker i koncessionsärendet.

¹ Senaste lydelse 2004:600.

I ärenden om beviljande av koncession *skall en miljökonsekvensbeskrivning fogas till ansökan. När det gäller förfarandet, kraven på miljökonsekvensbeskrivningar samt planer och planeringsunderlag skall 6 kap. 3 och 7 §§, 8 § första stycket, 9, 10, 19 och 20 §§ miljöbalken tillämpas.*

I ärenden om beviljande av koncession *ska*

1. frågan om bearbetningen av fyndigheten kan antas medföra en betydande miljöpåverkan avgöras i en undersökning enligt 6 kap. 23–26 §§ miljöbalken om annat inte följer av undantagen i 6 kap. 23 § andra stycket,

2. ett förenklat underlag tas fram enligt 6 kap. 27 § miljöbalken, om undersökningen visar att en betydande miljöpåverkan inte kan antas, och

3. en praktisk miljöbedömning göras, information lämnas och samordning ske enligt 6 kap. 28–46 §§ miljöbalken, om en betydande miljöpåverkan kan antas.

Koncession får inte strida mot detaljplan eller områdesbestämmelser. Om syftet med planen eller bestämmelserna inte motverkas, får dock mindre avvikelser göras.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2017.

2. Äldre föreskrifter ska fortfarande gälla för handläggningen och prövningen av ärenden som har inletts före den 1 juli 2017. De äldre bestämmelsernas hänvisningar till 6 kap. miljöbalken ska avse balkens lydelse vid utgången av juni 2017.

2.14 Förslag till förordning om ändring i mineralförordningen (1992:285)

Härigenom föreskrivs att 17, 20, 21, 28 §§ mineralförordningen (1992:285) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

17 §¹

En ansökan om bearbetningskoncession *skall* vara skriftlig och ges in till bergmästaren. Den *skall enligt 4 kap. 2 § minerallagen (1991:45) vara åtföljd av en miljökonsekvensbeskrivning* samt innehålla uppgifter om

1. sökandens namn, hemvist och adress samt kontaktperson om sökanden är en juridisk person,
2. det eller de koncessionsmineral ansökan avser,
3. det område och den tid som avses med ansökan,
4. de fastigheter som berörs av ansökan samt fastighetsägarnas och andra, för sökanden kända, sakägares namn och adress,
5. huruvida det inom eller omedelbart intill området finns områden som omfattas av bestämmelserna i 5 kap. 10 § eller 17 kap. 3 § minerallagen (1991:45),
6. huruvida sådan företrädesrätt som avses i 4 kap. 3 § minerallagen (1991:45) föreligger,
7. huruvida sådant förhållande som nämns i 4 kap. 4 § minerallagen (1991:45) föreligger,

En ansökan om bearbetningskoncession *ska* vara *skriftlig, ges in till bergmästaren och innehålla det förenklade underlag eller den miljökonsekvensbeskrivning som krävs enligt 4 kap. 2 § minerallagen (1991:45) och 6 kap. miljöbalken* samt uppgifter om

1. sökandens namn, hemvist och adress samt kontaktperson om sökanden är en juridisk person,
2. det eller de koncessionsmineral ansökan avser,
3. det område och den tid som avses med ansökan,
4. de fastigheter som berörs av ansökan samt fastighetsägarnas och andra, för sökanden kända, sakägares namn och adress,
5. huruvida det inom eller omedelbart intill området finns områden som omfattas av bestämmelserna i 5 kap. 10 § eller 17 kap. 3 § minerallagen (1991:45),
6. huruvida sådan företrädesrätt som avses i 4 kap. 3 § minerallagen föreligger,
7. huruvida sådant förhållande som nämns i 4 kap. 4 § minerallagen föreligger,

¹ Senaste lydelse 2005:162.

8. den planerade verksamhetens inverkan på allmänna och enskilda intressen samt de åtgärder som, enligt sökandens uppfattning, behövs för att skydda allmänna intressen och enskild rätt,

9. sökandens plan för den planerade verksamheten och, om ansökningen avser olja eller gasformiga kolväten, en utredning om sökandens tekniska och ekonomiska möjligheter att fullfölja planen,

10. undersökningstillstånd som sökanden har eller har haft inom området,

11. de huvudsakliga villkor som enligt sökandens uppfattning bör gälla för verksamheten, *och*

12. den benämning sökanden föreslår på koncessionsområdet.

Bergmästaren *skall* i varje särskilt fall efter samråd med sökanden bestämma i hur många exemplar ansökan och de handlingar som avses i 18 § *skall* ges in.

Bergmästaren får medge undantag från föreskrifterna i första stycket om sökanden i det begärda koncessionsområdet redan innehar utmål.

11. de huvudsakliga villkor som enligt sökandens uppfattning bör gälla för verksamheten,

12. den benämning sökanden föreslår på koncessionsområdet, *och*

Bergmästaren *ska* i varje särskilt fall efter samråd med sökanden bestämma i hur många exemplar ansökan och de handlingar som avses i 18 § *ska* ges in.

Bergmästaren får *i ett enskilt fall* medge undantag från föreskrifterna i första stycket om sökanden i det begärda koncessionsområdet redan innehar utmål.

20 §²

Om ansökan inte uppfyller vad som fordras enligt 17 och 18 §§ eller om den i övrigt är ofullständig eller om sökanden inte betalar ansökningsavgift enligt 19 §, *skall* bergmästaren förelägg-

Om ansökan inte uppfyller vad som fordras enligt 17 och 18 §§ eller om den i övrigt är ofullständig eller om sökanden inte betalar ansökningsavgift enligt 19 §, *ska* bergmästaren förelägga

² Senaste lydelse 2005:162.

ga sökanden att inom viss tid avhjälpa bristen. Föreläggandet *skall* delges. Om sökanden inte avhjälper bristen *skall* bergmästaren avvisa ansökan, dock bara om bristen är så väsentlig att ansökan inte kan ligga till grund för prövning av ärendet, om miljökonsekvensbeskrivning inte har getts in eller om sökanden inte har betalat ansökningsavgift.

sökanden att inom viss tid avhjälpa bristen. Föreläggandet *ska* delges. Om sökanden inte avhjälper bristen *ska* bergmästaren avvisa ansökan, dock bara om bristen är så väsentlig att ansökan inte kan ligga till grund för prövning av ärendet, om *det för-enklade underlag eller den miljökonsekvensbeskrivning som krävs* inte har getts in eller om sökanden inte har betalat ansökningsavgift.

21 §³

Bergmästaren *skall* skicka meddelande om ansökan och miljökonsekvensbeskrivningen till berörda fastighetsägare, nyttjanderättshavare, servitutshavare, industriella företag samt innehavare av företrädesrätt enligt 4 kap. 4 § minerallagen (1991:45).

I kungörelser och meddelanden *skall* bergmästaren ange dels att invändningar mot ansökan *skall* göras skriftligen hos bergmästaren inom viss angiven tid, minst fyra veckor efter det att kungörelsen var införd, dels att invändningar mot miljökonsekvensbeskrivningen *skall* göras hos länsstyrelsen inom samma tid.

Bergmästaren *ska* skicka meddelande om ansökan och *det för-enklade underlag eller den miljökonsekvensbeskrivning som krävs*, till berörda fastighetsägare, nyttjanderättshavare, servitutshavare, industriella företag samt innehavare av företrädesrätt enligt 4 kap. 4 § minerallagen (1991:45).

I kungörelser och meddelanden *ska* bergmästaren ange dels att invändningar mot ansökan *ska* göras skriftligen hos bergmästaren inom viss angiven tid, minst fyra veckor efter det att kungörelsen var införd, dels att invändningar mot miljökonsekvensbeskrivningen *ska* göras hos länsstyrelsen inom samma tid.

³ Senaste lydelse 2005:162.

28 §⁴

Länsstyrelsen ska inhämta yttrande från kommunen vid det samråd som enligt 8 kap. 1 § tredje stycket och 8 kap. 3 § andra stycket minerallagen (1991:45) ska äga rum i ärenden om beviljande av bearbetningskoncession enligt 4 kap. 2 § minerallagen och om förlängning av koncessionstiden enligt 4 kap. 10 § minerallagen. Länsstyrelsen ska bedöma miljökonsekvensbeskrivningen.

Länsstyrelsen ska inhämta yttrande från kommunen vid det samråd som enligt 8 kap. 1 § tredje stycket och 8 kap. 3 § andra stycket minerallagen (1991:45) ska äga rum i ärenden om beviljande av bearbetningskoncession enligt 4 kap. 2 § minerallagen och om förlängning av koncessionstiden enligt 4 kap. 10 § minerallagen. Länsstyrelsen ska bedöma miljökonsekvensbeskrivningen, *om den krävs i ärendet.*

Bergmästaren ska inhämta yttrande från kommunen i ett ärende som gäller ett område med detaljplan eller områdesbestämmelser enligt plan- och bygglagen (2010:900).

-
1. Denna förordning träder i kraft den 1 juli 2017.
 2. Äldre föreskrifter gäller dock fortfarande för handläggningen av ärenden som har inletts före den 1 juli 2017.

⁴ Senaste lydelse 2011:363.

2.15 Förslag till lag om ändring i lagen (1992:1140) om Sveriges ekonomiska zon

Härigenom föreskrivs i fråga lagen (1992:1140) om Sveriges ekonomiska zon

dels att 6 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas en ny paragraf, 6 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 §¹

Vid prövning av tillstånd ska 2–4 kap. och 5 kap. 3 § miljöbalken tillämpas.

En miljökonsekvensbeskrivning ska ingå i en ansökan om tillstånd. I fråga om förfarandet, kraven på miljökonsekvensbeskrivningar samt planer och planeringsunderlag ska 6 kap. miljöbalken tillämpas på samma sätt som om ansökan avser en verksamhet i Sverige. Det som sägs om länsstyrelsen ska då gälla länsstyrelsen i det län där Sveriges sjöterritorium är närmast det område där verksamheten avses att bedrivas.

Vid prövning av tillstånd ska 2–4 kap. och 5 kap. 3 och 15 §§ miljöbalken tillämpas.

För verksamheter och åtgärder som ska prövas för ett tillstånd ska, på samma sätt som om ansökan avser en verksamhet i Sverige,

1. frågan om verksamheten eller åtgärden kan antas medföra en betydande miljöpåverkan avgöras i en undersökning enligt 6 kap. 23–26 §§ miljöbalken om annat inte följer av undantagen i 6 kap. 23 § andra stycket,

2. ett förenklat underlag tas fram enligt 6 kap. 27 § miljöbalken, om undersökningen visar att en betydande miljöpåverkan inte kan antas, och

¹ Senaste lydelse 2010:891.

3. en praktisk miljöbedömning göras, information lämnas och samråd ske enligt 6 kap. 28–46 §§ miljöbalken, om en betydande miljöpåverkan kan antas.

Det som sägs om länsstyrelsen i 6 kap. miljöbalken ska gälla länsstyrelsen i det län där Sveriges sjöterritorium är närmast det område där verksamheten avses att bedrivas.

6 a §

En ansökan om tillstånd ska innehålla det förenklade underlag eller den miljökonsekvensbeskrivning som krävs enligt 6 kap. miljöbalken.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2017.

2. Äldre föreskrifter ska fortfarande gälla för handläggningen och prövningen av ärenden som har inletts före den 1 juli 2017. De äldre bestämmelsernas hänvisningar till 6 kap. miljöbalken ska avse balkens lydelse vid utgången av juni 2017.

2.16 Förslag till lag om ändring i lagen (1995:1649) om byggande av järnväg

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 4 a § samt 2 kap. 2, 7, 8, 10, 12 och 15 §§ lagen (1995:1649) om byggande av järnväg ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

4 a §¹

Planläggning och annan prövning enligt denna lag som avser användning av ett mark- eller vattenområde som också har prövats eller ska prövas enligt annan lag, ska samordnas med den planläggningen och prövningen, om det lämpligen kan ske

Bestämmelser om planer och planeringsunderlag finns i 6 kap. 19 och 20 §§ miljöbalken.

Bestämmelser om planer och annat underlag finns i 3 kap. 11 § och 5 kap. 15 miljöbalken.

2 kap.

2 §²

Den som avser att bygga en järnväg ska under arbetet med att upprätta en järnvägsplan samråda med länsstyrelsen, berörda kommuner och de enskilda som särskilt berörs. Om järnvägsplanen har betydelse för kollektivtrafiken, ska samråd även ske med berörda regionala kollektivtrafikmyndigheter. Samrådet ska avse järnvägens lokalisering, utformning och miljöpåverkan.

Om järnvägen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan ska

1. samråd också ske med de övriga statliga myndigheter samt den allmänhet och de organisationer som kan antas bli berörda, och

¹ Senaste lydelse 2012:440.

² Senaste lydelse 2012:440.

2. samrådet även avse innehåll i och utformning av sådan miljökonsekvensbeskrivning som ska finnas tillsammans med järnvägsplanen.

Länsstyrelsen ska verka för att miljökonsekvensbeskrivningen får den inriktning och omfattning som behövs för prövningen av järnvägsplanen.

Länsstyrelsen ska verka för att miljökonsekvensbeskrivningen får den omfattning och *detaljeringsgrad* som behövs för prövningen av järnvägsplanen. *Om den som avser att bygga en järnväg begär det, ska länsstyrelsen redovisa sin bedömning i frågan. Länsstyrelsens redovisning är inte bindande.*

Under samrådet får berörd kommun medge att undantag görs från krav på bygglov för upplag, materialgårdar, murar, plank och transformatorstationer.

7 §³

Om ett projekt kan antas medföra en betydande miljöpåverkan i ett annat land ska 6 kap. 6 § miljöbalken tillämpas.

Om ett projekt kan antas medföra en betydande miljöpåverkan i ett annat land ska 6 kap. 33 § miljöbalken tillämpas.

8 §⁴

Om ett projekt ska tillåtlighetsprövas enligt 17 kap. 3 § miljöbalken, ska den som avser att bygga järnvägen överlämna ärendet till regeringen med eget yttrande. Ärendet ska överlämnas när den som avser att bygga järnvägen har tagit ställning till vilka alternativ som är rimliga och rangordnat dessa.

Ärendet ska innehålla en miljökonsekvensbeskrivning och det övriga underlag som behövs för tillåtlighetsprövningen. När underlaget tas fram ska förfarandet för järnvägsplan i 2–4, 7 och 12 §§ tillämpas.

Miljökonsekvensbeskrivningen ska uppfylla kraven i 6 kap. 7 §

Miljökonsekvensbeskrivningen ska uppfylla kraven i 6 kap. 35–

³ Senaste lydelse 2012:440.

⁴ Senaste lydelse 2012:440.

miljöbalken och godkännas av berörda länsstyrelser innan ärendet kungörs. 38 §§ miljöbalken och godkännas av berörda länsstyrelser innan ärendet kungörs.

10 §⁵

En miljökonsekvensbeskrivning ska uppfylla kraven i 6 kap. 7 § miljöbalken. En miljökonsekvensbeskrivning ska uppfylla kraven i 6 kap. 35–38 §§ miljöbalken. Miljökonsekvensbeskrivningen ska godkännas av berörda länsstyrelser innan den kungörs enligt 12 §.

12 §⁶

Den som avser att bygga en järnväg ska kungöra förslaget till järnvägsplan och underlaget till denna och låta det granskas. Om en miljökonsekvensbeskrivning har upprättats, ska denna kungöras och hållas tillgänglig för allmänheten enligt 6 kap. 8 § första stycket miljöbalken. Den som avser att bygga en järnväg ska kungöra förslaget till järnvägsplan och underlaget till denna och låta det granskas. Om en miljökonsekvensbeskrivning har upprättats, ska denna kungöras och hållas tillgänglig för allmänheten enligt 6 kap. 39 § första stycket och 40–41 §§ miljöbalken.

Om förslaget enbart gäller åtgärder som också har prövats eller ska prövas genom detaljplan enligt plan- och bygglagen (2010:900), får kungörandet samordnas med det kungörande som ska ske i detaljplaneärendet.

15 §⁷

Trafikverket prövar frågan om att fastställa en järnvägsplan efter samråd med berörda länsstyrelser.

Trafikverket ska överlämna frågan om att fastställa planen till regeringen för prövning om Trafikverket och en länsstyrelse har olika uppfattning.

⁵ Senaste lydelse 2012:440.

⁶ Senaste lydelse 2012:440.

⁷ Senaste lydelse 2012:440.

När frågan om att fastställa planen avgörs ska

1. en identifiering, beskrivning och samlad bedömning av miljöeffekterna göras om planen avser ett projekt som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan, och

2. innehållet i en miljökonsekvensbeskrivning och resultatet av samråd och yttranden beaktas.

Innehållet i en miljökonsekvensbeskrivning samt resultatet av samråd och yttranden ska beaktas när frågan om att fastställa järnvägsplanen prövas. Ett beslut att fastställa planen ska kungöras. Om samråd har skett med en ansvarig myndighet i ett annat land enligt 6 kap. 6 § miljöbalken, ska den ansvariga myndigheten i det landet informeras.

Ett beslut att fastställa planen ska kungöras. Om samråd har skett med en ansvarig myndighet i ett annat land enligt 6 kap. 33 § miljöbalken, ska den ansvariga myndigheten i det landet informeras.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2017.

2. Ett ärende ska handläggas och bedömas enligt äldre bestämmelser, om det i ärendet ingår en miljökonsekvensbeskrivning som vid denna lags ikraftträdande har överlämnats till länsstyrelsen för godkännande enligt 8 § tredje stycket eller 10 § andra stycket. De äldre bestämmelsernas hänvisningar till 6 kap. miljöbalken ska avse balkens lydelse vid utgången av juni 2017.

2.17 Förslag till lag om ändring i ellagen (1997:857)

Härigenom föreskrivs i fråga om ellagen (1997:857)

dels att 2 kap. 8 b § ska upphöra att gälla,

dels att 2 kap. 8 a och 15 g §§ ellagen (1997:857) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

8 a §¹

Vid prövning av frågor om meddelande av nätkoncession för linje ska bestämmelserna i 2–4 kap. och 5 kap. 3 § miljöbalken tillämpas.

En miljökonsekvensbeskrivning ska ingå i en ansökan om nätkoncession för linje. För förfarandet, kraven på miljökonsekvensbeskrivningen samt planer och planeringsunderlag gäller 6 kap. miljöbalken.

Vid prövning av frågor om meddelande av nätkoncession för linje ska bestämmelserna i 2–4 kap. och 5 kap. 3 *och 15* §§ miljöbalken tillämpas.

För byggandet och användandet av elektriska starkströmsledning som ska prövas för en nätkoncession för linje ska

1. frågan om byggandet eller användandet kan antas medföra en betydande miljöpåverkan avgöras i en undersökning enligt 6 kap. 23–26 §§ miljöbalken om annat inte följer av undantagen i 6 kap. 23 § andra stycket,

2. ett förenklat underlag tas fram enligt 6 kap. 27 § miljöbalken, om undersökningen visar att en betydande miljöpåverkan inte kan antas, och

3. en praktisk miljöbedömning görs, information lämnas och

¹ Senaste lydelse 2010:893.

samordning ske enligt 6 kap. 28–46 §§ miljöbalken, om en betydande miljöpåverkan kan antas.

Trots det som sägs i första och andra styckena behöver frågor som har prövats i ett mål eller ärende om tillstånd enligt miljöbalken inte prövas på nytt i ärendet om nätkoncession. Om det i målet eller ärendet om tillstånd enligt miljöbalken finns en miljökonsekvensbeskrivning som beskriver de direkta och indirekta effekter på människors hälsa och miljön som linjen kan medföra, behöver det inte finnas någon särskild miljökonsekvensbeskrivning i koncessionsärendet.

Trots det som sägs i första och andra styckena behöver frågor som har prövats i ett mål eller ärende om tillstånd enligt miljöbalken inte prövas på nytt i ärendet om nätkoncession. Om det i målet eller ärendet om tillstånd enligt miljöbalken finns *ett förenklat underlag* eller en miljökonsekvensbeskrivning som beskriver de direkta och indirekta effekter på människors hälsa och miljön som linjen kan medföra, behöver det inte finnas någon särskild miljökonsekvensbeskrivning i koncessionsärendet.

8 b §²

Regeringen får meddela föreskrifter om undantag från kravet på miljökonsekvensbeskrivning enligt 8 a § andra stycket för anläggningar vars miljöpåverkan kan antas bli mindre betydande.

15 g §³

Vid en omprövning enligt 15 b § tillämpas 2–4 kap. och 5 kap. 3 § miljöbalken.

Vid en omprövning enligt 15 b § tillämpas 2–4 kap. och 5 kap. 3 och 15 §§ miljöbalken.

² Senaste lydelse 2013:207.

³ Senaste lydelse 2013:207.

Nätkoncessionshavaren ska upprätta en miljökonsekvensbeskrivning vid en omprövning. För förfarandet, kraven på miljökonsekvensbeskrivningen samt planer och planeringsunderlag tillämpas 6 kap. miljöbalken.

Regeringen får meddela föreskrifter om undantag från kravet på miljökonsekvensbeskrivning enligt andra stycket för anläggningar vars miljöpåverkan kan antas vara mindre betydande.

För nätkoncession för linje som ska omprövas ska

1. frågan om en betydande miljöpåverkan kan antas avgöras i en undersökning enligt 6 kap. 23–26 §§ miljöbalken om annat inte följer av 6 kap. 23 § andra stycket,

2. ett förenklat underlag tas fram enligt 6 kap. 27 § miljöbalken, om undersökningen visar att en betydande miljöpåverkan inte kan antas, och

3. en praktisk miljöbedömning görs, information lämnas och samordning ske enligt 6 kap. 28–46 §§ miljöbalken, om en betydande miljöpåverkan kan antas.

Enligt 6 kap. 21 § miljöbalken får regeringen meddela föreskrifter om att vissa slag av anläggningar inte ska antas medföra en betydande miljöpåverkan.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2017.

2. Äldre föreskrifter ska fortfarande gälla för handläggningen och prövningen av ärenden som har inletts före den 1 juli 2017. De äldre bestämmelsernas hänvisningar till 6 kap. miljöbalken ska avse balkens lydelse vid utgången av juni 2017.

2.18 Förslag till lag om ändring i lagen (1998:814) med särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1998:814) med särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning

dels att 13 och 16 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det närmast före 13 § ska införas en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Bemyndigande

13 §

Regeringen får meddela föreskrifter om avgift för en myndighets prövning av fråga om tillstånd eller medgivande enligt 5–7 och 9 §§. Regeringen får överlåta åt en myndighet eller kommuner att meddela sådana föreskrifter.

Regeringen *eller den myndighet som regeringen bestämmer* får meddela föreskrifter om

1. att ett förenklat underlag eller en miljökonsekvensbeskrivning enligt 6 kap. miljöbalken ska ingå i en ansökan om tillstånd eller medgivande enligt 5–7 eller 9 §, och

2. avgift för en myndighets prövning av fråga om tillstånd eller medgivande enligt 5–7 eller 9 §.

Regeringen får överlåta åt en kommun att meddela föreskrifter *som avses i första stycket 2.*

16 §

En kommunal nämnds beslut enligt denna lag överklagas till länsstyrelsen.

Länsstyrelsens beslut överklagas till *allmän förvaltningsdomstol*. Länsstyrelsens beslut överklagas till *mark- och miljödomstol*.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2017.
 2. Mål och ärenden som har inletts hos en allmän förvaltningsdomstol före den 1 juli 2017 ska slutföras av de allmänna förvaltningsdomstolarna.

2.19 Förslag till förordning om ändring i förordningen (1998:896) om hushållning med mark- och vattenområden m.m.

Härigenom föreskrivs att 1 a, 1 b och 7 §§ förordningen (1998:896) om hushållning med mark- och vattenområden m.m. ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 a §¹

Boverket har uppsikt över hushållningen med de mark- och vattenområden som omfattas av 4 kap. 1–7 §§ miljöbalken. Bestämmelser om att Boverket ska verka för samordning av de statliga myndigheternas arbete med underlag för tillämpningen av 3 och 4 kap. och 6 kap. 19–21 §§ miljöbalken finns i förordningen (2012:546) med instruktion för Boverket.

Boverket har dessutom allmän uppsikt över hushållningen med mark- och vattenområden.

Boverket har uppsikt över hushållningen med de mark- och vattenområden som omfattas av 4 kap. 1–7 §§ miljöbalken. Bestämmelser om att Boverket ska verka för samordning av de statliga myndigheternas arbete med underlag för tillämpningen av 1 b § samt 3 och 4 kap. miljöbalken finns i förordningen (2012:546) med instruktion för Boverket.

1 b §²

Länsstyrelsen har uppsikt inom länet över hushållningen med mark- och vattenområden.

Länsstyrelsen ska ställa samman utredningar, program och annat planeringsunderlag som har betydelse för hushållningen med

¹ Senaste lydelse 2015:401.

² Senaste lydelse 2015:401.

mark och vatten i länet och som finns hos statliga myndigheter. Länsstyrelsen är skyldig att på begäran tillhandahålla sådant planeringsunderlag åt kommuner och myndigheter som ska tillämpa denna balk samt åt den som är skyldig att upprätta en miljökonsekvensbeskrivning enligt 6 kap. miljöbalken.

7 §³

En anmälan som en statlig myndighet lämnar till regeringen enligt 6 kap. 21 § andra stycket miljöbalken ska innehålla uppgift om vilken samverkan som behövs mellan staten och den eller de berörda kommunerna för att kommunerna i sin planering enligt plan- och bygglagen (2010:900) ska

1. tillgodose ett intresse som rör hushållningen med mark- och vattenområden enligt 3 och 4 kap. miljöbalken, eller
2. skapa förutsättningar för att miljökvalitetsnormer enligt 5 kap. miljöbalken följs.

En anmälan som en statlig myndighet lämnar till regeringen enligt 3 kap. 13 § eller 5 kap. 14 § miljöbalken ska innehålla uppgift om vilken samverkan som behövs mellan staten och den eller de berörda kommunerna för att kommunerna i sin planering enligt plan- och bygglagen (2010:900) ska

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 2017.

³ Senaste lydelse 2012:909.

2.20 Förslag till förordning om ändring i förordningen (1998:898) om inrättande, utvidgning och avlysning av allmän farled och allmän hamn

Härigenom föreskrivs att 2 § förordningen (1998:898) om inrättande, utvidgning och avlysning av allmän farled och allmän hamn ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §

När Sjöfartsverket överlämnar en fråga om allmän farled eller allmän hamn till regeringen för prövning enligt 17 kap. 1 eller 3 § miljöbalken, *skall* verket i sitt yttrande enligt 1 c § lagen (1983:293) om inrättande, utvidgning och avlysning av allmän farled och allmän hamn bland annat lämna de uppgifter som behövs för att bedöma hur de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap. miljöbalken *iakttas* samt uppgift om det samråd som skett enligt 6 kap. 4–6 §§ miljöbalken. Även i övrigt ansvarar Sjöfartsverket för att ett tillräckligt underlag finns för regeringens prövning.

När Sjöfartsverket överlämnar en fråga om allmän farled eller allmän hamn till regeringen för prövning enligt 17 kap. 1 eller 3 § miljöbalken, *ska* verket i sitt yttrande enligt 1 c § lagen (1983:293) om inrättande, utvidgning och avlysning av allmän farled och allmän hamn bland annat lämna de uppgifter som behövs för att bedöma hur de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap. miljöbalken *följs* samt uppgift om det samråd som skett enligt 6 kap. 24 § 2 och 28 § 1 miljöbalken. Även i övrigt ansvarar Sjöfartsverket för att ett tillräckligt underlag finns för regeringens prövning.

1. Denna förordning träder i kraft den 1 juli 2017.
2. Äldre föreskrifter ska fortfarande gälla för handläggningen av ärenden som har inletts före den 1 juli 2017. De äldre bestämmelsernas hänvisningar till 6 kap. miljöbalken ska avse balkens lydelse vid utgången av juni 2017.

2.21 Förslag till förordning om ändring i förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd

Härigenom föreskrivs i fråga om förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd

dels att 25, 26 a och 46 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas en ny paragraf, 26 b §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

25 §¹

En anmälan som avses i 9 kap. 6 § miljöbalken ska innehålla de uppgifter, ritningar och tekniska beskrivningar som behövs för att tillsynsmyndigheten ska kunna bedöma den miljöfarliga verksamheten eller åtgärdens art, omfattning och miljöeffekter. *I den utsträckning som behövs i det enskilda fallet ska en anmälan också innehålla en miljökonsekvensbeskrivning enligt 6 kap. miljöbalken.*

En anmälan som avses i 9 kap. 6 § miljöbalken ska innehålla de uppgifter, ritningar och tekniska beskrivningar som behövs för att tillsynsmyndigheten ska kunna bedöma den miljöfarliga verksamheten eller åtgärdens art, omfattning och miljöeffekter.

26 a §²

I fråga om *sådana* anmälningspliktiga verksamheter och åtgärder som avses i 2 kap. 3 eller 4 §, 3 kap. 2 §, 4 kap. 5, 10 eller 17 §, 5 kap. 3, 6, 8, 9, 13, 17, 20, 22, 24, 28, 30 eller 33 §, 6 kap. 3 §,

I fråga om anmälningspliktiga verksamheter och åtgärder som avses i 2 kap. 3 eller 4 §, 3 kap. 2 §, 4 kap. 5, 10 eller 17 §, 5 kap. 3, 6, 8, 9, 13, 17, 20, 22, 24, 28, 30 eller 33 §, 6 kap. 3 §, 7 kap.

¹ Senaste lydelse 2013:262.

² Senaste lydelse 2013:262.

7 kap. 3 §, 12 kap. 6, 8, 10, 11, 12 eller 13 §, 13 kap. 2, 4 eller 6 §, 14 kap. 3, 4 eller 7 §, 15 kap. 8 §, 16 kap. 6 eller 7 §, 18 kap. 1, 2, 4, 5 eller 10 §, 20 kap. 2 eller 4 §, 21 kap. 8, 9 eller 12 §, 24 kap. 2 eller 5 §, 28 kap. 2 §, 29 kap. 17, 28, 29, 31, 32 eller 44 § eller 30 kap. 3 § miljöprövningsförordningen (2013:251) ska den myndighet som handlägger anmälningsärendet pröva om verksamheten eller åtgärden behöver tillståndsprövas. *Vid den prövningen ska myndigheten ta hänsyn till de kriterier som anges i bilaga 2 till förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar.* Om myndigheten finner att verksamheten eller åtgärden ska antas medföra en betydande miljöpåverkan, ska myndigheten förelägga verksamhetsutövaren att ansöka om tillstånd.

3 §, 12 kap. 6, 8, 10, 11, 12 eller 13 §, 13 kap. 2, 4 eller 6 §, 14 kap. 3, 4 eller 7 §, 15 kap. 8 §, 16 kap. 6 eller 7 §, 18 kap. 1, 2, 4, 5 eller 10 §, 20 kap. 2 eller 4 §, 21 kap. 8, 9 eller 12 §, 24 kap. 2 eller 5 §, 28 kap. 2 §, 29 kap. 17, 28, 29, 31, 32 eller 44 § eller 30 kap. 3 § miljöprövningsförordningen (2013:251) ska den myndighet som handlägger anmälningsärendet pröva om verksamheten eller åtgärden behöver tillståndsprövas. Om myndigheten finner att verksamheten eller åtgärden kan antas medföra en betydande miljöpåverkan, ska myndigheten förelägga verksamhetsutövaren att ansöka om tillstånd.

26 b §

När myndigheten enligt 26 a § eller enligt 9 kap. 6 a § miljöbalken prövar om en verksamhet eller åtgärd kan antas medföra en betydande miljöpåverkan ska myndigheten ta hänsyn till de omständigheter som anges i 11–14 §§ miljöbedömningsförordningen (2017:000).

46 §

En ansökan eller en anmälan till den kommunala nämnden enligt *bestämmelserna* i 37 och 38 §§ eller bestämmelse meddelad med stöd av 39, 40 och 42 §§ *skall* vara skriftlig och innehålla de uppgifter som behövs för ärendet samt de ritningar och tekniska beskrivningar som behövs för att bedöma de anordningar, lokaler eller anläggningar som avses i ansökan eller anmälan.

Bestämmelse om undantag från skyldigheten att upprätta en miljökonsekvensbeskrivning enligt 6 kap. miljöbalken finns i 2 § förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar.

En ansökan eller en anmälan till den kommunala nämnden enligt 37 och 38 §§ eller bestämmelse meddelad med stöd av 39, 40 och 42 §§ *ska* vara skriftlig och innehålla de uppgifter som behövs för ärendet samt de ritningar och tekniska beskrivningar som behövs för att bedöma de anordningar, lokaler eller anläggningar som avses i ansökan eller anmälan.

1. Denna förordning träder i kraft den 1 juli 2017.

2. Äldre föreskrifter ska fortfarande gälla för handläggningen och prövningen av ärenden som har inletts före den 1 juli 2017. De äldre bestämmelsernas hänvisningar till 6 kap. miljöbalken ska avse balkens lydelse vid utgången av juni 2017.

2.22 Förslag till förordning om ändring i förordningen (1998:929) om gaturenhållning och skyltning

Härigenom föreskrivs att 3 § förordningen (1998:929) om gaturenhållning och skyltning ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §

Ansökan om tillstånd eller medgivande enligt 6, 7 och 9 §§ lagen (1998:814) med särskilda bestämmelser om gaturenhållning och skyltning skall vara åtföljd av karta, skiss eller ritning samt i den utsträckning som behövs i det enskilda fallet en miljökonsekvensbeskrivning enligt 6 kap. miljöbalken.

Om ett ärende enligt första stycket är av stort allmänt intresse skall kungörelse om ansökan och om miljökonsekvensbeskrivningen införas i den eller de ortstidningar som länsstyrelsen bestämmer. I kungörelsen skall anges var handlingarna i ärendet hålls tillgängliga samt att skriftliga anmärkningar får lämnas till länsstyrelsen inom en viss angiven tid, minst fyra veckor efter det att kungörelsen var införd.

Ansökan om tillstånd eller medgivande enligt 6, 7 och 9 §§ lagen (1998:814) med särskilda bestämmelser om gaturenhållning och skyltning skall vara åtföljd av karta, skiss eller ritning samt i den utsträckning som behövs i det enskilda fallet *ett förenklat underlag eller* en miljökonsekvensbeskrivning enligt 6 kap. miljöbalken.

Om ett ärende enligt första stycket är av stort allmänt intresse skall kungörelse om ansökan och om *det förenklade underlaget eller* miljökonsekvensbeskrivningen införas i den eller de ortstidningar som länsstyrelsen bestämmer. I kungörelsen skall anges var handlingarna i ärendet hålls tillgängliga samt att skriftliga anmärkningar får lämnas till länsstyrelsen inom en viss angiven tid, minst fyra veckor efter det att kungörelsen var införd.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 2017.

2.23 Förslag till förordning om ändring i förordningen (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken

Härigenom föreskrivs i fråga om förordningen (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken

dels att 8 kap. 1 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas tre nya paragrafer, 1 a–1 c §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 kap.

1 §¹

I ett ärende om ansökan om ett sådant tillstånd till miljöfarlig verksamhet som avses i 9 kap. miljöbalken är sökanden skyldig att ersätta länsstyrelsens kostnader enligt 19 kap. 4 och 5 §§ miljöbalken för sakkunniga som har tillkallats av länsstyrelsen, för lokaler för sammanträden, för kungörelser i ärendet samt för aktförvarare.

Motsvarande betalningsskyldighet gäller i ärenden enligt 10 kap. miljöbalken för den som enligt 10 kap. 16 § miljöbalken är kostnadsansvarig för utredningen beträffande miljöriskområden.

Om länsstyrelsen till följd av 19 kap. 4 eller 5 § miljöbalken i ett ärende får kostnader för sakkunniga som länsstyrelsen har kallat, sammanträdeslokaler, kungörelser eller aktförvarare, ska kostnaderna ersättas av

1. sökanden, om ärendet avser en ansökan om ett sådant tillstånd till miljöfarlig verksamhet som avses i 9 kap. miljöbalken, och

2. den som enligt 10 kap. 16 § miljöbalken är kostnadsansvarig för utredningskostnader, om det är ett ärende enligt 10 kap. miljöbalken och avser ett miljöriskområde.

¹ Senaste lydelse 2010:959.

Sökanden är skyldig att ersätta en myndighets kostnad för kungörelser och aktförvarare

1. i ärenden om miljökonsekvensbeskrivning enligt 6 kap. 8 § miljöbalken,

2. i ärenden om ansökan om tillstånd eller dispens enligt 7 kap. miljöbalken, och

3. i ärenden om markavvattning enligt 11 kap. 13 eller 14 § miljöbalken.

På begäran av myndigheten ska förskott på ersättningen betalas.

Bestämmelser om skyldighet för sökanden att ersätta en mark- och miljödomstols kostnader för kungörelser m.m. finns i 25 kap. 8 § miljöbalken.

1 a §

Sökanden är skyldig att ersätta en myndighets kostnad för kungörelser och aktförvarare i ärenden som avser

1. praktisk miljöbedömning enligt 6 kap. miljöbalken,

2. tillstånd eller dispens enligt 7 kap. miljöbalken, eller

3. markavvattning enligt 11 kap. miljöbalken.

1 b §

Den som är ersättningskyldig enligt 1 eller 1 a § ska betala förskott på ersättningen, om myndigheten begär det.

1 c §

Bestämmelser om skyldighet för sökanden att ersätta en mark- och miljödomstols kostnader finns i 25 kap. 8 § miljöbalken.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 2017.

2.24 Förslag till förordning om ändring i förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

Härigenom föreskrivs i fråga om förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

dels att 23 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas en ny paragraf, 23 a §, och närmast före 23 a § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

23 §

En ansökan om tillstånd eller dispens enligt 7 kap. miljöbalken eller enligt föreskrifter meddelade med stöd av 7 kap. miljöbalken eller om tillstånd till vilthägn enligt 12 kap. 11 § miljöbalken *skall* vara skriftlig och åtföljd av en karta samt i den utsträckning som det behövs i det enskilda fallet en miljökonsekvensbeskrivning enligt 6 kap. miljöbalken.

En ansökan enligt första stycket som avser en åtgärd som kan inverka negativt på ett särskilt skydds- eller bevarandeområdes bevarandestatus skall alltid vara åtföljd av en miljökonsekvensbeskrivning enligt 6 kap. miljöbalken.

Om ett ärende som avses i första stycket är av stort allmänt intresse, skall ansökan och miljö-

En ansökan om tillstånd eller dispens enligt 7 kap. miljöbalken eller enligt föreskrifter meddelade med stöd av 7 kap. miljöbalken eller om tillstånd till vilthägn enligt 12 kap. 11 § miljöbalken *ska* vara skriftlig och åtföljd av en karta samt i den utsträckning som det behövs i det enskilda fallet en miljökonsekvensbeskrivning *eller ett förenklat underlag* enligt 6 kap. miljöbalken.

I 19 kap. 6 § miljöbalken finns det en bestämmelse om det underlag som ska ingå i en ansökan om tillstånd enligt 7 kap. 28 a § miljöbalken.

*konsekvensbeskrivningen kungö-
ras även om detta inte krävs en-
ligt 6 kap. 8 § miljöbalken. Kungö-
relsen skall föras in i ortstid-
ning. I kungörelsen skall det an-
ges att skriftliga synpunkter på
miljökonsekvensbeskrivningen får
lämnas inom den tid som läns-
styrelsen eller kommunen har be-
stämt samt var beskrivningen
hålls tillgänglig.*

Kungörelse av en ansökan

23 a §

*Om ett ärende som avses i 23 § är
av stort allmänt intresse, ska den
som prövar ärendet kungöra an-
sökan. Kungörelsen ska föras in i
ortstidning. I kungörelsen ska det
anges att skriftliga synpunkter på
ansökan får lämnas inom den tid
som länsstyrelsen eller kommu-
nen har bestämt samt var hand-
lingarna i ärendet hålls tillgäng-
liga.*

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 2017.

2.25 Förslag till förordning om ändring i förordningen (1998:1388) om vattenverksamhet m.m.

Härigenom föreskrivs att 5 och 20 §§ förordningen (1998:1388) om vattenverksamhet m.m. ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 §¹

En ansökan om tillstånd till markavvattning enligt 11 kap. 9 § miljöbalken som prövas av en länsstyrelse ska vara skriftlig. Bestämmelserna i 22 kap. 1 § första stycket 1–5 och andra stycket 1 samt 2 § miljöbalken ska tillämpas i fråga om ansökningen. Det som *där sägs* om mark- och miljödomstol ska gälla länsstyrelsen.

Kungörelse av ansökan och miljökonsekvensbeskrivning ska ske enligt 6 kap. 8 § miljöbalken *samt 7 § förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar*. Tiden för skriftliga synpunkter får inte sättas till kortare tid än fyra veckor efter *det att* kungörelsen *var införd*.

Bestämmelser om kungörelse då mark- och miljödomstolen prövar en ansökan finns i 22 kap. 3 § miljöbalken. *Bestämmelser om undantag i vissa fall från skyldigheten att upprätta en*

En ansökan om tillstånd till markavvattning enligt 11 kap. 9 § miljöbalken som prövas av en länsstyrelse ska vara skriftlig. Bestämmelserna i 22 kap. 1 § första stycket 1–5 och andra stycket 1 samt 2 § miljöbalken ska tillämpas i fråga om ansökningen. Det som *sägs där* om mark- och miljödomstol ska gälla länsstyrelsen.

Kungörelse av ansökan och miljökonsekvensbeskrivning ska ske enligt 6 kap. *39 och 41 §§* miljöbalken. Tiden för skriftliga synpunkter får inte sättas till kortare tid än fyra veckor efter kungörelsen.

Bestämmelser om kungörelse då mark- och miljödomstolen prövar en ansökan finns i 22 kap. 3 § miljöbalken.

¹ Senaste lydelse 2013:1173.

miljökonsekvensbeskrivning finns i 2 § förordningen om miljökonsekvensbeskrivningar.

20 §²

En anmälan enligt 19 § *skall*

1. *göras skriftligt* i två exemplar *eller elektroniskt, och*

2. innehålla de uppgifter, ritningar, kartor och tekniska beskrivningar samt *den miljökonsekvensbeskrivning enligt 6 kap. miljöbalken* som behövs för att tillsynsmyndigheten *skall* kunna bedöma verksamhetens art, omfattning och påverkan på *miljön och* närliggande fastigheter.

En anmälan enligt 19 § *ska vara skriftlig och, om den endast görs i pappersform, ges in i två exemplar. Anmälan ska* innehålla de uppgifter, ritningar, kartor och tekniska beskrivningar som behövs för att tillsynsmyndigheten *ska* kunna bedöma verksamhetens art, omfattning, *miljöeffekter* och påverkan på närliggande fastigheter.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 2017.

² Senaste lydelse 2007:168.

2.26 Förslag till lag om ändring i naturgaslagen (2005:403)

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 7 § naturgaslagen (2005:403) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

7 §¹

Vid prövning av frågor om meddelande av koncession ska bestämmelserna i 2–4 kap. och 5 kap. 3 § miljöbalken tillämpas.

En miljökonsekvensbeskrivning ska ingå i en ansökan om koncession. När det gäller förfarandet, kraven på miljökonsekvensbeskrivningen samt planer och planeringsunderlag gäller 6 kap. miljöbalken. Vad som där sägs om tillståndsmyndighet ska gälla regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

Vid prövning av frågor om meddelande av koncession ska 2–4 kap. och 5 kap. 3 och 15 §§ miljöbalken tillämpas.

För verksamheter och åtgärder som ska prövas för en koncession ska

1. frågan om verksamheten eller åtgärden kan antas medföra en betydande miljöpåverkan avgöras i en undersökning enligt 6 kap. 23–26 §§ miljöbalken om annat inte följer av undantagen i 6 kap. 23 § andra stycket,

2. ett förenklat underlag tas fram enligt 6 kap. 27 § miljöbalken, om undersökningen visar att en betydande miljöpåverkan inte kan antas, och

3. en praktisk miljöbedömning göras, information lämnas och samordning ske enligt 6 kap. 28–46 §§ miljöbalken, om en betydande miljöpåverkan kan antas.

¹ Senaste lydelse 2010:895.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2017.
 2. Äldre föreskrifter ska fortfarande gälla för handläggningen och prövningen av ärenden som har inletts före den 1 juli 2017. De äldre bestämmelsernas hänvisningar till 6 kap. miljöbalken ska avse balkens lydelse vid utgången av juni 2017.

2.27 Förslag till förordning om ändring i naturgasförordningen (2006:1043)

Härigenom föreskrivs att 6, 8 och 10 §§ naturgasförordningen (2006:1043) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 §¹

En ansökan enligt 4 eller 5 § ska vara skriftlig och ges in till Energimarknadsinspektionen. Utöver vad som följer av 4 och 5 §§ ska ansökan innehålla

1. en teknisk beskrivning av den planerade ledningen, stationen eller anläggningen samt en kostnadsberäkning,

2. en karta över ledningens föreslagna sträckning eller stationens eller anläggningens föreslagna placering samt en beskrivning av den mark som behöver tas i anspråk för ledningen, stationen eller anläggningen,

3. bestyrkta förteckningar över ägare och innehavare av fastigheter över vilka ledningen avses dras fram eller på vilka stationen eller anläggningen avses placeras eller av fastigheter som på annat sätt behövs för anläggningen,

4. uppgift om de överenskommelser som träffats om upplåtelse av mark för ledningen, stationen eller anläggningen eller de hinder som finns mot sådana överenskommelser,

5. redogörelse för sökandens organisation, och

6. en redogörelse för hur de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap. miljöbalken efterlevs.

En ansökan enligt 4 eller 5 § ska vara skriftlig och ges in till Energimarknadsinspektionen. Utöver det som följer av 4 och 5 §§ ska ansökan innehålla

1. en teknisk beskrivning av den planerade ledningen, stationen eller anläggningen samt en kostnadsberäkning,

2. en karta över ledningens föreslagna sträckning eller stationens eller anläggningens föreslagna placering samt en beskrivning av den mark som behöver tas i anspråk för ledningen, stationen eller anläggningen,

3. bestyrkta förteckningar över ägare och innehavare av fastigheter över vilka ledningen avses dras fram eller på vilka stationen eller anläggningen avses placeras eller av fastigheter som på annat sätt behövs för anläggningen,

4. uppgift om de överenskommelser som träffats om upplåtelse av mark för ledningen, stationen eller anläggningen eller de hinder som finns mot sådana överenskommelser,

5. en redogörelse för sökandens organisation,

6. en redogörelse för hur de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap. miljöbalken följs, och

¹ Senaste lydelse 2007:1321.

7. det förenklade underlag eller den miljökonsekvensbeskrivning som krävs enligt 7 § naturgaslagen (2005:403) och 6 kap. miljöbalken.

I en beskrivning enligt första stycket 1 ska det finnas en ritning över ledningens, stationens eller anläggningens konstruktion och dess anslutning till naturgasledningar.

Enligt 2 kap. 7 § andra stycket naturgaslagen (2005:403) ska ansökan innehålla en miljökonsekvensbeskrivning.

8 §²

Energimarknadsinspektionen ska kungöra en ansökan enligt 4 eller 5 §. Kungörelsen ska göras i en ortstidning. Energimarknadsinspektionen ska dessutom *sända* meddelanden om ansökan till de sakägare som angetts i ansökan.

Energimarknadsinspektionen ska kungöra en ansökan enligt 4 eller 5 §. Kungörelsen ska göras i en ortstidning. Energimarknadsinspektionen ska dessutom *skicka* meddelanden om ansökan till de sakägare som angetts i ansökan.

I kungörelsen och i meddelanden enligt första stycket ska det anges att synpunkter på ansökan kan lämnas skriftligt till Energimarknadsinspektionen inom en viss angiven tid, som ska vara minst fyra veckor från det att kungörelsen var införd i ortstidningen.

Bestämmelser om kungörelse av miljökonsekvensbeskrivningar finns i 6 kap. 39-41 §§ miljöbalken.

10 §³

Sedan Energimarknadsinspektionen berett ett ärende enligt 4 eller 5 § ska myndigheten, med ett

Sedan Energimarknadsinspektionen berett ett ärende enligt 4 eller 5 § ska myndigheten, med ett

² Senaste lydelse 2007:1321.

³ Senaste lydelse 2007:1321.

eget yttrande, överlämna ärendet till regeringens prövning. I sitt yttrande ska myndigheten ta ställning till om *miljökonsekvensbeskrivningen* uppfyller kraven i 6 kap. miljöbalken.

eget yttrande, överlämna ärendet till regeringens prövning. I sitt yttrande ska myndigheten, *om det krävs en miljökonsekvensbeskrivning*, ta ställning till om *den* uppfyller kraven i 6 kap. miljöbalken.

-
1. Denna förordning träder i kraft den 1 juli 2017.
 2. Äldre föreskrifter ska fortfarande gälla för handläggningen av ärenden som har inletts före den 1 juli 2017. De äldre bestämmelsernas hänvisningar till 6 kap. miljöbalken ska avse balkens lydelse vid utgången av juni 2017.

2.28 Förslag till förordning om ändring i förordningen (2008:715) om finansiella åtgärder för hanteringen av restprodukter från kärnteknisk verksamhet

Härigenom föreskrivs att 32 och 33 §§ förordningen (2008:715) om finansiella åtgärder för hanteringen av restprodukter från kärnteknisk verksamhet ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

32 §¹

Strålsäkerhetsmyndigheten prövar frågor om i vilken utsträckning fonderade avgiftsmedel får användas för sådant stöd till ideella föreningar som avses i 4 § 9 finansieringslagen.

Stöd får endast lämnas till ideella föreningar som

1. utnyttjar rätten att delta i sådant samråd som föreskrivs i 6 kap. 4 § första stycket <i>andra meningen</i> miljöbalken avseende anläggning för hantering och slutförvaring av använt kärnbränsle,	1. utnyttjar rätten att delta i sådant samråd som föreskrivs i 6 kap. 28 § 1 miljöbalken avseende anläggning för hantering och slutförvaring av använt kärnbränsle,

2. har en styrelse som utses av medlemmarna under demokratiska former och årligen håller stämma som medlemmarna får delta i,

3. har stadgar som beslutas av stämman och anger föreningens namn och ändamål, hur beslut fattas, hur styrelsen utses samt hur revisorer som kontrollerar styrelsens verksamhet utses,

4. inte har näringsverksamhet som sin huvudsakliga inkomstkälla, och

5. har minst 1 000 medlemmar, eller är en sammanslutning av ideella föreningar som tillsammans har minst 1 000 olika personer som medlemmar och där varje förening som ingår uppfyller kraven i 2 och 4.

¹ Senaste lydelse 2011:1122.

Stöd får lämnas med högst 2,5 miljoner kronor per förening och kalenderår och med totalt högst 3,5 miljoner kronor per kalenderår.

33 §²

Stöd enligt 32 § ska avse föreningens kostnader för att delta i samrådsförfaranden enligt 6 kap. miljöbalken eller 5 c § lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet och yttra sig enligt 6 kap. 8 § första stycket miljöbalken över ansökan om tillstånd och miljökonsekvensbeskrivning för en anläggning för hantering och slutförvaring av använt kärnbränsle samt kostnader för att kunna följa och bedöma frågor som rör slutförvaring av använt kärnbränsle och slutförvaringens påverkan på människors hälsa eller miljön. Kostnaderna får omfatta lönekostnader, lokalkostnader och övriga administrativa kostnader. Stödet får inte avse kostnader för information riktad direkt till allmänheten utöver vad som avser det utökade samrådsförfarandet. Stödet får inte avse insatser som föreningen gör *efter att tolv månader har förflutit* från det att tillståndsansökan och miljökonsekvensbeskrivningen har kungjorts enligt 6 kap. 8 § första stycket miljöbalken.

Stöd enligt 32 § ska avse föreningens kostnader för att delta i samrådsförfaranden enligt 6 kap. miljöbalken eller 5 c § lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet och yttra sig enligt 6 kap. 38 § miljöbalken över ansökan om tillstånd och miljökonsekvensbeskrivning för en anläggning för hantering och slutförvaring av använt kärnbränsle samt kostnader för att kunna följa och bedöma frågor som rör slutförvaring av använt kärnbränsle och slutförvaringens påverkan på människors hälsa eller miljön. Kostnaderna får omfatta lönekostnader, lokalkostnader och övriga administrativa kostnader. Stödet får inte avse kostnader för information riktad direkt till allmänheten utöver vad som avser det utökade samrådsförfarandet. Stödet får inte avse insatser som föreningen gör *efter tolv månader* från det att tillståndsansökan och miljökonsekvensbeskrivningen har kungjorts enligt 6 kap. 39-41 §§ miljöbalken.

² Senaste lydelse 2010:1547.

Ansökan om stöd ska ha *in-*
kommit till Strålsäkerhetsmy-
ndigheten senast den 1 oktober
före det år som ansökan avser. I
ansökan ska det anges vilka
kostnader under året som stödet
ska användas till.

Ansökan om stöd ska ha
kommit in till Strålsäkerhets-
myndigheten senast den 1 okto-
ber *året* före det år som ansökan
avser. I ansökan ska det anges
vilka kostnader under året som
stödet ska användas till.

Om de ansökningar som avser godtagbara kostnader totalt om-
fattar större belopp än vad som finns tillgängligt för stöd under ett
visst kalenderår, ska Strålsäkerhetsmyndigheten fördela stödet så
att det ges en jämn geografisk spridning och med beaktande av
föreningarnas medlemsantal och behov samt tidigare erhållet stöd.

Stödet betalas ut i förskott för kalenderår.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 2017.

2.29 Förslag till lag om ändring i plan- och bygglagen (2010:900)

Härigenom föreskrivs att 3 kap. 8 §, 4 kap. 34 § och 5 kap. 11, 17, 18, 23 och 31 §§ plan- och bygglagen (2010:900) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap.

8 §

Om planförslaget kan antas medföra en sådan betydande miljöpåverkan som avses i 6 kap. 11 § miljöbalken, ska kommunen låta det bli föremål för samråd och granskning på ett sätt som uppfyller också kraven i 6 kap. 11–18 och 22 §§ miljöbalken. Om en miljökonsekvensbeskrivning upprättas ska den finnas tillsammans med planförslaget.

I 6 kap. 3–8 §§ miljöbalken finns bestämmelser om undersökning i frågan om genomförandet av planförslaget kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Om genomförandet kan antas medföra en betydande miljöpåverkan, ska kommunen låta det bli föremål för samråd och granskning på ett sätt som uppfyller också kraven i 6 kap. 9–19 och 46 §§ miljöbalken. Om en miljökonsekvensbeskrivning upprättas ska den finnas tillsammans med planförslaget.

4 kap.

34 §¹

Om genomförandet av planen kan antas *få* en betydande miljöpåverkan, ska redovisningen enligt 33 § första stycket 4 i fråga

Om genomförandet av planen kan antas *medföra* en betydande miljöpåverkan, ska redovisningen enligt 33 § första sty-

¹ Senaste lydelse 2012:444.

om miljökonsekvenserna ha det innehåll som följer av 6 kap. 12 § och 13 § första stycket miljöbalken.

cket 4 i fråga om miljökonsekvenserna ha det innehåll som följer av 6 kap. 11-12 §§ miljöbalken.

Redovisningen ska också uppfylla kraven i 6 kap. 7 § första och andra styckena miljöbalken, om genomförandet av detaljplanen kan antas få en betydande miljöpåverkan på grund av att planområdet får tas i anspråk för

Redovisningen ska också uppfylla kraven i 6 kap. 35-38 §§ miljöbalken, om genomförandet av detaljplanen kan antas få en betydande miljöpåverkan på grund av att planområdet får tas i anspråk för

1. industriändamål,
2. ett köpcentrum, en parkeringsanläggning eller något annat projekt för sammanhållen bebyggelse,
3. en skidbacke, skidlift eller linbana med tillhörande anläggningar,
4. en hamn för fritidsbåtar,
5. ett hotellkomplex eller en fritidsby med tillhörande anläggningar, utanför sammanhållen bebyggelse,
6. en permanent campingsplats,
7. en nöjespark,
8. en djurpark,
9. en spårväg, eller
10. en tunnelbana.

5 kap.

11 §²

I arbetet med att ta fram ett program enligt 10 § eller ett förslag till en detaljplan ska kommunen samråda med

1. länsstyrelsen, lantmäterimyndigheten och de kommuner som berörs,
2. de kända sakägarna och de kända bostadsrättshavare, hyresgäster och boende som berörs,

² Senaste lydelse 2014:900.

3. de kända organisationer av hyresgäster som har avtal om förhandlingsordning för en berörd fastighet eller, om någon förhandlingsordning inte gäller, som är anslutna till en riksorganisation inom vars verksamhetsområde en berörd fastighet är belägen, och

4. de myndigheter, sammanslutningar och enskilda i övrigt som har ett väsentligt intresse av förslaget.

Kommunen behöver dock inte samråda med bostadsrättshavare, hyresgäster, boende eller organisationer av hyresgäster, om det är uppenbart att förslaget saknar betydelse för dem.

För samråd enligt första stycket 2–4 är det tillräckligt att kommunen ger tillfälle till samråd.

Om genomförandet av planen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan, ska samrådet genomföras så att det uppfyller *bestämmelserna* i 6 kap. 6 §, 13 § *andra stycket* och 15 § miljöbalken.

Om genomförandet av planen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan, ska samrådet genomföras så att det uppfyller *kraven* i 6 kap. 9 § 1, 10 §, 13 § och 33 § miljöbalken.

17 §³

Kommunen ska redovisa de synpunkter som har kommit fram i samrådet samt de kommentarer och förslag som kommunen har med anledning av synpunkterna. Om planförslaget är ett sådant som avses i 7 §, ska redovisningen göras samlat för alla synpunkter som har kommit fram (samrådsredogörelse). För andra planförslag än sådana som avses i 7 § är det tillräckligt att redovisningen görs i granskningsutlåtandet enligt 23 §.

Om genomförandet av detaljplanen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan, ska samrådsredogörelsen utformas så att den också uppfyller kraven i 6 kap. 16 § *andra stycket* miljöbalken.

Om genomförandet av detaljplanen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan, ska samrådsredogörelsen utformas så att den också uppfyller kraven i 6 kap. 16 § miljöbalken.

³ Senaste lydelse 2014:900.

18 §⁴

När samrådet enligt 11–17 §§ är klart ska kommunen i en underrättelse informera om sitt planförslag och låta det granskas under en viss tid (granskningstid). Om de som kommunen har samrått med enligt 11 § har godkänt planförslaget, behöver underrättelse inte lämnas.

Granskningstiden ska vara minst två veckor, men den får göras kortare, om alla berörda är överens om det. För ett sådant planförslag som avses i 7 § ska granskningstiden dock vara minst tre veckor.

Granskningstiden ska vara minst två veckor, men den får göras kortare, om alla berörda är överens om det. För ett sådant planförslag som avses i 7 § 1 och 2 ska granskningstiden dock vara minst tre veckor och för ett sådant planförslag som avses i 7 § 3 minst 30 dagar.

Om kommunen när samrådet är klart bedömer att planförslaget är ett sådant som avses i 7 §, ska kommunen dessutom kungöra förslaget på det sätt som anges i 11 b §, om förslaget inte har kungjorts tidigare eller det har ändrats väsentligt. Det som sägs om samrådstitid i 11 b § ska då i stället avse granskningstid.

23 §⁵

Efter granskningstiden ska kommunen göra ett granskningsutlåtande. Det ska innehålla en sammanställning av de skriftliga synpunkter som har kommit in under granskningstiden och en redovisning av kommunens förslag med anledning av synpunkterna.

Om förslaget är ett sådant som avses i 7 a § och kungörandet har samordnats enligt 18 a § andra stycket, ska granskningsutlåtandet också behandla de skriftliga synpunkter som har kommit in i det andra ärendet och har betydelse för detaljplaneprovningen.

Om förslaget är ett sådant som avses i 4 kap. 34 § andra stycket, ska granskningsutlåtandet också innehålla en identifiering, be-

⁴ Senaste lydelse 2014:900.

⁵ Senaste lydelse 2014:900.

skrivning och samlad bedömning av miljöeffekterna med hänsyn till innehållet i miljökonsekvensbeskrivningen och det som har kommit fram i ärendet.

31 §

Om det för detaljplanen ska finnas en miljökonsekvensbeskrivning enligt 4 kap. 34 §, ska kommunen när planen har antagits skicka ett meddelande om det till den *myndighet* som avses i 6 kap. 8 § *andra stycket* miljöbalken.

Om samråd har skett med ett annat land enligt 6 kap. 33 § miljöbalken, ska kommunen när planen har antagits skicka ett meddelande om det till den ansvariga myndigheten i det andra landet.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2017.

2. Äldre föreskrifter ska fortfarande gälla för handläggningen och bedömningen av ärenden om planer eller program som har påbörjats före den 1 juli 2017. De äldre bestämmelsernas hänvisningar till 6 kap. miljöbalken ska avse balkens lydelse vid utgången av juni 2017.

2.30 Förslag till förordning om ändring i havsmiljöförordningen (2010:1341)

Härigenom föreskrivs att 33 § och rubriken närmast före 33 § havsmiljöförordningen (2010:1341) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Miljökonsekvensbeskrivningar

Strategiska miljöbedömningar och annat beslutsunderlag

33 §

Bestämmelser om *miljökonsekvensbeskrivningar och annat beslutsunderlag* finns i 6 kap. miljöbalken.

Bestämmelser om *strategiska miljöbedömningar* av planer och program finns i 6 kap. miljöbalken.

Bestämmelser om planer och planeringsunderlag samt annat beslutsunderlag finns i *3 kap. 11 § och 5 kap. 15 § miljöbalken*.

-
1. Denna förordning träder i kraft den 1 juli 2017.
 2. Äldre föreskrifter ska fortfarande gälla för handläggningen av ärenden som har inletts före den 1 juli 2017. De äldre bestämmelsernas hänvisningar till 6 kap. miljöbalken ska avse balkens lydelse vid utgången av juni 2017.

2.31 Förslag till förordning om ändring i plan- och byggförordningen (2011:338)

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 5 § plan- och byggförordningen (2011:338) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

5 §

När kommunen tar fram en detaljplan som medger att planområdet får tas i anspråk för en sådan verksamhet eller åtgärd som avses i 4 kap. 34 § andra stycket plan- och bygglagen (2010:900), ska kommunen vid sin bedömning av om planen medför en betydande miljöpåverkan tillämpa *kriterierna i bilaga 2 till förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar*.

När kommunen tar fram en detaljplan som medger att planområdet får tas i anspråk för en sådan verksamhet eller åtgärd som avses i 4 kap. 34 § andra stycket plan- och bygglagen (2010:900), ska kommunen vid sin bedömning av om planen medför en betydande miljöpåverkan tillämpa *11-14 §§ miljöbedömningsförordningen (2017:000)*.

1. Denna förordning träder i kraft den 1 juli 2017.
2. Äldre föreskrifter ska fortfarande gälla för handläggningen och bedömningen av ärenden om planer eller program som har påbörjats före den 1 juli 2017.

2.32 Förslag till förordning om ändring i avfallsförordningen (2011:927)

Härigenom föreskrivs att 78 § avfallsförordningen (2011:927) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

78 §¹

Bestämmelser om *miljöbedömningar och miljökonsekvensbeskrivningar* av planer och program finns i 6 kap. miljöbalken och i *förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar*.

Bestämmelser om *strategiska miljöbedömningar* av planer och program finns i 6 kap. miljöbalken och i *miljöbedömningsförordningen (2017:000)*.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 2017.

¹ Senaste lydelse 2014:1076.

2.33 Förslag till förordning om ändring i förordningen (2011:1237) om miljöprövningsdelegationer

Härigenom föreskrivs att 3 § förordningen (2011:1237) om miljöprövningsdelegationer ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §¹

En miljöprövningsdelegation är ett särskilt organ för länsstyrelsens prövning av ärenden om

1. tillstånd till miljöfarlig verksamhet enligt 9 kap. 8 § miljöbalken eller föreskrifter som har meddelats med stöd av den paragrafen,

2. återkallelse av tillstånd till miljöfarlig verksamhet och förbud mot fortsatt verksamhet enligt 24 kap. 3 § miljöbalken,

3. omprövning av tillstånd till miljöfarlig verksamhet eller ändring eller upphävande av villkor eller andra bestämmelser i ett sådant tillstånd eller meddelande av nya villkor eller andra bestämmelser enligt 24 kap. 5 § miljöbalken,

4. upphävande eller ändring av bestämmelser eller villkor i en tillståndsdom eller ett tillståndsbeslut enligt 24 kap. 8 § miljöbalken,

5. tillstånd enligt 7 kap. 28 a § miljöbalken, om ärendet har samband med ett ärende som miljöprövningsdelegationen prövar enligt 1, 2, 3 eller 4 och ärendena har samma sökande, *och*

5. tillstånd enligt 7 kap. 28 a § miljöbalken *eller dispens enligt 7 kap. 7, 11, 18 a, 20 eller 22 §§ miljöbalken*, om ärendet har samband med ett ärende som miljöprövningsdelegationen prövar enligt 1, 2, 3 eller 4 och ärendena har samma sökande,

6. dispens från föreskrifter som har meddelats med stöd av 8 kap. 1 eller 2 § miljöbalken, om ärendet har samband med ett ärende

¹ Senaste lydelse 2013:256.

om tillstånd som miljöprövningsdelegationen prövar enligt 1, 2, 3 eller 4 och ärendena har samma sökande,

7. tillstånd enligt 11 kap. 13 § miljöbalken eller dispens enligt 11 kap. 14 § miljöbalken, om ärendet har samband med ett ärende om tillstånd som miljöprövningsdelegationen prövar enligt 1, 2, 3 eller 4 och ärendena har samma sökande, och

6. alternativvärden enligt 1 kap. 15 § och dispenser enligt 1 kap. 16 § industriutsläppsförordningen (2013:250).

8. alternativvärden enligt 1 kap. 15 § och dispenser enligt 1 kap. 16 § industriutsläppsförordningen (2013:250).

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 2017.

2.34 Förslag till förordning om ändring i förordningen (2012:546) med instruktion för Boverket

Härigenom föreskrivs att 2 § förordningen (2012:546) med instruktion för Boverket ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §

Boverket ska i frågor inom sitt verksamhetsområde verka för

1. en ökad kunskap hos kommuner, statliga myndigheter och andra berörda,

2. en hållbar utveckling med utgångspunkt i den sociala, ekologiska och ekonomiska dimensionen,

3. en god arkitektur och en ändamålsenlig utformning av den bebyggda miljön i samhällsplanering och byggande,

4. samordning av de statliga myndigheternas arbete med att ta fram underlag för tillämpningen av 3–5 kap. och 6 kap. 19–21 §§ miljöbalken samt plan- och bygglagen (2010:900), och

5. en omställning till ett ekologiskt uthålligt energisystem som innefattar främjandet av användningen av solvärmeteknik, en god hushållning med energi i bebyggelsen och en planeringsberedskap för vindkraft i enlighet med den planeringsram som riksdagen har beslutat.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 2017.

2.35 Förslag till förordning om ändring i vägförordningen (2012:707)

Härigenom föreskrivs att 3 kap. 6, 9, 15 och 16 §§ vägförordningen (2012:707) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap.

6 §

Inbjudan till samråd ska ske genom brev, kungörelse i ortstidning eller på annat lämpligt sätt. Underlag för samrådet ska bifogas inbjudan eller finnas tillgängligt på annat sätt.

Inbjudan till samråd ska ske genom brev, kungörelse i ortstidning eller på annat lämpligt sätt. Underlag för samrådet ska bifogas inbjudan eller finnas tillgängligt på annat sätt *och ha ett innehåll som uppfyller kraven i 10 § miljöbedömningsförordningen.*

9 §

Om samrådsunderlaget är fullständigt och de enskilda som kan antas bli särskilt berörda har getts möjlighet att yttra sig enligt 14 c § andra stycket väglagen (1971:948), ska länsstyrelsen avgöra frågan om betydande miljöpåverkan så snart som möjligt och senast 90 dagar efter att den som avser att bygga vägen lämnat frågan till länsstyrelsen för beslut.

Bestämmelser om vilka verksamheter och åtgärder som ska antas medföra betydande miljöpåverkan finns i förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar.

Bestämmelser om vilka projekt som ska antas medföra en betydande miljöpåverkan finns i miljöbedömningsförordningen (2017:000).

15 §

När samrådet enligt 14 b–15 c §§ väglagen (1971:948) är avslutat, ska den som avser att bygga vägen kungöra sitt förslag till vägplan och underlaget till detta och låta handlingarna granskas under en viss tid (gransknings-tid), som ska vara minst *tre veckor*.

Under granskningstiden ska planförslaget med underlag finnas tillgängligt hos den som avser att bygga vägen samt hos berörda kommuner.

Undantag från kraven på kungörande och granskning finns i 17 a och 17 b §§ väglagen (1971:948).

När samrådet enligt 14 b–15 c §§ väglagen (1971:948) är avslutat, ska den som avser att bygga vägen kungöra sitt förslag till vägplan och underlaget till detta och låta handlingarna granskas under en viss tid (gransknings-tid), som ska vara minst *30 dagar*.

16 §

Den som avser att bygga vägen ska kungöra granskningen i Post- och inrikes tidningar och en ortstidning eller endera av dessa. *I kungörelsen ska det anges var förslaget till plan med underlag hålls tillgängligt och inom vilken tid synpunkter ska lämnas.*

Den som avser att bygga vägen ska kungöra granskningen i Post- och inrikes tidningar och en ortstidning eller endera av dessa. *Om en miljökonsekvensbeskrivning har upprättats, ska kungörelsen även ske på en lämplig webbplats.*

1. Denna förordning träder i kraft den 1 juli 2017.

2. Ett ärende ska handläggas och bedömas enligt äldre bestämmelser, om det i ärendet ingår en miljökonsekvensbeskrivning som vid denna förordnings ikraftträdande har överlämnats till länsstyrelsen för godkännande enligt 16 § tredje stycket eller 16 b § väglagen (1971:948). De äldre bestämmelsernas hänvisningar till 6 kap. miljöbalken ska avse balkens lydelse vid utgången av juni 2017.

2.36 Förslag till förordning om ändring i förordningen (2012:708) om byggande av järnväg

Härigenom föreskrivs att 6, 9, 14 och 16 §§ förordningen (2012:708) om byggande av järnväg ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 §

Inbjudan till samråd ska ske genom brev, kungörelse i ortstidning eller på annat lämpligt sätt. Underlag för samrådet ska bifogas inbjudan eller finnas tillgängligt på annat sätt.

Inbjudan till samråd ska ske genom brev, kungörelse i ortstidning eller på annat lämpligt sätt. Underlag för samrådet ska bifogas inbjudan eller finnas tillgängligt på annat sätt *och ha ett innehåll som uppfyller kraven i 10 § miljöbedömningsförordningen.*

9 §

Om samrådsunderlaget är fullständigt och de enskilda som kan antas bli särskilt berörda har getts möjlighet att yttra sig enligt 2 kap. enligt 3 § andra stycket lagen (1995:1649) om byggande av järnväg, ska länsstyrelsen avgöra frågan om betydande miljöpåverkan så snart som möjligt och senast 90 dagar efter att den som avser att bygga vägen lämnat frågan till länsstyrelsen för beslut.

Bestämmelser om vilka verksamheter och åtgärder som ska antas medföra betydande miljöpåverkan finns i förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar.

Bestämmelser om vilka projekt som ska antas medföra en betydande miljöpåverkan finns i miljöbedömningsförordningen (2017:000).

14 §

När samrådet enligt 2 kap. 2–7 §§ lagen (1995:1649) om byggande av järnväg är avslutat, ska den som avser att bygga järnvägen kungöra sitt förslag till järnvägsplan och underlaget till denna och låta handlingarna granskas under en viss tid (gransknings-tid), som ska vara minst *tre veckor*.

När samrådet enligt 2 kap. 2–7 §§ lagen (1995:1649) om byggande av järnväg är avslutat, ska den som avser att bygga järnvägen kungöra sitt förslag till järnvägsplan och underlaget till denna och låta handlingarna granskas under en viss tid (gransknings-tid), som ska vara minst *30 dagar*.

Under granskningstiden ska planförslaget med underlag finnas tillgängligt hos den som avser att bygga järnvägen samt hos berörda kommuner.

Undantag från kraven på kungörande och granskning finns i 2 kap. 13 och 14 §§ lagen (1995:1649) om byggande av järnväg.

16 §

Den som avser att bygga järnvägen ska kungöra granskningen i Post- och inrikes tidningar och en ortstidning eller endera av dessa. *I kungörelsen ska det anges var förslaget till plan med underlag hålls tillgängligt och inom vilken tid synpunkter ska lämnas.*

Den som avser att bygga järnvägen ska kungöra granskningen i Post- och inrikes tidningar och en ortstidning eller endera av dessa. *Om en miljökonsekvensbeskrivning har upprättats, ska kungörelsen även ske på en lämplig webbplats.*

1. Denna förordning träder i kraft den 1 juli 2017.

2. Ett ärende ska handläggas och bedömas enligt äldre bestämmelser, om det i ärendet ingår en miljökonsekvensbeskrivning som vid denna lags ikraftträdande har överlämnats till länsstyrelsen för godkännande enligt 8 § tredje stycket eller 10 § andra stycket lagen (1995:1649) om byggande av järnväg. De äldre bestämmelsernas hänvisningar till 6 kap. miljöbalken ska avse balkens lydelse vid utgången av juni 2017.

2.37 Förslag till förordning om ändring i elförordningen (2013:208)

Härigenom föreskrivs att 5 § elförordningen (2013:208) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 §

En ansökan om nätkoncession för linje ska vara skriftlig och ges in till nätmyndigheten. Den ska innehålla uppgifter om följande:

En ansökan om nätkoncession för linje ska vara skriftlig och ges in till nätmyndigheten. Den ska innehålla *det förenklade underlag eller den miljökonsekvensbeskrivning som krävs enligt 2 kap. 8 a § ellagen (1997:857) och 6 kap. miljöbalken samt* uppgifter om följande:

1. Det överföringsbehov som ledningen är avsedd att tillgodose. Om ledningen är avsedd att förstärka befintliga ledningar, ska detta anges samt upplysning lämnas dels om den belastning som befintliga ledningar tål, dels om behovet av ytterligare ledningsutbyggnader med anledning av den ledning som ansökan avser.

2. Den spänning för vilken ledningen är avsedd.

3. Om ledningen är avsedd för en spänning som inte överstiger högsta tillåtna spänning för de områden med nätkoncession som berörs av ledningen, ska de särskilda skäl som åberopas för ansökan anges.

4. Hur de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap. miljöbalken iakttas.

5. Alternativa ledningssträckningar som sökanden har undersökt.

6. Det samråd som skett enligt 6 kap. 4 och 6 §§ miljöbalken.

6. Det samråd som skett enligt 6 kap. 24, 28 och 33 §§ miljöbalken.

Enligt 2 kap. 8 a § ellagen (1997:857) ska ansökan innehålla en miljökonsekvensbeskrivning.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 2017.

2.38 Förslag till förordning om ändring i miljöprövningsförordningen (2013:251)

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 4 § miljöprövningsförordningen (2013:251) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

4 §

För ändring av en tillståndspliktig verksamhet krävs det också tillstånd, om

1. ändringen i sig innebär en sådan verksamhet eller åtgärd som är tillståndspliktig enligt 2–32 kap., eller

2. ändringen i sig eller tillsammans med tidigare ändringar innebär att en olägenhet av betydelse för människors hälsa eller miljön kan uppkomma.

2. ändringen i sig eller tillsammans med tidigare ändringar, med hänsyn till de omständigheter som anges i 11-14 §§ miljöbedömningsförordningen (2017:000), kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Tillstånd krävs dock inte om ändringen endast avser lagring av timmer eller annat virke som inte sker på eller nära en vattentäkt, om lagringen behövs med anledning av en storm eller orkan och virket hålls väl avgränsat från annat virke.

I 104 § förordningen (2013:253) om förbränning av avfall finns en bestämmelse om att det krävs tillstånd för att övergå från förbränning av enbart icke-farligt avfall till förbränning av farligt avfall.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 2017.

2.39 Förslag till förordning om ändring i förordningen (2013:752) om tillståndsgivning i fråga om transeuropeiska energinfrastrukturer

Härigenom föreskrivs att 7 § förordningen (2013:752) om tillståndsgivning i fråga om transeuropeiska energinfrastrukturer.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 §¹

Enligt 11 § förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar ska statliga myndigheter som får kännedom om en verksamhet eller åtgärd som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan i ett annat land underrätta Naturvårdsverket om detta.

Enligt 22 § miljöbedömningsförordningen (2017:000) ska statliga myndigheter som får kännedom om en verksamhet eller åtgärd som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan i ett annat land underrätta Naturvårdsverket om detta.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 2017.

¹ Senaste lydelse 2015:366.

2.40 Förslag till förordning om ändring i havsplaneringsförordningen (2015:400)

Härigenom föreskrivs att 13 § havsplaneringsförordningen (2015:400) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

13 §

Ett förslag till havsplan ska antas medföra en sådan betydande miljöpåverkan som avses i 6 kap. 11 § miljöbalken. Havs- och vattenmyndigheten ska låta förslaget bli föremål för samråd på ett sätt som uppfyller kraven i 6 kap. 11–15 och 22 §§ miljöbalken.

Den miljökonsekvensbeskrivning som upprättas enligt 6 kap. 12 § miljöbalken ska finnas tillsammans med förslaget.

Bestämmelser om strategiska miljöbedömningar av planer och program finns i 6 kap. miljöbalken och i miljöbedömningsförordningen (2017:000).

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 2017.

3 Ärendet och dess beredning

Tidigare utredningar och departementspromemorior

Regeringen beslutade den 20 juni 2007 att tillkalla en särskild utredare med uppdrag att utreda och föreslå bl.a. de organisations- och författningsändringar som behövs för en ändrad instansordning för vissa mål och ärenden enligt plan- och bygglagen och miljöbalken (dir. 2007:94). Till särskild utredare förordnades lagmannen Ulf Andersson. Utredningen antog namnet Miljöprocessutredningen (M 2007:04). I tilläggsdirektiv den 20 december 2007 fick utredaren i uppdrag att utreda behovet av författningsändringar i fråga om bl.a. miljökonsekvensbeskrivningar och samordning och samråd i prövningsförfarandet (dir. 2007:184). Utredarens uppdrag omfattade att undersöka möjligheterna att samordna och förenkla bestämmelserna om miljökonsekvensbeskrivningar i miljöbalken, plan- och bygglagen (2010:900) och andra författningar samt att i detta sammanhang föreslå bestämmelser som tydliggör för vilka verksamheter det ska krävas sådana miljökonsekvensbeskrivningar som avses i rådets direktiv 85/337/EEG av den 27 juni 1985 om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt, det s.k. MKB-direktivet. Detta direktiv har numera kodifierats och ersatts av Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/92/EU av den 13 december 2011 om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt. Direktivet återges i *bilaga 1*. När det i den fortsatta texten talas om MKB-direktivet avses den kodifierade nu gällande versionen av direktivet. Utredaren skulle också föreslå bestämmelser som tydliggör vilka krav på miljökonsekvensbeskrivning som ska ställas på övriga tillståndspliktiga verksamheter samt undersöka möjligheterna att förenkla den aktuella terminologin genom att förtydliga innebörden av och förhållandet mellan olika termer. Syftet med uppdraget var att få

ett tydligt, enkelt och effektivt regelverk där de krav på miljökonsekvensbeskrivningar som följer av MKB-direktivet så långt som möjligt förbehålls verksamheter som enligt direktivet omfattas av kraven. I april 2009 överlämnade utredningen betänkandet Områden av riksintresse och Miljökonsekvensbeskrivningar (SOU 2009:45).

Med utgångspunkt i de förslag som utredningen lämnade i sitt betänkande togs inom Miljödepartementet fram en departementspromemoria, Enklare lagtext om miljökonsekvensbeskrivningar (Ds 2009:65), med ett omarbetat förslag till ändring av 6 kap. miljöbalken. Departementspromemorian benämns i fortsättningen 2009 års promemoria. Promemorian och Miljöprocessutredningens betänkande remissbehandlades i ett sammanhang. En sammanställning av remissvaren finns tillgänglig i Miljö- och energidepartementet (dnr M2009/01840/R).

Ett stort antal remissvar inkom i samband med remissbehandlingen av 2009 års promemoria. Av remissvaren framgick att många remissinstanser ansåg att avsaknaden av förslag till förordningstext försvårade möjligheterna att få en fullständig bild av systemet med miljökonsekvensbeskrivningar. Ett antal instanser framförde att själva processen med att bedöma planer och programs miljökonsekvenser skulle bli otydligare med förslagen i 2009 års promemoria. Förslaget att en miljökonsekvensbeskrivning skulle krävas för färre verksamheter än i dag kritiserades av företrädare för miljö- och naturintressen. Med utgångspunkter i de remissvar som lämnades fortsatte beredningen i Miljödepartementet. Det arbetet ledde fram till nya författningsförslag som presenterades i två departementspromemorior (dels promemorian Effektivare identifiering, beskrivning och bedömning av miljökonsekvenser, dels promemorian Följdändringar med anledning av ändringar i 6 kap. miljöbalken om identifiering, beskrivning och bedömning av miljökonsekvenser). Dessa departementspromemorior benämns i fortsättningen 2012 års departementspromemoria. Promemoriorna remissbehandlades under hösten 2012. En sammanställning av remissvaren finns tillgänglig i Miljö- och energidepartementet (dnr M2012/02031/R).

Ett stort antal remissvar inkom även i samband med remissbehandlingen av 2012 års departementspromemoria. Ett stort antal remissinstanser instämde i den övergripande utgångspunkten för promemorian, dvs. att bestämmelserna ska syfta till att ge förut-

sättningar för att uppnå största möjliga miljönytta genom att öka den samlade miljöskyddseffekten och minska den administrativa bördan. Flera remissinstanser ansåg dock att förslaget riskerade att leda till motsatt effekt. Av remissvaren framgick vidare att många remissinstanser ansåg att det var positivt att ett ökat fokus lades på processerna för miljöbedömningar för planer och program samt verksamheter och åtgärder. Många remissinstanser ansåg dock att lagtexten fylldes med alltför mycket information och att 6 kap. miljöbalken blev alltför omfattande och därmed otillgängligt. Flera remissinstanser ifrågasatte även lämpligheten i att föreslå en reform av reglerna i 6 kap miljöbalken innan det stod klart vilka förändringar som skulle komma att behöva ske till följd av ändringarna av MKB-direktivet som kommissionen vid den punkten hade lagt fram förslag till.

I 2012 års departementspromemoria föreslogs att Naturvårdsverket skulle få i uppdrag att ta fram underlag för regeringens föreskrifter om och i vilken utsträckning verksamheter och åtgärder alltid ska anses medföra en betydande miljöpåverkan och omvänt. Regeringen beslutade den 8 maj 2013 (dnr M2013/01362/R m.fl.) att uppdra åt Naturvårdsverket att bl.a. analysera och lämna förslag på vilka verksamheter och åtgärder som, vid en tillämpning av bestämmelserna i 6 kap. miljöbalken 1) alltid ska omfattas av de mera långtgående och formaliserade kraven i 6 kap. miljöbalken på bl.a. miljökonsekvensbeskrivning, 2) bör genomgå en särskild bedömning av behovet av att omfattas av dessa krav, eller 3) kan undantas från kravet på miljökonsekvensbeskrivning enligt 6 kap. miljöbalken. Naturvårdsverket redovisade den 3 februari 2014 uppdraget delvis genom skrivelsen Delredovisning av regeringsuppdrag om prövning av miljöfarliga verksamheter och krav på bl.a. upprättande av miljökonsekvensbeskrivning (dnr M2014/00333/R). En reviderad delredovisning lämnades i samband med att uppdraget i sin helhet redovisades slutligt den 29 juni 2015 genom skrivelsen Redovisning av regeringsuppdrag – Prövning av miljöfarliga verksamheter och krav på bland annat upprättande av miljökonsekvensbeskrivning (dnr M2015/02675/R).

Denna promemoria

MKB-direktivet har ändrats genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/52/EU av den 16 april 2014 om ändring av direktiv 2011/92/EU om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt. Direktivet återges i *bilaga 2*. När det i den fortsatta texten talas om ändringsdirektivet avses detta direktiv.

Denna promemoria innehåller författningsförslag som syftar till att genomföra ändringsdirektivet och dessutom genomföra de författningsändringar som i övrigt bedöms påkallade för att skapa ett tydligt och ändamålsenligt regelverk när det gäller processen för bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt samt bedömning av vissa planers och programs miljöpåverkan, dvs. det som vi i Sverige traditionellt benämner miljökonsekvensbeskrivning, miljökonsekvensbedömning eller miljöbedömning.

Utgångspunkt för denna promemoria har tagits i 2012 års departementspromemoria samt de remissvar som då lämnades. Därutöver har hänsyn tagits till de synpunkter som inkommit inom ramen för det s.k. miljöbalksprojektet. Miljöbalksprojektet drivs av en projektgrupp inom Naturvårdsverket vars särskilda uppdrag är att arbeta med förbättringar kopplat till miljöbalken. De synpunkter som kommit in inom ramen för projektet är inhämtade bl.a. med hjälp av ett webbformulär där alla som arbetar med eller på något sätt berörs av miljöbalken har haft möjlighet att lämna in beskrivningar på problem de upplever i sitt arbete med miljöbalken. Därutöver har synpunkter inhämtats med hjälp av ett femtiotal intervjuer. Slutligen har hänsyn tagits till de slutsatser som Naturvårdsverket dragit i den fördjupade utvärderingen 2015. När det gäller miljöbedömningar för planer och program finns slutsatserna presenterade i Naturvårdsverkets rapport 6664, Mot en hållbar stadsutveckling – med fokus på miljömålen i planeringsprocessen.

I promemorian redogörs för de ändringar i sak som förslagen innebär. I övrigt anmärks i författningskommentaren endast att förslaget innebär en språklig eller redaktionell omarbetning av den nu gällande lagtexten med upplysningar om var de nya bestämmelserna har sin motsvarighet i nuvarande lagtext och förarbeten.

I de delar som svensk rätt med gällande regelverk bedöms uppfylla de ändrade kraven i MKB-direktivet finns det inte en särskild

redogörelse för det i promemorian. Det är endast om det har bedömts att ändringsdirektivet föranleder ett genomförande i svensk rätt i form av en ändring i lag som det i sak redogörs för den föreslagna ändringen. I den mån ändringar i MKB-direktivet föranleder ett genomförande i svensk rätt på förordningsnivå finns det inte heller en närmare redogörelse för ändringarna i sak annat än genom de föreslagna förordningsbestämmelserna.

Naturvårdsverkets uppdrag med anledning av 2012 års promemoria

Naturvårdsverket slutredovisade i juni 2015 ett regeringsuppdrag med rapporten *Prövning av miljöfarliga verksamheter och krav på bland annat upprättande av miljökonsekvensbeskrivning* (dnr M2015/02675/R). Regeringsuppdraget bestod utöver den del som rörde krav på miljökonsekvensbeskrivningar bl.a. även av en översyn av miljöprövningsförordningen (2013:251) dels i syfte att förbättra systematiken och bestämmelserna i förordningen så att den blir mer logisk och enklare att tolka, dels i syfte att förbättra genomförandet av det s.k. industriutsläppsdirektivet (Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/75/EU av den 24 november 2010 om industriutsläpp (samordnade åtgärder för att förebygga och begränsa föroreningar). Slutredovisningen remitterades i oktober 2015 med undantag för en del om krav på miljökonsekvensbeskrivningar (bilaga 3, Reviderad delredovisning). Något förslag i det avseendet återfinns inte heller i denna promemoria. Promemorian behandlar således inte frågan om vilka verksamheter och åtgärder som alltid ska omfattas av kraven på miljökonsekvensbeskrivning, som bör genomgå en särskild bedömning av behovet av att omfattas av kraven eller som kan undantas från kraven (verksamhetskategorisering i fråga om krav på miljökonsekvensbeskrivning). Det föreslås således ingen ändring av den kategorisering av verksamheter och åtgärder utifrån kraven på miljökonsekvensbeskrivningar som framgår av nuvarande 2 och 3 §§ förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar. Beredningen pågår nämligen fortfarande i Regeringskansliet vad gäller de remitterade förslagen till ändringar i bl.a. miljöprövningsförordningen (2013:251). De föreslagna förändringarna av t.ex. verksamhetsbeskrivningar, mängd- och kapacitetsintervall i miljöprövningsförordningen kan komma

att påverka de slutsatser som Naturvårdsverket kommit fram till i den del av slutredovisningen som rör verksamhetskategorisering i fråga om krav på miljökonsekvensbeskrivning. Slutsatserna i den delen behöver därför ses över innan ett förslag kan remitteras. En sådan översyn kan ske så snart ändringar i miljöprövningsförordningen har beslutats. Regeringskansliet har därför för avsikt att i särskild ordning återkomma i frågan om verksamhetskategorisering när det gäller krav på miljökonsekvensbeskrivning.

4 EU-rättsliga och internationella krav

Inom EU-rätten finns det två direktiv om miljöbedömningar. Det är dels MKB-direktivet, dels Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/42/EG av den 27 juni 2001 om bedömning av vissa planer och programs miljöpåverkan, det s.k. SMB-direktivet. Bestämmelser med krav som rör allmänhetens deltagande i utarbetandet av planer och program finns också i Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/35/EG av den 26 maj 2003 om åtgärder för allmänhetens deltagande i utarbetandet av vissa planer och program avseende miljön och om ändring, med avseende på allmänhetens deltagande och rätt till rättslig prövning, av rådets direktiv 85/337/EEG och 96/61/EG. Det sistnämnda direktivet innehöll även ändringar i MKB-direktivet.

Utöver dessa direktiv finns det också krav på miljökonsekvensbeskrivningar och miljörapporter i Esbokonventionen om miljökonsekvensbeskrivningar i ett gränsöverskridande sammanhang samt i protokollet till konventionen.

4.1 SMB-direktivet

Syftet med direktivet är att integrera miljööverväganden vid utarbetande och antagande av vissa planer och program vars genomförande kan antas medföra betydande miljöpåverkan.

SMB-direktivet är tillämpligt på planer och program som tas fram eller antas av en myndighet eller kommun eller som antas genom ett lagstiftningsförfarande. Det ska vara fråga om planer och program som krävs enligt lag eller annan författning. Av definitionen av plan och program (artikel 2 a) framgår också att ändringar av planer och program omfattas av direktivet. En sista förutsättning

för att en plan eller ett program ska omfattas av direktivet är att genomförandet av planen eller programmet kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

De planer och program som omfattas av direktivets tillämpningsområde kan delas upp i två grupper. I den första gruppen finns planer och program som typiskt sett kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Denna grupp kan i sin tur delas upp i två kategorier, dels planer och program som upprättas för ett antal i direktivet uppräknade områden såsom energi, avfall, transporter m.m. och som anger förutsättningarna för tillstånd till verksamheter som omfattas av bilaga 1 eller 2 till MKB-direktivet, dels planer och program som kan antas påverka s.k. Natura 2000-områden. Till den andra gruppen hör planer och program som inte typiskt sett anses medföra en betydande miljöpåverkan utan där bedömningen av miljöpåverkan i stället ska göras i det enskilda fallet. Till denna grupp hör planer och program som omfattas av den första gruppen men som endast gäller små områden på lokal nivå och planer och program inom andra områden än de som omfattas av första gruppen och som anger förutsättningarna för andra verksamheter och åtgärder än de som räknas upp i bilagorna till MKB-direktivet. I sådana fall ska bedömningen av miljöpåverkan ske i det enskilda fallet och utifrån vissa i direktivet fastställda kriterier.

Inom ramen för miljöbedömningen ska en miljörapport tas fram. I rapporten ska den betydande miljöpåverkan redovisas och rimliga alternativ med hänsyn till planens eller programmets syfte och geografiska räckvidd identifieras, beskrivas och bedömas. De uppgifter som en miljörapport ska innehålla listas i bilaga 1 till direktivet. I direktivet finns bestämmelser om samråd med myndigheter och allmänhet. När planen eller programmet tas fram ska hänsyn tas till miljörapporten och de synpunkter som lämnats vid samråd. När en plan eller ett program har antagits ska berörda myndigheter och allmänheten informeras. Direktivet innehåller också bestämmelser om vad som gäller när ett genomförande av en plan eller ett program kan antas medföra en betydande miljöpåverkan i en annan medlemsstat.

SMB-direktivets bestämmelser har genomförts i svensk rätt genom bestämmelser i framför allt 6 kap. miljöbalken.

4.2 Esbokkonventionen

Esbokkonventionen om miljökonsekvensbeskrivningar i ett gränsöverskridande sammanhang trädde i kraft för Sverige den 10 september 1997. Enligt konventionen ska en verksamhet, som kan antas förorsaka en betydande skadlig gränsöverskridande påverkan och som närmare anges i en bilaga till konventionen, föregås av en underrättelse till varje fördragspart så tidigt som möjligt och inte senare än när allmänheten i det egna landet informeras om den. Syftet med underrättelsen är att säkerställa tillräckliga och effektiva överläggningar.

De projekt som omfattas av bilagan är t.ex. motor- och järnvägar, flygplatser, hamnar, oljeraffinaderier och avverkning av stora skogsområden.

I konventionen anges att en miljökonsekvensbeskrivning ska upprättas och att den ska innehålla vissa uppgifter som närmare preciseras i en bilaga till konventionen. Miljökonsekvensbeskrivningen ska överlämnas till den utsatta fördragsparten för vidare distribution till myndigheter och allmänhet i de områden som kan antas bli påverkade. Upphovsparten ska efter att miljökonsekvensbeskrivningen färdigställts inleda samråd med den utsatta parten angående den föreslagna verksamhetens eventuella gränsöverskridande påverkan och åtgärder för att reducera eller eliminera denna påverkan. Konventionen ändrades 2001 i fråga om allmänhetens rätt att delta i processen. Samtidigt öppnades konventionen även för länder som inte ingick i FN:s ekonomiska kommission för Europa (FN/ECE). Ändringarna trädde i kraft för Sverige den 26 augusti 2014. Ytterligare en ändring i fråga om vilka verksamheter som ska omfattas av konventionen antogs 2004. Den senaste ändringen har ännu inte trätt i kraft.

I fråga om planer och program i gränsöverskridande sammanhang antogs i maj 2003 ett protokoll till Esbokkonventionen. Protokollet trädde i kraft för Sverige den 11 juli 2010. I protokollet regleras bl.a. vilka planer och program som berörs av protokollet genom att de kan antas medföra en betydande påverkan på miljön. Av protokollet framgår också vilka uppgifter en miljörapport ska innehålla och hur samråd ska genomföras. De flesta av protokollets bestämmelser har en motsvarighet i SMB-direktivet.

4.3 MKB-direktivet

Syftet med MKB-direktivet är att säkerställa att en systematisk bedömning av miljöpåverkan genomförs för projekt som på grund av sin art, storlek eller lokalisering medför en betydande miljöpåverkan. För detta ändamål föreskrivs tillståndsplikt och krav på en bedömning av deras påverkan innan tillstånd ges.

I bilaga 1 till direktivet finns en lista över de projekt som alltid kan antas medföra betydande miljöpåverkan och för vilka miljökonsekvensbedömning och tillståndsprövning är obligatoriskt. I bilaga 2 till direktivet finns en lista över de projekt där medlemsstaterna själva får bedöma från fall till fall eller med tillämpning av gränsvärden eller kriterier om en miljökonsekvensbedömning bör göras. Vid prövningen av om en miljökonsekvensbedömning ska göras för projekt som anges i bilaga 2 till direktivet ska de urvalskriterier som anges i bilaga 3 till direktivet tillämpas. Denna del kallas vanligen för *behovsbedömning* (engelskans screening).

De typer av projekt som omfattas av direktivet är dels sådana som i Sverige tillståndsprövas enligt miljöbalken – miljöfarlig verksamhet och vattenverksamhet – dels sådana som huvudsakligen prövas enligt annan lagstiftning, t.ex. vägar och järnvägar, som i denna promemoria kommer att benämnas *sektorslagstiftning*.

I fråga om de projekt för vilka en miljökonsekvensbedömning ska göras ställer direktivet krav på att verksamhetsutövaren ska utarbeta en miljökonsekvensbeskrivning, vars innehåll regleras i den sista bilagan till direktivet, bilaga 4. Vilket krav som i det enskilda fallet kan ställas på en miljökonsekvensbeskrivning avgörs från fall till fall (*avgränsning*, engelskans scoping). Processen innefattar även samråd, granskning och bedömning och avslutas med ett beslut om tillstånd. Direktivet innehåller också bestämmelser om vad som gäller när ett projekt kan antas medföra betydande miljöpåverkan på miljön i en annan medlemsstat.

För de verksamheter och åtgärder som inte bedöms ha en betydande miljöpåverkan eller som inte finns upptagna på vare sig bilaga 1 eller 2 ställer MKB-direktivet inte några krav på vare sig tillståndsplikt eller en bedömning av deras miljöpåverkan.

Det ursprungliga MKB-direktivet ändrades genom rådets direktiv 97/11/EG av den 3 mars 1997 om ändring av direktiv 85/337/EEG om bedömning av inverkan på miljön av vissa offent-

liga och privata projekt. Ändringen innebar bl.a. att det infördes en möjlighet för en sökande att inhämta besked från berörd myndighet om innehållet i och omfattningen av en miljökonsekvensbeskrivning. Dessutom utökades förteckningen i direktivets bilaga 1 över de projekt som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan och bilaga 3 infördes. Direktivet har även ändrats genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/35/EG av den 26 maj 2003 om åtgärder för allmänhetens deltagande i utarbetandet av vissa planer och program avseende miljön och om ändring, med avseende på allmänhetens deltagande och rätt till rättslig prövning, av rådets direktiv 85/337/EEG och 96/61/EG. Denna ändring genomfördes i syfte att anpassa direktivet till den s.k. Århuskonventionen, dvs. konvention om tillgång till information, allmänhetens deltagande i beslutsprocesser och tillgång till rättslig prövning i miljöfrågor (SÖ 2005:28). Eftersom MKB-direktivet hade ändrats flera gånger kodifierades det och dess officiella namn är numera Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/92/EU av den 13 december 2011 om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt.

De senaste ändringarna i MKB-direktivet

Sedan kodifieringen av MKB-direktivet har direktivet ändrats genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/52/EU av den 16 april 2014 om ändring av direktiv 2011/92/EU om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt (direktivet benämns *ändringsdirektivet* i denna promemoria). Många av ändringarna är förtydliganden med anledning av EU-domstolens rättspraxis. Andra syftar t.ex. till att effektivisera förfarandet och öka kvaliteten på beslutsunderlaget och miljöbedömningarna.

Ändringsdirektivet trädde i kraft den 15 maj 2014. Sista dag för ikraftträdande för de författningar som är nödvändiga för att följa ändringsdirektivet är den 16 maj 2017.

Nedan finns en redogörelse för centrala ändringar.

Ordet miljökonsekvensbedömning har definierats i direktivet

Ändringsdirektivet har infört en ny definition av det förfarande som benämns miljökonsekvensbedömning. Enligt artikel 1.2 g definieras miljökonsekvensbedömning som ett förfarande som består av ett antal moment, nämligen verksamhetsutövarens utarbetande av en miljökonsekvensbeskrivning, genomförande av samråd, den ansvariga myndighetens granskning av informationen i miljökonsekvensbeskrivningen och eventuella kompletteringar av denna samt all information som inhämtats under samråden, den ansvariga myndighetens motiverade slutsats om projektets betydande miljöpåverkan och slutligen integrering av den ansvariga myndighetens motiverade slutsats i tillståndsbeslutet. Ändringen återspeglar EU-domstolens rättspraxis och innebär i sak inget nytt.

Miljökonsekvensbedömningen omfattar fler miljöaspekter

Genom ändringsdirektivet har artikel 3.1 ändrats och därigenom breddat miljökonsekvensbedömningen till att omfatta fler miljö- och hälsoaspekter. Nu ska även klimatförändringar, biologisk mångfald och risker för olyckor eller katastrofer beaktas. Alla miljö- och hälsoaspekter kommer inte att bli relevanta i varje enskild tillståndsprövning, utan det avgörs som vanligt i avgränsningsfasen.

Underlag inför och beslut om betydande miljöpåverkan

För de projekt som redovisas i bilaga 2 till direktivet måste den ansvariga myndigheten bedöma om de ska bli föremål för en miljökonsekvensbedömning eller inte. Denna fas kallas vanligen för screening eller behovsbedömning. Genom ändringsdirektivet införs nya krav på den information som exploatören ska lämna inför en sådan bedömning. Informationen handlar i korthet om projektets art och den betydande miljöpåverkan som det kan antas medföra. En förteckning över information som ska lämnas finns i en tillkommande bilaga till MKB-direktivet, bilaga 2A.

Genom ändringsdirektivet införs dessutom en ny tidsfrist som innebär att den ansvariga myndigheten ska fatta sitt beslut inom

90 dagar från den dag exploatören lämnat all information som krävs. Vissa undantag som till exempel projektets komplexitet kan dock motivera en längre tidsfrist enligt bestämmelsen.

Miljökonsekvensbeskrivningens innehåll

Kraven på miljökonsekvensbeskrivningens innehåll har förtydligats, specificerats och kompletterats. De största ändringarna är att det införs nya krav på informationen om rimliga alternativ, referensscenario och de miljö- och hälsoaspekter som rör nya miljöproblem (t.ex. klimatförändringen, biologisk mångfald, katastrofrisker och utnyttjandet av naturresurser). En ändring har vidare gjorts i artikel 5.1 andra stycket som syftar till att undvika dubbelarbete. Det tydliggörs att exploatören ska beakta tillgängliga resultat från andra relevanta bedömningar om miljöpåverkan som gjorts till följd av annan unionslagstiftning, såsom SMB-direktivet och direktiv 2009/71/Euratom, eller nationell lagstiftning.

Kompetenta experter

En annan nyhet är krav på framtagande och kontroll av miljökonsekvensbeskrivningar, dels genom att exploatören ska se till att miljökonsekvensbeskrivningen utarbetas av behöriga experter, dels genom att den ansvariga myndigheten ska se till att den har, eller vid behov kan tillgå, tillräcklig expertis för att granska miljökonsekvensbeskrivningen (artikel 5.3). I den svenska språkversionen används uttrycket behörig expert. Vid en jämförelse med flera andra språkversioner är det dock tydligt att den svenska översättningen är missvisande och att en korrekt översättning i stället bör vara kompetent expert.

Utökade krav på samråd med myndigheter och allmänheten

Genom ändringsdirektivet ställs krav på att även lokala och regionala myndigheter ska delta i samråden (artikel 6.1). En annan nyhet är att allmänheten ska få den information som avses i artikel 6.2 elektroniskt via minst en central portal eller lättillgängliga kontakt-

punkter på lämplig förvaltningsnivå. Det införs dessutom en ny tidsram som anger att den berörda allmänheten i vart fall ska få 30 dagar på sig att komma in med synpunkter på miljökonsekvensbeskrivningen (artikel 6.7).

Krav på tillståndsmyndighetens bedömning och motivering

Ändringarna i artikel 8 och införandet av en ny artikel 8a syftar till att tydliggöra hur synpunkter och underlag om projektets miljöpåverkan ska integreras i beslut att meddela tillstånd eller inte. Enligt artikel 8a.1 ställs krav på att ett beslut om att bevilja tillstånd ska innehålla en motiverad slutsats om projektets betydande miljöpåverkan, alla miljövillkor som bifogas beslutet, en beskrivning av projektets särdrag eller planerade åtgärder för att undvika, förebygga eller minska och om möjligt kompensera betydande negativ miljöpåverkan samt i tillämpliga fall kontrollåtgärder. I ett beslut om att avslå en tillståndsansökan ska de huvudsakliga skälen till avslaget anges (artikel 8a.2).

Tillståndsmyndigheten ska undvika intressekonflikt

Enligt en ny artikel 9a ska medlemsstaterna se till att den eller de ansvariga myndigheterna fullgör de skyldigheter som följer av direktivet på ett objektivet sätt (och inte ger upphov till en situation som kan leda till intressekonflikt). Av samma bestämmelse följer att oförenliga funktioner ska skiljas åt när skyldigheterna enligt direktivet fullgörs (om den ansvariga myndigheten även är exploatör).

Rapportering

Ändringsdirektivet innebär att rapporteringskrav införs (se ändringarna i artikel 12.2). Rapportering ska göras var sjätte år från och med den 16 maj 2017.

Samordnade eller gemensamma förfaranden

Krav om samordnade eller gemensamma förfaranden införs i förhållande till det s.k. art- och habitatdirektivet och fågeldirektivet.

Uppföljning, kontrollförfaranden och sanktioner

Slutligen har det införts krav på övervakning och kontrollåtgärder. Medlemsstaterna ska se till att försiktighets- och kompensationsåtgärder genomförs och ska besluta om förfaranden avseende kontroll av betydande negativ miljöpåverkan i syfte att kunna vidta lämpliga åtgärder för att begränsa denna. Enligt en ny artikel 10a ska medlemsstaterna även fastställa regler för sanktioner vid överträdelse av de nationella bestämmelser som antas enligt direktivet.

4.4 Århuskonventionen

Allmänt om Århuskonventionen

Århuskonventionen trädde i kraft i oktober 2001. Konventionen vilar på princip 10 i Riodeklarationen från 1992. Denna princip anger att miljöfrågor hanteras bäst när alla berörda medborgare deltar på lämplig nivå. På det nationella planet ska, enligt principen, varje individ ha skälig tillgång till den miljöinformation som finns hos offentliga organ, inklusive information om farliga material och verksamheter i deras samhällen och det ska ges möjlighet att delta i beslutsprocessen. Stater ska underlätta och uppmuntra folkligt medvetande och deltagande genom att se till att information finns lätt åtkomlig. Tillgång till effektiva juridiska och administrativa procedurer inklusive rättsmedel för upprättelse och gottgörelse ska erbjudas.

Sverige är sedan maj 2005 part till konventionen. Samma år tillträdde konventionen också av Europeiska gemenskapen. I dag är samtliga medlemsstater i EU parter till konventionen. Eftersom EU är part till konventionen är konventionen en del av unionens rättsordning.

I konventionen förklaras att ett tillfredsställande miljöskydd är väsentligt för människors välbefinnande och för deras åtnjutande av grundläggande mänskliga rättigheter. Varje människa har rätt att

leva i en miljö som är förenlig med hälsa och välbefinnande men har också en skyldighet att, både ensam och tillsammans med andra, skydda och förbättra miljön för nuvarande och kommande generationer. För att kunna hävda denna rättighet och fullgöra denna skyldighet anger konventionen att medborgarna måste ha tillgång till miljöinformation, rätt att delta i beslutsprocesser och tillgång till rättslig prövning i miljöfrågor. Konventionens bestämmelser utgör en minimistandard för rättigheterna. Enligt konventionen har icke-statliga organisationer som främjar miljöskydd och som uppfyller de krav som uppställs i nationell rätt en särskilt viktig roll och de tillerkänns därför samma rättigheter som den berörda allmänheten i övrigt.

De tre pelarna

Konventionen bygger på tre grundprinciper som brukar kallas konventionens tre pelare. De är

- allmänhetens rätt att ta del av miljöinformation som finns hos myndigheter,
- allmänhetens rätt att delta i beslutsprocesser som har inverkan på miljön,
- allmänhetens tillgång till rättslig prövning i miljöfrågor.

Miljöorganisationers tillgång till rättslig prövning

Enligt artikel 9.2 i Århuskonventionen är konventionens parter skyldiga att se till att den berörda allmänhet som har ett tillräckligt intresse eller som hävdar att en rättighet kränkts, har rätt att få den materiella och formella giltigheten av sådana beslut, handlingar och underlåtenheter som omfattas av artikel 6 prövade av domstol eller något annat oberoende och opartiskt organ som inrättats genom lag. Den berörda allmänheten utgörs av såväl fysiska och juridiska personer som föreningar, organisationer och grupper (artikel 2.4). Icke-statliga organisationer som främjar miljöskydd och som uppfyller de krav som ställs i nationell rätt tillerkänns uttryckligen denna rätt till prövning och presumeras ha ett tillräckligt intresse av

beslut på miljöområdet samt rättigheter som kan kränkas (artikel 9.2 läst tillsammans med artikel 2.5).

De beslut som omfattas av artikel 6 i konventionen är i första hand beslut om tillstånd till sådana verksamheter som uttryckligen anges i bilaga 1 till konventionen, så som större miljöfarliga verksamheter och infrastrukturprojekt (punkterna 1–19). Vidare omfattas beslut om tillstånd till alla andra verksamheter där allmänhetens deltagande är föreskrivet enligt ett förfarande för bedömning av miljöpåverkan i enlighet med den nationella lagstiftningen (punkten 20). Artikel 6 ska även, i enlighet med nationell rätt, tillämpas på beslut om tillstånd till verksamheter som inte anges i bilaga 1 men som kan ha en betydande miljöpåverkan (artikel 6.1 b).

Förutom den uttryckliga rätten i artikel 9.2 att överklaga beslut, handlingar och underlåtenheter som omfattas av artikel 6 ska, enligt artikel 9.3, varje part till konventionen se till att den allmänhet som uppfyller eventuella kriterier i nationell rätt har rätt att få handlingar och underlåtenheter av personer och myndigheter som strider mot den nationella miljölagstiftningen prövad av domstol eller i administrativ ordning. Artikel 9.3 innehåller två led. Enligt det första får en konventionspart sätta upp kriterier för vilka som har rätt att få tillgång till rättslig prövning enligt artikeln. I det andra ledet framgår omfattningen av klagorätten. Klagorätten ska omfatta handlingar och underlåtenheter som strider mot den nationella miljölagstiftningen. Några inskränkningar i klagorätten anges inte.

När det gäller vilka som har rätt att överklaga beslut enligt artikel 9.3 har parterna lite friare tyglar än vad som gäller enligt artikel 9.2. Parterna får dock inte tillämpa kriterier som i praktiken hindrar alla eller i stort sett alla miljöorganisationer och företrädare för allmänheten från att kunna överklaga myndigheters handlingar och underlåtenheter (se t.ex. Århuskonventionens efterlevnadskommittés beslut ACCC/C/2006/18). Kriterierna måste enligt allmänna traktaträttsliga tolkningsprinciper vara förenliga med konventionens syfte.

Miljöorganisationer har i ett flertal avgöranden i svenska domstolar fått rätt att överklaga med stöd av artikel 9.3 i Århuskonventionen (Se t.ex. HFD 2014 ref. 8, MÖD 2014:30, MÖD 2012:47, MÖD 2012:48, Mark- och miljööverdomstolens domar den 15 april

2015 i mål nr M 8662-14 och den 18 mars 2014 i mål nr M 11609-13, samt Kammarrätten i Stockholms domar den 7 februari 2013 i mål nr 4390-12 och 4396-12).

Århuskonventionen och EU-lagstiftningen

Såväl EU som samtliga medlemsstater i EU är i dag parter till Århuskonventionen. Eftersom EU är part till konventionen är konventionen en del av unionens rättsordning (se t.ex. EU-domstolens dom i mål *Lesoochranárske zoskupenie* (den slovakiska brunbjörnen), C-240/09, EU:C:2011:125). För genomförande av Århuskonventionen inom unionsrätten har ett flertal rättsakter antagits, bl.a. miljöinformationsdirektivet, dvs. Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/4/EG av den 28 januari 2003 om allmänhetens tillgång till miljöinformation och om upphävande av rådets direktiv 90/313/EEG, direktivet om allmänhetens deltagande, dvs. Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/35/EG av den 26 maj 2003 om åtgärder för allmänhetens deltagande i utarbetandet av vissa planer och program avseende miljön och om ändring, med avseende på allmänhetens deltagande och rätt till rättslig prövning, av rådets direktiv 85/337/EEG och MKB-direktivet. Det saknas en övergripande EU-lagstiftning som genomför konventionens bestämmelser om tillgång till rättslig prövning, men artikel 11 i MKB-direktivet är ett genomförande av Århuskonventionens artikel 9.2.

EU-domstolen har i sin praxis bekräftat att nationella bestämmelser som fastställer krav som ska vara uppfyllda för att en icke-statlig miljöorganisation ska anses ha en rätt att överklaga måste säkerställa dels en omfattande rätt till rättslig prövning, dels att bestämmelserna i MKB-direktivet om rätt till rättslig prövning ges en ändamålsenlig verkan (se mål C-263/08, *Djurgården-Lilla Värtans Miljöskyddsförening mot Stockholms kommun*).

Tillämpningen av artikel 9.3 i Århuskonventionen på nationell nivå har prövats av EU-domstolen i bl.a. mål C-240/09. Domstolen har funnit att artikel 9.3 inte har direkt effekt i unionsrättslig mening, men att artikeln innebär att det ankommer på nationell domstol att i den utsträckning det är möjligt tolka den processuella rätten, avseende de villkor som ska vara uppfyllda för att få tillstånd en prövning av domstol eller i administrativ ordning, så att

den står i överensstämmelse med såväl målen i artikel 9.3 (dvs. att allmänheten ska ges den tillgång till rättslig prövning i miljöfrågor som följer av konventionen) som målet att säkerställa ett effektivt domstolsskydd av rättigheterna enligt unionsrätten, så att en miljöskyddsförening ges möjlighet att väcka talan vid domstol mot ett beslut fattat efter ett administrativt förfarande som kan strida mot unionens miljölagstiftning.

5 Svensk rätt

Under 1960-talet ökade uppmärksamheten på miljöfrågor. Flera länder, däribland Sverige, antog lagstiftning för kontroll av föroreningar. I Sverige trädde miljöskyddslagen (1969:387) i kraft 1969. Miljöskyddslagen innehöll bestämmelser om ett administrativt kontrollsystem med tillstånds- och tillsynsrutiner. Detta system innebar ökade möjligheter att väga samman allmänna och enskilda intressen. I första hand var lagstiftningen inriktad på kontroll av stora punktkällor. Sedan miljöskyddslagen trädde i kraft har kraven på det beslutsunderlag som ska finnas vid tillståndsprövningar succesivt skärpts vad gäller underlagets omfattning och kvalitet.

Krav på att en ansökan om tillstånd till miljöfarlig verksamhet skulle innehålla en beskrivning av miljöeffekterna av de störningar som verksamheten kunde medföra infördes 1981 i miljöskyddslagen. Samtidigt infördes också krav på samråd med myndigheter och enskilda som kunde ha ett intresse i saken. Enligt praxis som hade utvecklats med stöd av förarbetsuttalanden till lagen (1987:12) om hushållning med naturresurser m.m., förkortad NRL, krävdes enligt 4 kap. NRL att konsekvenserna för miljön skulle framgå av en ansökan som skulle prövas av regeringen. Bestämmelser om miljökonsekvensbeskrivningar infördes 1991 i ett nytt 5 kap. i NRL (prop. 1990/91:90. s. 170 f.). Samtidigt fördes liknande bestämmelser in i flera andra lagar, bl.a. miljöskyddslagen och väglagen (1971:948). Genom bestämmelser om samråd och miljökonsekvensbeskrivningar har arbetet med att ta fram underlag inför tillståndsprövningar blivit alltmer formaliserat.

Krav på miljökonsekvensbeskrivningar vid planläggning infördes först i samband med genomförandet av SMB-direktivet. Det ansågs emellertid ligga i sakens natur att även konsekvenserna för miljön borde vägas in i de lämplighetsbedömningar som gjordes vid planläggning enligt PBL (prop. 1990/91:90 s. 166).

5.1 Miljöbalkens bestämmelser om miljökonsekvensbeskrivningar och miljöbedömningar

Med miljöbalken förändrades de svenska bestämmelserna om miljökonsekvensbeskrivningar påtagligt. I syfte att genomföra MKB-direktivet och Esbokkonventionen infördes i miljöbalken bestämmelser om förfarandet vid miljökonsekvensbedömningar och innehållet i miljökonsekvensbeskrivningar. Sedan miljöbalken trädde i kraft i januari 1999 finns bestämmelserna om miljökonsekvensbeskrivningar i huvudsak i 6 kap. miljöbalken och i förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar. Sedan miljöbalkens ikraftträdande har bestämmelserna ändrats bland annat för att genomföra SMB-direktivet.

Det finns utanför miljöbalken ett antal lagar som reglerar verksamheter och åtgärder som påverkar miljön (i denna promemoria *sektorslagar*). Vissa av verksamheterna och åtgärderna är sådana projekt som omfattas av MKB-direktivet, varför det ställs krav på att även de ska bli föremål för tillståndsprövning och en bedömning av deras påverkan på miljön. Som utgångspunkt gäller miljöbalken för dessa verksamheter samtidigt som de är reglerade i andra lagar. Miljöbalken och sektorslagarna gäller således parallellt. Den myndighet som prövar en ansökan om tillstånd eller motsvarande godkännande enligt en sektorslag ska dock vid prövningen tillämpa miljöbalken endast när det anges särskilt i sektorslagen (prop. 1997/98:90 s. 143 f.).

Följande författningar hänvisar helt eller delvis till 6 kap. miljöbalken:

- Lagen (1962:627) om vissa åtgärder för utnyttjande av vattenkraft vid krig m.m.
- Lagen (1966:314) om kontinentalsockeln
- Väglagen (1971:948)
- Lagen (1977:439) om kommunal energiplanering
- Lagen (1978:160) om vissa rörledningar
- Lagen (1983:293) om inrättande, utvidgning och avlysning av allmän farled och allmän hamn

- Lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet
- Lagen (1985:620) om vissa torvfyndigheter (lagen har i prop. 2015/16:178 föreslagits upphöra att gälla den 31 december 2016)
- Strålskyddslagen (1988:220)
- Minerallagen (1991:45)
- Lagen (1992:1140) om Sveriges ekonomiska zon
- Lagen (1995:1649) om byggande av järnväg
- Ellagen (1997:857)
- Lagen (1998:814) med särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning
- Naturgaslagen (2005:403)
- Plan- och bygglagen (2010:900).

5.2 Tidigare ändringar av miljöbalkens bestämmelser på området

Regeringen beslutade den 22 december 1999 att tillkalla en parlamentariskt sammansatt kommitté med uppdrag att utvärdera tillämpningen av miljöbalken och lämna förslag till nödvändiga reformer (dir. 1999:109). Kommittén tog namnet Miljöbalkskommittén (M 1999:03). Miljöbalkskommittén hade i uppdrag att undersöka möjligheterna att effektivisera och förenkla miljöprövningen utan att åsidosätta hälso- och miljöskyddskraven. Miljöbalkskommittén lämnade i betänkandet En effektivare miljöprövning (SOU 2003:124) förslag till ändringar i 6 kap. miljöbalken som syftade till att åstadkomma ett mer flexibelt system för miljökonsekvensbedömning samt ett enklare förfarande för miljökonsekvensbeskrivningar. Med utgångspunkt i Miljöbalkskommitténs förslag genomfördes vissa ändringar i 6 kap. miljöbalken som trädde i kraft den 1 augusti 2005 (prop. 2004/05:129, bet. 2004/05:MJU15, rskr. 2004/05:312). Det tydliggjordes att samrådet så långt som möjligt skulle genomföras inom ramen för en samrådsprocess. Skyldigheten för länsstyrelsen att besluta om en verksamhets eller åtgärds miljöpåverkan inskränktes till att enbart gälla

verksamheter och åtgärder som inte omfattades av bilaga 1 till förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar (numera 3 § första stycket förordningen). De specificerade kraven på vad en miljökonsekvensbeskrivning ska innehålla begränsades till att enbart gälla för verksamheter och åtgärder som skulle antas medföra betydande miljöpåverkan. Slutligen förtydligades länsstyrelsens roll i att vägleda verksamhetsutövaren avseende miljökonsekvensbeskrivningens inriktning och omfattning.

Under 2012 gjordes vissa förtydligande ändringar i nu gällande 6 kap. 13 och 16 §§ miljöbalken (jfr. prop. 2012/13:17, bet. 2012/13:MJU4, rskr. 2012/13:155). Ändringarna föranleddes av ett behov av att förtydliga genomförandet av SMB-direktivet.

Under 2015 tillkom en paragraf, 6 kap. 4 a § miljöbalken, för att genomföra de krav på samråd som följer av det s.k. Seveso III-direktivet (Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/18/EU av den 4 juli 2012 om åtgärder för att förebygga och begränsa faran för allvarliga olyckshändelser där farliga ämnen ingår och om ändring och senare upphävande av rådets direktiv 96/82/EG).

6 Ett nytt 6 kap. miljöbalken

Förslag: Det nuvarande 6 kap. miljöbalken upphävs och ersätts av ett nytt 6 kap. med en ny rubrik och en ny disposition. Flera av bestämmelserna förs in oförändrade med endast språkliga och redaktionella ändringar.

Skälen för förslaget

Genomförande av ändringsdirektivet

De senaste ändringarna i MKB-direktivet ska vara genomförda i medlemsstaternas lagstiftning senast den 16 maj 2017. Genomförandet av de tillkommande kraven i direktivet bör kunna leda till en ökad harmonisering av medlemsstaternas bestämmelser på området och en tydligare och mer enhetlig bedömning av miljöeffekter i samband med tillståndsprocesser. Av ändringsdirektivets ingress framgår att ändringarna bl.a. syftar till att förbättra miljöskyddet och kvaliteten på miljökonsekvensbedömningsförfarandet samtidigt som resurseffektiviteten ska öka och en hållbar tillväxt i unionen stödjas. Flera av ändringarna föranleder en översyn av det svenska regelverket som rör miljöbedömningar för verksamheter och åtgärder.

I svensk rätt har MKB-direktivet framför allt genomförts i 6 kap. miljöbalken. I 6 kap. miljöbalken finns dock även bestämmelser om miljöbedömningar av planer och program som genomför SMB-direktivet. Eftersom dessa regler är tätt sammankopplade med varandra finns det skäl att i samband med översynen av de bestämmelser som rör verksamheter och åtgärder även se över den del av kapitlet som rör planer och program.

Vikten av ett tydligt och ändamålsenligt regelverk

Regelverket om miljöbedömningar för planer och program samt verksamheter och åtgärder bör vara utformat på ett sätt som bidrar till ett högt miljöskydd och skapar förutsättningar för att miljö kvalitetsmålen ska kunna nås. Regelverket ska även ge allmänheten möjlighet till insyn och medverkan i miljöprocesserna. Närboende och intresseorganisationer har kunskap som kan bidra till ett allsidigt underlag som bättre belyser miljöeffekter inför planläggnings- eller prövningsmyndighetens beslut. Lika viktigt i sammanhanget är att regelverket kan bidra med förutsägbara villkor för näringslivet och till att tillgängliga resurser kan användas på ett effektivt sätt. Ett regelverk som motsvarar alla dessa krav skapar förutsättningar för en tydlig och ändamålsenlig tillämpning som bidrar med största möjliga miljönytta.

Samhällsplanering är ett instrument som påverkar alla miljö kvalitetsmål. I samhällsplaneringen sätts ramarna för kommande verksamheter och olika allmänna intressen och politiska mål vägs mot varandra. Genom att integrera miljöaspekter i planer och program skapas förutsättningar för att kunna nå miljö kvalitetsmålen och uppnå ett högt miljöskydd. Lika viktigt för att nå dessa mål är att miljöeffekter som enskilda verksamheter kan förväntas medföra blir tydligt och enhetligt belysta och bedömda i samband med tillståndsgivning. Ett underlag som belyser de miljöeffekter som en verksamhet eller åtgärd kan antas medföra är en absolut förutsättning för att tillståndsmyndigheten ska kunna tillämpa miljörettsliga krav på ett effektivt sätt i det enskilda fallet. Det är samtidigt nödvändigt att se till att samhällets resurser används på bästa sätt. Krav på verksamheter och åtgärder som inte är miljömässigt motiverade riskerar att drabba enskilda företagare, kommuner, myndigheter, allmänheten och ytterst samhällets miljöarbete. Utgångspunkten bör således vara att kraven i 6 kap. ska gälla i den utsträckning det är motiverat av miljöskäl. Allt annat riskerar att styra resurser till verksamheter och åtgärder utan en särskilt stor miljö påverkan.

En förändring är nödvändig

När det gäller planer och program beskriver Naturvårdsverket i rapporten *Mot en hållbar stadsutveckling* (rapport 6664) att det finns brister i samhällets förmåga att integrera miljöfrågor i samhällsplaneringen. Enligt Naturvårdsverket är det vanligt förekommande att den planläggande myndigheten eller kommunen tycker att miljöbedömningsprocessen är svår, krånglig och omfattande och ofta kommer till slutsatsen att bestämmelserna inte är tillämpliga i det enskilda fallet. Det tycks även finnas en bristande förståelse för vad en strategisk miljöbedömning innebär vilket leder till att fokus lätt hamnar på dokumentet, snarare än förfarandet och integreringen av miljöaspekter i beslut om antagande av planer och program. Vidare framgår att det finns oklarheter kring miljöbalkens tillämplighet i samhällsplaneringen och att det är en mycket varierande kvalitet på de bedömningar som myndigheter och kommuner gör i frågan om en plan eller ett program kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Bedömningarna överensstämmer inte alltid med lagstiftningens syfte. Sammantaget innebär det att det inte görs miljöbedömningar av alla de planer och program som omfattas av bestämmelserna i 6 kap. miljöbalken samt att de miljöbedömningar som görs är av skiftande, och i vissa fall bristande, kvalitet. Det finns därför anledning att göra de ändringar som krävs för att uppnå ett tydligt och ändamålsenligt regelverk som kan medföra största möjliga miljönytta.

När det gäller tillämpningen av bestämmelserna för verksamheter och åtgärder i 6 kap. miljöbalken är de identifierade problemen av en annan art. De miljökonsekvensbeskrivningar som tas fram tenderar generellt sett att få ett innehåll som inte fullt ut knyter an till och är nödvändigt för den aktuella verksamheten. Ända sedan införandet av miljöbalken har lagstiftningen gett uttryck för att innehållet i en miljökonsekvensbeskrivning ska stå i proportion till graden av miljöpåverkan. Genom en enkätundersökning som Miljöprocessutredningen (M 2007:04) lät genomföra visade det sig dock att skillnaden i innehållet i miljökonsekvensbeskrivningarna endast är marginell. Miljökonsekvensbeskrivningarna blir därför ofta för breda och ytliga. Detta är något som varken gynnar miljöskyddet eller bidrar till en resurseffektiv prövning. Kraven i MKB-direktivet riktar sig till och är anpassade för verksamheter och åt-

gärder som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. De senaste ändringarna i MKB-direktivet syftar bl.a. till att stärka miljöskyddet men innebär samtidigt att fler formaliserade krav som riktar sig till verksamheter och åtgärder som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan införs. I den mån formaliserade krav i svensk rätt riktar sig till verksamheter utan en särskilt stor miljöpåverkan finns det därför anledning att genomföra de ändringar som krävs för att säkerställa att regelverket på ett resurseffektivt sätt kan medföra största möjliga miljönytta.

Ett nytt 6 kap. miljöbalken

En förutsättning för att förslagen i denna promemoria ska få det genomslag som önskas är att reglerna utformas på ett sådant sätt att de är enkla att förstå och tillämpa. 6 kap. miljöbalken innehåller regler som träffar dels planer och program, dels verksamheter och åtgärder. Även om reglerna omfattar i huvudsak samma moment och miljöaspekter för såväl planer och program som verksamheter och åtgärder rör det sig om helt olika processer där tillämpningen av bestämmelserna för planer och program ofta föregår den för verksamheter och åtgärder. Bestämmelserna för planer och program bör därför placeras först i kapitlet på samma sätt som föreslogs i 2012 års departementspromemoria.

För att öka bestämmelsernas tillgänglighet bör kapitlet innehålla underavsnitt med tydliga underrubriker. För att åstadkomma en tydlig process bör bestämmelsernas disposition inom respektive avsnitt få den disposition som framgår av lagförslaget. På så vis åskådliggörs de olika faserna för såväl planer och program som verksamheter och åtgärder; först den inledande undersökningsfasen som består i att avgöra om en miljöbedömning ska göras, därefter den följande som består i utförandet av miljöbedömningen.

I samband med 2012 års departementspromemoria var det flera remissinstanser som ansåg att lagtexten i förslaget innehöll alltför många paragrafer och att många av bestämmelserna med fördel skulle kunna placeras på förordningsnivå. För att redan i lagtexten kunna tillgodogöra sig processen bör utgångspunkten för förslaget vara att väsentliga bestämmelser ska återfinnas i lag och övriga bestämmelser i förordning. Antalet bestämmelser i förslaget är dock

alltjämt betydligt fler i jämförelse med dagens bestämmelser. Det är dock delvis en följd av att de föreslagna bestämmelserna ger uttryck för en författningsteknik där utgångspunkten har varit att styckesindelningen i varje paragraf inte ska överskrida tre stycken samt att varje paragraf ska vara riktad till enbart en adressat.

Förslagen i denna promemoria innebär väsentliga förändringar eller omarbetningar av så gott som samtliga bestämmelser i 6 kap. Det är därför motiverat att ersätta det nuvarande 6 kap. med ett nytt kapitel.

7 Nya och ändrade ord och uttryck

7.1 Strategiska och praktiska miljöbedömningar

Förslag: Uttrycket *strategisk miljöbedömning* införs i 6 kap. miljöbalken och ska ha samma innebörd som ordet miljöbedömning i SMB-direktivet, dvs. den process som bl.a. innebär att en miljökonsekvensbeskrivning tas fram, att samråd genomförs och att hänsyn under beslutsprocessen tas till miljökonsekvensbeskrivnings innehåll och det som framkommit i samråden.

För verksamheter och åtgärder införs i 6 kap. miljöbalken uttrycket *praktisk miljöbedömning* med samma innebörd som ordet miljökonsekvensbedömning i MKB-direktivet, dvs. den process som bl.a. innebär att en miljökonsekvensbeskrivning tas fram, att samråd genomförs och att hänsyn tas till miljökonsekvensbeskrivnings innehåll och det som framkommit i samråden när beslut fattas.

Innebörden av ordet *miljöbedömning* i 6 kap. miljöbalken ändras till att utgöra ett samlingsnamn för såväl strategiska som praktiska miljöbedömningar.

Skälen för förslaget

Enligt MKB-direktivet är en miljökonsekvensbedömning det förfarande som bl.a. innebär att verksamhetsutövaren tar fram en miljökonsekvensbeskrivning och genomför samråd med berörd allmänhet och berörda myndigheter. Vidare innebär en miljökonsekvensbedömning att prövningsmyndigheten granskar miljökonsekvensbeskrivningen och tar hänsyn till den och till de synpunkter som inkommit inom ramen för genomförda samråd när beslut fattas i fråga om tillstånd kan ges för en verksamhet. Genom de lagänd-

ringar som föreslogs i propositionen En effektivare miljöprövning (prop. 2004/05:129) utmönstrades ordet miljökonsekvensbedömning i princip helt ur 6 kap. miljöbalken. Skälet var att ordet i miljöbalken användes som beteckning för det samråd som skulle genomföras för verksamheter som kan antas medföra betydande miljöpåverkan. Regeringen ansåg att ordet borde användas i överensstämmelse med den betydelse som den har i MKB-direktivet och inte som ett uttryck för samrådsförfarandet (prop. 2004/05:129 s. 58). Den enda bestämmelse i vilken ordet fortfarande används är i 6 kap. 6 § som reglerar förfarandet i de fall en verksamhet eller åtgärd kan antas medföra en betydande miljöpåverkan i ett annat land. I detta fall bedömde regeringen att ordet används på ett sätt som överensstämmer med dess betydelse i MKB-direktivet.

I SMB-direktivet kallas förfarandet för bedömningen av miljöpåverkan för *miljöbedömning*. Vid genomförandet av SMB-direktivet samlades alla steg i miljöbedömningen i ett avgränsat avsnitt i 6 kap. miljöbalken. Eftersom miljöbedömningarna av planer och program görs tidigt i planeringsprocessen och bedömningen är mer övergripande och allmän än den för verksamheter och åtgärder, bedömde regeringen då att bedömningen av planer och program kunde kallas miljöbedömning (prop. 2003/04:116 s. 39). Ordet miljöbedömning i 6 kap. används för att beskriva den process som bl.a. innebär att en miljökonsekvensbeskrivning tas fram, samråd genomförs och hänsyn tas till beskrivningen och samråden i beslutsprocessen.

Det svenska genomförandet av framför allt MKB-direktivet har inneburit att beslutsunderlaget – miljökonsekvensbeskrivningen – har hamnat mer i fokus än den process inom vilken beskrivningen är en del. I genomförandet av SMB-direktivet har en större vikt lagts vid att lyfta fram processen i lagstiftningen. Vid en omarbetning av 6 kap. bör processen komma till tydligt uttryck i lagtexten såväl när det gäller planer och program som verksamheter och åtgärder.

2012 års förslag att ta bort beteckningen för processen

I 2012 års departementspromemoria föreslogs att tonvikt skulle läggas på de processer som regleras i 6 kap. miljöbalken och som

gäller för planer och program och för verksamheter och åtgärder. I promemorian angavs att denna process kan, utifrån kraven i MKB-direktivet och SMB-direktivet, anses innefatta att identifiera, beskriva och bedöma (eller utvärdera) miljökonsekvenserna av vissa planer och program eller verksamheter och åtgärder. Därför föreslogs i promemorian att rubriken för 6 kap. miljöbalken skulle ändras från att utgå från det dokument som används för att beskriva miljökonsekvenserna till att i stället utgå från den process som syftar till att sådana konsekvenser identifieras, beskrivs och bedöms i viss ordning. Förslaget innebar att orden miljökonsekvensbedömning och miljöbedömning helt utmönstrades ur författningstexten. Förslaget i denna del kritiserades av flera remissinstanser som bl.a. angav att beskrivningen av processen kan framstå som alltför tung och omständlig. Däremot var ett stort antal remissinstanser positiva till att processen tydliggjordes i förslaget. Remissinstanserna har däremot haft olika uppfattningar i frågan om ordet miljöbedömning borde tas bort ur författningstexten. Ett antal remissinstanser välkomnade förslaget att ta bort det i deras tycke förvillande ordet miljöbedömning. Ungefär ett lika stort antal remissinstanser anförde däremot att ordet borde finnas kvar i författningstexten, bl.a. med motiveringen att ordet har arbetats in och används av många som en beteckning för det aktuella förfarandet.

Införandet av uttrycken praktisk och strategisk miljöbedömning

De senaste ändringarna i MKB-direktivet innebär bland annat att begreppet miljökonsekvensbedömning definieras i artikel 1 i direktivet. Genom ändringarna har det tydliggjorts att en *miljökonsekvensbedömning* är ett förfarande som omfattar flera moment. EU-domstolen har tolkat artikel 3 i mål kommissionen mot Irland, C-50/09, EU:C:2011:109. Domstolen anger att enligt artikel 3 ska den behöriga miljömyndigheten utföra en miljökonsekvensbedömning som ska omfatta en beskrivning av de direkta och indirekta effekterna av ett projekt beträffande de faktorer som anges i de tre första strecksatserna och samspelet mellan dem. Artikel 3 riktar sig enligt domen till den behöriga miljömyndigheten och avser inte en beskrivning av förfarandet i sin helhet. Artikel 3 ger därför uttryck

för det som miljökonsekvensbedömningen innebär och ska leda till, dvs. att myndigheten identifierar, beskriver och bedömer de betydande miljöeffekterna. Mot bakgrund av att verben identifiera, beskriva och bedöma miljökonsekvenser inte kan anses fullt ut beskriva de förfaranden för verksamheter och åtgärder respektive planer och program som MKB-direktivet och SMB-direktivet reglerar, föreslås det i denna promemoria att det ska införas uttryck som fullt ut beskriver processen.

Inom EU och i andra internationella sammanhang används ordet *miljöbedömning* (environmental assessment) för att beskriva processer som integrerar miljöaspekter i beslut.

När det gäller planer och program föreslås att ordet miljöbedömning kvarstår men ordet *strategisk* läggs till för att beskriva vilken typ av miljöbedömning det rör sig om. På så vis förtydligas det vilken typ av miljöbedömning det handlar om. Miljöbedömningen för planer och program är till sin natur mer allmän, framåtsyftande och övergripande än miljöbedömningar för verksamheter och åtgärder. Kraven på konkret förutsägelse av effekter är inte heller densamma som för verksamheter och åtgärder. Det är dessutom så att de planer och program som omfattas av krav på miljöbedömning ska ange förutsättningarna för kommande tillstånd för verksamheter eller åtgärder. Särdragen i miljöbedömningar för planer och program kan därför beskrivas med ordet *strategisk*.

När det gäller verksamheter och åtgärder föreslås uttrycket *praktisk miljöbedömning*. Ordet miljökonsekvensbedömning för verksamheter och åtgärder bör utmönstras helt från 6 kap. Ordet har i svensk rätt haft en annan innebörd än vad det har i MKB-direktivet. Ordet *praktisk* syftar till att beskriva vilken typ av miljöbedömning det rör sig om. I prövningen av enskilda verksamheter och åtgärder ska miljöeffekterna kunna förutses. I den mån förutsättningarna för verksamheten eller åtgärden angetts i en plan eller ett program innebär verksamheten eller åtgärden det konkreta eller det praktiska genomförandet av den aktuella planen eller programmet. Särdragen i miljöbedömningen för verksamheter och åtgärder kan därför beskrivas med ordet *praktisk*.

Som en följd av ett ökat fokus på de processer som regleras i 6 kap. miljöbalken bör hela kapitlets rubrik ändras från att utgå från det dokument som används för att identifiera, beskriva och bedöma miljöeffekterna till att omfattar processerna. Strategiska och

praktiska miljöbedömningar är *miljöbedömningar* inom deras respektive områden.

7.2 Undersökning i frågan om en miljöbedömning ska göras

Förslag: Ordet *undersökning* införs i 6 kap. miljöbalken som beteckning för den process som ska leda fram till ett ställningstagande i frågan om en miljöbedömning ska göras eller inte göras.

Skälen för förslaget: Förslaget i denna promemoria innebär att frågan om en miljöbedömning ska göras eller inte göras som huvudregel är beroende av om en betydande miljöpåverkan kan antas. Detta gäller för både strategiska och praktiska miljöbedömningar. För att nå fram till ett svar på frågan om en betydande miljöpåverkan kan antas eller inte ska, precis som enligt dagens bestämmelser, ett ställningstagande i frågan göras efter att samråd skett och hänsyn har tagits till vissa angivna kriterier. Bestämmelserna om hur detta ska gå till bör vara så tydliga som möjligt och kan med fördel samlas under ett gemensamt ord. Eftersom det handlar om att undersöka om en miljöbedömning ska göras eller inte göras bedöms ordet *undersökning* ge en rättvisande bild av vad processen ska handla om. För att så långt som möjligt skapa en enhetlighet bör ordet undersökning gälla för såväl planer och program som för verksamheter och åtgärder.

7.3 Beteckning för underlaget som ska tas fram för verksamheter utan en betydande miljöpåverkan

Förslag: Uttrycket förenklat underlag införs i 6 kap. miljöbalken som beteckning för det prövningsunderlag som ska tas fram för verksamheter och åtgärder som inte kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Skälen för förslaget

Verksamheter och åtgärder

I 6 kap. miljöbalken används ordet miljökonsekvensbeskrivning som beteckning för det underlag som ska tas fram för tillståndspliktiga verksamheter och åtgärder. Som ovan anförts gäller kravet oavsett om verksamheten eller åtgärden kan anses medföra en betydande miljöpåverkan eller inte. I propositionen 2004/05:129, En effektivare miljöprövning, ansåg regeringen att ordet miljökonsekvensbeskrivning var inarbetat och att det kunde leda fel i tanken om vad underlaget ska innehålla om ordet förbehölls endast underlaget för verksamheter som kan antas medföra betydande miljöpåverkan.

En nackdel med att ordet miljökonsekvensbeskrivning används oavsett omfattningen av en verksamhets eller åtgärds miljöpåverkan är att risken ökar för att samma krav ställs på alla miljökonsekvensbeskrivningar. En del i förklaringen till att de förändringar som har genomförts i 6 kap. inte har fått avsedd effekt kan vara att man behöll ordet miljökonsekvensbeskrivning som beteckning för samtliga underlag. Även om alla beskrivningar av konsekvenserna för miljön språkligt sett måste kunna hänföras till ordet miljökonsekvensbeskrivning finns det därför skäl, när det gäller lagtextens ordval, att nu göra en annan bedömning än tidigare och endast använda ordet miljökonsekvensbeskrivning som beteckning på det underlag som enligt 6 kap. miljöbalken ska tas fram för verksamheter och åtgärder som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

I 2012 års departementspromemoria föreslogs inget särskilt ord eller uttryck för att beteckna det beslutsunderlag som ska tas fram för verksamheter och åtgärder som inte kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Som några remissinstanser påpekat vore det bra med en benämning på det underlag som ska tas fram för prövningen av sådana verksamheter och åtgärder som inte behöver ta fram en formell miljökonsekvensbeskrivning. Uttrycket *förenklat underlag* bör därför införas i 6 kap. miljöbalken, tillsammans med en beskrivning av vad ett sådant underlag ska leda till.

Planer och program

KTH har i samband med 2012 års departementspromemoria anförts att det vore önskvärt att olika benämningar används för prövningsunderlaget för planer och program respektive verksamheter och åtgärder. När det gäller planer och program används i SMB-direktivet ordet miljörapport som beteckning på det underlag som ska tas fram. I miljöbalken är ordet miljörapport redan vedertaget för den årliga rapportering som en verksamhetsutövare enligt 26 kap. 19 § ska lämna in till tillsynsmyndigheterna. Det skulle därför vara olämpligt att i 6 kap. miljöbalken använda ordet miljörapport i en annan betydelse. Ordet miljökonsekvensbeskrivning är i dag inarbetat såväl för planer och program som för verksamheter och åtgärder när det gäller det underlag som ska tas fram. Det krävs därför starka skäl för att ändra ordets innebörd. Bedömningen att ordet miljökonsekvensbeskrivning bör användas även för planer och program gjordes redan i samband med genomförandet av SMB-direktivet och innebär därmed ingen ändring i förhållande till det som redan gäller. Som regeringen anförde (prop. 2003/04:116 s. 41) blir det med ett gemensamt uttryck tydligare att innehållet i en miljökonsekvensbeskrivning för en plan eller ett program kan användas även i en miljökonsekvensbeskrivning för en verksamhet eller en åtgärd.

7.4 Miljöpåverkan, miljöeffekter och miljökonsekvenser

Förslag: En definition av ordet <i>miljöeffekter</i> införs.

Skälen för förslaget

Användningen av orden påverkan, effekt och konsekvens

Inom ramen för miljöbedömningar både på nationell nivå, inom EU och i övriga internationella sammanhang aktualiseras ord som påverkan, effekt och konsekvens. I Sverige avses vanligtvis med *påverkan* den fysiska åtgärden i sig, med *effekt* den förändring som uppkommer i omgivningen och med *konsekvens* betydelsen av

denna förändring. I internationella sammanhang görs inte alltid denna tydliga uppdelning. Flera remissinstanser har i samband med remitteringen av 2012 års departementspromemoria påpekat att det finns utrymme för en mera konsekvent användning av dessa ord.

När det gäller planer och program används uttrycket betydande miljöpåverkan för att ange vilka planer och program som omfattas av kraven på en miljöbedömning. Kraven på miljöbedömning är reserverade för sådana planer och program vars genomförande kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. När det gäller verksamheter och åtgärder används uttrycket betydande miljöpåverkan för att avgöra om ett samråd ska ske med en utökad krets och om de detaljerade kraven på miljökonsekvensbeskrivningens innehåll ska uppfyllas. I båda fallen är det ett rättsligt begrepp som får verkningar för den fortsatta processen. I denna promemoria föreslås att uttrycket betydande miljöpåverkan används för att beskriva den miljöpåverkan som krävs för att aktualisera en strategisk eller praktisk miljöbedömning. Användningen av uttrycket i det sammanhanget bedöms vara förenligt med uttryckets användning enligt nuvarande bestämmelser och det har inte uppkommit skäl som talar för att språkbruket i det avseendet bör ändras. I övrigt innebär förslaget att det är effekterna som ska identifieras, beskrivas och bedömas. De förändringar som görs till följd av detta är enbart av språklig karaktär. I de fall miljöeffekter ska bedömas ska även fortsättningsvis de konsekvenser som är möjliga att förutse redovisas. Detta behöver inte uttryckligen framgå av lagtexten.

Miljöeffekter

Att identifiera, beskriva och bedöma effekter på människors hälsa och miljön är centralt i en miljöbedömning. En uppräkningslista av de delar av miljön som ska omfattas finns i nuvarande 6 kap. 3 § första stycket miljöbalken och 6 kap. 12 § andra stycket 6 miljöbalken. Miljöaspekter som anges är t.ex. biologisk mångfald, mark, vatten, luft, klimat och kulturmiljö. När det gäller verksamheter och åtgärder anges att det är direkta och indirekta effekter som avses. I fråga om planer och program är det inte närmare angivet vilka effekter som avses.

För att underlätta förståelsen för och tillämpningen av bestämmelserna om miljöbedömningar bör det i det nya 6 kap. miljöbalken på ett tydligare sätt framgå vilka effekter på vilka delar av miljön som avses. På så vis bedöms tillämpningen av bestämmelserna bli mer förutsägbar. Ett lämpligt sätt att göra detta tydligt är att samla sådana effekter på olika delar av miljön under termen miljöeffekter samt definiera vad som därmed avses.

Vilka delar av miljön som avses när det gäller planer och program skiljer sig inte mer än nämnvärt åt från det som gäller för verksamheter och åtgärder i 6 kap. miljöbalken. Detsamma gäller för SMB-direktivet i jämförelse med MKB-direktivet (se artikel 3 i MKB-direktivet i dess lydelse enligt ändringsdirektivet och artikel 5.1 och bilaga 1 i SMB-direktivet). I de avseenden direktiven eller de nuvarande svenska bestämmelserna skiljer sig åt när det gäller vilka delar av miljön som ska omfattas bedöms det inte finnas anledning att göra en distinktion som återspeglar den eventuella skillnaden, tvärtom bedöms det ändamålsenligt i sammanhanget att skapa en definition som inkluderar alla de miljö- och hälsoaspekter som kan komma i fråga. Ett sådant synsätt stämmer även överens med det faktum att listan över de delar av miljön som räknas upp i SMB-direktivet inte är uttömmande (se bilaga 1 f till SMB-direktivet).

I såväl MKB-direktivet i dess lydelse enligt ändringsdirektivet som i SMB-direktivet är biologisk mångfald särskilt angivet. Av ändringsdirektivet följer att särskilt fokus ska ges arter och livsmiljöer som skyddas enligt det s.k. art- och habitatdirektivet eller det s.k. fågeldirektivet (rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter och Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/147/EG av den 30 november 2009 om bevarande av vilda fåglar). Uttrycket biologisk mångfald omfattar bl.a. växt- och djurliv, liksom ekosystem och genetisk variation. I svensk rätt återfinns bestämmelser om skydd för växt- och djurarter i 8 kap. miljöbalken och i föreskrifter som meddelats med stöd av de bestämmelserna. Dessa bestämmelser genomför även art- och habitatdirektivet och fågeldirektivet i det aktuella avseendet. För att öka bestämmelsernas tillgänglighet bedöms det därför lämpligt att det av den föreslagna definitionen av miljöeffekter framgår att biologisk mångfald innefattar djur- eller växtarter som är skyddade enligt 8 kap. miljöbalken. Ett så-

dant tydliggörande stämmer även överens med den svenska rättspraxis som utvecklats, såväl för verksamheter och åtgärder som för planer och program (se t.ex. Mark- och miljööverdomstolens dom den 29 maj 2012 i mål nr M 7639-11 samt RÅ 2005 ref. 44).

Som ovan angetts framgår det i dag inte av 6 kap. miljöbalken vilka effekter som kan komma i fråga för planer och program och när det gäller verksamheter och åtgärder anges endast direkta och indirekta effekter. MKB-direktivet anger att betydande direkta och indirekta effekter ska omfattas (artikel 3 i MKB-direktivet). Vidare anges i bilaga 4 till direktivet att beskrivningen av de förväntade betydande effekterna bör innefatta den direkta inverkan, liksom varje indirekt, sekundär, kumulativ, gränsöverskridande, kort-, medellång- eller långsiktig bestående eller tillfällig, positiv eller negativ inverkan av projektet. Liknande skrivningar finns i SMB-direktivet (se artikel 5.1 och bilaga 1 f). Den otydlighet som finns i regelverket när det gäller vilka effekter som kan komma i fråga har gett upphov till oklarheter i tillämpningen. Ett tydligt exempel på det är den osäkerhet som präglat tillämpningen i fråga om kumulativa effekter i miljökonsekvensbeskrivningar (se t.ex. MÖD 2007:50 där Miljööverdomstolen konstaterade att det är miljökonsekvenserna i sin helhet av ett projekt som avses i MKB-direktivet och inte endast vissa begränsade miljöeffekter av det). Otydligheter av dessa slag innebär att verksamhetsutövare, myndigheter och kommuner riskerar att lägga ner resurser på att ta fram miljökonsekvensbeskrivningar som senare inte kan godkännas av prövningsmyndigheten eller som leder till att en plan upphävs vid överprövning. En definition av termen miljöeffekter bör därför inkludera samtliga effekter som enligt SMB-direktivet och MKB-direktivet bör omfattas.

8 Gemensamma bestämmelser i 6 kap. miljöbalken

8.1 En ny gemensam syftesbestämmelse

Förslag: Bestämmelserna i 6 kap. miljöbalken ska syfta till en enhetlig identifiering, beskrivning och bedömning av miljöeffekter vid planering och beslutsfattande samt till att ge allmänheten tillgång till information och möjlighet till medbestämmande.

Skälen för förslaget: Något som är gemensamt för bestämmelserna om miljöbedömningar i SMB- och MKB-direktivet är att syftet med bestämmelserna är att integrera miljöaspekter i planering och beslutsfattande. Detta framgår uttryckligen av artikel 1 i SMB-direktivet, som genomförts i svensk rätt genom 6 kap. 11 § miljöbalken. I svensk rätt finns ingen bestämmelse som tydligt beskriver syftet med miljöbedömningen av verksamheter och åtgärder. I 6 kap. 3 § miljöbalken anges däremot syftet med det dokument, miljökonsekvensbeskrivningen, som ska tas fram som prövningsunderlag, nämligen att identifiera och beskriva de direkta och indirekta effekterna som en planerad verksamhet eller åtgärder kan medföra dels på människor, djur, växter, mark, vatten, luft, klimat, landskap och kulturmiljö, dels på hushållningen med mark, vatten och den fysiska miljön i övrigt, och dels på annan hushållning med material, råvaror och energi. Det anges vidare att beskrivningen ytterst ska möjliggöra en samlad bedömning av dessa direkta och indirekta effekter på människors hälsa och miljön. I förarbetena anges att arbetet med en miljökonsekvensbeskrivning ska medverka till att kunskapsluckor upptäcks liksom till en ökad kunskap och insikt om miljö-, hälso- och naturresursfrågor i det enskilda ären-

det. Vidare ska en miljökonsekvensbeskrivning bidra till att en viss verksamhet, om den får komma till stånd, får så lite negativ miljöpåverkan som möjligt (prop. 1997/98:45 del 2 s. 56).

I 2012 års departementspromemoria föreslogs att dagens syftesbestämmelse skulle tas bort. Förslaget fick kritik av flera remissinstanser som underströk behovet av och nyttan med en sådan bestämmelse. En väl formulerad syftesbestämmelse kan öka förståelsen för bestämmelserna om miljöbedömningar. En förutsättning för att den ska ge ett mervärde är att den är tydlig och förhåller sig till målet med miljöbalkens samtliga bestämmelser. Den bör dessutom fånga upp alla väsentliga moment i miljöbedömningen, inte bara delar av den. Mot denna bakgrund bedöms dagens syftesbestämmelser inte vara ändamålsenliga och de bör därför ändras.

I denna promemoria föreslås en gemensam syftesbestämmelse för bestämmelserna om miljöbedömningar av planer och program samt verksamheter och åtgärder. Ett gemensamt syfte för strategiska och praktiska miljöbedömningar får anses vara att miljöaspekter ska integreras i planering och beslutsfattande. För att nå fram till ett gemensamt syfte som är än mer konkret kan ledning återfinnas i artikel 3 i MKB-direktivet och artikel 5 i SMB-direktivet. Av artiklarna framgår att betydande miljöeffekter ska identifieras, beskrivas och bedömas. Visserligen används ordet utvärdera i SMB-direktivet i stället för bedöma men innebörden av orden får anses vara densamma. När det gäller vilka aktörer som ansvarar för genomförandet av de två typerna av miljöbedömning som regleras i 6 kap. så skiljer sig processerna från varandra. I den strategiska miljöbedömningen är det en myndighet eller kommun som ansvarar för genomförandet av hela processen. I den praktiska miljöbedömningen finns det ett delat ansvar mellan verksamhetsutövare, länsstyrelse och prövningsmyndighet, även om det huvudsakliga ansvaret ligger på verksamhetsutövaren. Skillnaden i ansvarsfördelning återspeglar sig i att det främst är den ansvariga myndigheten eller kommunen som har att se till att miljöeffekter identifieras, beskrivs och bedöms inom ramen för den strategiska miljöbedömningen. Som den praktiska miljöbedömningen är utformad är det i slutändan prövningsmyndigheten som i dom eller beslut ska identifiera, beskriva och bedöma miljöeffekterna. Att denna skyldighet åvilar prövningsmyndigheten framgår av EU-domstolens dom i mål kommissionen mot Irland, C-50/09, EU:C:2011:109. I domen

klargör EU-domstolen att den behöriga miljömyndigheten inte kan begränsa sig till att identifiera och beskriva de direkta och indirekta effekterna av ett projekt beträffande vissa faktorer, utan den ska i varje enskilt fall även utföra bedömningen på ett lämpligt sätt. I det svenska miljöbalkssystemet har verksamhetsutövaren bevisbördan för att de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap. miljöbalken har iakttagits. Verksamhetsutövaren måste därför bl.a. kunna visa att lokaliseringen av en verksamhet eller åtgärd är lämplig med hänsyn till att ändamålet ska kunna uppnås med minsta intrång och olägenhet för människors hälsa och miljön. Det innebär att verksamhetsutövaren, för att kunna erhålla sitt tillstånd, måste ge in en miljökonsekvensbeskrivning och ansökan som gör det möjligt för prövningsmyndigheten att identifiera, beskriva och bedöma miljöeffekterna som verksamheten eller åtgärden kan antas medföra. På så vis blir innebörden av EU-domstolens uttalande för svenska förhållanden att verksamhetsutövaren ansvarar för att en egen identifiering, beskrivning och bedömning av miljöeffekterna. Självklart finns det utrymme för tillståndsmyndigheten att inom ramen för processen göra en annan bedömning än den som verksamhetsutövaren har gjort i miljökonsekvensbeskrivningen. Det är tillståndsmyndigheten som står för den slutliga bedömningen.

Den ansvariga myndigheten, kommunen eller verksamhetsutövaren har som nämnts viktiga roller inom ramen för miljöbedömningarna men även övriga berörda myndigheter och den berörda allmänheten är betydelsefulla aktörer. Övriga berörda myndigheter och den berörda allmänheten kan bidra med information som underlättar identifieringen av relevanta omständigheter. Samråden inom ramen för en miljöbedömning bör därför ha en framträdande och viktig roll. Även om samrådet delvis syftar till att kunna identifiera miljöeffekter så handlar det till lika stor del om att säkerställa medbestämmande för allmänheten. Det finns därför skäl att i en syftesbestämmelse lyfta fram allmänhetens deltagande.

Miljöeffekter ska identifieras, beskrivas och bedömas i varje enskilt fall. Det är av stor vikt att rättstillämpningen i detta avseende blir enhetlig och att lika fall behandlas lika.

En syftesbestämmelse bör återspegla den process som innebär att identifiering, beskrivning och bedömning av miljöeffekter ska ske vid planering och beslutsfattande samtidigt som den även bör ge uttryck för betydelsen av en enhetlig rättstillämpning och all-

mänhetens deltagande i processerna. En syftesbestämmelse som motsvarar dessa krav bör underlätta förståelsen för och en ändamålsenlig tillämpning av regelverket. Det finns inte anledning att i en syftesbestämmelse i 6 kap. miljöbalken upprepa att målet med bestämmelserna även är främja en hållbar utveckling. Detta framgår av 1 kap. 1 § miljöbalken.

8.2 Samordning av miljöbedömningar och liknande arbete

Förslag: Den som gör en strategisk eller praktisk miljöbedömning ska sträva efter att samordna arbetet med andra miljöbedömningar som görs enligt 6 kap. miljöbalken eller med liknande arbete som görs enligt andra författningar.

Skälen för förslaget: Enligt nuvarande 6 kap. 22 § miljöbalken ska myndigheter och kommuner sträva efter att samordna arbetet med de bedömningar och beskrivningar som görs enligt 6 kap. Av 8 § andra stycket förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar framgår att om ett förslag till plan eller program kräver samråd enligt både 6 kap. 14 § miljöbalken och annan författning, ska berörda myndigheter och kommuner sträva efter att genomföra samråden i ett sammanhang. Bestämmelserna i 6 kap. 22 § miljöbalken och 8 § förordningen om miljökonsekvensbeskrivningar infördes för att genomföra SMB-direktivet. Regeringen anförde då att tillämpningsområdena för MKB-direktivet och SMB-direktivet är tätt sammankopplade och att det är viktigt att de som tillämpar bestämmelserna kan se sambandet mellan bedömningarna och samordna arbetet så att det material och den information som samlas in i den ena bedömningen kan användas i den andra bedömningen. Regeringen påpekade att en samordning medför att dubbelarbete kan undvikas (prop. 2003/04:116 s. 46 och 69). Dessa skäl för samordning gör sig alltjämt gällande.

Vid remitteringen av 2009 års departementspromemoria anförde några remissinstanser att det är oklart om en och samma miljökonsekvensbeskrivning kan användas som underlag för prövning enligt olika lagar. Varje miljökonsekvensbeskrivning som upprättas måste givetvis uppfylla de krav på innehåll som motiveras av den

aktuella prövningen. Om en miljökonsekvensbeskrivning har upprättats vars innehåll också uppfyller de krav som ställs enligt en annan författning är det självklart att samma miljökonsekvensbeskrivning kan återanvändas. Den fråga som alltid uppstår när man vill använda samma miljökonsekvensbeskrivning som underlag för prövning enligt olika lagar är om miljökonsekvensbeskrivningen faktiskt uppfyller kraven enligt de olika lagarna. Frågan om miljökonsekvensbeskrivningen verkligen är tillräcklig måste alltid avgöras i det enskilda fallet. Enligt artikel 4.4 och artikel 5.2 i MKB-direktivet i dess lydelse enligt ändringsdirektivet ska en exploatör i tillämpliga fall ta hänsyn till tillgängliga resultat från andra relevanta bedömningar av miljöpåverkan som utförts i enlighet med annan unionslagstiftning vid arbetet med att ta fram samrådsunderlag eller miljökonsekvensbeskrivning. Det finns därför anledning att utforma en samordningsbestämmelse som även täcker in samordning av arbetet med att ta fram samrådsunderlag och miljökonsekvensbeskrivningar enligt olika regelverk.

Bestämmelsen om den allmänt hållna skyldigheten att sträva efter att samordna arbetet bör behållas. Detsamma gäller för motsvarande bestämmelse om samråd. Det bör tydliggöras att skyldigheten att, där så är lämpligt, samordna arbetet inte bara avser samordning av planer och program utan också samordning av arbetet med miljöbedömningar i allmänhet och såväl inom ramen för kapitlets bestämmelser som när skyldigheter liknande dem i 6 kap. följer av annan författning.

8.3 Planer och planeringsunderlag

Förslag: Bestämmelserna om planering och planeringsunderlag i 6 kap. 19 och 21 §§ miljöbalken flyttas till 3 och 5 kap. miljöbalken. Bestämmelsen om länsstyrelsens samordningsansvar i 6 kap. 20 § miljöbalken flyttas till förordningen om hushållning med mark- och vattenområden m.m.

Skälen för förslaget: I 6 kap. 19–21 §§ miljöbalken finns bestämmelser som avser frågor om hushållning med mark och vatten. Före miljöbalkens ikraftträdande fanns bestämmelserna i den nu upp-

hävda naturresurslagen. Det framgår inte av förarbetena till miljöbalken varför bestämmelserna placerades i 6 kap. miljöbalken.

Enligt 6 kap. 19 § är de myndigheter som ska tillämpa miljöbalkens regler om hushållning med mark och vatten skyldiga att se till att sådana planer enligt plan- och bygglagen och sådant planeringsunderlag som kan ha betydelse för tillämpningen finns tillgängligt i målet eller ärendet. Detta gäller även mål och ärenden enligt annan lagstiftning än miljöbalken som berör frågor om hushållning med naturresurser och där miljöbalken därför ska tillämpas. Ett väl utvecklat system för kunskapsförsörjning är en förutsättning för en från allmän synpunkt god hushållning med naturresurser. Beslutsprocessen i dessa frågor underlättas om ett adekvat beslutsmaterial finns tillgängligt och fortlöpande kan tillhandahållas (prop. 1997/98:45, del 2, s. 67).

Länsstyrelsens samordnande roll i fråga om kunskapsförsörjningen för hushållning med naturresurser framgår av 6 kap. 20 § miljöbalken. Länsstyrelsens skyldighet att ställa samman underlag och tillhandahålla underlaget innebär också ett genomförande av artikel 5.4 i MKB-direktivet.

I 6 kap. 21 § finns ett bemyndigande för regeringen att i ett förvaltningsbeslut ålägga en eller flera kommuner att redovisa hur de avser att i sin planering enligt plan- och bygglagen behandla en viss fråga eller vissa frågor.

Miljöprocessutredningen föreslog att 6 kap. 19 och 21 §§ skulle flyttas till 3 kap. miljöbalken och att 6 kap. 20 § borde flyttas till förordningen (1998:896) om hushållning med mark- och vattenområden m.m. Som skäl för sitt förslag anförde utredningen att 6 kap. miljöbalken, sedan bestämmelserna om planer och program tillkommit, blivit mindre överskådligt och att bestämmelserna om miljökonsekvensbeskrivningar skulle bli enklare om bestämmelserna om planeringsunderlag flyttas bort därifrån.

I 2009 års departementspromemoria föreslogs bestämmelserna ligga kvar i 6 kap. Under remissbehandlingen förordade dock bl.a. Boverket, som enligt sin instruktion ska verka för samordning av de statliga myndigheternas arbete med underlag för tillämpningen av 6 kap. 19–21 §§, Miljöprocessutredningens förslag. Boverket har dock förordat att de delar som rör åtgärdsprogram bör föras in i 5 kap. miljöbalken. Ett förslag som motsvarade de kraven lades fram i 2012 års departementspromemoria. De remissinstanser som

yttrade sig över förslaget i den delen var i huvudsak positiva till förslaget. Den författningsteknik som används i detta förslag medför dock att det bedöms lämpligt att dela upp paragraferna så att varje paragraf är riktad till en adressat och inte till flera.

9 Strategiska miljöbedömningar

9.1 Tillämpningsområdet för planer och program i 6 kap. miljöbalken

Förslag: Det förtydligas att det för alla planer och program som krävs i lag eller annan författning ska undersökas om en strategisk miljöbedömning ska göras.

Undantag från kraven på strategisk miljöbedömning ska göras i fråga om

- finansiella eller budgetära planer och program,
- planer och program som endast syftar till att tjäna totalförsvaret eller räddningstjänsten, och
- planer och program som enligt föreskrifter som regeringen meddelar inte kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Regeringen ska få meddela föreskrifter om planer och program som inte kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Normgivningsbemyndigandet för regeringen i fråga om vilka slags planer och program som alltid kan antas medföra en betydande miljöpåverkan tas bort. I stället ska det införas en upplysningsbestämmelse om att regeringen kan meddela närmare föreskrifter om undersökningen.

Skälen för förslaget

En undersökning för att avgöra om bestämmelserna om strategisk miljöbedömning ska tillämpas

Naturvårdsverket konstaterar i sin rapport Mot en hållbar stadsutveckling (rapport 6664) att bestämmelserna om miljöbedömningar av planer och program inte tillämpas i den utsträckning som krävs. Enligt Naturvårdsverket kan det delvis bero på att bestämmelserna om miljöbedömningar är svårtillgängliga och på missuppfattningar om tillämpligheten av bestämmelserna om miljöbedömning i miljöbalken och förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar. För att uppnå en ökad tydlighet och för att säkerställa att myndigheter och kommuner tar ställning till frågan om det ska göras en miljöbedömning i det enskilda fallet bör det införas en bestämmelse som anger att det för alla planer och program som krävs i lag eller annan författning ska undersökas om en strategisk miljöbedömning ska göras. Den avgörande frågan för om en miljöbedömning ska göras är om genomförandet av planen eller programmet kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Undersökningen syftar till att nå fram till ett svar på den frågan.

Även dokument som inte benämns plan eller program kan omfattas av reglerna för miljöbedömning. Kommissionen anger i sin vägledning för SMB-direktivet att ”det är tänkbart att begreppen plan och program även bör förstås som alla officiella deklARATIONER som går längre än rena avsiktsförklaringar och som lägger fast en planerad inriktning av framtida åtgärder” (EG-direktiv 2001/42, Europeiska kommissionen 2004 s. 5 f.). Det bedöms dock inte lämpligt att införa en definition av vad som avses med planer och program. För att underlätta för berörda kommuner och myndigheter är det däremot önskvärt att lagar, förordningar och myndighetsföreskrifter som omfattar krav på upprättande eller antagande av dokument som omfattas av krav på miljöbedömning också benämns plan eller program. En översyn av tillämpliga författningar som innehåller krav om upprättande eller antagande av sådana dokument är dock inte möjlig inom ramen för arbetet med denna promemoria.

Undantag från tillämpningsområdet samt normgivningsbemyndiganden

Av 6 kap. 11 § tredje stycket miljöbalken framgår att regeringen får meddela föreskrifter om vilka planer och program som alltid kan antas medföra en betydande miljöpåverkan samt om undantag från kravet på miljöbedömning. Bemyndigandet ger regeringen en möjlighet att tydliggöra avgränsningen av vilka planer och program som omfattas av kraven, dvs. vilka planer och program som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan, och vilka planer och program som kan undantas från kraven. Med stöd av normgivningsbemyndigandet har regeringen, i enlighet med artikel 3.2 och 3.3 i SMB-direktivet, i förordning angett vilka planer och program som alltid ska antas medföra en betydande miljöpåverkan, med tillhörande undantag preciserade (se 4, 5 och 7 §§ förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar). Vidare har regeringen, i enlighet med artikel 3.4 och bilaga 2 till SMB-direktivet, i förordning angett kriterier för bedömningen av om andra planer och program kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Regeringen har även, i enlighet med artikel 3.8 i SMB-direktivet meddelat vissa generella undantag från kraven på miljöbedömning.

Bemyndigandet i 6 kap. 11 § motiverades av behovet av att snabbt kunna anpassa lagtexten till utvecklingen avseende såväl nya plan- och programformer som rättspraxis om direktivets innebörd. När det skapas nya plan- och programformer som faller in under direktivet måste det vara möjligt att hitta en snabb och smidig väg in i regelverket så att den nya planformen kan knytas till kraven på miljöbedömning (se prop. 2003/04:116 s. 35 och 36). Det anförda gäller fortfarande och regeringen bör därför även fortsättningsvis kunna meddela föreskrifter när det skapas nya plan- och programformer som bör knytas till kraven på miljöbedömning.

I denna promemoria föreslås att det för alla planer och program som krävs enligt lag eller annan författning ska undersökas om en strategisk miljöbedömning ska göras. De generella undantagen från det kravet anges i lag. Den avgörande frågan för om en miljöbedömning ska göras är om genomförandet av planen eller programmet kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Precis som enligt dagens bestämmelser ska vissa planer och program som ut-

gångspunkt kunna antas medföra en betydande miljöpåverkan, med vissa undantag preciserade. Andra planer och program ska bedömas utifrån närmare angivna omständigheter som i det enskilda fallet talar för eller emot en betydande miljöpåverkan. Föreskrifter i fråga om den undersökning som ska göras kan med den lagreglering som föreslås i denna promemoria meddelas med stöd av 8 kap. 7 § första stycket regeringsformen, dvs. som verkställighetsföreskrifter. För att tydliggöra bestämmelsernas innebörd bör dock en upplysningsbestämmelse införas som anger att regeringen meddelar närmare föreskrifter om undersökningen. På så vis uppmärksammas läsaren på att närmare bestämmelser om undersökningen kan finnas på förordningsnivå. På samma sätt som i dag är således avsikten att det ska finnas bestämmelser även på förordningsnivå om vilka omständigheter som en myndighet eller kommun ska tas hänsyn till för att avgöra om genomförandet av en plan eller ett program kan antas medföra betydande miljöpåverkan.

När det gäller generella undantag från tillämpningsområdet framgår det av artikel 3.8 i SMB-direktivet att direktivet inte ska tillämpas på planer och program som endast syftar till att tjäna nationellt försvar eller civil beredskap eller finansiella planer eller budgetplaner och program. Sådana föreskrifter om undantag finns i dag i 7 § förordningen om miljökonsekvensbeskrivningar. De befintliga undantagen från tillämpningsområdet som direktivet medger bör i stället finnas i lag, dvs. i 6 kap. miljöbalken. Det ger en ökad tydlighet om bestämmelsernas tillämpningsområde. Utrymmet för att meddela ytterligare undantag från tillämpningsområdet är enligt SMB-direktivet begränsat. Av artikel 3.5 i SMB-direktivet följer att medlemsstaterna, för vissa planer och program, ska avgöra om en betydande miljöpåverkan kan antas genom att antingen undersöka varje enskilt fall eller genom att specificera typer av olika slags planer och program eller genom att kombinera båda dessa tillvägagångssätt. Enligt både dagens bestämmelser i 6 kap. miljöbalken och de nu föreslagna ska en undersökning i fråga om betydande miljöpåverkan göras i varje enskilt fall. Om generella undantag i stället ska göras ska medlemsstaterna enligt artikel 3.5 ta hänsyn till relevanta kriterier i bilaga 2 till SMB-direktivet. Enligt kommissionens vägledning för SMB-direktivet anges att generella undantag enligt artikel 3.5 endast får göras om samtliga planer eller program av en viss typ vid en samlad helhetsbedömning inte kan

anses medföra en betydande miljöpåverkan. Vidare anges att en restriktiv tolkning ska göras i fråga om sådana undantag (EG-direktiv 2001/42, Europeiska kommissionen 2004 s. 15). Det handlar således om fall som är uppenbara och där det saknas tvivel om att planer eller program av visst slag kan komma att medföra en betydande miljöpåverkan i det enskilda fallet. I sådana uppenbara fall bör det dock finnas ett utrymme för regeringen att meddela undantag från kraven på undersökning och strategisk miljöbedömning i 6 kap. miljöbalken. Ett normgivningsbemyndigande som möjliggör sådana undantag bör därför införas och det bör vidare anges i lag att kraven om strategisk miljöbedömning inte ska gälla i fråga om planer och program som inte kan antas medföra en betydande miljöpåverkan enligt föreskrifter som regeringen meddelar.

9.2 Samråd inom ramen för undersökningen

Förslag: Bestämmelser om samråd inom ramen för undersökningen förs in i 6 kap. miljöbalken. Samrådet ska handla om frågan om betydande miljöpåverkan och ska ske med de kommuner, länsstyrelser och andra myndigheter som från miljösynpunkt kan antas bli berörda. Samråd ska dock kunna underlåtas om myndigheten eller kommunen kommer fram till att en strategisk miljöbedömning ska göras.

Normgivningsbemyndigandet för regeringen i fråga om samråd i samband med undersökningen om huruvida en plan, ett program eller ändring kan antas medföra en betydande miljöpåverkan tas bort.

Skälen för förslaget

Syftet med samrådet inom ramen för undersökningen

Det svenska genomförandet av artikel 3.6 i SMB-direktivet kan uppfattas som otydligt när det gäller vad samrådet i undersökningsfasen ska handla om. Samrådet syftar till att avgöra om planen eller programmet eller ändringen av planen eller programmet ska anses medföra en betydande miljöpåverkan. Det bör i det svenska ge-

nomförandet tydligt anges vad samrådet ska handla om, dvs. att klargöra planens eller programmets miljöpåverkan.

Den process som en undersökning innebär tydliggörs om samtliga led i denna framgår på lagnivå. Bestämmelsen om samråd bör därför placeras i 6 kap. miljöbalken.

När samråd ska ske inom ramen för undersökningen

Enligt artikel 3.6 i SMB-direktivet behöver samråd endast genomföras för planer och program vars miljöpåverkan ska bedömas med tillämpning av de kriterier som anges i bilaga 2 till direktivet.

Enligt 6 § förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar ska samråd ske i samband med bedömningen av om genomförandet av vissa planer och program kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Det är dock, i likhet med vad som följer av direktivet endast sådana planer och program vars miljöpåverkan ska bedömas med tillämpning av kriterierna som anges i bilaga 4 till förordningen som omfattas av kravet på samråd.

De planer och program som behandlas i 4 § förordningen om miljökonsekvensbeskrivningar ska antas medföra en betydande miljöpåverkan i de fall planen eller programmet anger förutsättningar för kommande tillstånd för vissa särskilt angivna verksamheter. Om dessa förutsättningar är uppfyllda behöver ett samråd i frågan om betydande miljöpåverkan inte ske enligt 6 § förordningen om miljökonsekvensbeskrivningar. Vad som gäller i fråga om samråd för en sådan plan eller ett sådant program som omfattas av 4 § men som inte anger förutsättningar för tillstånd för någon av de verksamheter eller åtgärder som finns särskilt angivna i samma paragraf framgår inte tydligt av 6 §. En ändamålsenlig tolkning av bestämmelserna ger dock vid handen att ett samråd ska ske i de fallen. Om sådana planer och program anger förutsättningar för kommande tillstånd för andra verksamheter eller åtgärder än sådana som anges i 4 § skulle en betydande miljöpåverkan fortfarande kunna bli aktuell om en tillämpning av kriterierna som anges i bilaga 4 till förordningen talar för en sådan påverkan.

Enligt Naturvårdsverket görs inte miljöbedömningar av alla de planer och program som omfattas av kraven i 6 kap. miljöbalken (se Naturvårdsverkets rapport 6664, Mot en hållbar stadsutveckling). I

syfte att öka tillämpningen av bestämmelserna om miljöbedömningar för planer och program bedöms det därför lämpligt att ett samrådskrav införs för samtliga planer och program som omfattas av tillämpningsområdet. Förslaget innebär därmed att samråd även ska ske för de planer och program som i dag omfattas av 4 § förordningen om miljökonsekvensbeskrivningar, dvs. sådana planer och program som ska antas medföra betydande miljöpåverkan om de anger förutsättningar för kommande tillstånd för någon av de särskilt utpekade verksamheterna eller åtgärderna. Trots att samrådet även i dessa fall ytterst handlar om graden av miljöpåverkan kommer det för dessa plan- och programtyper i första hand att handla om huruvida planen eller programmet anger förutsättningarna för kommande verksamheter eller åtgärder av viss typ.

Samrådet syftar framförallt till att reda ut om genomförandet av planen eller programmet kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Om myndigheten eller kommunen kommer fram till att en strategisk miljöbedömning ska göras utan att samråd skett i frågan om betydande miljöpåverkan bedöms det vara onödigt resurskrävande att genomföra ett sådant samråd. Undantag från samrådsplikten bör därför införas för dessa fall.

Samrådsunderlag

När det gäller verksamheter och åtgärder finns det bestämmelser i miljöbalken som anger vilka uppgifter som en verksamhetsutövare ska lämna inför samrådet. Några motsvarande bestämmelser finns inte för planer och program, vare sig i direktivet eller i svensk rätt, och har inte heller efterfrågats av några remissinstanser vid remitteringen av 2009 eller 2012 års promemorior. Mot denna bakgrund bör inte några särskilda bestämmelser om detta införas nu.

Samrådskretsen

Enligt dagens bestämmelser ska samråd ske med de länsstyrelser, kommuner och andra myndigheter som berörs av planen eller programmet. I förordningsmotiven till bestämmelsen sägs att samråds-situationerna är så skiftande beroende på plan- eller programtyp och område att det måste bli fråga om en bedömning i varje enskilt

fall av vilka myndigheter som samråd ska ske med (Fm 2005:2 s. 34). I 2012 års promemoria pekades Naturvårdsverket och Havs- och vattenmyndigheten ut som myndigheter som alltid ska anses berörda och Kammarkollegiet ansågs berört i de fall planen eller programmet omfattar en vattenverksamhet. Flera remissinstanser framförde dock kritik mot förslaget eftersom det bl.a. skulle leda till ett merarbete för dessa myndigheter. Denna promemoria innehåller därför inget förslag till ändring i dagens regler i denna del. En bedömning i varje enskilt fall av vilka myndigheter som kan anses berörda bör ske även fortsättningsvis.

Både i 6 § förordningen om miljökonsekvensbeskrivningar och i 2009 års promemorias förslag anges att om det är fråga om planer och program på nationell nivå ska samråd *i stället* ske med Naturvårdsverket och Havs- och vattenmyndigheten och andra berörda statliga förvaltningsmyndigheter. Naturvårdsverket anförde emellertid i sitt remissvar till 2009 års promemoria att formuleringen ger intryck av att samråd inte får ske med berörda kommuner och länsstyrelser när det gäller planer och program på nationell nivå, vilket kan vara lämpligt i vissa fall. I 2012 års promemoria anfördes med anledning av Naturvårdsverkets synpunkt att det är svårt att se något argument mot varför samråd inte bör ske med berörda kommuner även i fråga om dessa planer och program och i den promemorian föreslogs det därför att reglerna skulle ändras i enlighet med det. Ingen av remissinstanserna lämnade någon synpunkt på förslaget i den delen. Förslaget ligger även i linje med vad som följer av Sveriges åtaganden enligt artikel 3.6 och 6.3 i SMB-direktivet och bör därför genomföras.

Europeiska kommissionen har haft synpunkter på det svenska genomförandet av artikel 6.3 i SMB-direktivet och anförts att inte endast myndigheter som berörs ska ingå i samråds-kretsen utan även sådana myndigheter som kan antas bli berörda. För att bestämmelsen bättre ska överensstämma med direktivet bör det därför framgå att samråd ska ske med dem som *kan antas* bli berörda och inte endast med dem som faktiskt berörs. I enlighet med vad som följer av artikel 6.3 i SMB-direktivet bör det dessutom tydliggöras att det är på grund av sitt särskilda miljöansvar som en myndighet kan antas bli berörd. Av detta följer att en myndighet inte kan anses berörd på annat sätt än ur miljösynpunkt.

Normgivningsbemyndigande

Normgivningsbemyndigandet i 6 kap. 11 § miljöbalken som avser samråd bör tas bort eftersom samtliga bestämmelser om samråd enligt förslaget ska föras in i miljöbalken.

9.3 Beslut inom ramen för undersökningen

Förslag: Ett särskilt beslut ska fattas i frågan om en strategisk miljöbedömning ska göras. Beslutet ska grundas på och redovisa det som kommer fram vid samråd och identifiering av de omständigheter som talar för eller emot en betydande miljöpåverkan. Beslutet ska inte kunna överklagas särskilt.

Skälen för förslaget: Enligt 6 § andra stycket förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar ska myndighetens eller kommunens bedömning i frågan om en plan eller ett program kan antas medföra betydande miljöpåverkan redovisas i plan- eller programärendet och göras tillgänglig för allmänheten.

För att delvis råda bot på de tillämpningsproblem som beskrivs i avsnitt 6 bör det införas ett krav på beslut i frågan om en strategisk miljöbedömning ska göras eller inte göras. Kravet bör träffa samtliga planer och program som krävs enligt lag eller annan författning. Ett sådant krav skulle också tillgodose de synpunkter som Europeiska kommissionen har haft på det svenska genomförandet av artikel 3.7. Kommissionen har anfört att det förefaller som det svenska genomförandet är bristfälligt eftersom det saknas bestämmelser som innebär att skälen för att inte göra en miljöbedömning ska göras tillgängliga för allmänheten. I svaret till kommissionen har regeringen anfört att i ordet bedömning ligger även att skälen för utgången ska redovisas. Det finns emellertid även mot denna bakgrund anledning att förtydliga genomförandet av artikel 3.7 så att det tydligt framgår att den myndighet eller kommun som prövar om en plan eller ett program kan antas medföra betydande miljöpåverkan, efter samrådet med andra berörda myndigheter, ska fatta ett beslut i frågan och att det ska innehålla skälen för myndighetens eller kommunens bedömning. Ett liknande förslag presente-

rades även i 2012 års departementspromemoria och de remissinstanser som yttrat sig i den delen har varit positiva till förslaget.

Ett alternativ eller komplement till att införa krav om beslut och motivering av beslut skulle kunna vara att inrätta en yttre kvalitetskontroll av planupprättarens beslut i frågan om en strategisk miljöbedömning ska göras eller inte göras. Naturvårdsverket föreslår i rapport 6664, Mot en hållbar stadsutveckling, att länsstyrelsen eller en central myndighet ska godkänna kommunens eller myndighetens beslut om betydande miljöpåverkan och avgöra om en miljöbedömning krävs. I förarbeten till bestämmelserna om miljöbedömningar av planer och program anges som skäl till att inte införa en kvalitetskontroll av planupprättarens miljökonsekvensbeskrivningar att det räcker med att myndigheter och kommuner förutsätts lojalt tillämpa lagarna och att detta tillsammans med den centrala tillsynsmyndighetens roll och den öppna processen som möjliggör insyn är tillräckligt (prop. 2003/04:116 s. 41). Detta är en utgångspunkt som gäller även idag. Förslaget i denna promemoria om införande av krav om beslut och motivering av beslut bedöms för närvarande utgöra en tillräcklig åtgärd för att råda bot på de ovan beskrivna tillämpningsproblemen.

Ett beslut om strategisk miljöbedömning kommer att bli tillgängligt för allmänheten. Uppsala universitet har i samband med 2009 års departementspromemoria anfört att beslutet borde offentliggöras. För att inte ställa mer långtgående krav på myndigheter och kommuner än nödvändigt bör det inte införas krav om att information kungörs eller offentliggörs på något mer långtgående sätt än att myndigheten eller kommunen på lämpligt sätt informerar allmänheten (t.ex. på myndighetens eller kommunens webbplats) och i övrigt ser till att beslutet finns upprättat som en allmän och offentlig handling.

På samma sätt som för verksamheter och åtgärder enligt dagens bestämmelser bör ett beslut om att en strategisk miljöbedömning ska göras eller inte göras inte kunna överklagas särskilt.

Den process som en undersökning innebär tydliggörs om samtliga led i denna framgår direkt i lagtexten. Bestämmelsen om beslut i frågan om en strategisk miljöbedömning ska göras bör därför placeras i 6 kap. miljöbalken.

9.4 En strategisk miljöbedömning

Förslag: Det ska uttryckligen anges vilka moment som ingår i en strategisk miljöbedömning. Momenten som ingår i en strategisk miljöbedömning innebär att myndigheten eller kommunen ska

- samråda i frågan om avgränsningen av miljökonsekvensbeskrivningens omfattning och detaljeringsgrad,
- ta fram en miljökonsekvensbeskrivning,
- samråda om innehållet i miljökonsekvensbeskrivningen och plan- eller programförslaget, och
- ta hänsyn till miljökonsekvensbeskrivningen och inkomna synpunkter innan planen eller programmet antas.

Skälen för förslaget: Enligt SMB-direktivet består en strategisk miljöbedömning av att ta fram en miljökonsekvensbeskrivning, genomföra samråd, integrera beskrivning och de synpunkter som lämnats under samråden i beslutet och lämna information om beslutet om planen eller programmet. Syftet är att integrera miljöaspekter i framtagnandet och antagandet av planer och program. Det handlar således inte enbart om att ta fram ett dokument, en miljökonsekvensbeskrivning, som beskriver miljöpåverkan av planen eller programmet, utan ett kontinuerligt och integrerat arbete kring miljöaspekter ska ske vid framtagnandet och antagandet av planen eller programmet. Regeringen bedömde i propositionen om miljöbedömningar av planer och program (prop. 2003/04:116 s. 41) att lagtexten inte uttryckligen behöver ange alla de steg som en miljöbedömning omfattar. Mot bakgrund bl.a. av de synpunkter som lämnats vid remitteringen av 2009 och 2012 års promemorior är bedömningen att förfarandet bör komma till tydligare uttryck i miljöbalken. Det införs mot denna bakgrund en bestämmelse i 6 kap. miljöbalken som tydligt anger de moment som ingår i en strategisk miljöbedömning. De ändringar som föreslås för respektive delmoment i den strategiska miljöbedömningen framgår av följande avsnitt.

9.5 Avgränsningssamråd inom ramen för den strategiska miljöbedömningen

Förslag: Samråd om miljökonsekvensbeskrivningens omfattning och detaljeringsgrad ska ske med de kommuner, länsstyrelser och andra myndigheter som från miljösynpunkt kan antas bli berörda.

Skälen för förslaget

Enligt artikel 5.4 i SMB-direktivet ska den myndighet eller kommun som utarbetar eller antar en plan eller ett program samråda med de myndigheter som kan antas bli berörda av planen eller programmet. Artikel 5.4 genomförs genom 6 kap. 13 § andra stycket miljöbalken. Av paragrafen framgår att samråd i frågan om omfattningen och detaljeringsgraden för miljökonsekvensbeskrivningen ska ske med den eller de kommuner och länsstyrelser som berörs av planen eller programmet, men för planer på nationell nivå ska samråd *i stället* ske med Naturvårdsverket, Havs- och vattenmyndigheten och andra berörda statliga förvaltningsmyndigheter.

Samma skäl som anges i avsnitt 9.2 för att alla kommuner och myndigheter som kan antas bli berörda ska ingå i samrådsområdet gör sig gällande även för avgränsningssamrådet. Formuleringen av den nuvarande bestämmelsen ger intryck av att samråd endast ska ske med berörda kommuner och länsstyrelser för planer och program som *inte* är på nationell nivå. Bestämmelsen kan vidare ge intryck av att samråd endast ska ske med statliga förvaltningsmyndigheter om planen eller programmet är på nationell nivå. Några sådana generella slutsatser låter sig inte göras utan en bedömning av vilka kommuner och myndigheter som kan antas bli berörda måste ske i det enskilda fallet.

För att bestämmelsen ska ha en lydelse som bättre överensstämmer med direktivet bör det framgå att samråd ska ske med dem som kan antas bli berörda och inte endast med dem som faktiskt berörs. I enlighet med vad som följer av artikel 6.3 i SMB-direktivet bör det dessutom tydliggöras att det är på grund av sitt särskilda miljöansvar som en myndighet kan antas bli berörd. Av detta följer

att en myndighet inte kan anses berörd på annat sätt än ur miljösynpunkt.

Vägledning om miljökonsekvensbeskrivningens innehåll

När det gäller miljökonsekvensbeskrivningar för verksamheter och åtgärder ska länsstyrelsen ge vägledning i frågan om beskrivningens innehåll och omfattning. I samband med 2009 års departementspromemoria har *Sveriges Kommuner och Landsting* föreslagit att länsstyrelsens roll som samrådspart bör vara densamma när det gäller planer och program. Miljökonsekvensbeskrivningar för verksamheter och åtgärder gäller emellertid frågor inom områden där länsstyrelsen har den kompetens som krävs för att kunna ge ändamålsenlig vägledning. Länsstyrelsen är också den myndighet som ska bedöma om en verksamhet eller åtgärd kan anses medföra betydande miljöpåverkan. Någon motsvarande roll har länsstyrelsen inte när det gäller planer och program. Dessutom kan planer och program röra ett område inom vilket länsstyrelsen inte har den kompetens som krävs för att kunna lämna vägledning om miljökonsekvensbeskrivningens inriktning och omfattning. Vissa planer kan dessutom tas fram av länsstyrelsen själv. Sammantaget är det därför inte lämpligt att länsstyrelsen ska redovisa sin bedömning i fråga om beskrivningens omfattning och inriktning. Däremot bör naturligtvis länsstyrelsen, när den ingår i samrådsretsen, medverka till att miljökonsekvensbeskrivningen får en lämplig omfattning och detaljeringsgrad.

9.6 Miljökonsekvensbeskrivningen inom ramen för den strategiska miljöbedömningen

Förslag: En miljökonsekvensbeskrivning ska innehålla en beskrivning av planerade åtgärder för att avhjälpa den betydande miljöpåverkan som genomförandet av planen eller programmet kan antas medföra.

Skälen för förslaget

Planerade åtgärder för att förebygga, hindra, motverka eller avhjälpa negativa miljöeffekter

Av bilaga 1 till SMB-direktivet framgår att en miljökonsekvensbeskrivning ska innehålla uppgifter om de åtgärder som planeras för att förhindra, minska och så långt som möjligt uppväga varje betydande negativ miljöpåverkan som följer av att en plan eller ett program genomförs. Denna bestämmelse genomförs i nuvarande 6 kap. 12 § andra stycket 7 miljöbalken där det anges att beskrivningen ska omfatta de åtgärder som planeras för att *förebygga, hindra eller motverka* betydande negativ miljöpåverkan. Valet av ord i punkten bör ha sin förklaring i terminologin som används i den s.k. försiktighetsprincipen i 2 kap. 3 § miljöbalken där det anges att alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd skall utföra de skyddsåtgärder, iaktta de begränsningar och vidta de försiktighetsåtgärder i övrigt som behövs för att *förebygga, hindra eller motverka* att verksamheten eller åtgärden medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. De åtgärder som beskrivs i 2 kap. 3 § miljöbalken är av preventiv karaktär. Ordet uppväga i direktivets bestämmelse tydliggör dock att miljökonsekvensbeskrivningen även ska innehålla en beskrivning av åtgärder som inte endast är preventiva i den mening som beskrivs ovan. Ordet uppväga förekommer inte i miljöbalken. Ett ord som däremot förekommer i miljöbalken och som återspeglar vad som kan behöva göras när en skada väl har uppkommit är ordet *avhjälpa*.

Kraven på vad en miljökonsekvensbeskrivning ska innehålla bör därför innefatta åtgärder som planeras för att avhjälpa negativa miljöeffekter. Enligt Naturvårdsverkets vägledning om kompensation vid förlust av naturvärden (Ekologisk kompensation, handbok 2016:1) ska en miljökonsekvensbeskrivning innehålla en beskrivning av planerade kompensationsåtgärder. Naturvårdsverket bedömer att kompensation kan anses vara avhjälpande genom att skador som inte kan avhjälpas på den plats där de uppstått i stället kan uppvägas av naturvårdsåtgärder på annan plats.

Regeringen har tillsatt en särskild utredare med uppdrag att bl.a. analysera hur det går att säkerställa att ett tillräckligt underlag för lämpliga kompensationsåtgärder tas fram på ett kostnadseffektivt

sätt. I detta ligger att bedöma hur och när underlag för utformningen av kompensationsåtgärder bör tas fram, med beaktande av befintliga bestämmelser för underlag, som t.ex. bestämmelserna om miljökonsekvensbeskrivningar i 6 kap. miljöbalken. Utredningen har antagit namnet Utredningen om en effektivare och mer konsekvent tillämpning av ekologisk kompensation, (M 2016:03).

Miljökonsekvensbeskrivningarnas kvalitet

Naturvårdsverket har i rapporten 6664, Mot en hållbar stadsutveckling, lyft fram att endast ett fåtal av de miljökonsekvensbeskrivningar som Naturvårdsverket granskat sedan bestämmelserna om miljöbedömning av planer och program infördes har uppfyllt alla formkrav. För att råda bot på den bristande kvaliteten föreslår Naturvårdsverket att det bör införas ett liknande förfarande som för verksamheter och åtgärder i fråga om prövningsmyndighetens godkännande av miljökonsekvensbeskrivningen. De förtydliganden i fråga om miljökonsekvensbeskrivningens innehåll som föreslås i denna promemoria bedöms dock kunna bidra till förståelsen av bestämmelserna och hur de ska tillämpas och därmed ge förutsättningar för en ökad kvalitet i de miljökonsekvensbeskrivningar som tas fram. Förslaget i den delen bedöms för närvarande utgöra en tillräcklig åtgärd för att råda bot på den bristande kvaliteten i miljökonsekvensbeskrivningar som Naturvårdsverket beskriver.

9.7 Gränsöverskridande samråd inom ramen för den strategiska miljöbedömningen

Förslag: Det tydliggörs att vid samråd med ett annat land ska det andra landet ges den information som behövs för samrådet och möjlighet att lämna synpunkter.

Bemyndigandet i 6 kap. 17 § miljöbalken tas bort och ersätts av ett bemyndigande som ger regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer möjlighet att meddela ytterligare föreskrifter om gränsöverskridande samråd.

Skälen för förslaget: I SMB-direktivet finns bestämmelser om gränsöverskridande samråd. Om genomförandet av en plan eller ett program kan antas medföra en betydande miljöpåverkan i ett annat land ska det landet få ta del av miljökonsekvensbeskrivningen samt förslaget till planen eller programmet. Det andra landet har även rätt att begära att samråd ska ske. Artikel 7 genomförs genom 6 kap. 15 § miljöbalken och 10 § förordningen om miljökonsekvensbeskrivningar. Det är Naturvårdsverket som är den myndighet i Sverige som är ansvarig för att genomföra gränsöverskridande samråd med andra länder.

Bestämmelserna bör så långt som det är möjligt och ändamålsenligt utformas på ett sätt som överensstämmer med direktivet. Regleringen om gränsöverskridande samråd bör därför utformas på ett sätt som i huvudsak överensstämmer med den nuvarande regleringen i 6 kap. 15 §. Det bör därutöver klargöras att det andra landet ska få den information som behövs för samrådet, om ett sådant genomförs, och ges möjlighet att lämna synpunkter.

Enligt nuvarande 6 kap. 17 § miljöbalken finns ett bemyndigande som ger regeringen möjlighet att meddela föreskrifter om samråd och information avseende miljökonsekvensbeskrivningen m.m. Förslagets utformning innebär att det endast finns behov av ett bemyndigande när det gäller gränsöverskridande samråd. Det mer generella bemyndigandet i 6 kap. 17 § miljöbalken bör därför tas bort och ersättas med ett som endast avser gränsöverskridande samråd.

9.8 Information om och yttranden över beslutsunderlag

Förslag: Bestämmelserna som rör information om och möjligheter att lämna synpunkter på miljökonsekvensbeskrivning och förslag till plan eller program samlas i 6 kap. miljöbalken. Det är de myndigheter och kommuner som från miljösynpunkt kan antas bli berörda som ska få möjlighet att lämna synpunkter. Det klargörs att planen eller programmet inte får antas om inte allmänheten och de kommuner och myndigheter som kan antas bli berörda har getts skälig tid att lämna synpunkter.

Skälen för förslaget: Av artikel 6 i SMB-direktivet framgår att allmänheten och de myndigheter som kan antas bli berörda ska ha möjlighet att ta del av förslaget till planen eller programmet samt av miljökonsekvensbeskrivningen. Myndigheter och allmänhet ska dessutom ha möjlighet att på tidigt stadium och inom rimlig tid yttra sig över förslaget och miljökonsekvensbeskrivningen innan planen eller programmet antas. Artikel 6 genomförs med 6 kap. 14 § miljöbalken och 8 § förordningen om miljökonsekvensbeskrivningar. Det framgår inte uttryckligen av de svenska bestämmelserna att myndigheter och allmänhet ska ges möjlighet att yttra sig på ett tidigt stadium och innan antagandet. En bestämmelse med den innebörden bör därför införas.

För att få en samlad bild av samrådsförfarandet är det lämpligt att genomförandet av artikel 6 i SMB-direktivet sker i 6 kap. miljöbalken. Även när det gäller denna bestämmelse bör lydelsen ändras så att den stämmer bättre överens med SMB-direktivet. Det bör därför förtydligas att det är de myndigheter som kan antas bli berörda och inte endast de som berörs som omfattas. I enlighet med vad som följer av artikel 6.3 i SMB-direktivet bör det dessutom tydliggöras att det är på grund av sitt särskilda miljöansvar som en myndighet kan antas bli berörd. Av detta följer att en myndighet inte kan anses berörd på annat sätt än ur miljösynpunkt.

9.9 Planer och program som läggs till grund för reglering

Förslag: Bestämmelsen om att hänsyn ska tas till miljökonsekvensbeskrivningen och inkomna synpunkter innan planen eller programmet läggs till grund för reglering tas bort.

Skälen för förslaget: Av artikel 8 i SMB-direktivet framgår att miljökonsekvensbeskrivningen och yttranden som inkommit samt resultaten av gränsöverskridande samråd ska beaktas under utarbetandet och innan planen eller programmet antas eller överlämnas till lagstiftningsförfarande. Av definitionen av en plan eller ett program i artikel 2 a i SMB-direktivet följer att planer och program som krävs i lag eller annan författning och som utarbetas av en myndighet för att antas av parlamentet eller regeringen genom ett

lagstiftningsförfarande omfattas av direktivet. Bestämmelsen i artikel 8 i SMB-direktivet är genomförd genom 6 kap. 16 § miljöbalken där det framgår att om en miljöbedömning krävs ska miljökonsekvensbeskrivningen och synpunkter från samråd beaktas innan planen eller programmet antas eller läggs till grund för reglering. Tidigare förarbeten anger inte närmare vad som avses med uttrycket ”eller läggs till grund för reglering”. Mot bakgrund av kraven i direktivet som redogjorts för ovan så bör skrivningen vara ett genomförande av den situation som direktivet beskriver som en plan eller ett program som efter utarbetande av en myndighet senare antas av parlamentet eller regeringen genom ett lagstiftningsförfarande. Eftersom en sådan situation inte bör förekomma i det svenska systemet finns det ingen anledning att ha kvar den aktuella skrivningen.

9.10 Information om antagande av en plan eller ett program

Förslag: Om ett gränsöverskridande samråd har skett ska den myndighet som regeringen bestämmer se till att den ansvariga myndigheten i det andra landet får information om antagandet av en plan eller ett program.

Skälen för förslaget: Enligt nuvarande 6 kap. 16 § tredje stycket miljöbalken ska den myndighet eller den kommun som antagit en plan eller ett program informera andra länder om att planen eller programmet har antagits samt göra sammanställningen och planen eller programmet tillgängliga för dem. Det saknas uttalande i tidigare förarbeten om varför det är den beslutande myndigheten eller kommunen som ska lämna denna information till andra länder. Eftersom det är den myndighet eller kommun som regeringen bestämmer som är ansvarig myndighet för att det gränsöverskridande samrådet genomförs bedöms det lämpligt att den myndigheten även ansvarar för informationen om antagandet.

9.11 Övervakning

Förslag: Det tydliggörs att myndigheten eller kommunen ska följa upp eller övervaka de betydande miljöeffekter som planen eller programmet faktiskt medför. Resultatet av övervakningen och uppföljningen ska göras tillgängligt för allmänheten.

Skälen för förslaget: I artikel 10 i SMB-direktivet ställs krav på övervakning av den betydande miljöpåverkan som genomförandet av planen eller programmet faktiskt medför. Den har sin motsvarighet i artikel 12 i protokollet om strategiska miljöbedömningar, som även ställer krav på att resultaten från övervakningen ska hållas tillgängliga i enlighet med nationell lagstiftning för berörda myndigheter och allmänheten. Bestämmelserna har till viss del genomförts genom 6 kap. 18 § miljöbalken.

Det finns anledning att ändra dagens bestämmelse så att det tydligare framgår att den innefattar krav på övervakning och uppföljning. För att bättre tillgodose protokollets krav bör det dessutom införas ett krav om att resultatet av övervakningen och uppföljningen ska tillgängliggöras för allmänheten. För att inte ställa mer långtgående krav på myndigheter och kommuner än nödvändigt bör det inte införas krav om att information offentliggörs på något mer långtgående sätt än att myndigheten eller kommunen ser till att den aktuella informationen upprättas som en allmän och offentlig handling.

Naturvårdsverket har i rapporten 6664, Mot en hållbar stadsutveckling – med fokus på miljömålen i planeringsprocessen konstaterat att vare sig Naturvårdsverket eller någon annan myndighet har inblick i hur uppföljningskravet följs och att det i dag inte finns någon tillsyn över att kommunernas och myndigheternas övervakning och uppföljning faktiskt genomförs. Naturvårdsverket bedömer att det skulle kunna bidra till uppfyllandet av miljökvalitetsmålen om denna information samlas in och följs upp. Införandet av tillsyn över övervakningen och uppföljningen som Naturvårdsverket föreslår kräver flera överväganden och det bör för närvarande inte införas sådana krav. Dessutom kan den ändring som nu införs i form av krav på tillgängliggörande av resultaten från övervakningen och uppföljningen kunna bidra till uppfyllandet av miljökvalitetsmålen på det sätt som Naturvårdsverket föreslår.

Vid genomförandet av SMB-direktivet i svensk lagstiftning gjorde regeringen bedömningen att de regler som finns i 26 kap. miljöbalken om tillsyn i huvudsak motsvarar direktivets krav på övervakning och uppföljning. Den bedömningen gäller alljämt. Kravet om övervakning och uppföljning som läggs på den beslutande kommunen eller myndigheten ska ses som ett komplement till den tillsyn som ska ske enligt 26 kap. miljöbalken.

10 Praktiska miljöbedömningar

10.1 Tillämpningsområde

Förslag: En praktisk miljöbedömning ska göras i fråga om verksamheter och åtgärder som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan och som ska tillstånds- eller tillåtlighetsprövas enligt 9, 11 eller 17 kap. miljöbalken.

Regeringen ska få meddela föreskrifter om att vissa slag av verksamheter och åtgärder ska eller inte ska antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Verksamheter och åtgärder som ska prövas för ett tillstånd enligt bestämmelserna om Natura 2000-områden ska omfattas av krav på att göra en praktisk miljöbedömning. Vissa brådskande åtgärder som behövs till skydd för människors hälsa undantas dock från kravet, men genom en följdändring i 19 kap. miljöbalken klargörs att det även för dessa åtgärder krävs att det i målet eller ärendet finns ett underlag som beskriver åtgärdens konsekvenser.

Kravet på miljökonsekvensbeskrivning för uppförande av vilthägn tas bort. Detsamma gäller det obligatoriska kravet på miljökonsekvensbeskrivning för verksamheter och åtgärder som kräver tillstånd enligt 12 kap. miljöbalken.

Skälen för förslaget

Kravet på en praktisk miljöbedömning begränsas till verksamheter och åtgärder med en betydande miljöpåverkan

Krav på miljöbeskrivningar vid tillståndsprövning av verksamheter och åtgärder har funnits i svensk rätt sedan början av 1980-talet.

Krav på miljökonsekvensbeskrivningar infördes år 1991 i den upphävda lagen (1987:12) om hushållning med naturresurser m.m. (naturresurslagen). Reglerna var anpassade till verksamhetens art, omfattning och lokalisering. Bestämmelserna om miljökonsekvensbeskrivningar har sedermera ändrats framför allt med hänsyn till MKB-direktivet. Som det svenska regelverket har utformats så skiljer det sig från MKB-direktivets krav på så sätt att direktivets krav är begränsade till verksamheter och åtgärder som enligt direktivet kan antas medföra en betydande miljöpåverkan medan de svenska bestämmelserna tar sin utgångspunkt i att *varje* tillståndsansökan, oavsett graden av miljöpåverkan, enligt huvudregeln ska åtföljas av en miljökonsekvensbeskrivning och därmed bli föremål för det förfarande varigenom beskrivningen tas fram och bedöms. Från denna skyldighet undantas tillståndsansökningar som avser kemiska produkter och biotekniska organismer enligt 13 och 14 kap. miljöbalken och tillstånd som anges i 2 § förordningen om miljökonsekvensbeskrivningar, t.ex. tillstånd till enskilda avlopp, värmepumpar och markavvattning samt rätt att hålla vissa djur. Även vid tillåtlighetsprövning enligt 17 kap. miljöbalken krävs det en miljökonsekvensbeskrivning.

Förfarandet som ska gälla enligt 6 kap. miljöbalken för verksamheter och åtgärder som inte kan antas medföra betydande miljöpåverkan har de senaste tio åren diskuterats i olika sammanhang och varit föremål för flera utredningar och lagstiftningsärenden. Redan i samband med införandet av miljöbalken övervägde regeringen att kravet på miljökonsekvensbeskrivning skulle begränsas till att avse stora projekt som kan antas ha betydande miljöpåverkan. Regeringen ifrågasatte dock (prop. 1997/98:45, del 1, s. 278) om det är rätt att konsekvenserna för miljön med anledning av en åtgärd som någon vill vidta, som kräver tillstånd och som har miljöpåverkan, endast bör redovisas för vissa projekt. Enligt regeringen skulle det dessutom leda till gränsdragningsproblem om kravet på miljökonsekvensbeskrivning begränsades till verksamheter för vilka betydande miljöpåverkan kan antas. Regeringens slutsats blev att kravet på miljökonsekvensbeskrivning som huvudregel bör vara generellt för ansökan om tillstånd enligt miljöbalken, dvs. det som i dag följer av 6 kap. 1 §. När det gäller kraven i MKB-direktivet angav regeringen dock att det inte är rimligt att alla formella krav som ställs upp i direktivet ska behöva uppfyllas för alla miljökonse-

kvensbeskrivningar, särskilt som direktivet endast omfattar projekt eller anläggningar som kan antas medföra en betydande påverkan på miljön (se prop. 1997/98:45, del 1, s. 281). Mot den bakgrunden konstaterade regeringen att reglerna bör utformas så att endast miljökonsekvensbeskrivningar för verksamheter som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan ska behöva uppfylla direktivets formella krav om innehåll, allmänhetens möjlighet att yttra sig m.m. För sådana verksamheter och åtgärder som *inte* kan antas medföra en betydande miljöpåverkan ansåg regeringen att kraven på innehåll och omfattning av en miljökonsekvensbeskrivning ska stå i proportion till graden av miljöpåverkan.

Ett försök att skapa ytterligare förutsättningar för anpassning utifrån verksamhetens eller åtgärdens art och omfattning gjordes i prop. 2004/05:129 En effektivare miljöprövning. Bakgrunden till det var bl.a. att många myndigheter hade framfört till Miljöbalkskommittén (M 1999:03) att miljökonsekvensbeskrivningar har en mycket skiftande kvalitet och att de ibland är belastade med onödig information som gör dem svårgenomträngliga och som avleder uppmärksamheten från vad som är väsentligt. Regeringen konstaterade att en miljökonsekvensbeskrivning inte ska behöva innehålla information som saknar relevans (prop. 2004/05:129 s. 51–52). Ändringar gjordes därför för att åstadkomma en skillnad mellan vad en miljökonsekvensbeskrivning för en verksamhet som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan ska innehålla och vad en miljökonsekvensbeskrivning för en verksamhet som inte kan antas medföra en sådan påverkan ska innehålla.

Genom en enkätundersökning som Miljöprocessutredningen (M 2007:04) lät genomföra visade det sig att det inte blev någon egentlig effekt av lagändringen utan att skillnaden i innehållet i miljökonsekvensbeskrivningarna fortsatt endast var marginell.

Flera myndigheter, intresseorganisationer och verksamhetsutövare har i samband med tidigare lagstiftningsärenden föreslagit att kravet på miljökonsekvensbedömning ska begränsas till de verksamheter som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. I 2012 års departementspromemoria föreslås också just detta. Regeringens förslag tillstyrktes av en övervägande majoritet av remissinstanserna. Det råder således en relativt bred samsyn om att en förändring i den riktningen bör ske i syfte att åtgärda de effektivi-

tetsproblem som beskrivits ovan och i avsnitt 6. En förutsättning för ett sådant förslag är att miljöskyddet inte sänks.

Det är i och för sig möjligt att genom vägledning och metodutveckling förbättra tillämpningen av dagens bestämmelser. Vägledning kan användas för att stimulera god kvalitet, men är inte bindande och ger inte den förutsebarhet som aktörerna behöver. Erfarenheterna av effekterna av 2005 års ändringar visar att det är svårt att få till en tillämpning som ger klara och tydliga besked i fråga om vilka krav som faktiskt ställs på innehållet i miljökonsekvensbeskrivningen. Enbart vägledning bedöms därmed inte ensamt åtgärda de identifierade problemen. Det kan också vara så att uppfattningar om syfte, funktion och kvalitet kan variera mellan olika aktörer.

Det bedöms mot ovanstående bakgrund motiverat att göra en tydligare skillnad mellan de preciserade krav på underlag liksom den särskilt reglerade process som ska vara obligatorisk för verksamheter och åtgärder som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan och vad som ska krävas för övriga verksamheter och åtgärder. Utgångspunkten bör därför vara att en praktisk miljöbedömning ska krävas för sådana verksamheter och åtgärder där det är miljömässigt motiverat, dvs. verksamheter och åtgärder med en betydande miljöpåverkan. Samtidigt ska det för övriga verksamheter och åtgärder vara möjligt att kräva det underlag som behövs för bedömningen av miljöeffekterna i det enskilda fallet. Vilka krav som enligt denna promemorias förslag bör ställas på underlaget för verksamheter och åtgärder som *inte* kan antas medföra en betydande miljöpåverkan utvecklas i avsnitt 10.6.

Föreskrifter om verksameters och åtgärders miljöpåverkan

Enligt 6 kap. 4 b § miljöbalken får regeringen meddela föreskrifter om att vissa slags verksamheter och åtgärder ska antas medföra en betydande miljöpåverkan. Enligt 6 kap. 1 § andra stycket får regeringen föreskriva om undantag från skyldigheten att upprätta en miljökonsekvensbeskrivning för verksamheter vars miljöpåverkan kan antas bli mindre betydande. Normgivningsbemyndigandena bör i sak finnas även i det nya 6 kap. men anpassas till den systematik som föreslås i denna promemoria. Bemyndigandet bör därför

omfatta en rätt för regeringen att meddela föreskrifter om att vissa slag av verksamheter och åtgärder ska eller inte ska antas medföra en betydande miljöpåverkan. Det föreslagna bemyndigandet gör att det nuvarande bemyndigandet om föreskrifter om undantag från kravet på miljökonsekvensbeskrivning inte längre behövs.

Bedömning av miljökonsekvenser för Natura 2000-områden

Rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarandet av livsmiljöer för vilda djur och växter, det s.k. art- och habitatdirektivet, syftar till att bidra till att säkerställa den biologiska mångfalden genom bevarandet av livsmiljöer samt vilda djur och växter i medlemsstaterna. Direktivet innehåller bestämmelser om inrättande av s.k. Natura 2000-områden. Enligt artikel 6.3 i direktivet ska alla planer och projekt, som inte direkt hänger samman med eller är nödvändiga för skötseln eller förvaltningen av ett Natura 2000-område och som kan påverka området på ett betydande sätt, bedömas med avseende på konsekvenser för syftet med att bevara området. Om det är lämpligt, ska också allmänheten höras före ett beslut att godkänna en plan eller ett projekt.

Vid det svenska genomförandet av direktivet anförde regeringen att alla oklarheter om vilka bedömningskrav som ska gälla bör undanröjas och att det därför tydligt bör framgå av miljöbalkens bestämmelser om miljökonsekvensbeskrivningar att en sådan beskrivning ska göras i ärenden om tillstånd för en verksamhet eller åtgärd som kan antas komma att påverka miljön i ett Natura 2000-område (prop. 2000/01:111 s. 54). Det innebär att det i 6 kap. 1 § miljöbalken anges att det i ärenden om tillstånd enligt 7 kap. 28 a § ska finnas en miljökonsekvensbeskrivning. Detta gäller oavsett om verksamheten eller åtgärden kan antas medföra en betydande miljöpåverkan eller inte. Regeringen bedömde senast i propositionen 2004/05:129 s. 52 f. att de särskilda reglerna om miljökonsekvensbeskrivningar i mål och ärenden rörande Natura 2000-områden bör vara kvar. De skäl som anfördes då gäller fortfarande. I förslaget har kravet getts en sådan utformning att en praktisk miljöbedömning som huvudregel ska göras i fråga om en verksamhet eller åtgärd som ska prövas för ett tillstånd som avses i 7 kap. 28 a §. Enligt förslaget anger de följande bestämmelserna emellertid att

samråd, utformning av miljökonsekvensbeskrivning och prövning kan begränsas på vissa sätt i dessa fall.

Sedan bestämmelserna infördes i miljöbalken har det visat sig finnas ett behov av att kunna genomföra brådskande åtgärder i ett Natura 2000-område till skydd för människors hälsa och miljön, bl.a. för att förhindra smittspridning vid utbrott av t.ex. mjältbrand eller andra sjukdomar som omfattas av epizootilagen (2007:361) eller zoonoslagen (1999:658). I dessa fall är det av tidsskäl inte alltid möjligt att genomföra en miljöbedömning och upprätta en miljökonsekvensbeskrivning som uppfyller kraven i 6 kap. miljöbalken. Sådana fall föreslås därför helt undantas från tillämpningsområdet för 6 kap. I dessa undantagsfall krävs det emellertid att det finns ett underlag som redovisar möjliga alternativa åtgärder samt åtgärdernas konsekvenser för syftet med att bevara området. Ett sådant krav bör tas in i lagtexten. Med ett sådant underlag uppfylls kravet i artikel 6.3 i art- och habitatdirektivet på att projekt som kan påverka ett Natura 2000-område på ett betydande sätt ska bedömas med avseende på konsekvenserna för syftet med att bevara området.

Ansökan om tillstånd enligt 12 kap. miljöbalken

I 6 kap. 1 § miljöbalken finns för närvarande krav på att en miljökonsekvensbeskrivning ska ingå i ansökan om tillstånd att anlägga, driva eller ändra verksamheter enligt 12 kap. En sådan tillståndsplikt följer dels av att regeringen har möjlighet att enligt 12 kap. 12 § miljöbalken meddela föreskrifter om tillståndsplikt för sådana verksamheter eller åtgärder om det krävs till följd av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen, dels av att tillstånd till vilthägn krävs enligt 12 kap. 11 §. Förslaget innebär att regeringen bemyndigas att föreskriva att kapitlets bestämmelser om praktisk miljöbedömning även ska gälla för andra ärenden enligt balken än sådana som anges i 6 kap. Regeringen har därigenom en möjlighet att, om det visar sig nödvändigt, ställa krav på miljökonsekvensbeskrivning m.m. även i sådana fall som avses i 12 kap. 12 §. För tillstånd till vilthägn enligt 12 kap. 11 § finns även särskilda bestämmelser om miljökonsekvensbeskrivning i 23 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken. Uppförande av vilthägn bedöms

inte medföra en sådan miljöpåverkan att det är motiverat att kräva en miljökonsekvensbeskrivning som uppfyller MKB-direktivets krav. Denna bedömning gjordes även i 2012 års departementspromemoria. Ingen av remissinstanserna har lämnat någon synpunkt i frågan. Kravet på att en miljökonsekvensbeskrivning alltid ska ingå i en ansökan om tillstånd enligt 12 kap. miljöbalken bör därför tas bort.

10.2 Utökat tillämpningsområde och följdändringar

Förslag: Regeringen ska få meddela föreskrifter om att kraven i 6 kap. miljöbalken ska tillämpas helt eller delvis i dispensärenden eller andra ärenden enligt balken eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av balken.

Bemyndigandet för regeringen att meddela föreskrifter om miljökonsekvensbeskrivning i ärenden enligt annan lag eller i särskilda ärenden inom miljöbalkens område tas bort.

Bestämmelser i andra lagar om att 6 kap. ska tillämpas ska uppdateras med hänvisningar som är anpassade till det nya 6 kap. miljöbalken.

I lagen med särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning införs bestämmelser om miljökonsekvensbeskrivningar. Överklagande av beslut enligt lagen ska ske till mark- och miljödomstol i stället för till allmän förvaltningsdomstol.

Skälen för förslaget

Föreskrifter som rör dispensärenden eller andra ärenden enligt miljöbalken

Av 6 kap. 1 § andra stycket miljöbalken följer att regeringen får meddela föreskrifter om krav på en miljökonsekvensbeskrivning även i dispensärenden eller andra ärenden enligt miljöbalken. Sådana föreskrifter har meddelats i 25 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, 23 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd m.m., 8 § förordningen (1998:904) om anmälan för samråd samt 20 § förordningen (1998:1388) om vattenverksamhet m.m.

I denna promemoria föreslås att en miljökonsekvensbeskrivning enbart ska tas fram om en praktisk miljöbedömning ska göras, dvs. om en sökt verksamhet eller åtgärd kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Det innebär att det finns anledning att se över ovan angivna bestämmelser för att eventuellt anpassa dem till det nya regelverket. Det kan dock även fortsättningsvis finnas ett behov av att kunna ställa krav på att bestämmelserna i 6 kap. ska gälla helt eller delvis i de aktuella ärendena. Regeringen bör i sådana fall kunna meddela föreskrifter antingen om att hela processen som regleras i 6 kap. ska gälla eller att delar av den ska gälla. Dagens bemyndigande bör därför finnas kvar, men formuleras om så att den bättre passar in i det nya systemet.

Föreskrifter som rör ärenden enligt annan lag

Enligt 6 kap. 2 § första stycket 1 miljöbalken får regeringen meddela föreskrifter om att det ska finnas en miljökonsekvensbeskrivning i ärenden enligt en annan lag, av vilken det framgår att hänsyn till människors hälsa eller miljön ska beaktas vid lagens tillämpning. Detta normgivningsbemyndigande har endast använts för att meddela föreskrifter som tagits in i förordningen (1998:929) om gatuhållning och skyltning. Utvecklingen har inneburit att bestämmelser med krav på miljökonsekvensbeskrivningar införts på lagnivå. Det är lämpligt att ytterligare reglering om detta även fortsättningsvis tas in i lag. Bemyndigandet bör därför tas bort. I stället bör det i lagen (1998:814) med särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning införas bestämmelser om miljökonsekvensbeskrivning. Därmed uppnås också en enhetlighet med hur kravet på miljökonsekvensbeskrivningar är reglerat i andra författningar. I 16 § andra stycket i lagen finns för närvarande en bestämmelse om att länsstyrelsens beslut överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Ärendenas miljökaraktär är emellertid sådan att prövningen i stället bör göras av mark- och miljödomstol.

Följändringar

Det finns fortfarande skäl att i sektorslagarna göra hänvisningar till 6 kap. så att samma regler i så stor utsträckning som möjligt tilläm-

pas. Det ingår inte i nuvarande lagstiftningsärende att ompröva de tidigare överväganden som gjorts i vilken utsträckning som hela eller i vart fall delar av 6 kap. ska tillämpas. Det innebär att ändringarna i sektorslagarna i huvudsak kommer att innebära att nuvarande hänvisningar uppdateras och anpassas till det nya regelverket. I avsnitt 11 redogörs för vissa förslag till ändringar i väglagen (1971:948), lagen om byggande av järnväg (1995:1649), ellagen (1997:857), minerallagen (1991:45) och plan- och bygglagen (2010:900).

Föreskrifter som rör särskilda ärenden av annat slag inom miljöbalkens område

Enligt 6 kap. 2 § första stycket 2 får regeringen meddela föreskrifter om att det ska finnas en miljökonsekvensbeskrivning i särskilda ärenden av annat slag inom miljöbalkens område än som avses i 6 kap. 1 § om det behövs för att bedöma miljöpåverkan. I förarbetena till införandet av miljöbalken anges att bestämmelsen syftar till att regeringen ska kunna föreskriva att beslutsmyndigheten i det enskilda fallet ska kunna besluta om krav på att en miljökonsekvensbeskrivning ska upprättas i ett ärende inom miljöbalkens område som inte omfattas av föreskrifter med ett generellt krav på en sådan (se 1997/98:45 del 2 s. 55–56). Detta ryms emellertid inom normgivningsbemyndigandet i 6 kap. 1 §, varför det aktuella bemyndigandet kan utgå.

10.3 Tillståndsplikt för vissa miljöfarliga verksamheter

Förslag: Det förtydligas att en förväntad betydande miljöpåverkan är en förutsättning för att en ändring av en miljöfarlig verksamhet ska vara tillståndspliktig och för att en tillsynsmyndighet ska få förelägga en verksamhetsutövare att ansöka om tillstånd för en miljöfarlig verksamhet som inte är tillståndspliktig.

Skälen för förslaget

Anmälningspliktig miljöfarlig verksamhet

I 9 kap. 6 a § miljöbalken anges att en tillsynsmyndighet får besluta att förelägga en verksamhetsutövare att ansöka om tillstånd, om verksamheten medför risk för betydande föroreningar eller andra betydande olägenheter för människors hälsa eller miljön. Av 25 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd följer att en anmälan ska innehålla en miljökonsekvensbeskrivning enligt 6 kap. miljöbalken i den utsträckning som behövs.

Förslaget i denna promemoria innebär att det är i de fall en betydande miljöpåverkan kan förväntas som en formell miljökonsekvensbeskrivning bedöms nödvändig. I sådana fall bör verksamheten även bli föremål för en tillståndsprövning. Tillsynsmyndigheten bör i sådana fall förelägga en verksamhetsutövare att ansöka om tillstånd. Ett sådant föreläggande innebär att en praktisk miljöbedömning ska göras. Mot den bakgrunden bedöms det inte vara ändamålsenligt att inom ramen för ett anmälningsärende ställa krav på en miljökonsekvensbeskrivning. I stället bör kraven på underlag kunna anpassas i det enskilda fallet. För att tydliggöra att det är en betydande miljöpåverkan som är avgörande för om tillsynsmyndigheten får besluta att förelägga om tillståndsplikt så bör ord och uttryck anpassas efter det. Det bör vidare tydliggöras att det för samtliga anmälningspliktiga miljöfarliga verksamheter är de omständigheter som framgår av 11–14 §§ i den föreslagna miljöbedömningsförordningen (som motsvarar kriterierna i bilaga 3 till MKB-direktivet i dess lydelse enligt ändringsdirektivet) som ska

vara avgörande när tillsynsmyndigheten bedömer om verksamheten kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. En ändring i enlighet med det föreslås därför i 25 och 26 a §§ förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd.

Tillståndspliktiga ändringar

I 1 kap. 4 § miljöprövningsförordningen (2013:251) finns en bestämmelse som innebär att tillstånd krävs för ändringar av tillståndspliktiga miljöfarliga verksamheter om ändringen i sig eller tillsammans med tidigare ändringar innebär att en olägenhet av betydelse för människors hälsa eller miljön kan uppkomma. I enlighet med vad som sägs ovan för anmälningspliktiga verksamheter bedöms det lämpligt att använda samma ord och uttryck i detta sammanhang, dvs. det bör vara en förväntad betydande miljöpåverkan som är avgörande för om ändringen är tillståndspliktig eller inte. För att avgöra den frågan bör hänsyn tas till omständigheterna i 11–14 §§ i den föreslagna miljöbedömningsförordningen.

10.4 Undersökning i frågan om en praktisk miljöbedömning ska göras

Förslag: Om en praktisk miljöbedömning är beroende av om verksamheten eller åtgärden kan antas medföra en betydande miljöpåverkan ska frågan om betydande miljöpåverkan avgöras i en undersökning. En sådan undersökning ska dock inte behöva göras om

- verksamhetsutövaren anser att en betydande miljöpåverkan kan antas,
- verksamheten eller åtgärden omfattas av regeringens föreskrifter om att den kan antas medföra betydande miljöpåverkan, eller
- frågan redan avgjorts i samband med att tillsynsmyndigheten förelagt verksamhetsutövaren att söka tillstånd.

Skälen för förslaget

Enligt nuvarande bestämmelser ska frågan om en verksamhet kan antas medföra en betydande miljöpåverkan eller inte avgöras i en inledande samrådsfas. Utöver de verksamheter som anges i 3 § första stycket 1–4 förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar ska, enligt paragrafens andra stycke, länsstyrelsen bedöma och besluta om även andra verksamheter och åtgärder kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Bedömningen ska ske med stöd av kriterier i bilaga 2 till förordningen.

I denna promemoria föreslås att en praktisk miljöbedömning ska göras för verksamheter och åtgärder som ska tillstånds- eller tillåtlighetsprövas enligt 9, 11 eller 17 kap. miljöbalken om verksamheten eller åtgärden kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Det kommer således finnas ett behov av att ta ställning i frågan om betydande miljöpåverkan. Bestämmelserna om hur detta ska gå till samlas under ordet *undersökning*, se avsnitt 7.2.

Undantag från undersökningskravet

Förslaget innebär att en undersökning inte behöver göras om verksamhetsutövaren anser att en betydande miljöpåverkan kan antas. Undersökningen syftar framför allt till att reda ut om verksamheten eller åtgärden kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Om verksamhetsutövaren kommer fram till att en praktisk miljöbedömning ska göras utan att en undersökning gjorts, bedöms det vara onödigt resurskrävande att ställa krav på en sådan undersökning.

I prop. 2004/05:129 En effektivare miljöprövning anförde regeringen att det inte är nödvändigt att verksamhetsutövaren samråder med länsstyrelsen och vissa enskilda i syfte att klargöra graden av miljöpåverkan i de fall där graden av miljöpåverkan redan följer av föreskrifter. Detta eftersom en särskild bedömning av verksamhetens eller åtgärdens miljöpåverkan inte behövs i dessa fall (se prop. 2004/05:129 s. 48). Den bedömning som regeringen gjorde i det avseendet är alltså gällande.

Förslaget innebär även att undantag från undersökningskravet föreskrivs för de verksamheter eller åtgärder som kräver tillstånd till följd av tillsynsmyndighetens föreläggande. Eftersom en bedömning i frågan om betydande miljöpåverkan ska göras i samband med att tillsynsmyndigheten tar ställning till om verksamheten ska tillståndsprövas är det inte nödvändigt att länsstyrelsen på nytt prövar verksamhetens miljöpåverkan (se avsnitt 10.3).

Om något av undantagen är tillämpliga ska bestämmelserna om praktisk miljöbedömning kunna tillämpas direkt.

10.5 Samråd och beslut inom ramen för undersökningen

Förslag: Inom ramen för undersökningen i fråga om en praktisk miljöbedömning ska göras ska verksamhetsutövaren ta fram ett samrådsunderlag och genomföra ett undersökningssamråd. Undersökningssamrådet ska handla om den betydande miljöpåverkan som verksamheten eller åtgärden kan antas medföra. Slutligen ska länsstyrelsen fatta ett beslut i frågan om en praktisk miljöbedömning ska göras.

Samrådsunderlaget ska lämnas till dem som deltar i undersökningssamrådet i så god tid att synpunkter på underlaget och i frågan om betydande miljöpåverkan kan tas till vara när länsstyrelsen prövar frågan om en praktisk miljöbedömning ska göras.

När undersökningssamrådet är avslutat ska verksamhetsutövaren redogöra för hur samrådet skett, vilka som bjudits in och vad som framkommit vid samrådet. Samrådsredogörelsen ska lämnas till länsstyrelsen.

Länsstyrelsens beslut i frågan om en praktisk miljöbedömning ska göras ska grundas på och redovisa de omständigheter som talar för eller emot att verksamheten eller åtgärden kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Det införs en upplysningsbestämmelse om att regeringen kan meddela närmare föreskrifter om undersökningen.

Skälen för förslaget

Undersökningssamråd

I dag regleras det samråd som ska ske när det gäller verksamheter och åtgärder i 6 kap. 4 § miljöbalken. I promemorian föreslås att bestämmelserna kring samråd delas upp och anges i den ordning de ska tillämpas. I samband med propositionen 2004/05:129 En effektivare miljöprövning togs det ”tidiga” och ”utökade” samrådet bort. Syftet var att tydliggöra att samrådsförfarandet är en pågående process. Den omständigheten att det är fråga om ett sammanhängande

samrådsförfarande innebär inte detsamma som att samrådet kan anses genomfört genom att verksamhetsutövaren vid ett tillfälle informerats en myndighet eller allmänheten. Om en verksamhet eller åtgärd medför betydande miljöpåverkan kan det vara lämpligt att ett samråd upprepas eller sker i etapper (prop. 2004/05:129 s. 44). Regeringen förklarade vidare att för verksamheter och åtgärder som inte omfattas av regeringens föreskrifter om vilka som alltid kan antas medföra betydande miljöpåverkan skulle samrådet även fortsättningsvis behöva inledas med en begränsad krets. Någon ändring mot vad som gäller i dag föreslås inte i det avseendet. För miljöfarliga verksamheter och vattenverksamheter som omfattas av tillståndsplikt är en praktisk miljöbedömning beroende av om verksamheten kan antas medföra en betydande miljöpåverkan eller inte. Samrådet bör därför handla om frågan om verksamheten kan antas medföra en betydande miljöpåverkan eller inte. Enligt dagens bestämmelser ska samrådet handla om verksamhetens eller åtgärdens lokalisering, omfattning, utformning och miljöpåverkan samt miljökonsekvensbeskrivningens innehåll och omfattning. Eftersom den här promemorians förslag innebär att en formell miljökonsekvensbeskrivning inte behöver tas fram för verksamheter och åtgärder utan en betydande miljöpåverkan bör det inte finnas ett krav på samråd i frågan om miljökonsekvensbeskrivningens innehåll och omfattning innan frågan om miljöpåverkan är avgjord. I övrigt är ingen ändring avsedd i fråga om vad samrådet ska handla om. För att kunna avgöra frågan om graden av miljöpåverkan är det nödvändigt att verksamhetens eller åtgärdens lokalisering, omfattning och utformning behandlas inom ramen för samrådet.

Samrådsunderlag

Förslaget i denna promemoria innebär att verksamhetsutövaren på samma sätt som idag ska lämna ett samrådsunderlag inför samrådet. MKB-direktivet har före dess lydelse enligt ändringsdirektivet inte omfattat krav på underlag inför beslut om en verksamhet eller åtgärd kan antas medföra en betydande miljöpåverkan eller inte. Ändringsdirektivet innebär dock att det tillkommer ett krav på att verksamhetsutövaren tar fram ett sådant underlag. Bestämmelsen i direktivet anger bl.a. att underlaget ska omfatta det som enligt nu-

varande 6 kap. 4 § tredje stycket miljöbalken ska ingå i ett samrådsunderlag, dvs. uppgifter om verksamhetens eller åtgärdens lokalisering, omfattning, utformning och förutsedda miljöpåverkan. Utöver dessa uppgifter innehåller ändringsdirektivet bl.a. krav på att underlaget ska innehålla uppgift om rivningsarbeten om sådana kan förutses. En bestämmelse om samrådsunderlagets innehåll återfinns i förslaget i 10 § miljöbedömningsförordningen. Bestämmelsen genomför artikel 4.4. i MKB-direktivet i dess lydelse enligt ändringsdirektivet. Någon större ändring mot vad som redan gäller i fråga om samrådsunderlagets innehåll är dock inte avsedd utan ändringarna bedöms vara förtydliganden av vad som redan gäller. Innehållet i samrådsunderlaget bedöms även fortsättningsvis kunna vara av enkel beskaffenhet.

För att säkerställa att länsstyrelsen inför sitt beslut i frågan om en praktisk miljöbedömning ska göras har tillgång till ett underlag som möjliggör ett välgrundat beslut, bedöms det ändamålsenligt att införa en bestämmelse som tydliggör att samrådsunderlaget ska lämnas till dem som deltar i undersökningssamrådet i så god tid att länsstyrelsen kan ta hänsyn till synpunkter på underlaget och frågan om betydande miljöpåverkan i samband med att länsstyrelsen prövar frågan.

Samrådsredogörelse

I samband med remitteringen av 2012 års departementspromemoria framförde Länsstyrelsen i Västerbottens län att det i 2012 års förslag var otydligt vem som ansvarar för att länsstyrelsen får in de synpunkter som tillsynsmyndigheten och de särskilt berörda kan ha i den frågan. För att säkerställa att länsstyrelsen har ett underlag som möjliggör ett välgrundat beslut i frågan om en praktisk miljöbedömning ska göras bör det införas ett krav om att verksamhetsutövaren ska lämna en samrådsredogörelse till länsstyrelsen inför beslutet. Det eventuella merarbete som det innebär att ta fram en sådan redogörelse bör vägas upp av det faktum att ett sådant underlag kan återanvändas i samband med ansökan om tillstånd.

Länsstyrelsens beslut

Länsstyrelsens bedömning i fråga om en verksamhet eller åtgärd kan antas medföra en betydande miljöpåverkan sker idag med tillämpning av de kriterier som anges i bilaga 3 till direktivet och som genomförts i bilaga 2 till förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar. Användandet av kriterier syftar till att uppnå en tillämpning som är i linje med kraven i MKB-direktivet och till att ge förutsättningar för en förutsägbar och enhetlig tillämpning av bestämmelserna. Det kommer inte att ändras. Regeringen avser även fortsättningsvis att meddela föreskrifter i denna del. För detta krävs emellertid inte något särskilt normgivningsbemyndigande, eftersom sådana verkställighetsföreskrifter till lagen kan meddelas med direkt stöd av 8 kap. 7 § första stycket regeringsformen. En upplysningsbestämmelse bedöms därför ändamålsenlig i syfte att klargöra att det inte är fråga om en skönmässig bedömning som ska göras. För att öka tydligheten bör urvalskriterierna arbetas in i den nya miljöbedömningsförordningens paragrafer.

Länsstyrelsens beslut i frågan får stor inverkan på den fortsatta processen och den tidsåtgång som prövningen och förberedelsen av denna kommer att ta i anspråk. I 2012 års promemoria föreslogs ett krav på skyndsamhet för att bidra till en snabbare handläggning. I denna promemoria föreslås en tidsfrist om 90 dagar för att tillgodose kravet i artikel 4.6 i MKB-direktivet i dess lydelse enligt ändringsdirektivet. Förslaget till en sådan bestämmelse återfinns i 15 § miljöbedömningsförordningen.

Av artikel 4.5 i MKB-direktivet i dess lydelse enligt ändringsdirektivet framgår att ett sådant beslut som länsstyrelsen ska fatta i frågan om en praktisk miljöbedömning ska göras ska innehålla skälen för bedömningen utifrån de särskilt angivna kriterierna i bilaga 3. Även om förvaltningsmyndigheter har en skyldighet att motivera sitt beslut enligt 20 § förvaltningslagen bedöms det ändå finnas anledning att i en särskild bestämmelse i miljöbalken ange att skälen ska innehålla en redovisning av de omständigheter som talar för eller emot att verksamheten eller åtgärden kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

10.6 Beslutsunderlag när miljöpåverkan inte är betydande

Förslag: Om en vattenverksamhet eller miljöfarlig verksamhet som är tillståndspliktig inte kan antas medföra en betydande miljöpåverkan ska verksamhetsutövaren ta fram ett förenklat underlag som innehåller de upplysningar som behövs för en bedömning av de huvudsakliga miljöeffekter som verksamheten eller åtgärden ändå kan förväntas ge.

Verksamhetsutövaren ska se till att de som deltog i undersökningssamrådet har fått tillfälle att ge sina synpunkter på underlagets omfattning och detaljeringsgrad innan underlaget tas fram. Underlaget ska innehålla en redovisning av de synpunkterna samt innehålla den samrådsredogörelse som tagits fram.

Det förenklade underlaget ska ges in tillsammans med de övriga handlingar som krävs enligt 22 kap. miljöbalken.

Skälen för förslaget

Förenklat underlag

Det är en självklarhet att det för alla verksamheter eller åtgärder som kräver tillstånd på grund av sin miljöpåverkan ska finnas ett underlag som innehåller de upplysningar som behövs för en bedömning av de huvudsakliga miljöeffekter som verksamheten eller åtgärden ändå kan förväntas ge. Ett sådant krav har funnits i den svenska miljölagstiftningen långt innan Sverige blev medlem i EU. Någon nedrustning av kraven på behövligt underlag ska inte ske men samtidigt måste hänsyn tas till de kostnader och den tidsåtgång som det innebär att delta i samråd samt att ta fram och granska en miljökonsekvensbeskrivning. Det är viktigt att verksamhetsutövarers, myndigheters, organisationers och allmänhetens resurser används där de gör störst miljönytta. Det är inte meningsfullt ur vare sig miljö- eller verksamhetsutövarperspektiv att lägga resurser där de inte ger effekt och naturligtvis ska underlag som inte fyller någon funktion inte heller begäras in. Utmaningen här ligger i att finna en lämplig ordning och avgränsning för hur

prövningsunderlaget ska utformas för de verksamheter och åtgärder som kräver tillstånd men som inte kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

I 2009 års promemoria föreslogs att samrådsunderlaget skulle ges in som prövningsunderlag för verksamheter och åtgärder utan en betydande miljöpåverkan. Detta eftersom det är ett underlag som ska beskriva såväl den planerade verksamhetens eller åtgärdens lokalisering, omfattning och utformning som dess förutsedda miljökonsekvenser. Samrådsunderlaget tillvaratar dock inte de synpunkter som inkommit under samrådet. Vidare tas samrådsunderlaget fram i ett sådant tidigt skede i planeringen av verksamheten eller åtgärden att någon närmare kunskap normalt sett inte finns i fråga om miljöeffekterna. I denna promemoria föreslås att en samrådsredogörelse ska ges in till länsstyrelsen i samband med att undersökningssamrådet avslutas. I många fall bör samrådsunderlaget tillsammans med samrådsredogörelsen vara tillräckligt för att kunna bedöma de huvudsakliga miljöeffekterna. Det är emellertid inte alltid så att detta ges en sådan utformning att det kan läggas till grund för prövningen av tillståndsfrågan. Under alla omständigheter bör, som ovan nämnts, innehållet i prövningsunderlaget innehålla de upplysningar som behövs för en bedömning av de huvudsakliga miljöeffekter som verksamheten eller åtgärden ändå kan förväntas ge. Det underlag som ges in bör därför motsvara de kraven.

I 2012 års departementspromemoria föreslogs en bestämmelse i 22 kap. 1 § miljöbalken som innebar att underlaget för verksamheter och åtgärder utan en betydande miljöpåverkan skulle innehålla samrådsunderlag, samrådsredogörelse och vid behov en ytterligare redogörelse med det innehåll och den utformning som behövs för att den tillsammans med övriga uppgifter i ansökan ska kunna läggas till grund för prövningen av tillståndsfrågan. Förslaget fick kritik från flera remissinstanser som ansåg att bestämmelsen var alltför otydlig i fråga om kravnivån och det närmare innehållet när det gäller sådana underlag.

Enligt dagens bestämmelser gäller att en miljökonsekvensbeskrivning ska tas fram för samtliga verksamheter som omfattas av tillämpningsområdet i 6 kap. miljöbalken. Det innebär att en miljökonsekvensbeskrivning ska tas fram för såväl verksamheter som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan som för verksam-

heter som inte kan antas medföra en sådan miljöpåverkan. Kraven för en miljökonsekvensbeskrivning som avser en verksamhet eller en åtgärd som *inte kan antas* medföra en betydande miljöpåverkan är begränsade i förhållande till kraven för sådana miljökonsekvensbeskrivningar som ska tas fram för verksamheter och åtgärder som *kan antas* medföra en sådan miljöpåverkan. Miljökonsekvensbeskrivningen för denna typ av verksamhet eller åtgärd benämns ofta för "liten" miljökonsekvensbeskrivning. Enligt 6 kap. 7 § miljöbalken ska en sådan miljökonsekvensbeskrivning, i den utsträckning det behövs med hänsyn till verksamhetens eller åtgärdens art och omfattning, innehålla de uppgifter som behövs för att uppfylla syftet med den enligt 3 §. Syftet med en miljökonsekvensbeskrivning enligt 6 kap. 3 § är att identifiera och beskriva de i den bestämmelsen närmare angivna miljöeffekterna samt möjliggöra en samlad bedömning av dessa miljöeffekter.

Förslaget i denna promemoria innebär att ett förenklat underlag ska tas fram i fråga om verksamheter och åtgärder som omfattas av tillämpningsområdet för 6 kap. miljöbalken men som inte kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Ett sådant underlag ska innehålla de upplysningar som behövs för en bedömning av de huvudsakliga miljöeffekter som verksamheten eller åtgärden kan förväntas ge. Underlaget ska vidare innehålla samrådsredogörelsen samt de synpunkter som lämnats i fråga om omfattningen och detaljeringsgraden av det förenklade underlaget. Skillnaden mot nuvarande bestämmelse som rör miljökonsekvensbeskrivning för verksamheter och åtgärder som *inte kan antas* medföra en betydande miljöpåverkan är *dels att* det aktuella underlaget benämns förenklat underlag i stället för miljökonsekvensbeskrivning, *dels att* det är de *huvudsakliga* miljöeffekterna som ska kunna bedömas med stöd av underlaget, *och dels att* synpunkter från samrådet ska omfattas av underlaget.

Ändringen när det gäller språklig beteckning bedöms påkallad för att förtydliga den skillnad i kravnivå för det underlag som ska tas fram för verksamheter med respektive utan en betydande miljöpåverkan. Genom att benämna underlaget för ett förenklat underlag bedöms det bli än tydligare än enligt dagens bestämmelser att det i många fall kan röra sig om ett underlag av enklare beskaffenhet än den miljökonsekvensbeskrivning som ska tas fram inom ramen för den praktiska miljöbedömningen.

Ändringen när det gäller vilka miljöeffekter som ska ingå, dvs. att det är de huvudsakliga miljöeffekterna som ska ingå, bedöms påkallad för att begränsa risken för att miljökonsekvensbeskrivningen får ett onödigt omfång och för att tydliggöra att en fördjupning och prioritering av relevanta miljöfrågor ska ske i syfte att uppnå största möjliga miljönytta. Ändringen bedöms delvis motsvara den anpassning av innehållet som enligt dagens bestämmelse kan ske med hänsyn till verksamhetens eller åtgärdens art och omfattning. En uttrycklig anpassning av innehållet utifrån de förväntade miljöeffekterna snarare än verksamhetens art eller omfattning bedöms vara mer ändamålsenligt i sammanhanget.

Ändringen som innebär att synpunkter från samrådet ska omfattas av underlaget är endast av formell karaktär eftersom det enligt nuvarande regelverk krävs att sådana synpunkter ges in tillsammans med ansökan enligt 22 kap. 1 § miljöbalken, dock inte som en del av miljökonsekvensbeskrivningen.

Samråd om innehållet i det förenklade underlaget

I de fall en verksamhetsutövare har inlett samrådet med att bedöma frågan om betydande miljöpåverkan vore det bortkastat att inte tillvarata detta tillfälle även för att få fram synpunkter på prövningsunderlaget för verksamheten eller åtgärden. Sådana synpunkter bedöms vara värdefulla för verksamhetsutövaren inför arbetet med att ta fram ett underlag som ska möjliggöra för verksamhetsutövaren att visa att de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap. miljöbalken iakttas i enlighet med vad som följer av 1 § i det kapitlet. En bestämmelse bör därför införas med innebörden att verksamhetsutövaren ska se till att de som deltog i undersökningssamrådet har fått tillfälle att ge synpunkter på det förenklade underlagets omfattning och detaljeringsgrad innan underlaget tas fram.

Det förenklade underlaget bör också innehålla en redovisning av de synpunkter som framkommer i undersökningssamrådet i syfte att ge underlaget ett så allsidigt innehåll som möjligt som också ger bästa möjliga förutsättningar för den myndighet som senare ska pröva ansökan om tillstånd att bedöma kvaliteten i underlaget. För det ändamålet bedöms det lämpligt att den samrådsredogörelse som

tagits fram inför länsstyrelsens beslut i fråga om en praktisk miljöbedömning ska göras fogas till underlaget.

Innehållet i en tillståndsansökan

Krav på vad en tillståndsansökan enligt miljöbalken ska innehålla finns i 22 kap. 1 § miljöbalken. Enligt bestämmelsen ska en miljökonsekvensbeskrivning ingå i ansökan om en sådan krävs tillsammans med uppgift om det samråd som skett enligt 6 kap. Eftersom förslaget innebär att en förenklat underlag och inte en miljökonsekvensbeskrivning ska tas fram för verksamheter och åtgärder utan en betydande miljöpåverkan, bör bestämmelsen i 22 kap. om ansökans innehåll ändras på så vis att det i dessa fall är det förenklade underlaget som ska ingå i ansökan.

10.7 En praktisk miljöbedömning

Förslag: Det ska uttryckligen anges vilka moment som ingår i en praktisk miljöbedömning. Dessa moment ska bestå av att

- samråd i fråga om miljökonsekvensbeskrivningens avgränsning sker,
- en miljökonsekvensbeskrivning tas fram,
- miljökonsekvensbeskrivningen ges in till prövningsmyndigheten och tillfälle för att lämna synpunkter på den ges, och
- prövningsmyndigheten gör en slutlig bedömning som grundas på miljökonsekvensbeskrivningen och det som i övrigt kommer fram under handläggningen.

Skälen för förslaget: I artikel 1.2 i MKB-direktivet i dess lydelse enligt ändringsdirektivet finns en definition av termen miljökonsekvensbedömning. Av definitionen följer att en miljökonsekvensbedömning är ett förfarande som består av att exploitören tar fram en miljökonsekvensbeskrivning, att samråd genomförs, att den ansvariga myndigheten granskar miljökonsekvensbeskrivningen m.m. och att den ansvariga myndigheten drar en motiverad slut-

sats om projektets betydande miljöpåverkan samt integrerar den slutsatsen i tillståndsbeslutet.

Termen miljökonsekvensbedömning används sedan tidigare i MKB-direktivet och innebär i sak inget nytt utan återspeglar EU-domstolens rättspraxis. För att i svensk rätt åstadkomma ett regelverk som fokuserar på processen och inte i första hand det dokument som ska tas fram inom ramen för den processen, bedöms det ändamålsenligt att införa en bestämmelse som tydligt anger de moment som ingår i processen. I denna promemoria föreslås att termen praktisk miljöbedömning används som beteckning för den aktuella processen. Termen kommer i huvudsak att ha samma innebörd som termen miljökonsekvensbedömning i direktivet.

En bestämmelse som återger de arbetsmoment som ingår i en miljöbedömning bedöms även ha den fördelen att det blir tydligare hur miljöbedömningsprocessen förhåller sig till tillståndsprocessen. Den praktiska miljöbedömningen är en process som påbörjas innan en ansökan om tillstånd lämnas in till prövningsmyndigheten och som fortsätter och avslutas inom ramen för tillståndsprövningen.

10.8 Avgränsningssamråd inom ramen för en praktisk miljöbedömning

Förslag: Samråd inom ramen för en praktisk miljöbedömning ska handla om de huvudsakliga miljöeffekter som verksamheten eller åtgärden kan antas medföra i sig eller till följd av yttre händelser. Samrådet ska ske med länsstyrelsen och tillsynsmyndigheten och de övriga statliga myndigheter, de kommuner och den allmänhet som kan antas bli berörda av verksamheten eller åtgärden.

Verksamhetsutövaren ska se till att de som ingår i samråds-kretsen men som inte tidigare har fått ett samrådsunderlag kan ta del av ett sådant underlag. Om något undersökningssamråd inte har skett ska samrådsunderlaget innehålla uppgift om det.

Länsstyrelsen ska under avgränsningssamrådet verka för att innehållet i miljökonsekvensbeskrivningen får den omfattning och detaljeringsgrad som behövs för tillståndsprövningen. Om verksamhetsutövaren begär det, ska länsstyrelsen redovisa sin bedömning i frågan om miljökonsekvensbeskrivningens omfattning och detaljeringsgrad. Länsstyrelsens redovisning ska inte vara bindande.

Skälen för förslaget

I avsnitt 10.5 föreslås att dagens bestämmelser om samråd delas upp och placeras i den ordning den ska tillämpas. Syftet är att tydliggöra processen. När det gäller de verksamheter och åtgärder som omfattas av det obligatoriska tillämpningsområdet, dvs. de som alltid kan antas medföra en betydande miljöpåverkan, kommer verksamhetsutövaren som huvudregel endast att behöva genomföra det samråd som i denna promemorias förslag benämns avgränsningssamråd eftersom det för dessa verksamheter inte krävs att även frågan om bedömningen av graden av miljöpåverkan omfattas av samråd. Hur samrådet ska genomföras måste anpassas till förhållandena i varje enskilt fall. Samrådet kan behöva genomföras med upprepade möten eller behöva ske i etapper. Det kan också

samordnas med samråd som krävs enligt andra lagstiftningar. Inget hindrar att samrådet genomförs i ett sammanhang, utan detta är något som måste bedömas från fall till fall. Det är viktigt att framhålla att ett väl genomfört samråd minskar risken för senare krav på kompletteringar och för överklaganden.

Enligt nuvarande 6 kap. 4 § andra stycket miljöbalken ska samrådet avse verksamhetens eller åtgärdens lokalisering, omfattning, utformning och miljöpåverkan samt miljökonsekvensbeskrivningens innehåll och utformning. För att möjliggöra ett fokus och fördjupning kring de frågor som är mest relevanta ur ett miljöperspektiv bör det tydliggöras att samrådet ska handla om verksamhetens eller åtgärdens *huvudsakliga* miljöeffekter. För att se till att samrådet även handlar om frågor som avser de miljöeffekter som kan förväntas till följd av de risker som är förknippade med verksamhetens eller åtgärdens utsatthet för yttre påverkan i form av t.ex. naturkatastrofer eller liknande bedöms det ändamålsenligt att tydliggöra att samrådet ska handla även om sådana frågor.

Samrådskretsen

Enligt nuvarande 6 kap. 4 § första stycket 2 miljöbalken ska samråd ske med länsstyrelsen och tillsynsmyndigheten och de övriga statliga myndigheter, de kommuner, den allmänhet och de organisationer som kan antas bli berörda.

I 6 kap. miljöbalken anges inte uttryckligen vad som avses med ordet allmänhet. I artikel 1.2 d i MKB-direktivet anges att organisationer utgör en del av allmänheten och av artikel 1.2 e följer att med den allmänhet som är berörd avses bl.a. icke-statliga miljöskyddsorganisationer som uppfyller kraven i nationell lagstiftning. Den breda innebörden av uttrycket berörd allmänhet som direktivet ger uttryck för stämmer även överens med den innebörd som uttrycket har i övriga delar av 6 kap. miljöbalken (se t.ex. prop. 2003/04:116 s. 67). Det bedöms därför inte motiverat att särskilt peka ut organisationer i sammanhanget eftersom organisationer får anses utgöra en del av allmänheten.

Av nuvarande 6 kap. 4 § första stycket 2 miljöbalken framgår inte i vilket avseende samrådskretsen ska vara berörd utan det anges endast att de ska vara berörda. För tydlighetens skull bör det därför

anges att det är den planerade verksamheten eller åtgärden som de ska vara berörda av.

Samrådsunderlag

Enligt nuvarande 6 kap. 4 § tredje stycket miljöbalken ska samrådsunderlaget ges till länsstyrelsen, tillsynsmyndigheten och de enskilda som särskilt berörs. För att samrådet ska kunna vara så konstruktivt som möjligt bedöms det lämpligt att även övriga samrådsparter kan ta del av ett samrådsunderlag. Det kan vara svårt för verksamhetsutövaren att ta en direktkontakt med samtliga som ingår i den allmänhet som kan antas bli berörd. Det bör därmed vara tillräckligt att verksamhetsutövaren ser till att den berörda allmänheten *kan* ta del av samrådsunderlaget, dvs. verksamhetsutövaren bör inte vara skyldig att även se till att de som ingår i samrådskretsen faktiskt också får del av samrådsunderlaget.

För att det inte ska råda några tvivel om att det är ett avgränsningssamråd och att länsstyrelsen inte ska besluta i frågan om betydande miljöpåverkan bör samrådsunderlaget innehålla uppgift om att något undersökningssamråd inte skett.

Länsstyrelsens roll

Av artikel 5.2 i MKB-direktivet i dess lydelse enligt ändringsdirektivet framgår att den ansvariga myndigheten ska, om exploitören så begär, avge ett yttrande om hur omfattande och detaljerad den information ska vara som exploitören ska lämna i miljökonsekvensbeskrivningen.

Länsstyrelsens roll i att vägleda verksamhetsutövaren avseende miljökonsekvensbeskrivningens inriktning och omfattning har förtydligats genom den lagändring som gjordes i 6 kap. under 2005. Av nuvarande 6 kap. 5 § första stycket miljöbalken följer att länsstyrelsen under samrådet ska verka för att miljökonsekvensbeskrivningen får den inriktning och omfattning som behövs för tillståndsprövningen. Vad som avses med ordet inriktning i nuvarande bestämmelse och hur inriktning skiljer sig från omfattning i sammanhanget är inte helt tydligt med dagens bestämmelse. Det är angeläget att ta ställning till såväl vilka frågor som är relevanta ur

miljösynpunkt som hur detaljerad informationen ska vara för att möjliggöra både adekvat fokus och fördjupning. I syfte att få en reglering som bättre stämmer överens med direktivet bör ordet detaljeringsgrad användas i den svenska bestämmelsen. En sådan användning av orden stämmer dessutom överens med de ord som används i fråga om avgränsningen av en miljökonsekvensbeskrivning som rör en plan eller ett program. Ändringen är framför allt av språklig karaktär, någon ändring i sak är inte avsedd.

För att tydligare genomföra artikel 5.2 i MKB-direktivet i dess lydelse enligt ändringsdirektivet bör det vidare framgå av lagtexten att länsstyrelsen på begäran ska lämna råd om miljökonsekvensbeskrivningens omfattning och detaljeringsgrad. Även om en sådan begäran inte görs bör naturligtvis länsstyrelsen i enlighet med det som redan gäller verka för att miljökonsekvensbeskrivningen får den omfattning och detaljeringsgrad som behövs för tillståndsprövningen. Länsstyrelsen ska kunna redovisa efterfrågade bedömningar både muntligen och skriftligen. Det följer av allmänna förvaltningsrättsliga krav att frågor ska besvaras så snart som möjligt.

Att de råd som länsstyrelsen ger inte är bindande kan anses som självklart, men bör för tydlighetens skull ändå anges särskilt. Även om länsstyrelsens besked inte är bindande och länsstyrelsen är oförhindrad att återkomma med begäran om kompletterande uppgifter är det viktigt att länsstyrelsen har en aktiv roll i syfte att verka för att verksamhetsutövaren tar fram en miljökonsekvensbeskrivning som utgör ett bra beslutsunderlag. Därigenom minskar risken för senare krav på kompletteringar som fördröjer prövningsprocessen. Till sist är det dock alltid verksamhetsutövaren som ansvarar för att miljökonsekvensbeskrivningen innehåller alla relevanta uppgifter och utgör ett fullgott beslutsunderlag.

10.9 Gränsöverskridande samråd inom ramen för den praktiska miljöbedömningen

Förslag: Bestämmelserna om gränsöverskridande samråd ändras i syfte att bättre överensstämja med MKB-direktivet i dess lydelse enligt ändringsdirektivet.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om gränsöverskridande samråd.

Skälen för förslaget: Den skyldighet att informera andra länder som kan antas utsättas för en betydande miljöpåverkan som följer av MKB-direktivet och Esbokonventionen genomförs genom 6 kap. 6 § miljöbalken och 9–11 §§ förordningen om miljökonsekvensbeskrivningar.

I 6 kap. 6 § miljöbalken anges att om en verksamhet eller åtgärd kan antas medföra en betydande miljöpåverkan i ett annat land, ska den ansvariga myndighet som regeringen bestämmer – vilket enligt 9 § förordningen om miljökonsekvensbeskrivningar är Naturvårdsverket – informera det landets ansvariga myndighet om den planerade verksamheten eller åtgärden och ge den berörda staten och den allmänhet som berörs där möjlighet att delta i ett samrådsförfarande om ansökan och den praktiska miljöbedömningen. Sådan information ska också lämnas om en annan stat som kan antas bli utsatt för en betydande miljöpåverkan begär det. Direktivets bestämmelse om gränsöverskridande samråd är mer detaljerad och innehåller bl.a. uttryckliga krav på att information ska lämnas om det planerade projektets möjliga gränsöverskridande konsekvenser och vilka typer av beslut som kan komma att fattas. Det andra landet ska ges rimlig tid att ange om den vill delta i processen. För det fall en sådan begäran framförs, ska myndigheter och berörd allmänhet i landet också ges möjlighet att inom rimlig tid framföra sina synpunkter på projektet.

Bestämmelsen om samråd med ett annat land bör förtydligas så att den bättre stämmer överens med kraven i artikel 7 i direktivet. Någon ändring i sak är dock inte avsedd. Bestämmelsen bör utformas på ett sätt som så långt som möjligt stämmer överens med den

bestämmelse som reglerar samråd med annat land när det gäller genomförande av planer och program.

Närmare bestämmelser om gränsöverskridande samråd finns i förordningen om miljökonsekvensbeskrivningar och bör föras över till den nya miljöbedömningsförordningen. I 6 kap. miljöbalken bör det finnas ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om hur det gränsöverskridande samrådet ska genomföras.

10.10 Miljökonsekvensbeskrivningen inom ramen för den praktiska miljöbedömningen

Förslag: Miljökonsekvensbeskrivningen ska möjliggöra en samlad bedömning av de huvudsakliga miljöeffekter som verksamheten eller åtgärden kan antas medföra i sig eller till följd av yttre händelser. Uppgifterna i miljökonsekvensbeskrivningen ska ha den omfattning och detaljeringsgrad som är rimlig med hänsyn till bedömningsmetoder och aktuell kunskap.

De närmare kraven på vad en miljökonsekvensbeskrivning ska innehålla förtydligas och utformas på ett sätt som bättre stämmer överens med MKB-direktivet i dess lydelse enligt ändringsdirektivet. Därutöver ändras ord och uttryck för att bättre stämma överens med ord och uttryck som används i miljöbalken i övrigt. I fråga om åtgärder för att undvika att en verksamhet eller åtgärd bidrar till att en miljö kvalitetsnorm enligt 5 kap. inte följs, införs ett förtydligande om att kravet på innehåll i detta avseende omfattar sådana åtgärder som är planerade i den mån uppgifter om sådana åtgärder är relevanta med hänsyn till verksamhetens art och omfattning. Utöver det införs det ett krav om att miljökonsekvensbeskrivningen ska innehålla en samrådsredogörelse.

När det gäller ändring av en miljöfarlig verksamhet får miljökonsekvensbeskrivningen anpassas till ändringen i den utsträckning som de betydande miljöeffekter som ändringen i sig eller till följd av yttre händelser kan förväntas medföra inte har ett samband med miljöeffekter som kan förväntas från verksamheten i övrigt.

Det införs en upplysningsbestämmelse om att regeringen meddelar närmare föreskrifter om vad miljökonsekvensbeskrivningen ska innehålla.

Ett normgivningsbemyndigande införs som gör det möjligt för regeringen att meddela närmare föreskrifter om hur miljökonsekvensbeskrivningen ska tas fram.

Skälen för förslaget

Övergripande krav på innehållet

MKB-direktivet ställer detaljerade krav på vad en miljökonsekvensbeskrivning ska innehålla. De aktuella artiklarna i direktivet har genomförts i 6 kap. 7 § miljöbalken som anger att en miljökonsekvensbeskrivning, i den utsträckning det behövs med hänsyn till verksamhetens eller åtgärdens art och omfattning, ska innehålla de uppgifter som behövs för att uppfylla syftet. För verksamheter och åtgärder som kan antas medföra betydande miljöpåverkan ska miljökonsekvensbeskrivningen alltid innehålla den information som anges i bestämmelsens strecksatser. I de fall en miljökonsekvensbeskrivning ska redovisa alternativa utformningar får länsstyrelsen inom ramen för samrådsförfarandet ställa krav på att även jämförbara sätt att nå samma syfte ska redovisas. För verksamheter eller åtgärder som kan antas påverka miljön i ett naturområde som förtecknats enligt 7 kap. 27 § första stycket 1 eller 2 gäller särskilda krav.

Av artikel 5.1 sista stycket i MKB-direktivet i dess lydelse enligt ändringsdirektivet framgår det att en miljökonsekvensbeskrivning ska innehålla de uppgifter som skäligen kan behövas för att nå en motiverad slutsats om projektets betydande miljöeffekter med hänsyn till rådande kunskaper och bedömningsmetoder. Detta övergripande krav på miljökonsekvensbeskrivningen kan jämföras med kravet på miljökonsekvensbeskrivningens innehåll i 6 kap. 7 § miljöbalken, som innebär att en miljökonsekvensbeskrivning ska, med hänsyn till verksamhetens eller åtgärdens art och omfattning, innehålla de uppgifter som behövs för att kunna identifiera och beskriva miljöeffekterna samt möjliggöra en samlad bedömning av dessa effekter. Förslaget i denna promemoria innebär att miljö-

konsekvensbeskrivningen ska möjliggöra en samlad bedömning av de huvudsakliga miljöeffekter som verksamheten eller åtgärden kan antas medföra i sig eller till följd av yttre händelser. Skillnaden mot dagens bestämmelse är för det första att det är de *huvudsakliga* miljöeffekterna som omfattas och för det andra att förslagens bestämmelse inte uttryckligen möjliggör en anpassning av innehållet med hänsyn till verksamhetens eller åtgärdens art och omfattning.

I syfte att begränsa risken för att miljökonsekvensbeskrivningen får ett onödigt omfång och bidra till att fördjupning av relevanta miljöaspekter kan prioriteras, bedöms det lämpligt att begränsa kraven i förhållande till de miljöeffekter som ska beskrivas till att omfatta de *huvudsakliga* miljöeffekterna. En sådan ändring bedöms delvis motsvara den anpassning av innehållet som enligt dagens bestämmelse kan ske med hänsyn till verksamhetens eller åtgärdens art och omfattning. En uttrycklig anpassning av innehållet utifrån de förväntade miljöeffekterna snarare än verksamhetens art eller omfattning bedöms vara mer ändamålsenligt i sammanhanget. En sådan anpassning stämmer även överens med de närmare kraven på innehållet i en miljökonsekvensbeskrivning som återfinns i nuvarande 6 kap. 7 § andra stycket 3 miljöbalken. Av den bestämmelsen framgår att en miljökonsekvensbeskrivning ska innehålla de uppgifter som krävs för att påvisa och bedöma den *huvudsakliga* inverkan på människors hälsa och miljön m.m. som verksamheten eller åtgärden kan antas medföra. På samma sätt som i direktivet bedöms det lämpligt att dessutom införa en bestämmelse som möjliggör en rimlighetsavvägning av innehållet med hänsyn till bedömningsmetoder och aktuell kunskap. Vilken betydelse en begränsning av miljökonsekvensbeskrivningens innehåll utifrån dessa aspekter får vid den materiella prövningen i frågan om tillstånd för verksamheten eller åtgärden är en fråga som måste bedömas från fall till fall. Enligt 2 kap. 1 § miljöbalken har verksamhetsutövaren bevisbördan för att de allmänna hänsynsreglerna iakttas. En förutsättning för att tillstånd ska kunna beviljas för en verksamhet eller åtgärd är därför att verksamhetsutövaren inom ramen för tillståndsprövningen kan visa att de allmänna hänsynsreglerna kommer kunna följas. Den föreslagna bestämmelsen om rimlighetsavvägning såvitt gäller miljökonsekvensbeskrivningens omfattning och detaljeringsgrad påverkar därför inte de beviskrav som gäller för verksamhetsutövaren. Rimlighetsavvägningen som gäller för miljö-

konsekvensbeskrivningens omfattning och detaljeringsgrad får däremot betydelse för de krav som kan ställas på beskrivningens innehåll. På så vis får den aktuella bestämmelsen om en rimlighetsavvägning betydelse när prövningsmyndigheten ska ta ställning till om miljökonsekvensbeskrivningen uppfyller kraven i 6 kap. miljöbalken. Bestämmelser om att prövningsmyndigheten ska ta ställning i den frågan återfinns i nuvarande 6 kap. 9 § miljöbalken och i förslagets 6 kap. 42 och 43 §§ (se avsnitt 10.12).

Ett korrekt genomförande av MKB-direktivet i dess lydelse enligt ändringsdirektivet

Kraven på miljökonsekvensbeskrivningens innehåll enligt MKB-direktivet har i samband med ändringsdirektivet förtydligats och kompletterats genom ändringar i artikel 5.1 och bilaga 4. En miljökonsekvensbeskrivning ska åtminstone innehålla den information som anges i artikel 5.1. De största ändringarna innebär nya krav på information avseende rimliga alternativ, referensscenario och den typ av miljöeffekter som ska omfattas av miljökonsekvensbeskrivningens innehåll. En närmare redogörelse för innebörden av termen miljöeffekt finns i avsnitt 7.4.

Mot bakgrund av de ändringar som gjorts i direktivet när det gäller miljökonsekvensbeskrivningens innehåll bör kraven på innehåll tydliggöras och kompletteras i svensk rätt. MKB-direktivets mer detaljerade krav på innehåll i en miljökonsekvensbeskrivning bedöms emellertid kunna införas på förordningsnivå.

Skyddsåtgärder och försiktighetsmått i förhållande till miljökvalitetsnormer

Enligt nuvarande 6 kap. 7 § andra stycket 2 miljöbalken ska en miljökonsekvensbeskrivning innehålla uppgifter om hur det ska undvikas att verksamheten eller åtgärden medverkar till att en miljökvalitetsnorm enligt 5 kap. inte följs. Innehållet i en miljökonsekvensbeskrivning i förhållande till miljökvalitetsnormer har behandlats i rättspraxis. I MÖD 2012:19 konstaterade Mark- och miljööverdomstolen att den aktuella miljökonsekvensbeskrivningen inte kunde godkännas mot bakgrund av att det saknades en redo-

visning av hur verksamheten skulle komma att påverka den ekologiska statusen och miljö kvalitetsnormen för ån. Sådana uppgifter ska naturligtvis omfattas av en miljökonsekvensbeskrivning och det får anses följa av att miljökonsekvensbeskrivningen ska innehålla en identifiering, beskrivning och bedömning av de huvudsakliga miljöeffekterna som verksamheten eller åtgärden kan antas medföra. Däremot, när det gäller *åtgärder* för att undvika att verksamheten eller åtgärden bidrar till att en miljö kvalitetsnorm enligt 5 kap. inte följs, bör kraven på redovisning av sådana åtgärder begränsas till åtgärder som är planerade. Verksamhetsutövaren har bevisbördan för att en miljö kvalitetsnorm kommer kunna följas. I den mån tillräckliga försiktighetsmått och skyddsåtgärder inte planeras och redovisas i en miljökonsekvensbeskrivning riskerar verksamhetsutövaren att prövningsmyndigheten avslår tillståndsansökan.

I den mån en verksamhet eller åtgärd inte riskerar att bidra till påverkan på en miljö kvalitetsnorm saknas det anledning att redovisa åtgärder för att undvika en sådan påverkan. Det bör därmed i den aktuella bestämmelsen tydliggöras att uppgifter om planerade åtgärder för att undvika att verksamheten eller åtgärden bidrar till att en miljö kvalitetsnorm inte följs endast behövs om sådana uppgifter är relevanta med hänsyn till verksamhetens art och omfattning.

Nulägesredovisning

I departementspromemoriorna från 2009 och 2012 föreslogs att kraven på en nulägesredovisning ska framgå av lagtexten. De flesta remissinstanser som yttrat sig har varit överens om att det är självklart att miljökonsekvensbeskrivningar ska innehålla en nulägesbeskrivning. En nulägesredovisning är dessutom ett krav enligt ändringsdirektivet. Detta bör därför tydliggöras i lagtexten. Kravet på nulägesredovisning bör begränsas till de förhållanden i miljön som är relevanta med hänsyn till syftet med miljökonsekvensbeskrivningen. Kravet bör således begränsas till *relevanta miljöförhållanden*.

Planerade åtgärder för att förebygga, hindra, motverka eller avhjälpa negativa miljöeffekter

Enligt artikel 5.1 c i MKB-direktivet i dess lydelse enligt ändringsdirektivet ska en miljökonsekvensbeskrivning innehålla en beskrivning av projektets särdrag och/eller åtgärder som planeras för att undvika, förebygga eller minska och, om så är möjligt, motverka den förväntade betydande negativa miljöpåverkan. Ordet motverka är nytt, enligt direktivets tidigare lydelse användes ordet avhjälpa i dess ställe. Dessutom läggs ordet förebygga till i bestämmelsen. Det som beskrivs i den aktuella bestämmelsen i direktivet handlar bl.a. om det som i miljöbalken benämns försiktighetsmått och skyddsåtgärder. Sådana regleras i den s.k. försiktighetsprincipen i 2 kap. 3 § miljöbalken där det anges att alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd skall utföra de skyddsåtgärder, iaktta de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att *förebygga, hindra eller motverka* att verksamheten eller åtgärden medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. Det bedöms inte finnas anledning att använda andra ord och uttryck när det gäller miljökonsekvensbeskrivningens innehåll än de som används i den s.k. försiktighetsprincipen och en ändring bör därför ske i enlighet med det. När det gäller ordet motverka i direktivet så talar andra språkversioner av direktivet för att den svenska översättningen är missvisande. Andra språkversioner talar tydligt för att ordet snarare bör återspegla åtgärder som inte endast är preventiva i den mening som avses i 2 kap. 3 § miljöbalken. En sådan tolkning skulle även stämma bättre överens med vad som gäller enligt SMB-direktivet (se avsnitt 9.6). Det ord som används i den svenska språkversionen av MKB-direktivet i dess lydelse *före* ändringsdirektivet är ordet avhjälpa. Ordet avhjälpa förekommer i miljöbalken och återspeglar vad som kan behöva göras när en skada väl har uppkommit. Kraven på vad en miljökonsekvensbeskrivning ska innehålla bör därför innefatta åtgärder som planeras för att avhjälpa negativa miljöeffekter. Enligt Naturvårdsverkets vägledning om kompensation vid förlust av naturvärden (Ekologisk kompensation, handbok 2016:1) ska en miljökonsekvensbeskrivning innehålla en beskrivning av planerade kompensationsåtgärder. Naturvårdsverket bedömer att kompensation kan anses vara avhjälpande genom att skador som inte kan av-

hjälpas på den plats där de uppstått i stället kan uppvägas av naturvårdsåtgärder på annan plats. Regeringen har tillsatt en särskild utredare med uppdrag att bl.a. analysera hur det går att säkerställa att ett tillräckligt underlag för lämpliga kompensationsåtgärder tas fram på ett kostnadseffektivt sätt. I detta ligger att bedöma hur och när underlag för utformningen av kompensationsåtgärder bör tas fram, med beaktande av befintliga bestämmelser för underlag, som t.ex. bestämmelserna om miljökonsekvensbeskrivningar i 6 kap. miljöbalken. Utredningen har antagit namnet Utredningen om en effektivare och mer konsekvent tillämpning av ekologisk kompensation, M 2016:03.

Samrådsredogörelse

Enligt nuvarande 22 kap. 1 § första stycket 3 miljöbalken ska en ansökan om tillstånd innehålla en miljökonsekvensbeskrivning när det krävs enligt 6 kap. och uppgift om det samråd som skett innan ansökan lämnas in. Eftersom de samråd som sker berör de frågor som ska behandlas i miljökonsekvensbeskrivningen bedöms det ändamålsenligt att miljökonsekvensbeskrivningen innehåller en redogörelse för de samråd som har skett och vad som har framkommit i samråden.

Miljökonsekvensbeskrivning vid ändring av en verksamhet

Enligt 16 kap. 2 § första stycket miljöbalken får ett tillstånd vid ändring av en miljöfarlig verksamhet begränsas till att enbart avse ändringen (ändringstillstånd).

I förarbetena till miljöbalken konstaterade regeringen att en samlad prövning borde göras vid ändringar som inte är obetydliga och därför tillståndspliktiga. Dessutom anförde regeringen att samma krav ska ställas på miljökonsekvensbeskrivningar i ansökningsärenden för utbyggnad eller ändring av befintliga verksamheter som för nya verksamheter eller åtgärder (prop. 1997/98:45, del 1, s. 290). Därefter har det i miljöbalken införts en möjlighet att ge s.k. ändringstillstånd. I den proposition som låg till grund för lagändringen beskrivs hur ett enklare förfarande vid ändring och utökning av miljöfarliga verksamheter var tänkt att fungera. Det

framgår att länsstyrelsen, tillsynsmyndigheten och enskilda under samrådsförfarandet ska kunna lämna synpunkter på hur verksamhetsutövaren valt att avgränsa sin ansökan och miljökonsekvensbeskrivningen och att länsstyrelsen under samrådet bör ge vägledning om hur avgränsningen lämpligen bör ske samt att det är tillståndsmyndigheten som slutligt avgör om avgränsningen är lämplig och en för snävt avgränsad ansökan och miljökonsekvensbeskrivning kan innebära att ansökan avslås eller avvisas (prop. 2004/05:129 s. 63).

I enlighet med vad som anförts i förarbetena har det sedan möjligheten till ändringstillstånd infördes varit möjligt att avgränsa miljökonsekvensbeskrivningen. Lagtexten bör därför förtydligas så att denna möjlighet nu kommer till direkt uttryck där. Möjligheten till avgränsning måste dock sättas i förhållande till de miljöeffekter som verksamheten i övrigt kan antas medföra i sig eller till följd av yttre händelser. I den mån det finns ett samband mellan de miljöeffekter som kan förväntas till följd av ändringen och de miljöeffekter som kan förväntas till följd av verksamheten i övrigt bör således miljökonsekvensbeskrivningen omfatta hela verksamheten och inte endast ändringen.

Normgivningsbemyndigande

Enligt nuvarande regelverk finns alla bestämmelser om vad en miljökonsekvensbeskrivning ska innehålla samlade i lag. Förslaget i denna promemoria innebär att kraven på en miljökonsekvensbeskrivnings innehåll tydliggörs och kompletteras mot bakgrund av kraven i MKB-direktivet i dess lydelse enligt ändringsdirektivet. Detaljerade bestämmelser om miljökonsekvensbeskrivningens innehåll bedöms dock med fördel kunna placeras i förordning. Sådana bestämmelser bedöms vara föreskrifter om verkställighet av lag som kan meddelas med direkt stöd av 8 kap. 7 § första stycket 1 regeringsformen. En upplysningsbestämmelse om att regeringen kan meddela föreskrifter om miljökonsekvensbeskrivningens innehåll bedöms kunna bidra med en ökad tydlighet kring bestämmelsernas innehåll och bör därför införas.

Enligt artikel 5.3 a i MKB-direktivet i dess lydelse enligt ändringsdirektivet ska exploatören se till att miljökonsekvensbeskriv-

ningen utarbetas av behöriga experter. I den svenska språkversionen används uttrycket behörig expert. Vid en jämförelse med flera andra språkversioner är det dock tydligt att den svenska översättningen är missvisande och att en korrekt översättning i stället bör vara kompetent expert. En bestämmelse med den innebörden införs lämpligen på förordningsnivå och för det ändamålet är det nödvändigt med ett bemyndigande på lagnivå.

10.11 Kontrollen av miljökonsekvensbeskrivningens kvalitet inom ramen för den praktiska miljöbedömningen

Förslag: Skyldigheten för prövningsmyndigheten att ta ställning till om miljökonsekvensbeskrivningen kan läggas till grund för den fortsatta miljöbedömningen ska komma till uttryck i 6 kap. miljöbalken.

Om det främjar prövningen ska prövningsmyndigheten i ett särskilt beslut innan prövningen är avslutad ta ställning till om miljökonsekvensbeskrivningen uppfyller kraven i 6 kap.

Skälen för förslaget

Miljökonsekvensbeskrivningens kvalitet – en processförutsättning

Enligt dagens bestämmelser ska prövningsmyndigheten kungöra ansökan och miljökonsekvensbeskrivningen om den anser att ansökan kan ligga till grund för prövningen. Det är prövningsmyndigheten som avgör vilka uppgifter som behövs för prövningen. I vissa fall väljer prövningsmyndigheten att skicka ansökan med bilagor på en remiss, en s.k. kompletteringsrunda, till berörda myndigheter. Syftet är att tidigt få in synpunkter på om innehållet i ansökningshandlingarna är tillräckligt som beslutsunderlag. Efter att synpunkter har inkommit bedömer prövningsmyndigheten om det finns anledning att begära in kompletteringar. Är ansökan ofullständig ska myndigheten förelägga sökanden att avhjälpa bristen inom en viss tid. Följs inte detta föreläggande kan ansökningen komma att avvisas om bristerna är *väsentliga*. Detta följer av 22 kap. 2 § miljö-

balken. Frågor om processhinder kan visserligen avgöras senare under handläggningen men är typiskt sett av den arten att ställningstaganden bör göras på ett tidigt stadium.

Prövningsmyndigheten har ett ansvar för att ärendena blir tillfredställande utredda. Det är dessutom uppenbart att den insyn och inflytande som miljökonsekvensbeskrivningen och dess offentliggörande ska bidra till kan förloras om mer väsentliga kompletteringar sker på ett sent stadium. Om exempelvis betydelsefulla uppgifter lämnas av sökanden i ett ansökningsmål först vid förhandlingen i mark- och miljödomstolen, kommer utrymmet för saksägares och andras intressenters förberedelser och deras möjligheter till påverkan att minska betänkligt. På samma sätt riskerar sent uppkomna synpunkter från samrådsparter och remissinstanser att minska effektiviteten i tillståndsprövningen och leda till fördröjningar av handläggningen.

När det gäller frågan om vad som är en väsentlig brist har det i praxis dragits en linje mellan å ena sidan vad som kan redas ut genom skriftväxling eller vid förhandling och å andra sidan vad som kräver en mer formenlig komplettering av miljökonsekvensbeskrivningen eller annan utredning. Det måste också bedömas om bristerna utgör processhinder eller är av materiellt slag. Om miljökonsekvensbeskrivningen är behäftad med så väsentliga brister att den inte kan läggas till grund för ett ställningstagande till verksamhetens eller åtgärdens inverkan på miljön, ligger det närmast till hands att betrakta bristen som ett processhinder. Är en prövning visserligen möjlig, men beskrivningen likväl bristfällig, får bristerna falla tillbaka på sökanden, något som ytterst kan leda till att ansökan avslås.

Det är av stor vikt att prövningsunderlaget på ett så tidigt stadium som möjligt får en sådan inriktning och omfattning som behövs för att kunna ligga till grund för prövningen. Detta är viktigt för att kunna rikta in prövningen mot de viktigaste frågorna och för att undvika sena kompletteringskrav i processen. Mot denna bakgrund är det önskvärt att så tidigt som möjligt i processen kunna få ett ställningstagande i frågan om miljökonsekvensbeskrivningen uppfyller kraven i 6 kap. eller inte.

2012 års departementspromemoria innehöll förslag om att miljökonsekvensbeskrivningen skulle godkännas i samband med kungörandet. Förslaget kritiserades av flera remissinstanser, bland

annat för att det inte öppnade upp för kompletteringar efter godkännandet. Denna promemoria innehåller därför inte ett sådant förslag. Det finns däremot fortfarande skäl att låta skyldigheten att ta ställning till miljökonsekvensbeskrivningen komma till tydligare uttryck i lagtexten. Det föreslås mot denna bakgrund att bestämmelsen om kungörande i 6 kap. miljöbalken kompletteras med förutsättningen för detta, nämligen att miljökonsekvensbeskrivningen kan läggas till grund för den del av prövningen som regleras i 6 kap. miljöbalken, dvs. den praktiska miljöbedömningen. Förslaget innebär inte någon förändring i förhållande till vad som gäller idag. Utgångspunkten är alltså att myndigheten redan i målet eller ärendets inledande skede bedömer om miljökonsekvensbeskrivningen behöver kompletteras och efter eventuella kompletteringar prövar om det kvarstår några väsentliga brister.

Särskilt beslut om godkännande av miljökonsekvensbeskrivningen

I nuvarande 6 kap. 9 § miljöbalken finns en bestämmelse som innebär att prövningsmyndigheten ska ta ställning till om miljökonsekvensbeskrivningen uppfyller kraven i 6 kap. genom ett särskilt beslut eller i samband med avgörandet av målet eller ärendet. Huruvida prövningsmyndigheten ska fatta ett särskilt beslut i frågan eller ta ställning i frågan först i samband med avgörandet av målet eller ärendet bör enligt förarbeten till bestämmelsen vara beroende av omständigheterna, men särskild vikt ska fästas vid om invändningar gjorts mot beskrivningen eller om denna annars framstår som kontroversiell (prop. 1997/98:45 del 2 s. 66). Det får således anses främjande för prövningen att fatta ett särskilt beslut i frågan om miljökonsekvensbeskrivningen kan godkännas om miljökonsekvensbeskrivningen framstår som kontroversiell. För att tydliggöra i vilka fall ett särskilt beslut bör fattas i fråga om miljökonsekvensbeskrivningens godkännande bör det därför framgå av lagtexten att ett sådant beslut ska fattas om det främjar prövningen.

10.12 Allmänhetens deltagande inom ramen för den praktiska miljöbedömningen

Förslag: Kraven på vad en kungörelse ska innehålla förtydligas i lagtexten.

Kungörelsen ska ske på en lämplig webbplats och i en ortstidning eller på den plats som är särskilt föreskriven.

Allmänheten ska ges skälig tid och minst 30 dagar att yttra sig över miljökonsekvensbeskrivningen.

Skälen för förslaget

Kungörelsens innehåll

I artikel 6.2 och 6.5 i MKB-direktivet finns bestämmelser om allmänhetens rätt att på ett tidigt stadium under miljöprocessen få information om bland annat ansökan om tillstånd. Kraven i artikel 6.2 och 6.5 har genomförts i svensk rätt genom bestämmelser om kungörelse och vad en sådan ska innehålla. Bestämmelser om kungörelse finns i 6 kap. 8 §, 19 kap. 4 § samt 22 kap. 3 § miljöbalken, 12 § förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar samt lagen (1977:654) om kungörande i mål och ärenden hos myndighet m.m. och kungörandeförordningen (1977:827). Därutöver finns bestämmelser om kungörelse av ansökan i de flesta av de i sammanhanget relevanta sektorslagarna.

För att tydligare uppfylla artikel 6.2 i MKB-direktivet bör det i 6 kap. miljöbalken tydligare framgå vad en kungörelse om en miljökonsekvensbeskrivning ska innehålla. Av kungörelsen ska framgå att den planerade verksamheten eller åtgärden omfattas av kraven på en miljökonsekvensbeskrivning. Kungörelsen ska vidare innehålla uppgift om eventuellt samråd med ett annat land, information om vilken myndighet som prövar ärendet och om var handlingar i ärendet finns tillgängliga, upplysning om till vem och inom vilken tid synpunkter kan lämnas och om hur information i ärendet kommer att göras tillgänglig.

Kungörelsens form

Genom ändringsdirektivet har artikel 6.2 och 6.5 ändrats. Allmänheten ska nu vid sidan av offentliga meddelanden även informeras elektroniskt om de uppgifter som anges i artikel 6.2. Hur detta ska ske har konkretiserats i artikel 6.5, som genom ett tillägg anger att medlemsstaten ska se till att relevant information ska vara tillgänglig för allmänheten elektroniskt via minst en central portal eller lättillgängliga kontaktpunkter på lämplig förvaltningsnivå.

Dagens reglering av kungörelse av ansökan och miljökonsekvensbeskrivning är inte anpassad efter nutida förutsättningar och de förändringar som följt av internets utveckling. Det ingår inte i detta lagstiftningsärende att utreda om de nuvarande sätten är ändamålsenliga för att sprida information till allmänheten. Däremot finns det anledning att se över möjligheterna att komplettera kungörelseförfarandet i de fall en praktisk miljöbedömning ska ske i syfte att genomföra kravet om elektroniskt tillgängliggörande som följer av att artikel 6.2 och 6.5 i MKB-direktivet har ändrats.

I Sverige har samtliga prövningsmyndigheter en egen webbplats, en presentationsyta där flertalet redan idag informerar om pågående mål och ärenden. Det skulle därför vara möjligt för prövningsmyndigheterna att tillgängliggöra den aktuella informationen genom att publicera den aktuella kungörelsen på webbplatsen. Därigenom blir informationen snabbt spridd till en vidare krets och tillgänglig över tid. Kostnaden kan dessutom hållas nere. Prövningsmyndigheterna äger informationen ur ett informationshantlingsperspektiv och förslaget innebär inte ett nytt arbetsmoment eftersom kungörelsen ska upprättas enligt gällande rätt. Ett sådant förslag tillgodoser även direktivets krav på lättillgängliga kontaktpunkter på lämplig förvaltningsnivå.

Ett annat alternativ vore att upprätta en central portal genom vilken allmänheten kan söka och hitta information från olika källor. Ett exempel på en sådan portal är den s.k. Geodataportalen, som i sig inte innehåller några tjänster eller data, utan tjänar som en länk mellan allmänheten och andra organisationers tjänster och data. En sådan lösning kräver dock ytterligare överväganden och det finns också risk för att en sådan lösning inte kommer på plats inom den tid genom vilken ändringsdirektivet ska vara genomfört i svensk rätt. Ett tredje alternativ vore att låta *en* myndighet tillgängliggöra

informationen på en särskild eller sin egen publika hemsida. Utgångspunkten bör emellertid vara att den myndighet som "äger" informationen ur ett informationshanteringsperspektiv ska ansvara för att den görs tillgänglig på ett enkelt och effektivt sätt. För att tillgodose kraven i ändringsdirektivet bör det därför införas en bestämmelse som innebär att kungörelse alltid ska ske på en webbplats som tillhör prövningsmyndigheten. För att det ska bli tydligt vilken webbplats det rör sig om bör det även anges att webbplatsen ska vara lämplig. Som nämnts ovan har alla prövningsmyndigheter en egen webbplats, en presentationsyta där flertalet redan idag informerar om pågående mål och ärenden. Det är naturligtvis den av myndighetens webbplatser som allmänheten har tillgång till (den publika) som är den som i detta avseende kan betraktas som den lämpliga webbplatsen.

Enligt nuvarande 12 § förordningen (1998:805) om miljökonsekvensbeskrivningar ska kungörelse ske i ortstidning, om inte annat är särskilt föreskrivet. Utöver att kungörelse ska ske på en lämplig webbplats enligt förslaget bör den även på samma sätt som enligt dagens bestämmelser ske i en ortstidning eller på annan plats som är särskilt föreskriven. Fördelen med en sådan lösning är att spridningen av kungörelsen säkerställs.

Tid för att lämna synpunkter

I samband med ändringsdirektivet tillkommer artikel 6.7 i direktivet. Av bestämmelsen följer att tidsramarna för samråd med den berörda allmänheten om miljökonsekvensbeskrivningen inte ska vara kortare än 30 dagar. En bestämmelse med den innebörden bör därför införas.

10.13 Slutlig identifiering, beskrivning och samlad bedömning

Förslag: När tillståndsfrågan prövas ska den som prövar frågan slutföra miljöbedömningen genom att identifiera, beskriva och göra en samlad bedömning av miljöeffekterna. Hänsyn ska då tas till innehållet i miljökonsekvensbeskrivningen och det som framkommit under handläggningen av målet eller ärendet.

Skälen för förslaget: Bestämmelserna om miljöbedömning och miljökonsekvensbeskrivning syftar till en enhetlig identifiering, beskrivning och bedömning av betydande miljöeffekter. Arbetet ska leda fram till en ökad kunskap och insikt om miljö- och hälsofrågor i det enskilda ärendet. En viktig del i detta arbete är naturligtvis framtagandet av miljökonsekvensbeskrivningen. En del som ska ingå i den är just en identifiering, beskrivning och bedömning av de betydande miljöeffekter som verksamheten eller åtgärden kan antas medföra. Verksamhetsutövaren ansvarar för den information och den bedömning som framgår av miljökonsekvensbeskrivningen. Synpunkter på miljökonsekvensbeskrivningens innehåll och de bedömningar som framgår av den kan framkomma i samband med att samråd sker i fråga om dess innehåll. En viktig del i en miljöbedömning är därför att den myndighet som prövar frågan om tillstånd till en verksamhet gör det med hänsyn till miljökonsekvensbeskrivningen och de synpunkter som kommit fram i fråga om dess innehåll. En bestämmelse om detta återfinns i artikel 8 i MKB-direktivet.

Av artikel 1.2 g iv och 8a.1 a i MKB-direktivet i dess lydelse enligt ändringsdirektivet följer att ett beslut om att bevilja tillstånd ska innehålla en motiverad slutsats om projektets betydande miljöeffekter. Enligt EU-domstolens praxis ska den behöriga miljömyndigheten genomföra det som följer av artikel 3 i MKB-direktivet, dvs. identifiera, beskriva och bedöma de direkta och indirekta betydande miljöeffekterna av ett projekt (se EU-domstolens dom i mål kommissionen mot Irland, C-50/09, EU:C:2011:109). Ändringsdirektivets krav på motiverad slutsats i samband med att tillståndsfrågan avgörs ska ses i ljuset av EU-domstolens praxis i detta

avseende och är på så vis en kodifiering av vad som redan gäller enligt domstolens praxis. I miljöbalken saknas en bestämmelse som tydligt genomför skyldigheten för prövningsmyndigheten att identifiera, beskriva och bedöma miljöeffekterna.

Att ett beslut eller en dom ska motiveras följer av det processuella regelverk som är tillämpligt i frågan (förvaltningslagen (1986:223), rättegångsbalken eller lagen (1996:242) om domstolsärenden). Om den materiella rätt som är tillämplig i ett mål eller ärende innebär att prövningsmyndigheten måste ta ställning till miljöeffekterna av ett visst projekt bör därför direktivets krav på motiverad slutsats vara uppfyllt. I ett mål eller ärende om tillstånd enligt miljöbalken bör de materiella bestämmelser som ska tillämpas således medföra att kravet på en motiverad slutsats är uppfyllt. För ett tydligt genomförande av direktivet bör det dock framgå av lagtexten att prövningsmyndigheten har att identifiera, beskriva och bedöma de betydande miljöeffekterna. I bestämmelsen bör det även anges att det är en samlad bedömning av miljöeffekterna som ska göras.

Enligt nuvarande 6 kap. 9 § andra stycket miljöbalken ska prövningsmyndigheten vid prövningen av ansökan beakta innehållet i miljökonsekvensbeskrivningen och resultatet av de samråd som skett och de yttranden som inkommit under handläggningen av målet eller ärendet. Enligt förslaget ska miljökonsekvensbeskrivningen innehålla en samrådsredogörelse och därför bedöms det inte vara nödvändigt att särskilt ange att prövningsmyndigheten ska ta hänsyn till resultatet av samråden.

10.14 Information om avgörandet i tillståndsfrågan

Förslag: När tillståndsfrågan är avgjord ska prövningsmyndigheten snarast kungöra att målet eller ärendet avgjorts.

Skälen för förslaget: När en dom eller ett beslut har meddelats i ett mål eller ärende ska domen eller beslutet kungöras enligt nuvarande 6 kap. 8 § andra stycket. Enligt artikel 9.1 i MKB-direktivet i dess lydelse enligt ändringsdirektivet ska allmänheten och berörda myndigheter informeras *omedelbart* om att ett beslut om att bevilja eller avslå en tillståndsansökan har fattats. För att tydliggöra

skyndsamhetskravet i direktivet bör en bestämmelse med den innebörden införas.

11 Ändringar i vissa sektorslagar

11.1 Väglagen (1971:948), lagen (1995:1649) om byggande av järnväg och ellagen (1997:857)

Förslag: Om den som avser att bygga en väg eller en järnväg begär det, ska länsstyrelsen redovisa sin bedömning i frågan om miljökonsekvensbeskrivningens omfattning och detaljeringsgrad. Länsstyrelsens redovisning ska inte vara bindande.

Om en väg- eller järnvägsplan avser ett projekt som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan, ska en identifiering, beskrivning och samlad bedömning av miljöeffekterna göras när frågan om att fastställa planen avgörs. Detta ska göras med hänsyn till innehållet i miljökonsekvensbeskrivningen och det som har kommit fram under handläggningen av ärendet.

Bemyndigandet i ellagen tas bort och ersätts med upplysningsbestämmelser som hänvisar till motsvarande bemyndigande i 6 kap. miljöbalken.

Skälen för förslaget

Länsstyrelsens roll vid avgränsningen av en miljökonsekvensbeskrivning

Av artikel 5.2 i MKB-direktivet i dess lydelse enligt ändringsdirektivet framgår att den ansvariga myndigheten ska, om exploatören så begär, avge ett yttrande om hur omfattande och detaljerad den information ska vara som exploatören ska lämna i miljökonsekvensbeskrivningen.

Av nuvarande 14 b § tredje stycket väglagen och 2 kap. 2 § tredje stycket lagen om byggande av järnväg följer att länsstyrelsen

under samrådet ska verka för att miljökonsekvensbeskrivningen får den inriktning och omfattning som behövs för prövningen. Vad som avses med ordet inriktning i nuvarande bestämmelse och hur inriktning skiljer sig från omfattning i sammanhanget är inte helt tydligt med dagens bestämmelse. Det är angeläget att ta ställning till såväl vilka frågor som är relevanta ur miljösynpunkt som hur detaljerad informationen ska vara för att möjliggöra både adekvat fokus och fördjupning. I syfte att få en reglering som bättre stämmer överens med direktivet bör ordet detaljeringsgrad användas i den svenska bestämmelsen. Ändringen är framförallt av språklig karaktär, någon ändring i sak är inte avsedd.

För att tydligare genomföra artikel 5.2 i MKB-direktivet i dess lydelse enligt ändringsdirektivet bör det vidare framgå av lagtexten att länsstyrelsen på begäran ska lämna råd om miljökonsekvensbeskrivningens omfattning och detaljeringsgrad. Även om en sådan begäran inte görs bör naturligtvis länsstyrelsen i enlighet med det som redan gäller verka för att miljökonsekvensbeskrivningen får den omfattning och detaljeringsgrad som behövs för prövningen. Länsstyrelsen ska kunna redovisa efterfrågade bedömningar både muntligen och skriftligen. Det följer av 4 § andra stycket förvaltningslagen att frågor från enskilda ska besvaras så snart som möjligt.

Att de råd som länsstyrelsen ger inte är bindande kan anses som självklart, men bör för tydlighetens skull ändå anges särskilt. Även om länsstyrelsens besked inte är bindande är det viktigt att länsstyrelsen har en aktiv roll i syfte att verka för att den som avser att bygga vägen eller järnvägen tar fram en miljökonsekvensbeskrivning som utgör ett bra beslutsunderlag. Det är dock alltid den som avser att bygga vägen eller järnvägen som ansvarar för miljökonsekvensbeskrivningens innehåll. En miljökonsekvensbeskrivning som inte uppfyller kraven enligt 6 kap. miljöbalken kan inte, i ett senare skede av processen, godkännas av berörda länsstyrelser vid prövningen enligt 16 § tredje stycket eller 16 b § andra stycket väglagen.

Motiverad slutsats om betydande miljöeffekter

Bestämmelserna om miljöbedömning och miljökonsekvensbeskrivning syftar till en enhetlig identifiering, beskrivning och bedöm-

ning av betydande miljöeffekter. Arbetet ska leda fram till en ökad kunskap och insikt om miljö- och hälsofrågor i det enskilda ärendet. En viktig del i detta arbete är naturligtvis framtagandet av miljökonsekvensbeskrivningen. En del som ska ingå i den är just en identifiering, beskrivning och bedömning av de betydande miljöeffekter som verksamheten eller åtgärden kan antas medföra. Den som ska genomföra det enskilda projektet ansvarar för den information och den bedömning som framgår av miljökonsekvensbeskrivningen. Synpunkter på miljökonsekvensbeskrivningens innehåll och de bedömningar som framgår av den kan framkomma i samband med att samråd sker i fråga om dess innehåll. En viktig del i en miljöbedömning är därför att den som prövar frågan om ett projekts tillåtlighet gör det med hänsyn till miljökonsekvensbeskrivningen och de synpunkter som kommit fram i fråga om dess innehåll. En bestämmelse om detta återfinns i artikel 8 i MKB-direktivet. Bestämmelsen genomförs bl.a. i 18 § tredje stycket väglagen och i 15 § lagen om byggande av järnväg.

Av artikel 1.2 g iv och 8a.1 a i MKB-direktivet i dess lydelse enligt ändringsdirektivet följer att ett beslut om att bevilja tillstånd ska innehålla en motiverad slutsats om projektets betydande miljöeffekter. Enligt EU-domstolens praxis ska den behöriga miljömyndigheten genomföra det som följer av artikel 3 i MKB-direktivet, dvs. identifiera, beskriva och bedöma de direkta och indirekta betydande miljöeffekterna av ett projekt (se EU-domstolens dom i mål kommissionen mot Irland, C-50/09, EU:C:2011:109). Ändringsdirektivets krav på motiverad slutsats i samband med att tillståndsfrågan avgörs ska ses i ljuset av EU-domstolens praxis i detta avseende och är på så vis en kodifiering av vad som redan gäller enligt domstolens praxis. I väglagen saknas en bestämmelse som tydligt genomför skyldigheten för prövningsmyndigheten att identifiera, beskriva och bedöma miljöeffekterna.

Svenska förvaltningsmyndigheter har en skyldighet att motivera sina beslut utifrån de materiella bestämmelser som är tillämpliga i ärendet. Allmänna bestämmelser om krav på motivering av beslut finns i 20 § förvaltningslagen (1986:223). Om den materiella rätt som är tillämplig i ett ärende innebär att prövningsmyndigheten måste ta ställning till miljöeffekterna av ett visst projekt bör direktivets krav på motiverad slutsats vara uppfyllt. Vid prövning enligt väglagen eller lagen om byggande av järnväg tillämpas

2–4 kap. och 5 kap. 3 § miljöbalken. Andra bestämmelser som är relevanta i sammanhanget och som ska tillämpas vid den aktuella prövningen är 13 och 14 §§ väglagen respektive 4 och 5 §§ lagen om byggande av järnväg. Dessa bestämmelser innebär att en väg eller järnväg som byggs ska ges ett sådant läge och utformas så att ändamålet med vägen eller järnvägen uppnås med minsta intrång och olägenhet utan oskäligen kostnad. Hänsyn ska tas till stads- eller landskapsbilden och till natur- och kulturvärden. Vidare får en väg eller en järnväg inte byggas på ett sätt som motverkar syftet med områdesskyddsbestämmelser. Trafikverket har således att ta ställning till om de angivna miljökraven är uppfyllda när frågan om att fastställa vägplanen eller järnvägsplanen prövas. Beslutet i fråga om planen kan fastställas eller inte ska således bl.a. motiveras utifrån dessa krav. Direktivets krav på en motiverad slutsats bör därför i stor utsträckning vara uppfyllt. För ett tydligt genomförande av direktivet bör det dock införas ett krav i väglagen och lagen om byggande av järnväg som motsvarar kravet om en motiverad slutsats i MKB-direktivet i dess lydelse enligt ändringsdirektivet. Det är viktigt att i sammanhanget understryka att en sådan slutsats även ska framgå av miljökonsekvensbeskrivningen och Trafikverkets uppgift är således att ta ställning till om det som framgår av miljökonsekvensbeskrivningen angående betydande miljöeffekter är korrekt eller om det finns anledning att göra en annan bedömning. Slutsatserna i detta avseende ska redovisas i beslutet som rör fastställandet av planen.

Normgivningsbemyndiganden

I 2 kap. 8 b § ellagen finns ett bemyndigande som ger regeringen rätt att meddela föreskrifter om undantag från kravet på miljökonsekvensbeskrivning för anläggningar vars miljöpåverkan kan antas bli mindre betydande. Motsvarande bemyndigande i miljöbalken enligt förslaget återfinns i 6 kap. 21 § miljöbalken och innebär ett bemyndigande för regeringen att meddela föreskrifter om att vissa slag av verksamheter och åtgärder inte ska antas medföra en betydande miljöpåverkan. Även sådana starkströmsledningar som avses i ellagen innefattas i det som i 6 kap. miljöbalken benämns verksamheter och bemyndigandet är därför tillämpligt även i dessa fall.

Det bedöms därför inte finnas ett behov av det särskilda bemyndigandet i ellagen och bestämmelsen kan därför utgå.

11.2 Plan- och bygglagen (2010:900)

Förslag: Granskningstiden för ett detaljplaneförslag som avser en plan som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan ska vara minst 30 dagar.

Om planförslaget avser en detaljplan som omfattas av krav på miljökonsekvensbedömning enligt MKB-direktivet, ska granskningsutlåtandet innehålla en identifiering, beskrivning och samlad bedömning av miljöeffekterna med hänsyn till innehållet i miljökonsekvensbeskrivningen och det som har kommit fram i ärendet.

Skälen för förslaget

Granskningstid

Genom ändringsdirektivet tillkommer artikel 6.7 i direktivet. Av bestämmelsen följer att tidsramarna för samråd med den berörda allmänheten om miljökonsekvensbeskrivningen inte ska vara kortare än 30 dagar. En bestämmelse med den innebörden bör därför införas för de detaljplaner som träffas av kraven i MKB-direktivet. Dessa planer finns angivna i nuvarande 4 kap. 34 § andra stycket plan- och bygglagen. Enligt nuvarande bestämmelse i 5 kap. 18 § andra stycket plan- och bygglagen anges att granskningstiden ska vara minst tre veckor för vissa planer, bl.a. sådana planer som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan och som omfattas av 4 kap. 34 § andra stycket plan- och bygglagen. För att skapa en enhetlighet i systemet bedöms det lämpligt att granskningstiden för samtliga av de planer som omfattas av den aktuella bestämmelsen ska vara minst 30 dagar.

Motiverad slutsats om betydande miljöeffekter

Enligt EU-domstolens praxis ska den behöriga miljömyndigheten genomföra det som följer av artikel 3 i MKB-direktivet, dvs. identifiera, beskriva och bedöma de direkta och indirekta miljöeffekterna av ett projekt. EU-domstolen har vidare tydliggjort att den behöriga miljömyndigheten inte kan begränsa sig till att identifiera och beskriva de direkta och indirekta miljöeffekterna av ett projekt utan ska även i varje enskilt fall utföra bedömningen på ett lämpligt sätt (se EU-domstolens dom i mål kommissionen mot Irland, C-50/09, EU:C:2011:109). Av artikel 1.2 g iv och 8a.1 a i MKB-direktivet i dess lydelse enligt ändringsdirektivet följer att beslutet att bevilja tillstånd ska innehålla en motiverad slutsats om projektets betydande miljöeffekter och att hänsyn då ska tas till bl.a. den information som framkommit i miljökonsekvensbeskrivningen och i genomförda samråd. I plan- och bygglagen finns inte en bestämmelse som tydligt genomför skyldigheten att identifiera, beskriva och bedöma miljöeffekterna i samband med att en plan som träffas av kraven i MKB-direktivet antas. En bestämmelse med den innebörden bör därför införas. Det bedöms lämpligt att denna skyldighet införs i det granskningsutlåtande som kommunen är skyldig att ta fram enligt 5 kap. 23 § plan- och bygglagen.

11.3 Minerallagen (1991:45)

Förslag: Bestämmelserna i 6 kap. miljöbalken som rör undersökning, förenklat underlag, praktisk miljöbedömning, information och samordning ska tillämpas i ärenden om beviljande av koncession i den utsträckning som anges i 6 kap. miljöbalken.

Skälen för förslaget: I 4 kap. 2 § minerallagen anges att i ärenden om beviljande av koncession ska en miljökonsekvensbeskrivning fogas till ansökan. Vidare anges att när det gäller förfarandet, kraven på miljökonsekvensbeskrivningar samt planer och planeringsunderlag ska 6 kap. 3 och 7 §§, 8 § första stycket, 9, 10, 19 och 20 §§ miljöbalken tillämpas. Det är således inte alla förfarandebestämmelser som är tillämpliga i dessa ärenden. De bestämmelser som rör samråd som ska genomföras innan en miljökonsekvens-

beskrivning ska tas fram är inte tillämpliga, och inte heller den bestämmelse som rör länsstyrelsens beslut i fråga om en verksamhet eller åtgärd kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. I förarbeten till bestämmelsen motiveras det begränsade tillämpningsområdet med att anläggningar för provbrytning och bearbetning ska tillståndsprövas även enligt balken och därför finns det inte skäl att ha samma utförliga regler om förfarandet i minerallagen (se prop. 1997/98:90 s. 217). I vilken utsträckning en sådan begränsad tillämpning av förfarandereglererna är förenlig med MKB-direktivet har inte tidigare behandlats i förarbeten till bestämmelserna i minerallagen.

När prövning sker av bearbetningskoncession är verksamhetens närmare utformning inte bestämd och miljöeffekterna oklara. Det material som finns vid prövningstillfället tillåter således inte en detaljprövning. När utformningen har bestämts och miljöeffekterna närmare kan förutses ska verksamheten däremot tillståndsprövas enligt miljöbalken och i samband med den prövningen ska hela 6 kap. miljöbalken tillämpas (se även prop. 1997/98:90 s. 216).

Enligt artikel 2.1 i MKB-direktivet i dess lydelse enligt ändringsdirektivet ska medlemsstaterna vidta alla nödvändiga åtgärder för att säkerställa att projekt som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan bland annat på grund av deras art, storlek eller lokalisering blir föremål för krav på tillstånd och en bedömning av deras miljöpåverkan innan tillstånd ges. I bilaga 1 till direktivet anges de projekt som alltid ska bli föremål för en miljökonsekvensbedömning. I bilaga 2 till direktivet anges projekt där medlemsstaterna har möjlighet att bestämma om det krävs en bedömning efter en granskning från fall till fall eller genom gränsvärden eller kriterier som fastställs av medlemsstaten (artikel 4). Stenbrott och gruvdrift i dagbrott större än 25 hektar finns med i bilaga 1 och övriga dagbrott och underjordisk gruvdrift anges i bilaga 2. Som konstaterats i förarbetena till miljöbalkens följdlagstiftning kan anläggningar för bearbetning av mineralfyndigheter ofta antas ha en betydande miljöpåverkan (se prop. 1997/98:90 s. 220). Det är därför en rimlig utgångspunkt att den typen av verksamhet som det rör sig om i ett ärende om beviljande av koncession typiskt sett omfattas av krav på miljökonsekvensbedömning enligt MKB-direktivet. Frågan är dock om ärendetypen är att anse som ett sådant ärende om tillstånd som avses i artikel 2.1 i MKB-direktivet. Enligt artikel

1.2 c i MKB-direktivet är ett tillstånd den ansvariga myndighetens eller de ansvariga myndigheternas beslut som ger exploatören rätt att genomföra projektet. Av intresse i det sammanhanget är framförallt två domar från EU-domstolen. I EU-domstolens dom i mål Wells, C-201/02, EU:C:2004:12, uttalar EU-domstolen att en miljökonsekvensbedömning (som ett ord för det förfarande som regleras i direktivet) ska, vid en tillståndsprocess i flera etapper, i princip göras så snart det är möjligt att identifiera och bedöma projektets inverkan på miljön. I EU-domstolens dom i mål Barker, C-290/03, EU:C:2006:286, uttalar EU-domstolen att när det i nationell rätt föreskrivs att tillståndsprocessen ska äga rum i flera etapper där en leder till det huvudsakliga beslutet och den andra till ett beslut om verkställande ska den inverkan som ett projekt kan få på miljön identifieras och bedömas under handläggningen av det huvudsakliga beslutet. Endast om inverkan kan identifieras först under handläggningen inför beslutet om verkställande ska bedömningen göras under den sistnämnda handläggningen.

Det svenska systemet med bearbetningskoncession enligt minerallagen och en efterföljande tillståndsprövning enligt miljöbalken kan jämföras med en tillståndsprocess i flera etapper. Enligt 4 kap. 2 § tredje stycket minerallagen ska 3 och 4 kap. miljöbalken tillämpas i ärenden om beviljande av koncession, dvs. en prövning av vilken markanvändning som ska ske för ett angivet område ska ske i samband med ärendet om beviljande av koncession. I samband med tillkomsten av miljöbalken och anpassningen av minerallagen utifrån den, angavs i förarbeten att gruv- och mineralindustrin i Sverige är en samhällsekonomiskt viktig basnäring. Näringen skulle enligt uttalande i propositionen allvarligt hotas om prövningen av markanvändningen skulle tas bort från koncessionsprövningen. Det angavs vara tveksamt om prospektering överhuvudtaget kommer att ske om den som får bearbetningskoncession riskerar att inte kunna utnyttja koncessionen därför att det vid den många gånger flera år senare miljöprövningen beslutas att marken bör användas för något annat ändamål.

I förarbeten till 4 kap. 2 § minerallagen framhålls att vad som avgörs i koncessionsbeslutet enligt minerallagen normalt sett är dels tillåtligheten av mineralutvinning av viss inriktning och omfattning, dels vissa mer övergripande villkor om hänsyn till allmänna intressen som ska uppfyllas i den fortsatta projekteringen.

Den prövning som ska göras enligt annan lagstiftning aktualiseras normalt sett i ett senare skede av koncessionens giltighetstid och avser mer detaljinriktade frågor. Det är avsett att de övergripande villkor till skydd för motstående intressen som uppställts i det ursprungliga koncessionsbeslutet då ska kunna ges en mer preciserad utformning. De mer preciserade villkoren måste dock ligga inom ramen för de ursprungligen uppställda villkoren (se prop. 1991/92:161 s. 10).

Det är tydligt att avsikten med den markanvändningsprövning som ska ske inom ramen för koncessionsprövningen är att utgöra en form av tillåtlighetsbeslut. Mot bakgrund av den utveckling i rättspraxis och EU-rätten som skett sedan uttalandena i förarbetena gjordes kan det dock ifrågasättas i vilken utsträckning ett sådant synsätt fortfarande kan anses giltigt. I det här sammanhanget kan det dock konstateras att en prövning av beviljande av koncession och den uppföljande miljötillståndsprocessen bör vara att anse som det som i EU-domstolspraxis anses vara beviljande av tillstånd i etapper. Frågan är då i vilket skede en miljökonsekvensbedömning i direktivets mening eller en praktisk miljöbedömning enligt förslaget i denna promemoria måste genomföras fullt ut. Det faktum att verksamhetens närmare utformning inte är bestämd och miljöeffekterna fortfarande oklara i samband med prövningen av bearbetningskoncession talar för att en heltäckande praktisk miljöbedömning kan ske först i den efterföljande miljötillståndsprocessen. Det kan dock inte anses vara helt klarlagt hur MKB-direktivet ska tolkas i detta sammanhang. Ju större inslag av tillåtlighet som koncessionsprövningen kan anses medföra, desto större bedöms sannolikheten vara för att MKB-direktivet är tillämpligt på den aktuella processen.

Inom ramen för prövningen enligt 3 och 4 kap. miljöbalken ställs olika intressen i många fall mot varandra. Prövning av frågor om markanvändning är därför ofta komplexa och kräver i många fall ett omfattande underlag. Detta kan leda till omfattande skriftväxling och överklaganden av beslut. Som nämnts ovan är samrådsreglerna i 6 kap. miljöbalken inte tillämpliga i samband med ärenden om beviljande av koncession. På samma sätt som inom ramen för miljötillståndsprocessen kan ett väl genomfört förarbete innan en ansökan ges in skapa goda förutsättningar för hög kvalitet i prövningen och ett bättre underlag samtidigt som en tydlig process

också underlättar för allmänheten att tillvarata sitt intresse av insyn och delaktighet. Det är även viktigt att framhålla att ett väl genomfört samråd minskar risken för senare krav på kompletteringar och för överklaganden. Oavsett MKB-direktivets eventuella tillämplighet för prövning av beviljande av koncession talar därför dessa omständigheter för att bestämmelserna i 6 kap. miljöbalken ska tillämpas fullt ut i prövning av beviljande av koncession på samma sätt som för andra sektorslagstiftningar.

12 Övriga frågor

12.1 Miljöorganisationers tillgång till rättslig prövning i miljöfrågor

Förslag: En ideell organisation som har till huvudsakligt ändamål att ta tillvara miljöskyddsintressen, har verkat för sådana intressen under minst två år och har minst 100 medlemmar i Sverige eller på annat sätt visar att den har allmänhetens stöd ska ha rätt att överklaga överklagbara domar och beslut enligt miljöbalken eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av balken i fråga om tillstånd, godkännande, dispens eller tillsyn eller som innebär ett försämrat områdesskydd.

Skälen för förslaget

Några utgångspunkter för förslaget

MKB-direktivet innehåller utöver bestämmelserna om samråd och miljökonsekvensbeskrivning även regler om tillgång till rättslig prövning. Som framgår av avsnitt 4.4 ger artikel 11 i direktivet, som är ett genomförande av artikel 9.2 i Århuskonventionen, icke-statliga miljöskyddsorganisationer som uppfyller kraven i nationell lagstiftning rätt att få den materiella eller formella giltigheten av ett beslut, en handling eller en underlåtenhet som omfattas av direktivets bestämmelser om allmänhetens deltagande prövad i domstol eller något annat oberoende och opartiskt organ som har inrättats genom lag. Rätten att överklaga ska utformas så att den ger miljöorganisationer en omfattande rätt till rättslig prövning.

Av avsnitt 4.4 framgår även att svensk rättspraxis har utvecklats i fråga om miljöorganisationers rätt att överklaga handlingar och

underlåtenheter som strider mot den nationella miljölagstiftningen med stöd av artikel 9.3 i Århuskonventionen.

I samband med att genomförandet av MKB-direktivet nu ses över finns skäl att, så som tidigare har aviserats (se prop. 2009/10:184 s. 69), återkomma till frågan om miljöorganisationers klagorätt. Detta i syfte att förbättra genomförandet av såväl Århuskonventionens som MKB-direktivets bestämmelser om miljöorganisationers tillgång till rättslig prövning i miljöfrågor samt för att säkerställa unionsrättens effektiva miljöskydd.

Miljöorganisationers rätt att överklaga domar och beslut enligt miljöbalken och föreskrifter som har meddelats med stöd av balken regleras i 16 kap. 13 § miljöbalken. Enligt bestämmelsen får överklagbara domar och beslut om tillstånd, godkännande eller dispens enligt balken, om upphävande av skydd för områden enligt 7 kap., eller om tillsyn enligt 10 kap. eller i sådana frågor enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av balken, överklagas av en ideell förening eller en annan juridisk person som

- har till huvudsakligt ändamål att tillvarata naturskydds- eller miljöskyddsintressen,
- inte är vinstdrivande,
- har bedrivit verksamhet i Sverige under minst tre år, och
- har minst 100 medlemmar eller på annat sätt visar att verksamheten har allmänhetens stöd.

Rätten att överklaga gäller även om överklagandet enbart avser ett villkor eller en annan bestämmelse i domen eller beslutet. En generös tolkning ska göras av vad som utgör en del av ett beslut om tillstånd, godkännande och dispens (se prop. 2005/06:182 s. 141). I fråga om tillsynsbeslut omfattar bestämmelsen även tillsynsmyndighetens beslut att inte ingripa i enlighet med bestämmelserna i 10 kap. (se prop. 2006/07:95 s. 136). Högsta domstolen har i NJA 2012 s. 921 uttalat att tillämpningen av 16 kap. 13 § miljöbalken ska vara generös och ske med beaktande av Århuskonventionen och bestämmelsens bakomliggande syfte, dvs. att ge miljöorganisationer en omfattande och lättillgänglig möjlighet att överklaga. Detta även i de fall där återverkningarna på miljön inskränker sig till lokala förhållanden.

En bärande tanke bakom miljöorganisationers klagorätt är att miljöorganisationerna ska företräda allmänna intressen. När myndigheter fattar beslut om verksamheter och åtgärder som påverkar miljön eller underlåter att fatta sådana beslut, t.ex. genom att besluta att inte ingripa eller vidta någon åtgärd med stöd av miljöbalken, berörs inte bara enskilda intressen utan även allmänna intressen. Det är fråga om sådana intressen som kan sägas inte på samma sätt som när det gäller olika egenintressen har någon naturlig företrädare. Intresset av att det finns vissa arter i naturen eller att luft och vatten håller en viss kvalitet är något som berör alla. Allmänna intressen bevakas traditionellt sett av staten, myndigheterna och kommunerna. Inom ramen för bl.a. internationellt samarbete har dock sedan många år uppmärksamats att det är viktigt att allmänhetens engagemang i miljöfrågor tas tillvara och att detta engagemang kommer till uttryck genom miljöorganisationerna. Allmänna intressen ska på så sätt kunna bevakas även av organisationerna

Bestämmelsen om miljöorganisationers rätt att överklaga har varit föremål för omfattande diskussioner ända sedan den infördes och har ändrats flera gånger i syfte att åstadkomma ett bra genomförande av relevanta EU-rättsakter och övriga internationella åtaganden.

Den senaste ändringen av klagorättsbestämmelsen gjordes 2010 och föranleddes av att EU-domstolen hade funnit att kravet på antal medlemmar stod i strid med unionslagstiftningen (mål Djurgården-Lilla Värtans Miljöskyddsförening, C-263/08, EU:C:2009:631).

I samband med den ändringen framförde vissa remissinstanser att ytterligare justeringar av miljöbalkens bestämmelse om miljöorganisationers klagorätt behövde göras, bl.a. i fråga om kravet på att en organisation ska ha bedrivit verksamhet i Sverige under minst tre år. Dessutom framfördes synpunkter på att ett korrekt genomförande av Århuskonventionen kräver att klagorätten omfattar fler beslutstyper, däribland tillsynsbeslut. Regeringen konstaterade i det då aktuella lagstiftningsärendet att det fanns anledning att göra ytterligare överväganden om miljöorganisationers talerätt i syfte att förbättra genomförandet av Århuskonventionen (se prop. 2009/10:184 s. 69).

Kriteriet om verksamhet i Sverige tas bort

I Århuskonventionen finns ett krav på icke-diskriminering. Artikel 3.9 i konventionen anger att allmänheten ska ha tillgång till de rättigheter som regleras i konventionen, däribland tillgång till rättslig prövning, utan att bli diskriminerad på grund av medborgarskap, nationalitet eller hemvist, eller – när det gäller juridiska personer – var personen har sitt registrerade säte eller sin huvudsakliga verksamhet. Med allmänheten avses även miljöorganisationer. Även inom EU gäller förbud mot diskriminering på grund av nationalitet.

Mot bakgrund av konventionens bestämmelse har kriteriet i miljöbalken om att verksamhet ska ha bedrivits i Sverige tidigare ifrågasatts. Ett kriterium om verksamhetstid i det egna landet för att bedöma om en miljöorganisation ska anses ha klagorätt är också unikt inom EU. Däremot förekommer i några länder krav på viss geografisk koppling till den åtgärd eller verksamhet som är föremål för prövning. Eftersom miljöfrågor till sin natur är sådana att de inte känner några geografiska gränser finns det dock inte skäl att, såsom några av de remissinstanser som yttrade sig över 2012 års departementspromemoria föreslog, införa ett absolut krav på att en organisation för att få klagorätt ska ha en geografisk koppling eller lokal förankring till den åtgärd eller verksamhet som är föremål för prövning. En annan sak är att det kan vara ett sätt för en organisation att visa att den har allmänhetens stöd att visa att den har god lokal förankring hos den befolkning som är närmast berörd av den verksamhet eller åtgärd som är i fråga, dvs. ett annat sätt att visa att den har allmänhetens stöd än genom antalet medlemmar.

Ett kriterium om att en verksamhet ska ha bedrivits i Sverige bör i de flesta fall inte ha någon praktiskt betydelse för klagorättens utövande eftersom det normalt inte finns någon drivkraft för organisationer som har sitt säte eller sin huvudsakliga verksamhet utanför Sverige att överklaga domar och beslut fattade av svenska myndigheter och domstolar. Det finns dock situationer där ett kriterium om verksamhet i Sverige kan ha betydelse, t.ex. när en verksamhet eller åtgärd har gränsöverskridande inslag. Mot bakgrund av att det kan ifrågasättas om kriteriet är förenligt med Århuskonventionens och EU-rättens diskrimineringsförbud bör det tas bort. Rätt att överklaga ska i stället sådana miljöorganisationer

ha som har minst 100 medlemmar i Sverige eller på annat sätt visar att den har allmänhetens stöd samt uppfyller övriga kriterier.

Kriteriet om viss verksamhetstid ändras

När det sedan gäller kriteriet om att en miljöorganisation för att ha rätt att överklaga ska ha bedrivit verksamhet i tre års tid är även detta kriterium omdiskuterat och bl.a. Lagrådet ifrågasatte vid Sveriges tillträde till Århuskonventionen om en avgränsning till de miljöorganisationer som omfattades av 16 kap. 13 § miljöbalken stämde överens med målet i konventionen att ge den berörda allmänheten en omfattande tillgång till rättslig prövning inom ramen för konventionen. Lagrådet nämnde särskilt begränsningen till föreningar som funnits i tre år. Lagrådets slutsats då var att det tedde sig ovisst huruvida Sverige i den delen uppfyllde kraven i konventionen (prop. 2004/05:65 s. 313). Såväl Lagrådet som andra aktörer har senare upprepat sin kritik mot det svenska genomförandet av konventionen i detta avseende (se t.ex. Lagrådets yttrande 2005/06:56 s. 32 och prop. 2006/07:95 s. 210) I ett europeiskt perspektiv kan tilläggas att flera medlemsstater saknar ett kriterium om verksamhetstid.

Vid den tidpunkt när rätten för miljöorganisationer att överklaga infördes var Sverige inte part till Århuskonventionen. Som framgått ställer såväl konventionen som MKB-direktivet krav på att tillgången till rättslig prövning ska vara omfattande. Ett kriterium om verksamhetstid om tre år motverkar detta eftersom ett sådant kriterium kan verka hindrande och medföra att nyare mer tillfälliga sammanslutningar i anslutning till en viss fråga, företrädesvis på lokal nivå, får uppfattningen att de inte har möjlighet att överklaga en dom eller ett beslut trots att det då finns en ordnad organisation som är engagerad i frågan. Det är också en allmän förvaltningsrättslig princip att förvaltningsmyndigheters beslut som innebär någon form av rättsverkan ska kunna överklagas. Normalt finns det en eller flera enskilda som har rätt att överklaga en dom eller beslut. I de fall när det inte finns någon enskild sakägare som har rätt att överklaga ett beslut som rör miljön är det särskilt viktigt att det finns en miljöorganisation som har rätt att överklaga. Århuskonventionens efterlevnadskommitté har ett av sina avgöranden uttalat

att nationella kriterier för klagorätt inte får vara så strikta att de i praktiken innebär att varken miljöorganisationer eller annan allmänhet har rätt att överklaga ett beslut eller en underlåtenhet som kan strida mot den nationella miljölagstiftningen (se kommitténs avgörande i ärendet ACCC/C/2008/28 på kommitténs webbplats <http://www.unece.org/env/pp/cc/com.html>). Grundläggande principer om effektiva nationella rättsmedel och principen om EU-rättens ändamålsenliga verkan innebär också att beslut som rör rättigheter enligt unionsrätten ska kunna överklagas. Eftersom många nationella miljöbeslut har koppling till unionsrätten är det viktigt att säkerställa att de kan överklagas.

I EU-domstolens dom i mål Djurgården-Lilla Värtans Miljöskyddsförening, C-263/08, EU:C:2009:631, konstaterades att krav som ställs upp för klagorätt inte får strida mot målet att göra domstolsprövningen av sådana verksamheter som omfattas av MKB-direktivet lättillgänglig. Det är mot denna bakgrund tveksamt om kriteriet om verksamhet i tre år är förenligt med direktivet och konventionen. Kriteriet bör därför ändras på så sätt att det i fråga om verksamhetstid för ska vara tillräckligt att en miljöorganisation – för att ha klagorätt – har verkat för miljöskyddsintressen under minst två år. En sådan gräns motsvarar den tidsgräns som finns i artikel 11 i den s.k. Århusförordningen (Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1367/2006 av den 6 september 2006 om tillämpning av bestämmelserna i Århuskonventionen om tillgång till information, allmänhetens deltagande i beslutsprocesser och tillgång till rättslig prövning i miljöfrågor på gemenskapens institutioner och organ). Detta tillsammans med kriterierna om att det ska vara fråga om en ideell organisation som har minst 100 medlemmar i Sverige eller på annat sätt visar att den har allmänhetens stöd bör vara tillräckligt för att säkerställa att den stadga och livskraft som lyftes fram i samband med att bestämmelsen om klagorätt infördes verkligen existerar.

Beslutstyper

Det finns anledning att göra ytterligare överväganden om miljöorganisationers klagorätt i syfte att förbättra genomförandet av Århuskonventionen.

Vid Sveriges tillträde till Århuskonventionen diskuterades frågan om genomförandet av artikel 9.3 i konventionen och bl.a. Lagrådet ifrågasatte om rätten enligt 16 kap. 13 § miljöbalken att klaga på tillstånd, godkännanden och dispens stod i överensstämmelse med konventionens artikel 9.3 om rätt att få handlingar och underlåtenheter av personer och myndigheter som strider mot den nationella lagstiftningen prövad av domstolar eller i administrativ ordning samt framhöll särskilt brister i tillsynen. (prop. 2004/2005:65 s. 313 f.). Såväl Lagrådet som andra aktörer har senare upprepat sin kritik mot det svenska genomförandet av konventionen i detta avseende (se t.ex. Lagrådets yttrande prop. 2006/07:95 s. 210).

På senare tid och bl.a. mot bakgrund av EU-domstolens dom i mål Lesoochranárske zoskupenie (den slovakiska brunbjörnen), C-240/09, EU:C:2011:125, har rättspraxis i detta hänseende utvecklats. Miljöorganisationer har tillerkänts rätt att överklaga även andra beslut än sådana som uttryckligen anges i 16 kap. 13 § miljöbalken, bl.a. andra tillsynsbeslut enligt miljöbalken än sådana som beslutats enligt 10 kap. Detta med motiveringen att beslut om tillsyn inte uttryckligen är undantagna i 16 kap. 13 § miljöbalken och med hänvisning till artikel 9.3 i Århuskonventionen samt Sveriges unionsrättsliga förpliktelser (HFD 2014 ref. 8, MÖD 2014:30, MÖD 2013:6, MÖD 2012:47, MÖD 2012:48 och Mark- och miljööverdomstolens domar den 15 april 2015 i mål nr M 8662-14 och den 18 mars 2014 i mål nr M 11609-13).

Några remissinstanser som yttrade sig över 2012 års departementspromemoria gjorde gällande att ytterligare justeringar av miljöbalkens bestämmelser behöver göras och att klagorätten bör utvidgas till att avse fler beslutstyper, i första hand tillsynsbeslut. Detta särskilt i ljuset av EU-domstolens dom i mål C-240/09 och Mark- och miljööverdomstolens domar MÖD 2012:47 och MÖD 2012:48.

Industriutsläppsutredningen (M 2010:07) konstaterade i betänkandet Bättre miljö minskade utsläpp (SOU 2011:86) att Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/75/EU av den 24 november om industriutsläpp, det s.k. industriutsläppsdirektivet innebär ett krav på en utökning av miljöorganisationers talerätt såvitt avser beslut om att inte inleda omprövning i sådana fall som omfattas av direktivets artikel 21.5 a) och, i enlighet med EU-domstolens dom i mål C-240/09, att Århuskonventionens krav på talerätt enligt arti-

kel 9.3 innebär ett unionsrättsligt krav på att talerätten för miljöorganisationer också ska omfatta övriga beslut om omprövning enligt direktivet. Utredningen föreslog att konventionens krav på talerätt borde tillgodoses genom att rätten för miljöorganisationer att överklaga även skulle omfatta tillsynsbeslut generellt.

Dricksvattenutredningen (L 2013:02) föreslår i sitt slutbetänkande Århuskonventionens genomförande ska förbättras när det gäller miljöorganisationers tillgång till rättslig prövning i fråga om områdesskydd (SOU 2016:32). Utredningen föreslår bl.a. att 16 kap. 13 § miljöbalken ska förtydligas och att miljöorganisationers uttryckliga rätt att överklaga i fråga om vattenskyddsområden ska omfatta mer än enbart beslut om att upphäva skyddet. Utredningen påtalar bl.a. vikten av att rätten att överklaga, i enlighet med gällande praxis, uttryckligen bör omfatta såväl beslut om upphävande av tidigare beslut om vattenskyddsområde som beslut om upphävande eller ändring av föreskrifter för området på ett sätt som innebär ett svagare skydd i förhållande till vad som var fallet före ändringen. Skäl som utredningen framför gör sig gällande även i fråga om övriga områdesskydd. 16 kap. 13 § miljöbalken bör därför förtydligas på så sätt att miljöorganisationers generella rätt att överklaga uttryckligen omfattar domar och beslut som innebär ett försämrat områdesskydd.

Mot bakgrund av vad som har framförts bör 16 kap. 13 § miljöbalken förtydligas på så sätt att miljöorganisationers generella rätt att överklaga uttryckligen även ska omfatta domar och beslut i fråga om tillsyn samt domar och beslut som innebär ett försämrat områdesskydd. Exempel på tillsynsbeslut är beslut fattade med stöd av 26 kap. 9 § miljöbalken. Vanligt förekommande tillsynsbeslut är beslut som fattas med anledning av att en verksamhetsutövare anmäler en miljöfarlig verksamhet till tillsynsmyndigheten enligt t.ex. 9 kap. 6 § miljöbalken och miljöprövningsförordningen (2013:251) eller förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (FMH). När ett anmälningsärende är tillräckligt utrett ska den myndighet som handlägger ärendet meddela föreläggande om försiktighetsmått eller förbud enligt miljöbalken om det behövs, eller förelägga verksamhetsutövaren att ansöka om tillstånd enligt 9 kap. 6 § miljöbalken. Om sådana åtgärder inte beslutas ska myndigheten underrätta den som har gjort anmälan om att ärendet inte föranleder någon åtgärd från myndighetens sida

(27 § FMH). Såväl en myndighets förelägganden och förbud i ett anmälningsärende som en myndighets beslut att en godta anmälan utan att vidta någon åtgärd utgör tillsynsbeslut.

Med en generell och tydligare bestämmelse slipper man svåra bedömningar om vilka tillsynsbeslut som omfattas respektive inte omfattas av klagorätten samtidigt som miljöorganisationernas kompetens kan tas till vara i alla typer av tillsynsärenden.

Övriga överväganden

Det är rimligt att utgå från att en miljöorganisation inte kommer att nyttja sin rätt att överklaga om det inte handlar om något som ligger inom organisationens specifika intresseområde. Även i de fall man kan tänka sig att en miljöorganisation är ensam om att överklaga finns det inga belägg för att missbruk av klagorätten är att förvänta. Erfarenheter har visat att miljöorganisationerna spelar en viktig roll i miljöprövningar genom att bidra med sakkunskap och förmå verksamhetsutövare och prövningsmyndigheter att motivera sina ställningstaganden tydligt.

12.2 Allmänhetens deltagande när en renhållningsordning ändras

Förslag: Ett förslag till ändring i en renhållningsordning ska alltid ställas ut för granskning.

Skälen för förslaget: I Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/35/EG av den 26 maj 2003 om åtgärder för allmänhetens deltagande i utarbetandet av vissa planer och program avseende miljön och om ändring, med avseende på allmänhetens deltagande och rätt till rättslig prövning, av rådets direktiv 85/337/EEG och 96/61/EG finns bestämmelser om allmänhetens deltagande vid framtagandet av vissa planer och program. Detta direktiv genomförs i Sverige med bl.a. bestämmelser i miljöbalken.

Enligt artikel 2 i direktivet ska medlemsstaterna se till att allmänheten har möjlighet att delta i förberedandet och granskningen av de planer och program som kan behöva tas fram i enlighet med

sex särskilt uppräknade direktiv. Exempel på planer som omfattas av detta regelverk är kommunala renhållningsordningar. Enligt 15 kap. 41 § miljöbalken i dess lydelse från och med den 2 augusti 2016 (se SFS 2016:782) ska det i varje kommun finnas en renhållningsordning som ska innehålla dels de föreskrifter om hantering av avfall som gäller för kommunen, dels en avfallsplan.

Enligt 15 kap. 42 och 43 §§ i dess lydelse från och med den 2 augusti 2016 (se SFS 2016:782) ska kommunen på lämpligt sätt och i skälig omfattning samråda med fastighetsinnehavare och myndigheter som kan ha ett väsentligt intresse i saken. Innan förslaget till renhållningsordning antas ska det ställas ut till granskning och vid antagandet ska de synpunkter som kommit fram vid samrådet och granskningen beaktas. Kommunen ska informera om utställningen på sin webbplats på förhand och informationen ska innehålla uppgift om förslagets huvudsakliga innebörd, var det ställs ut och inom vilken tid och till vem invändningar mot förslaget ska lämnas. Dessa bestämmelser innebär att direktivets krav på rätt till deltagande för allmänheten i fråga om framtagandet av en ny renhållningsordning tillgodoses.

Direktivet ställer även krav på att allmänheten ska ha möjlighet att delta i samband med framtagandet av förslag till ändringar av planer. Enligt 15 kap. 44 § i dess lydelse från och med den 2 augusti 2016 (se SFS 2016:782) gäller de redovisade bestämmelserna i 15 kap. 42 och 43 §§ som huvudregel även för ändringar. I paragrafen finns dock ett undantag när det gäller förslag till ändring av en renhållningsordning som endast berör ett litet antal fastighetsägare eller som annars är liten. Något utrymme för ett sådant undantag finns emellertid inte enligt direktivet. Kommissionen har också ställt sig frågande till det svenska genomförandet av direktivet i denna del.

För att fullständigt genomföra direktiv 2003/35/EG bör en ändring göras i 15 kap. 44 § som innebär att undantaget från skyldigheten att ställa ut ett förslag till ändring i renhållningsordningen avskaffas. Även förslag till ändringar i sådana planer ska alltså, i enlighet med direktivets krav, vara föremål för allmänhetens deltagande. Förslaget innebär att andra stycket i 15 kap. 44 § utgår.

12.3 Kommunikationsskyldigheten enligt 19 kap. miljöbalken

Förslag: En länsstyrelse eller kommunal nämnd som prövar ett ärende om en miljöfarlig verksamhet ska tillämpa 17 § förvaltningslagen (1986:223) om parter rätt att få del av uppgifter också i fråga om den som har lämnat synpunkter i ärendet utan att vara part.

Skälen för förslaget: I 19 kap. 4 § miljöbalken finns bestämmelser om förfarandet vid länsstyrelser och kommunala nämnder när de prövar ärenden om miljöfarlig verksamhet. Punkten 4 innehåller en bestämmelse som delvis motsvarar kommunikationsbestämmelserna i 17 § förvaltningslagen (1986:223). Skillnaden är att enligt bestämmelserna i miljöbalken måste man inte formellt vara part i ärendet för att omfattas av kravet på att underrättas och ges tillfälle att yttra sig. Bestämmelsens nuvarande lydelse är otydlig. Även om det inte verkar ha medfört några direkta problem i tillämpningen av bestämmelsen bör den justeras. Eftersom de allmänna bestämmelserna i förvaltningslagen gäller för det aktuella förfarandet i den utsträckning som något annat inte anges i miljöbalken saknas det anledning att i miljöbalken upprepa det som redan följer av förvaltningslagen. Bestämmelsen bör därför i stället enbart ange vad som ska gälla utöver det som framgår av 17 § förvaltningslagen, nämligen att även den som har lämnat synpunkter i ärendet utan att vara part ska omfattas av kravet på underrättelse och ges tillfälle att yttra sig. Någon ändring i sak är således inte avsedd.

12.4 Några lagtekniska ändringar i övrigt

Förslag: Några språkliga och lagtekniska ändringar görs i 16 kap. 7 §, 17 kap. 3 och 6 §§ och 22 kap. 1 § miljöbalken. Bestämmelsen om ansökans innehåll i 22 kap. 1 § miljöbalken delas upp i två paragrafer.

Skälen för förslaget: I 16 kap. 7 § miljöbalken finns en bestämmelse som reglerar hur hänsyn ska tas till s.k. följdverksamheter vid

prövning enligt miljöbalken. I bestämmelsen anges att vid prövningen enligt miljöbalken ska hänsyn tas till andra verksamheter eller åtgärder som kan antas bli behövliga för att verksamheten eller åtgärden ska kunna utnyttjas på ett ändamålsenligt sätt. För att på ett bättre sätt återspegla vad som avses med ordet utnyttja bör i stället uttrycket komma till stånd eller bedriva användas. På så vis tydliggörs det att det inte endast är följdverksamheter under driftsfasen som avses utan även följdverksamheter under anläggningsfasen. Ingen ändring i sak är dock avsedd.

17 kap. 3 § miljöbalken rör regeringens möjlighet att förbehålla sig tillåtlighetsprövningen av vissa verksamheter. 17 kap. 6 § miljöbalken rör kommunfullmäktiges tillstyrkande som en förutsättning för tillåtligheten av vissa verksamheter. I samband med tidigare lagstiftningsärenden har vissa språkliga förbiseenden skett och de bör därför korrigeras. I övrigt görs vissa språkliga ändringar för att tydliggöra bestämmelsernas innehåll.

I 22 kap. 1 § miljöbalken anges vad en ansökan i ett ansökningsmål ska innehålla. I efterföljande paragrafer finns kompletterande bestämmelser om ansökans innehåll för vissa särskilda typer av verksamheter. I 22 kap. 1 § finns en sådan särskild bestämmelse som rör vattenverksamhet. För att tydliggöra bestämmelsernas innehåll och för att skapa en enhetlighet bör bestämmelsen om ansökans innehåll som endast träffar vattenverksamhet placeras i en egen paragraf. I övrigt bör några språkliga ändringar göras för att bestämmelsen ska bli mer lättillgänglig.

12.5 Gemensam handläggning av vissa ärenden vid länsstyrelsernas miljöprövningsdelegationer

Förslag: En miljöprövningsdelegation ska kunna handlägga vissa ärenden som i dag prövas av länsstyrelsens tillsynsenhet gemensamt med ärenden som ska prövas av miljöprövningsdelegationen om det finns ett samband mellan ärendena och de har samma sökande.

Skälen för förslaget: Förslaget omfattar ärenden om dispens enligt 7 kap. 7, 11, 18 a, 20 och 22 §§ miljöbalken (t.ex. dispens inom ett biotopskyddsområde), dispens från föreskrifter som har meddelats

med stöd av 8 kap. 1 eller 2 § miljöbalken (t.ex. dispens enligt 14 § artskyddsförordningen (2007:845)), tillstånd till markavvattning enligt 11 kap. 9 § miljöbalken och dispens från markavvattningsförbudet enligt 11 kap. 14 § miljöbalken. Dessa ärenden handläggs av länsstyrelsen i sin egenskap av tillsynsmyndighet. I de fall ett sådant ärende har samband med ett ärende som miljöprövningsdelegationen ska pröva och ärendena har samma sökande, innebär förslaget att dessa ärenden ska handläggas gemensamt.

Enligt dagens bestämmelse i 19 kap. 3 § miljöbalken finns det en möjlighet för miljöprövningsdelegationen att handlägga ett ärende som annars skulle ha prövats av en kommun gemensamt med ett ärende som miljöprövningsdelegationen ska pröva under förutsättning att det finns ett samband och det rör sig om samma sökande. Bestämmelsen i 19 kap. 3 § möjliggör dock inte en gemensam handläggning om det andra ärendet ska prövas av länsstyrelsens tillsynsenhet. Det bedöms inte finnas skäl för att undanta sådana fall från möjligheten till gemensam handläggning. Eftersom det i de aktuella fallen är olika enheter inom länsstyrelsen som handlägger de olika ärendena bör handläggningsbestämmelsen rikta sig till miljöprövningsdelegationen inom ramen för förordningen (2011:1237) om miljöprövningsdelegationer, dvs. det bedöms inte vara lämpligt att införa en sådan handläggningsregel i lag.

En gemensam handläggning skulle möjliggöra en samlad bedömning av en verksamhets påverkan på miljön och bedöms samtidigt kunna medföra samordningsvinster för verksamhetsutövare, prövningsmyndigheter och remissmyndigheter.

13 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Förslag: Förslagen till ändringar i miljöbalken och i sektorslagarna ska träda i kraft den 1 juli 2017.

I fråga om miljöbalkens bestämmelser som rör planer och program ska äldre föreskrifter fortfarande gälla för handläggningen och bedömningen av ärenden som har påbörjats före den 1 juli 2017. När det gäller verksamheter och åtgärder ska äldre föreskrifter fortfarande gälla för handläggningen och prövningen av mål och ärenden där ansökan inkommit till den som ska pröva tillståndsfrågan före den 1 juli 2017. Om länsstyrelsen före ikraftträdandet har beslutat att en verksamhet eller åtgärd inte ska antas medföra en betydande miljöpåverkan, ska äldre bestämmelser fortsätta att tillämpas i den frågan.

I fråga om plan- och bygglagen ska äldre föreskrifter fortfarande gälla för handläggningen och bedömningen av ärenden om planer eller program som har påbörjats före den 1 juli 2017. De äldre bestämmelsernas hänvisningar till 6 kap. miljöbalken ska avse balkens lydelse vid utgången av juni 2017.

I fråga om väglagen eller lagen om byggande av järnväg ska ett ärende handläggas och bedömas enligt äldre bestämmelser, om det i ärendet ingår en miljökonsekvensbeskrivning som vid ikraftträdandet har överlämnats till länsstyrelsen för godkännande. De äldre bestämmelsernas hänvisningar till 6 kap. miljöbalken ska avse balkens lydelse vid utgången av juni 2017.

I fråga om övrig sektorslagstiftning ska äldre föreskrifter fortfarande gälla för handläggningen och prövningen av ärenden som har inletts före den 1 juli 2017. De äldre bestämmelsernas hänvisningar till 6 kap. miljöbalken ska avse balkens lydelse vid utgången av juni 2017.

Mål och ärenden enligt lagen med särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning som inletts hos en allmän förvaltningsdomstol före den 1 juli 2017 ska slutföras av de allmänna förvaltningsdomstolarna.

Skälen för förslaget

Det föreslagna nya 6 kap. miljöbalken

Enligt artikel 2.1 i ändringsdirektivet ska direktivet vara genomfört senast den 16 maj 2017. De nya bestämmelserna bör träda i kraft så snart som möjligt.

Förslaget till ett nytt 6 kap. miljöbalken innehåller ett flertal ändringar i förhållande till nuvarande regelverk. Det skulle vara opraktiskt att låta de nya bestämmelserna tillämpas i redan pågående ärenden som rör planer och program. Detsamma gäller i fråga om mål och ärenden som rör tillstånd till verksamheter och åtgärder enligt miljöbalken. Äldre bestämmelser bör även fortsättningsvis gälla i dessa fall. När det gäller planer och program bör det finnas en övergångsbestämmelse som säger att äldre föreskrifter fortfarande ska gälla för handläggningen och bedömningen av ärenden om planer eller program som har påbörjats före den 1 juli 2017. Ett plan- eller programärende får anses ha påbörjats när ett formellt beslut om att inleda ärendet har fattats. När det gäller verksamheter och åtgärder bör det finnas en övergångsbestämmelse som säger att äldre föreskrifter fortfarande ska gälla för handläggningen och prövningen av mål och ärenden om verksamheter eller åtgärder där ansökan inkommit till tillståndsmyndigheten före den 1 juli 2017.

Förslaget i promemorian innebär bl.a. ändringar i bestämmelser som rör det samråd som föregår länsstyrelsens beslut i fråga om en verksamhet eller åtgärd kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. För att det ska vara tydligt att föreslagna ändringar i 6 kap. inte innebär att det samråd som föregår länsstyrelsens beslut i fråga om betydande miljöpåverkan ska behöva göras om eller att länsstyrelsens beslut inte längre gäller, bör bestämmelserna i sin tidigare lydelse tillämpas i fråga om denna del av förfarandet om länsstyrelsen fattat sitt beslut före den 1 juli 2017. Sådana över-

gångsbestämmelser är förenliga med övergångsbestämmelserna i artikel 3 i ändringsdirektivet.

Plan- och bygglagen

Det skulle vara opraktiskt att låta de nya bestämmelserna tillämpas i redan pågående ärenden enligt plan- och bygglagen. Äldre bestämmelser bör även fortsättningsvis gälla i dessa fall. För att inte skapa tillämpningsproblem bör det även tydliggöras att äldre bestämmelserns hänvisningar till 6 kap. miljöbalken ska avse balkens lydelse vid utgången av juni 2017. Övergångsbestämmelsen bör således ta sikte på att äldre föreskrifter fortfarande ska gälla för handläggningen och bedömningen av ärenden om planer eller program som har påbörjats före den 1 juli 2017 samt att äldre bestämmelserns hänvisningar till 6 kap. miljöbalken ska avse balkens lydelse vid utgången av juni 2017. Ett planärende får anses ha påbörjats när ett formellt beslut om att inleda ärendet har fattats (se prop. 2013/14:126 s. 146).

Väglagen och lagen om byggande av järnväg

I syfte att undvika merarbete som anpassningen till nya krav kan komma att innebära i ärenden enligt väglagen eller lagen om byggande av järnväg som passerat en viss planeringsfas bör sådana ärenden fortsätta att handläggas enligt äldre föreskrifter. En konkret åtgärd i planeringsfasen utgörs av länsstyrelsens beslut om godkännande av miljökonsekvensbeskrivningen. Övergångsbestämmelser till tidigare ändringar i väglagen (se t.ex. prop. 2011/12:118) har knutit an till den åtgärden och det bedöms lämpligt även i nuvarande lagstiftningsärende. Det betyder att planärenden som vid ikraftträdandet är så långt framskridna att miljökonsekvensbeskrivning för planen lämnats in till länsstyrelsen för godkännande ska fortsätta att hanteras enligt det gamla regelverket. Övergångsbestämmelsen bör således ta sikte på att ett ärende ska handläggas och bedömas enligt äldre bestämmelser, om det i ärendet ingår en miljökonsekvensbeskrivning som vid ikraftträdandet har överlämnats till länsstyrelsen för godkännande. För att inte skapa tillämpningsproblem bör det även tydliggöras att äldre be-

stämmelsers hänvisningar till 6 kap. miljöbalken ska avse balkens lydelse vid utgången av juni 2017.

Övrig sektorslagstiftning

Samma skäl som gör sig gällande för en övergångsbestämmelse till miljöbalken gör sig även gällande i förhållande till de sektorslagstiftningar som hänvisar till förfarandet i 6 kap. miljöbalken. Det bör således finnas en övergångsbestämmelse i sektorslagstiftningarna som tar sikte på att äldre föreskrifter fortfarande ska gälla för handläggningen och prövningen av ärenden som har inletts före den 1 juli 2017. För att inte skapa tillämpningsproblem bör det även tydliggöras att äldre bestämmelsers hänvisningar till 6 kap. miljöbalken ska avse balkens lydelse vid utgången av juni 2017.

Lagen om särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning

Denna promemoria innehåller ett förslag om att länsstyrelsens beslut enligt lagen (1998:814) med särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning ska överklagas till mark- och miljödomstol i stället för till allmän förvaltningsdomstol. Mark- och miljödomstolar tillämpar lagen om domstolsärenden vid handläggningen av mål som inleds vid mark- och miljödomstol genom överklagande. De allmänna förvaltningsdomstolarna handlägger mål och ärenden enligt förvaltningsprocesslagen. Det är lämpligt att de mål som har inletts hos de allmänna förvaltningsdomstolarna avgörs enligt de processuella bestämmelser som gällde när målen anhängiggjordes. I de fall länsstyrelsens beslut enligt lagen om särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning vid tidpunkten för lagändringens ikraftträdande redan har överklagats till allmän förvaltningsdomstol bör målet eller ärendet också avslutas hos dessa domstolar. Det innebär att ett mål eller ärende som före ikraftträdandet anhängiggjorts hos en förvaltningsrätt kommer att kunna överklagas till kammarrätt och Högsta förvaltningsdomstolen.

14 Konsekvenser

I detta avsnitt behandlas konsekvenserna av förslagen och bedömningarna i promemorian.

14.1 Förslagen i korthet, syfte och alternativ

I promemorian föreslås ett nytt 6 kap. miljöbalken samt ett antal följdändringar i andra författningar. Det övergripande syftet med förslaget är *dels* att genomföra ändringsdirektivet och i övrigt tillgodose de krav som följer av Sveriges EU-rättsliga och internationella åtaganden, *dels* att effektivisera balkens bestämmelser om miljöbedömningar för såväl planer och program som verksamheter och åtgärder. Därmed ges förutsättningar för att öka den samlade miljöskyddseffekten och samtidigt minska tidsåtgången och den administrativa bördan för verksamhetsutövare och prövningsmyndigheter.

Tydligare bestämmelser om planer och program

Inga större ändringar av de bestämmelser som rör planer och program är avsedda. I syfte att öka myndigheters och kommuners tillämpning av bestämmelserna om strategiska miljöbedömningar samt transparensen i bedömningarna om en sådan ska göras eller inte göras föreslås dock ett antal ändringar. Bestämmelserna i 6 kap. får en tydligare och mer lättillgänglig struktur som följer stegen i miljöbedömningsprocessen. I sak innebär förslagen förändringar som rör

- samråd inom ramen för undersökningen i fråga om en strategisk miljöbedömning ska göras,

- krav på beslut i frågan om en strategisk miljöbedömning ska göras eller inte göras,
- tydliggöranden avseende miljökonsekvensbeskrivningens innehåll, och
- krav på att myndigheten eller kommunen ska tillgängliggöra resultatet av övervakning och uppföljning för allmänheten.

Ett alternativ till förslaget är en ökad vägledning om hur bestämmelserna om miljöbedömning i 6 kap. ska tillämpas. Ett annat alternativ är att ett nytt krav införs som innebär att myndighetens eller kommunens bedömning i fråga om en strategisk miljöbedömning krävs eller inte ska godkännas av länsstyrelsen eller annan myndighet. Inget av alternativen bedöms för närvarande vara lämpliga. En ökad vägledning – framför allt metodutveckling – skulle kunna bidra till en förbättrad tillämpning av bestämmelserna, men förväntas inte råda bot på bristande incitament för myndigheter eller kommuner att undersöka om en miljöbedömning ska göras eller inte. Det skulle å andra sidan införandet av krav på godkännande av besluten göra. En sådan åtgärd kräver fler överväganden än vad som är möjligt att göra inom ramen för denna promemoria. Om en ändring inte kommer till stånd finns risk för att de brister i samhällets förmåga att integrera miljöfrågor i samhällsplaneringen som har identifierats kvarstår.

Verksamheter och åtgärder - genomförande av ändringsdirektivet

Promemorian innehåller förslag på hur ändringsdirektivet ska genomföras i svensk rätt. Genomförandet av ändringsdirektivet medger i vissa delar strängare nationella bestämmelser än vad som föreskrivs i direktivet. Som regel har lagförslagen lagts på direktivets miniminivå. I den mån det bedömts finnas val- eller tolkningsmöjligheter i direktivet innehåller promemorian en beskrivning av alternativa lösningar, en analys av för- och nackdelarna med de alternativa lösningarna samt en motivering till varför just den valda lösningen har föreslagits.

För att tillgodose de nya kraven föreslås en bestämmelse som tydliggör de nuvarande kraven på innehåll i ett samrådsunderlag. Vidare föreslås bestämmelser som tydliggör de urvalskriterier som

länsstyrelsen ska tillämpa i fråga om en miljöbedömning ska göras eller inte. En tidsfrist för när länsstyrelsen ska fatta beslut om huruvida en verksamhet eller åtgärd kan antas medföra betydande miljöpåverkan föreslås. Därtill föreslås bestämmelser med nya och förtydligade krav på vad en miljökonsekvensbeskrivning ska innehålla samt ett kompetenskrav för de personer som tar fram en sådan beskrivning. Slutligen föreslås krav som innebär att prövningsmyndigheten ska kungöra miljökonsekvensbeskrivningen på en lämplig webbplats och att allmänheten ska få skälig tid och minst 30 dagar att yttra sig över beskrivningen.

Europeiska kommissionen har genomfört en konsekvensanalys av sitt förslag till ändringsdirektiv (SWD(2012) 354 final). En översiktlig bedömning av konsekvenserna av att införa ändringsdirektivet i Sverige redovisas här. Konsekvensanalysen är gjord i relation till de alternativa handlingsvägar som genomförandet av ändringsdirektivet möjliggör. Medlemsstaterna ska säkerställa att direktivet genomförs i nationell rätt. Om så inte sker riskerar Sverige att kommissionen inleder ett förfarande om fördragsbrott. Något utrymme för att avstå från ett genomförande finns alltså inte.

Tydligare krav på innehåll i prövningsunderlag

I promemorian föreslås att bestämmelserna om praktiska miljöbedömningar som huvudregel ska tillämpas endast på sådana verksamheter och åtgärder som kan anses medföra en betydande miljöpåverkan. I övriga fall ska det vara tillräckligt att upprätta ett förenklat underlag. Ändringen som rör prövningsunderlaget syftar till att tydliggöra den skillnad i kravnivå som finns i nuvarande regelverk. Kravnivån på innehållet i det förenklade underlaget motsvarar i huvudsak nuvarande krav på innehåll i en miljökonsekvensbeskrivning för verksamheter eller åtgärder som inte kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Den bärande tanken är att en praktisk miljöbedömning ska krävas i den utsträckning det är miljömässigt motiverat, dvs. för verksamheter och åtgärder som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Genom enkla, kostnadseffektiva och ändamålsenliga regler skapas förutsättningar för bra ramvillkor för företagen.

I promemorian föreslås en definition av termen miljöeffekt. Av definitionen framgår att såväl direkta och indirekta som kumulativa, samverkande, positiva och negativa effekter på olika delar av miljön avses. Vidare anges bl.a. att dessa effekter kan vara såväl tillfälliga som bestående. Bestämmelsen syftar till att tydliggöra vilka uppgifter som krävs i en miljökonsekvensbeskrivning eller ett förenklat underlag i fråga om de miljöeffekter som en verksamhet eller åtgärd kan antas medföra.

Ett alternativ till den föreslagna ändringen är att öka vägledningen av tillämpningen av dagens bestämmelser. Enbart vägledning bedöms dock inte vara tillräckligt för få önskad effekt. Vägledning är inte bindande och skapar inte den förutsebarhet som eftersträvas. Om en ändring inte kommer till stånd finns risk för att resurser läggs på verksamheter och åtgärder och framför allt ändringar av dessa även om det inte är motiverat ur ett miljöperspektiv. Det finns också risk för att den eftersträlvade regelförenklingen uteblir.

Miljöorganisationers rätt att överklaga

I promemorian föreslås dessutom en ändring av 16 kap. 13 § miljöbalken om miljöorganisationers rätt att överklaga. Förslaget syftar till att förbättra genomförandet av Århuskonventionens och MKB-direktivets bestämmelser om att miljöorganisationer ska ges en omfattande rätt till rättslig prövning i miljöfrågor samt att anpassa lagstiftningen till den senaste tidens utveckling i rättspraxis.

Övriga ändringar

Slutligen föreslås obligatorisk miljöbedömning av vissa vägar och järnvägar och möjligheter att besluta om gemensam handläggning av ärenden hos miljöprövningsdelegationen. Förslagen syftar till att tillgodose MKB-direktivet krav och öka samordningen av prövningsärenden. Vidare föreslås att samråd ska hållas och beslut om betydande miljöpåverkan fattas i ärenden om bearbetningskoncession enligt minerallagen i syfte att förbättra förutsättningarna för den intresseavvägning som ska göras.

14.2 Berörda myndigheter, kommuner, företag och andra enskilda

Förslagen har betydelse för *alla* de myndigheter och kommuner som har i uppdrag att ta fram sådana planer och program som krävs enligt lag eller annan författning. Det är dessutom sammanlagt 13 olika slags aktörer som berörs av förändringarna som rör verksamheter och åtgärder, se tabell 1.

Tabell 1 Berörda aktörer

Aktör	Antal aktörer	Kommentar
Länsstyrelsen	21	Samrådspart, prövningsmyndighet och beslutsmyndighet i fråga om en praktisk miljöbedömning ska göras
MPD	12	Prövningsmyndighet
Mark- och miljödomstolen	5	Prövningsmyndighet
Mark- och miljööverdomstolen	1	Prövningsmyndighet
Trafikverket	1	Verksamhetsutövare och prövningsmyndighet
EI	1	Prövningsmyndighet
SSM	1	Prövningsmyndighet
Bergsstaten	1	Prövningsmyndighet
Sjöfartsverket	1	Prövningsmyndighet
Regeringen	1	Prövningsmyndighet
Kommunen	290	Planläggande myndighet och prövningsmyndighet
Naturvårdsverket	1	Ansvarig myndighet för det gränsöverskridande samrådet

Verksamhetsutövare	6 000	Små, medel och stora företag, myndigheter, kommuner eller andra offentligt rättsliga organisationer

Enligt en kartläggning av SLU tas ca 1 600 stycken miljökonsekvensbeskrivningar per år fram för verksamheter och åtgärder (*MKB-tillämpningen i Sverige - antalet MKB för verksamheter och åtgärder 2005 och 2006*, SLU 2008). En verksamhetsutövare kan vara såväl ett privat företag som en myndighet eller en kommun. Förslagen har betydelse för ett stort antal såväl små, medelstora som stora företag verksamma inom många olika branscher. De verksamhetsutövare vars verksamhet idag bedrivs med gällande tillstånd kommer att beröras av förslagen om de ändrar eller omprövar sin befintliga verksamhet.

Förslagen kan dessutom påverka de konsulter som verksamhetsutövare idag anlitar för att utreda miljökonsekvenser och ta fram miljökonsekvensbeskrivningar. De är inte aktörer som direkt påverkas av förändringarna, men som kan göra det indirekt.

Det har visat sig vara svårt att få fram uppgifter om hur många beslut länsstyrelserna fattar som gäller frågan om en planerad verksamhet kan antas medföra en betydande miljöpåverkan eller inte och hur stor andel av fattade beslut som rör verksamheter och åtgärder som inte kan anses medföra betydande. Enligt uppgifter från länsstyrelserna är det framför allt *ändringar av redan befintliga verksamheter* som inte anses medföra en betydande miljöpåverkan.¹ Etableringar av nya miljöfarliga verksamheter, så som vindkraft och tåkter, anses i större utsträckning än ändringar av befintliga verksamheter ha en betydande miljöpåverkan.

Länsstyrelsen kommer att påverkas i egenskap av samrådspart och beslutsmyndighet i fråga om en praktisk miljöbedömning ska göras. Förslagen kommer även att påverka prövningsmyndigheter som granskar och bedömer den betydande miljöpåverkan och prövar tillståndsansökningar. Enligt SLU:s kartläggning hanteras majoriteten av framtagna miljökonsekvensbeskrivningar av mark- och

¹ Enligt uppgifter från länsstyrelserna. För att få in uppgifter om hur stor andel av besluten som med stöd av kriterierna i bilaga 2 till förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar inte ansetts medföra betydande miljöpåverkan har samtliga länsstyrelser kontaktats. Svar från 10 länsstyrelser har kommit in. I de fall det inte varit möjligt att läsa ut andelen ur ärendehanteringssystemet har en uppskattning gjorts.

miljödomstolarna (18 procent) och miljöprövningsdelegationerna (60 procent). Resterande prövas av Trafikverket (8 procent), Energimarknadsinspektionen (6 procent), Strålsäkerhetsmyndigheten (>1 procent), Bergsstaten (>1 procent), Sjöfartsverket (>1 procent), regeringen (1 procent) och kommunerna (6 procent). Sedan rapporten publicerades har förändringar skett av tillståndsplikten vilket kan påverka fördelningen mellan prövningsmyndigheterna. Den geografiska spridningen av berörda verksamheter och åtgärder innebär att förändringarna kan beröra vissa myndigheter mer än andra. Naturvårdsverket påverkas av de ändringar som rör gränsöverskridande samråd.

Slutligen påverkas övriga samrådsparter, inklusive allmänheten och miljöorganisationer av de förslag som rör samråd.

14.3 Konsekvenser för miljömålen och berörda aktörer

Miljömålen

Förslagan bedöms förbättra möjligheterna att uppfylla de nationella miljömålen. Strategiska miljöbedömningar är ett viktigt verktyg för integrering av miljöhänsyn i samhällets planering och för att nå miljömålen. En ökad tydlighet och transparens i bedömningarna förväntas bidra till att myndigheter och kommuner tillämpar bestämmelserna i större utsträckning och på ett mer ändamålsenligt sätt än i dag vilket förväntas leda till positiva konsekvenser för miljön.

Förslaget om tydligare krav i fråga om innehåll i ett förenklat underlag eller en miljökonsekvensbeskrivning bedöms kunna underlätta uppfyllelsen av de nationella miljömålen. Vidare bedöms den del av förslaget som innebär att bestämmelserna om praktiska miljöbedömningar som huvudregel ska tillämpas endast på sådana verksamheter och åtgärder som kan anses medföra en betydande miljöpåverkan underlätta eller i vart fall inte försvåra uppfyllelsen av de nationella miljömålen eftersom förslaget skapar förutsättningar för en effektivare resursanvändning där samhällets resurser kan läggas där de gör mest miljönytta. Verksamhetsutövarns ansvar för att ta fram prövningsunderlaget och prövningsmyndigheternas ansvar för att ett sådant underlag är tillräckligt för en prövning gäller oförändrat. De förslag som syftar till att genomföra

ändringsdirektivet förväntas leda till positiva konsekvenser för miljön.

Förslaget att ändra 16 kap. 13 § miljöbalken om miljöorganisationers rätt att överklaga tillgodoser även i ökad utsträckning Århuskonventionens tanke om att ett större samhälleligt deltagande från allmänhetens sida leder till en bättre miljö.

Myndigheter och kommuner

Planläggande myndigheter och kommuner

De språkliga och redaktionella ändringarna innebär inte att några nya regler föreslås. I sak innebär förslagen fyra stycken förändringar.

Redan idag ska myndigheter och kommuner som tar fram planer eller program som krävs enligt lag eller annan författning ta ställning till om en miljöbedömning ska göras. I vissa fall ska bedömningen redovisas i plan- eller programärendet. I promemorian föreslås att bedömningen alltid ska redovisas i ett beslut, även i fråga om de planer och program som omfattas av en föreskrift som anger att betydande miljöpåverkan kan antas. Den eventuella arbetsbördan som tillkommer bedöms vara försumbar i förhållande till kostnaden för att ta fram planen eller programmet och bedöms inte heller medföra annat än försumbara fördröjningar av plan- eller programärendet.

I promemorian föreslås att undantag från krav på samråd i frågan om genomförandet av planen eller programmet kan antas medföra en betydande miljöpåverkan ska kunna göras om myndigheten eller kommunen, utan att ha samrått med de myndigheter som berörs, kommer fram till att en sådan påverkan kan antas. Denna undantagsmöjlighet innebär både arbets- och tidsbesparingar för myndigheter och kommuner.

I promemorian föreslås att myndigheten eller kommunen ska samråda i frågan om planen eller programmet kan antas medföra en betydande miljöpåverkan även om det står klart enligt föreskrifter som regeringen har meddelat att en sådan påverkan som huvudregel ska antas. De myndigheter och kommuner som kommer fram till att en sådan plan eller ett sådant program *inte kan* anses medföra en betydande miljöpåverkan ska även i dag genomföra ett sådant sam-

råd. Om myndigheten däremot kommer fram till att en sådan plan eller ett sådant program *kan* antas medföra en betydande miljöpåverkan innebär förslaget att myndigheten eller kommunen kan besluta att en strategisk miljöbedömning ska göras utan att först genomföra ett samråd. Det utökade samrådskravet för sådana planer och program som avses i regeringens föreskrifter innebär därför i praktiken inte någon ny arbetsbörda av betydelse för myndigheterna eller kommunerna.

Två förändringar görs för att bemöta den kritik som Europeiska kommissionen har framfört när det gäller det svenska genomförandet av SMB-direktivet. Förändringarna innebär att myndigheten eller kommunen ska samråd med de kommuner och myndigheter som *kan antas* bli berörda och inte enbart med dem som *berörs*. Samtidigt tydliggörs dock att en myndighet inte kan anses berörd på annat sätt än ur miljösynpunkt. Vidare förtydligas skyldigheten att redovisa skäl när myndigheten eller kommunen beslutar om en strategisk miljöbedömning ska göras. Genom ändringen kan samrådskretsen möjligen komma att utökas något. Det finns inga andra alternativ än lagstiftning för att tillmötesgå kommissionens synpunkter.

Förslaget innebär att det görs tydligare vilka miljöeffekter som ska identifieras, beskrivas och bedömas i en miljökonsekvensbeskrivning. Förtydligandet innebär i praktiken ingen ny arbetsbörda av betydelse för myndigheterna eller kommunerna eftersom dessa krav gäller redan i dag. Tydliggörandet bedöms däremot minska risken för att en plan upphävs vid en överprövning och på så vis öka förutsägbarheten i rättstillämpningen.

Kraven på att följa upp och övervaka den betydande miljöpåverkan som genomförandet av planen eller programmet faktiskt medför har tydliggjorts i promemorian och kompletterats med ett nytt krav på att göra resultatet tillgängligt för allmänheten. Bestämelsen ställer inga preciserade krav på hur resultatet ska tillgängliggöras, vilket ger myndigheten eller kommunen ett utrymme för att hitta en lämplig och kostnadseffektiv lösning.

Förslagen medför inga ytterligare kostnader för myndigheter och kommuner när de tar fram planer och program.

Den kommunala självstyrelsen

Några av förslagen som rör planläggande myndigheter och kommuner innebär ytterligare detaljerade bestämmelser som rör kommunernas skyldigheter. Skyldigheten att samråda om och redovisa en bedömning i frågan om en plan eller ett program kan antas medföra en betydande miljöpåverkan utsträcks till att även träffa de plan- och programtyper som omfattas av regeringens föreskrifter. Förslaget innebär även att kommunen ska redovisa skäl för sina beslut i fråga om genomförandet av en plan eller ett program kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Vidare innebär föreslagna ändringar att de myndigheter som en kommun ska samråd med kan bli fler än enligt nuvarande bestämmelser. Sammantaget kan förslagen innebära vissa begränsade inskränkningar i det kommunala självstyret. I de delar som förslagen föranleds av synpunkter från Europeiska kommissionen finns inte några alternativ än lagstiftning. I övrigt bedöms förslagets påverkan på det kommunala självstyret vara mycket begränsad och därför godtagbara.

Prövningsmyndigheterna

Förslagen bedöms sammantaget skapa förutsättningar för kortare handläggningstider och en bättre och effektivare användning av prövningsmyndigheternas resurser. Tydligare krav på vad en miljökonsekvensbeskrivning ska innehålla förväntas leda till färre krav på kompletteringar och därmed snabbare handläggningstider. Detsamma gäller det nya kravet om att de personer som tar fram en beskrivning ska ha viss sakkunskap. Brister i kompetens har visat sig ge längre handläggningstider genom bland annat omfattande och tidskrävande kompletteringar (Handläggningstider för miljöprövning enligt miljöbalken, Naturvårdsverket rapport 5880, 2008). Det nya kraven förväntas därmed förenkla prövningsmyndigheternas arbete.

Förslagen innebär inte att någon ny typ av verksamhet eller åtgärd kommer att omfattas av bestämmelser i 6 kap. miljöbalken. I de fall länsstyrelsen beslutar att en verksamhet inte kan antas medföra en betydande miljöpåverkan kan den myndighet som prövar tillståndsfrågan även fortsättningsvis göra en annan bedömning när ansökan ges in. Det kan exempelvis visa sig att det kommit fram

ytterligare beslutsunderlag som innebär att verksamheten kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Tillståndsansökan kan då komma att avslås eller avvisas av prövningsmyndigheten.

Tydligare bestämmelse om vad kungörelsen ska innehålla införs i syfte att tillgodose kraven i MKB-direktivet. Förändringen innebär inget nytt arbetsmoment för prövningsmyndigheten och bedöms inte påverka myndigheternas administrationskostnader nämnvärt. Inte heller kravet på elektronisk kungörelse bedöms medföra några ökade kostnader. Förslaget innebär i praktiken ingen ny arbetsbörda av betydelse för prövningsmyndigheterna eftersom alla myndigheter har en egen hemsida där de flesta redan informerar om sina ärenden.

Förslaget att kunna besluta om gemensam handläggning av vissa ärenden hos miljöprövningsdelegationerna syftar till att möjliggöra en samlad bedömning av en verksamhets påverkan på miljön. Ändringarna innebär ytterligare arbetsuppgifter för miljöprövningsdelegationen vid respektive länsstyrelse. För länsstyrelsen som helhet kommer förslaget dock att leda till samordningsvinster.

I promemorian föreslås att mark- och miljödomstol i stället för allmän förvaltningsdomstol ska överpröva beslut enligt lagen (1998:814) med särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning. Det är fråga om så få mål per år att denna ändring i sig inte medför ett ökat resursbehov hos domstolarna.

Slutligen kan förslaget att ändra 16 kap. 13 § miljöbalken om miljöorganisationers rätt att överklaga leda till en viss ökning av antalet överklagade mål och ärenden, främst i fråga om domar och beslut i mål och ärenden om tillsyn enligt miljöbalken och föreskrifter som har meddelats med stöd av balken. Ändringen förväntas dock inte leda till annat än möjligen en marginell ökning av antal överklagade mål och ärenden till domstolar och övriga prövningsmyndigheter. Redan i dag gäller enligt rättspraxis att uppräkningsav beslutstyper i 16 kap. 13 § miljöbalken inte är uttömmande utan miljöorganisationer har rätt att överklaga även andra beslut än sådana som uttryckligen anges, bl.a. andra tillsynsbeslut enligt miljöbalken än sådana som beslutats enligt 10 kap. Vidare gäller enligt rättspraxis att kriterierna för miljöorganisationernas klagorätt i 16 kap 13 § inte är absoluta krav utan endast hållpunkter vid den nyanserade bedömning av klagorätten som ska göras mot bakgrund av Århusreglernas syfte att ge miljöorganisationerna en

omfattande och lättillgänglig möjlighet att överklaga. Kriterierna är inte krav av självständig betydelse som i sig kan utesluta en rätt att överklaga. (NJA 2012 s. 921). Det finns därmed inget i svensk rätt som utesluter att miljöorganisationer som inte uppfyller kriterierna i 16 kap. 13 § miljöbalken, t.ex. utländska miljöorganisationer, redan i dag har rätt att överklaga. Sammantaget bedöms föreslagna ändringar i 16 kap. 13 § miljöbalken inte leda till en mer omfattande mål- och ärendetillströmning än att eventuella kostnadsökningar kan hanteras inom myndigheternas befintliga budgetramar.

Det är dessutom långt ifrån alltid så att en miljöorganisation är ensam om att överklaga ett beslut. I många fall när en miljöorganisation överklagar finns även andra klagande, så som enskilda sakägare. Miljöorganisationers roll i samband med överklaganden är erfarenhetsmässigt sådan att organisationerna kanaliserar synpunkter från många enskilda och bidrar på så sätt till en effektivare process. Till detta kommer de positiva konsekvenser av miljöorganisationers klagorätt som hittills kunnat konstateras, exempelvis att organisationerna bidrar med värdefulla synpunkter som leder till en ökad kvalitet i beslutsunderlagen.

Länsstyrelsen i egenskap av beslutsmyndighet och samrådspart

Förslagen innebär att samrådsprocessen kommer att utvecklas genom förtydligade och nya krav när det gäller samrådsunderlag, samrådsredogörelse, urvalskriterier och tidsfrister. Förslagen syftar till att genomföra ändringsdirektivet och effektivisera samrådsprocessen och medför i sig inte några nya arbetsmoment för länsstyrelsen.

I Sverige är det verksamhetsutövaren som driver samrådsprocessen. Det ligger i verksamhetsutövarens intresse att ge länsstyrelsen den information som behövs för att det ska vara möjligt för länsstyrelsen att fatta ett väl grundat beslut i frågan om betydande miljöpåverkan. Förslaget att begränsa miljöbedömningarna till de verksamheter och åtgärder som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan kan leda till att incitamenten för verksamhetsutövaren att underlätta länsstyrelsens arbete ökar.

Ett tydligare krav på vad ett samrådsunderlag ska innehålla förväntas dessutom minska behovet av kompletteringar. I stor ut-

sträckning fattar länsstyrelsen redan idag beslut i frågan om en verksamhet eller åtgärd kan antas medföra en betydande miljöpåverkan inom den föreslagna tidsfristen om 90 dagar. Den nya tidsfristen bör därför inte föranleda ett behov av ytterligare resurser. Den genomsnittliga handläggningstiden, från ansökan om samråd till beslut om betydande miljöpåverkan, uppskattas till 133 dagar, varav samrådet i sig uppskattas ta ca 27 dagar (*Undersökning och genomförandetider och framtida resursbehov för projekt med miljöpåverkan*, Ramböll Management Consulting för Svenskt Näringsliv, mars 2012). Eftersom den nya tidsfristen inte börjar löpa förrän samrådet har genomförts och alla uppgifter har lämnats in till länsstyrelsen förväntas inte det nya kravet innebära några administrativa kostnader för länsstyrelsen.

I promemorian föreslås dessutom att verksamhetsutövaren – i de fall en miljöbedömning inte ska göras – ska inhämta samrådsparternas, inklusive länsstyrelsens, synpunkter på innehållet i det förenklade underlaget. Förslaget innebär i praktiken ingen ny arbetsbörda av betydelse för länsstyrelsen eftersom de redan idag ska ta en aktiv roll under samrådet och verka för att miljökonsekvensbeskrivningen får den inriktning och omfattning som behövs för tillståndsprövningen. De lämnar således redan idag synpunkter på innehållet i fråga om viktiga MKB-frågor (*Samråd enligt 6 kap. miljöbalken, Handläggarstöd för länsstyrelsen*, 2013). För de verksamheter och åtgärder som inte kan antas medföra en betydande miljöpåverkan innebär förslaget ingen ändrad kravnivå.

I de fall en miljöbedömning ska göras innebär förslaget att länsstyrelsen på begäran ska lämna råd om miljökonsekvensbeskrivningens inriktning och omfattning. Som ovan anförts har länsstyrelsen redan idag uppgiften att verka för att miljökonsekvensbeskrivningen får den inriktning och omfattning som behövs för tillståndsprövningen och förtydligandet kan inte anses påverka länsstyrelsernas arbetsbörda eller resursåtgång.

Förslaget som innebär att samråd ska genomföras i ärenden om bearbetningskoncession innebär att länsstyrelsen i dessa ärenden kommer att ta ställning till om verksamheten eller åtgärden är en sådan som alltid kan antas medföra betydande miljöpåverkan. I de allra flesta fall torde det vara så. Enligt uppgifter från Bergsstaten har det i snitt beslutats om bearbetningskoncession i 4 ärenden per år sedan 2010 (uppgifter från årsredovisningen som bekräftats av

handläggare). Länsstyrelsen har uppskattat den interna tiden för ett samråd om en A-verksamhet till 2,5 dagar (Ramböll, Undersökning av genomförandetider och framtida resursbehov för projekt med miljöpåverkan, mars 2012). Mot bakgrund av det begränsade antalet ärenden kan förslaget inte anses innebära något behov av att tillföra ytterligare resurser till länsstyrelserna.

Staten i övrigt

De nya tidsangivelserna för samråd medför inte ett nytt arbetsmoment och bedöms inte påverka Naturvårdsverkets administrativa kostnader i samband med det gränsöverskridande samrådet.

Förslagen bedöms inte innebära några kostnader för staten i övrigt.

Företag och andra verksamhetsutövare

Tidsåtgång och administrativa kostnader för verksamhetsutövare

Förslagen som syftar till att öka tillämpningen av bestämmelserna om strategiska miljöbedömningar kan även få indirekta positiva konsekvenser för företag och andra verksamhetsutövare. Övergripande miljöfrågor som klaras ut på plan- och programstadiet behöver inte belasta miljöbedömningen för enskilda projekt. Den tidigare insamlingen av informationen och de bättre förankrade plan- och programbesluten kan även bidra till effektivare handläggning och beslutsfattande i samband med tillståndsprövningen av verksamheter och åtgärder som genomförs enligt planerna eller programmen.

Förslagen som syftar till att göra 6 kap. miljöbalken tydligare och enklare att tillämpa, bör leda till tidsvinster och lägre administrativa kostnader för verksamhetsutövare. De förtydligade kraven på innehåll i fråga om prövningsunderlag för verksamheter och åtgärder som *inte kan* antas medföra en betydande miljöpåverkan kan förväntas leda till besparingar för verksamhetsutövare. Det finns en stor osäkerhet kring kostnader för att ta fram en miljökonsekvensbeskrivning för verksamheter *med* respektive *utan* betydande miljöpåverkan. De stora skillnaderna i kostnader mellan olika miljö-

konsekvensbeskrivningar gör det svårt att beräkna storleken på verksamhetsutövarnas besparingar. Enligt uppgifter från Miljöprocessutredningens betänkande kan en miljökonsekvensbeskrivning kosta allt från 50 000 kronor till upp till över en miljon kronor (SOU 2009:45 s. 180). Beloppet bekräftas till viss del av uppgifter från Tillväxtverkets databas *Malin*. I tabell 2 och 3 finns tids- och kostnadsuppskattningar för verksamhetsutövare att ta fram en miljökonsekvensbeskrivning för verksamheter *med* respektive *utan* betydande miljöpåverkan. Verksamheterna är uppdelade i sju kategorier, liten- mellan- och stor A- respektive B-verksamhet och täkter är en egen kategori.

Tabell 2: Verksamhetsutövarers kostnader för att ta fram med miljökonsekvensbeskrivning för verksamheter och åtgärder som kan antas medföra miljöpåverkan*

	A		B		Täkter	
	Interntid (t)	Externa kostnader (kr)	Interntid (t)	Externa kostnader (kr)	Interntid (t)	Externa kostnader (kr)
Liten	40	75 000	15	18 000		
Mellan	368	150 000	8	90 000		
Stor	2400	1 500 000	368	375 000		
Täkter					110,5	74 000

Tabell 3: Verksamhetsutövarers kostnader för liten MKB*

	A	B	Täkter
	Interntid (t)	Interntid (t)	Interntid (t)
Liten		0	3
Mellan		155	2
Stor		480	155
Täkter			2

*Uppskattningar för tid och kostnader från Malin bygger från mätningar som började 2005 för att uppskatta företags administrativa kostnader. Målet med mätningarna anges inte vara

att få fram exakta siffror, utan snarare ge en indikation på om det blir dyrare eller billigare för företagen att genomföra lagförslag.

Även om det redan enligt gällande lagstiftning är möjligt att anpassa innehållet och omfattningen av miljökonsekvensbeskrivningen efter förhållanden i det enskilda fallet, har användandet av beteckningen miljökonsekvensbeskrivning ändå ofta medfört att underlaget i praktiken förväntats uppfylla de krav på innehåll som anges i nuvarande 6 kap. 7 § miljöbalken. Genom att ”miljökonsekvensbeskrivning” tas bort som benämning på beslutsunderlaget för verksamheter och åtgärder som inte kan antas medföra betydande miljöpåverkan tydliggörs att underlagets innehåll och omfattning ska anpassas till behovet i det enskilda fallet. Det innebär att även om kraven på vad underlaget ska innehålla inte kommer att minska, så kan förändringen förväntas medföra att verksamhetsutövarnas administrativa kostnader minskar.

Förslagen som innebär tydligare krav på samrådsunderlaget förväntas bidra till bättre förutsättningar för att genomföra ett mer koncentrerat samråd som minskar behovet av kompletteringar. En tidsfrist på 90 dagar ger positiva konsekvenser genom att den ökar förutsebarheten.

Redan idag ska en uppgift om det samråd som skett enligt 6 kap. ingå i en ansökan om tillstånd (19 kap. 5 § och 22 kap. 1 § miljöbalken). Förslaget om att i samrådet lämna in en samrådsredogörelse till länsstyrelsen förväntas därmed inte medföra ökade kostnader.

Övriga förslag som syftar till att genomföra ändringsdirektivet kan innebära ökade kostnader för vissa verksamhetsutövare. Kraven på innehållet och på den som tar fram en miljökonsekvensbeskrivning syftar till att säkerställa miljökonsekvensbeskrivningens kvalitet och förväntas minska behovet av kompletteringar och bidra till en effektivare miljöprövning. Det finns inte några andra alternativ än lagstiftning för att tillgodose ändringsdirektivet.

Förslaget om att införa ett samråd i ärenden om bearbetningskoncession kan medföra ytterligare kostnader för de verksamheter som berörs. Som framgår ovan har det i snitt beslutats om bearbetningskoncession i 4 ärenden per år sedan 2010. I de allra flesta fall kan verksamheterna eller åtgärderna antas medföra betydande miljöpåverkan. I flertalet ärenden sker ett samråd idag. Det finns lite olika uppskattningar av tid och kostnader för samråd som kan

vara relevanta för bearbetningskoncessioner. I Malin anges den uppskattade interntiden för ett *utökat samråd* till 40 timmar. Den uppskattade interntiden för *samråd inklusive framtagande av samrådsunderlag* är lägre (från 4 timmar till 12 timmar) och den externa kostnaden högre (från 8 400 kronor till 700 000 kronor) beroende på typ av verksamhet och omfattning. I rapporten från Ramböll anges 25 dagar i snitt för A-verksamheterna och 10 dagar när siffran bryts ner för utvinningsindustrin. I denna tid ingår att samla relevanta intressenter och att förbereda samrådet. För den enskilda verksamhetsutövaren kan därmed förslaget innebära administrativa kostnader. Den kunskap som inkommer i samrådet förväntas emellertid att bidra till ett bättre beslutsunderlag och möjliggöra bättre avvägningar.

Den föreslagna ändring av miljöorganisationers klagorätt i 16 kap. 13 § miljöbalken, som syftar till att förbättra genomförandet av Århuskonventionens och MKB-direktivets bestämmelser om att miljöorganisationernas ska ges en omfattande rätt till rättslig prövning i miljöfrågor samt att anpassa lagstiftningen till den senaste tidens utveckling i rättspraxis, kan komma att leda till en ökning av antalet överklagade mål och ärenden – främst i fråga om domar och beslut i mål och ärenden om tillsyn enligt miljöbalken och föreskrifter som har meddelats med stöd av balken. En ökning av antalet överklaganden kan påverka de verksamhetsutövare vars verksamheter berörs av överklagandena. Ändringen förväntas dock inte leda till annat än möjligen en marginell ökning av antal överklagade mål och ärenden. Detta eftersom miljöorganisationer enligt gällande rättspraxis redan har rätt att överklaga fler beslutstyper än de som uttryckligen anges i bestämmelsen, bl.a. andra tillsynsbeslut än sådana som beslutats enligt 10 kap. miljöbalken. Det är vidare rimligt att utgå från att en miljöorganisation endast kommer att nyttja sin rätt att överklaga beslut som ligger inom organisationens specifika intresseområde och endast beslut som är av någon större betydelse i miljöhänseende.

Konkurrensförhållanden

Förslagen bedöms inte påverka konkurrensförhållandena.

Särskild hänsyn till små företag

Förslagen kan antas ha särskild stor betydelse för små företag. Det kommer rimligen främst att röra sig om mindre verksamheter som enligt förslaget inte kommer att omfattas av kraven på en praktisk miljöbedömning eftersom dessa ofta har en mindre miljöpåverkan. Förslaget kan antas innebära att dessa företag i mindre utsträckning än i dag behöver anlita konsulter att biträda företaget i tillståndsärenden.

Reglerna om praktiska miljöbedömningar är inte knutna till storleken på företaget. Mindre företag kan därför påverkas i större utsträckning av regler som genomför ändringsdirektivet och som innebär ytterligare krav på miljökonsekvensbeskrivningens innehåll och på att den ska tas fram med den sakkunskap som krävs.

Förslaget bedöms inte i övrigt medföra några effekter som särskilt påverkar små företag.

Allmänheten

Förslagen innebär att reglerna om samråd blir tydligare. Bland annat klargörs vad syftet med de olika samråden är. Ändringarna kommer att underlätta förståelsen för allmänhetens möjligheter att påverka i tillståndsprocessen. Informationen ska kunna sökas och hittas på internet utan förhandskunskap om vilken myndighet som handlägger eller publicerar informationen.

Förslaget till ändrade kriterier för miljöorganisationers klagorätt innebär ett positivt bidrag till miljödemokratin och till ett förbättrat genomförande av såväl Århuskonventionen som MKB-direktivet.

Förslaget till att införa ett samråd i ärenden om bearbetningskoncession innebär att allmänheten i ett tidigare skede kommer att kunna göra sin röst hörd och bidra till bättre avvägningar och beslutsunderlag.

Sverige och EU

Bestämmelserna i 6 kap. miljöbalken om strategiska och praktiska miljöbedömningar har sin grund i framför allt EU-direktiv. För-

slagen i promemorian medför att de svenska bestämmelserna på ett tydligare sätt genomför direktiven.

Övrigt

Förslagen bedöms inte leda till några konsekvenser för jämställdheten, brottsligheten, sysselsättningen och den offentliga servicen i olika delar av landet, de integrationspolitiska målen eller medföra konsekvenser för den personliga integriteten.

Ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser

Lagändringarna föreslås träda ikraft den 1 juli 2017. I samband med ikraftträdande kommer det att behöva göras vissa informationsinsatser. Insatserna bör riktas mot de myndigheter, kommuner, företag och andra enskilda som berörs av förslaget. Den närmare utformningen av informationsinsatserna och behovet av vägledning bör övervägas tidigt i lagstiftningsärendet.

15 Författningskommentar

15.1 Förslag till lag om ändring i miljöbalken

Planer och planeringsunderlag

3 kap. 11 §

Paragrafen överensstämmer i huvudsak med nuvarande 6 kap. 19 § miljöbalken och har endast justerats rent redaktionellt och kortats ner på så sätt att de delar som avser åtgärdsprogram lyfts över till den föreslagna 5 kap 15 §.

Paragrafen behandlas i avsnitt 8.3.

3 kap. 12 §

Paragrafen överensstämmer med nuvarande 6 kap. 21 § första stycket miljöbalken men de delar som avser åtgärdsprogram har förts över till den föreslagna 5 kap. 13 §.

Paragrafen behandlas i avsnitt 8.3.

3 kap. 13 §

Paragrafen överensstämmer med nuvarande 6 kap. 21 § andra stycket miljöbalken och har endast justerats redaktionellt för att hänvisa till bestämmelsen i 3 kap. 12 §.

Paragrafen behandlas i avsnitt 8.3.

5 kap. 11 §

Paragrafen ändras på så vis att det som återfinns i tredje stycket utgår och förs in i en ny paragraf, 5 kap. 12 §.

Paragrafen behandlas i avsnitt 8.3.

5 kap. 12 §

Paragrafen överensstämmer med nuvarande 5 kap. 11 § tredje stycket.

Paragrafen behandlas i avsnitt 8.3.

Redovisning från kommunerna**5 kap. 13 §**

Paragrafen överensstämmer med den nuvarande 6 kap. 21 § första stycket miljöbalken i de delar som denna avser åtgärdsprogram.

5 kap. 14 §

Paragrafen överensstämmer med nuvarande 6 kap. 21 § andra stycket miljöbalken och har endast justerats redaktionellt för att hänvisa till bestämmelsen i 5 kap. 13 §.

5 kap. 15 §

Paragrafen överensstämmer med den nuvarande 6 kap. 19 § miljöbalken i de delar som denna avser åtgärdsprogram och förvaltningsplaner.

6 kap. Miljöbedömningar

Det tidigare 6 kap. miljöbalken upphävs och ersätts med ett nytt 6 kap. Ordet miljöbedömning används i rubriken som ett samlingsbegrepp för förfaranden vid miljöbedömning för dels planer och

program (strategisk miljöbedömning), dels verksamheter och åtgärder (praktisk miljöbedömning).

Dispositionen av det föreslagna 6 kap., som skiljer sig från den nuvarande, är kronologisk och överensstämmer med den föreslagna ordningen för strategisk miljöbedömning avseende planer och program och praktisk miljöbedömning avseende verksamheter och åtgärder. Detta innebär också att bestämmelserna om planer och program placeras först.

Tidigare förarbeten avseende nuvarande 6 kap. är fortfarande tillämpliga i de delar som någon ändring i sak inte gjorts i förhållande till det nya kapitlet.

6 kap. 1 §

Bestämmelsen är ny och anger innehållet i kapitlet. Innehållsförteckningen är inte uttömmande eftersom kapitlet även innehåller bestämmelser om hur en myndighet eller kommun ska bedöma om en strategisk miljöbedömning ska göras och även hur en verksamhetsutövare och länsstyrelse ska bedöma om en praktisk miljöbedömning ska göras när det gäller verksamheter som omfattas av tillståndsplikt enligt 9 eller 11 kap. miljöbalken eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av något av de kapitlen. Det finns dessutom en bestämmelse om det förenklade underlag som ska tas fram för vissa verksamheter och åtgärder som inte kan antas medföra betydande miljöpåverkan. Det huvudsakliga innehållet i kapitlet begränsar sig dock till strategiska miljöbedömningar och praktiska miljöbedömningar som med ett samlingsbegrepp benämns miljöbedömningar.

Paragrafen behandlas i avsnitt 6.

6 kap. 2 §

Paragrafen motsvaras närmast av nuvarande 6 kap. 3 § första stycket och 6 kap. 11 § andra stycket miljöbalken och genomför delvis artikel 3 i och bilaga 4 till MKB-direktivet samt delvis artikel 1 och 5.1 i SMB-direktivet.

I *första stycket* anges att bestämmelserna i 6 kap. syftar till en enhetlig identifiering, beskrivning och bedömning av miljöeffekter

vid planering och beslutsfattande samt att ge allmänheten tillgång till information och möjlighet till medbestämmande.

I *andra stycket* finns en definition av termen miljöeffekter. Det anges att med termen avses vissa närmare angivna effekter på olika delar av miljön. Definitionen innebär att de effekter som omfattas inte är begränsade geografiskt, dvs. det kan röra sig om effekter både i närområdet och i övriga områden inom och utom Sveriges gränser.

I *andra stycket 1* anges befolkning och människors hälsa. Dessa aspekter ska sättas i samband med de andra uppräknade aspekterna; det rör sig således om miljörelaterade hälsofrågor (t.ex. trafikbuller och luftföroreningar). Effekter på befolkning och människors hälsa omfattar effekter på hälsan hos en befolkning samt fördelningen av dessa effekter inom befolkningen.

I *andra stycket 2* anges djur- eller växtarter som är skyddade enligt 8 kap. miljöbalken och biologisk mångfald i övrigt. I förhållande till både planer och program samt verksamheter och åtgärder är kopplingen till djur- eller växtarter som är skyddade enligt 8 kap. miljöbalken ny. I förhållande till verksamheter och åtgärder är det även nytt att biologisk mångfald pekas ut. Termen biologisk mångfald omfattar bl.a. växt- och djurliv, liksom ekosystem och genetisk variation. När det gäller effekter på ekosystem så kan sådana effekter leda till att s.k. ekosystemtjänster minskar, upphör, tillkommer eller förstärks. Ekosystemtjänster utgörs av ekosystemens direkta och indirekta bidrag till människors välbefinnande. De kan variera beroende på typ av ekosystem och är i många fall viktiga för att tillgodose allmänna eller enskilda intressen. Om ett ekosystem ändras till följd av exempelvis mänsklig aktivitet kan ekosystemtjänster minska eller upphöra medan andra tillkomma eller förstärkas.

I *andra stycket 3* anges mark, jord, vatten, luft, klimat, landskap, bebyggelse och kulturmiljö. I förhållande till både planer och program samt verksamheter och åtgärder är det nytt att jord omfattas. Jord har tillkommit mot bakgrund av det ändrade MKB-direktivet och avser framförallt jordarter.

I *andra stycket 4* anges hushållningen med mark, vatten och den fysiska miljön i övrigt. När det gäller verksamheter och åtgärder är detta inte nytt. Däremot när det gäller planer och program är det nytt att detta anges särskilt.

I *andra stycket 5* anges annan hushållning med material, råvaror och energi. När det gäller verksamheter och åtgärder är detta inte nytt. Däremot när det gäller planer och program är det nytt att detta anges särskilt.

I *andra stycket 6* anges att även andra delar av miljön än de tidigare nämnda omfattas. Det innebär att listan över vilka delar av miljön som omfattas inte ska anses som uttömmande.

Paragrafen behandlas i avsnitt 7.4 och 8.1.

Planer och program

Att undersöka om det ska göras en strategisk miljöbedömning

6 kap. 3 §

Paragrafen motsvaras närmast av nuvarande 6 kap. 11 § miljöbalken och genomför delvis artikel 3 i SMB-direktivet. Den anger tillämpningsområdet för de av kapitlets bestämmelser som avser strategisk miljöbedömning för planer och program. Tillämpningsområdet är fortsatt avgränsat till sådana planer och program som krävs i lag eller annan författning. Kapitlets bestämmelser om strategisk miljöbedömning är dock på samma sätt som enligt nu gällande regler endast tillämpliga på de planer och program vars genomförande kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Därmed behövs ett ställningstagande i frågan om planen eller programmet kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

I *första punkten* anges att en myndighet eller kommun ska undersöka om genomförandet av en plan eller ett program kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Vad en sådan undersökning närmare består i framgår av 6 kap. 6 §. Samtliga planer eller program som krävs i lag eller annan författning omfattas av kraven på undersökning.

I *andra punkten* anges att en myndighet eller kommun ska göra en strategisk miljöbedömning om undersökningen visar att genomförandet av planen eller programmet kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Vilka moment som ingår i en strategisk miljöbedömning framgår av 6 kap. 9 §.

Innebörden av ordet miljöpåverkan behandlas i avsnitt 7.4 och frågorna om tillämpningsområdet behandlas i avsnitt 9.1.

6 kap. 4 §

Paragrafen rör undantag från bestämmelserna om strategiska miljöbedömningar i 6 kap. miljöbalken och genomför artikel 3.8 och delar av artikel 3.5 i SMB-direktivet.

I *punkterna 1 och 2* anges de undantag från kraven om strategiska miljöbedömningar som i dag följer av bemyndigandet i 6 kap. 11 § tredje stycket miljöbalken och 7 § förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar. När det gäller de planer och program som räknas upp i punkterna 1 och 2 ska därmed kapitlets bestämmelser inte tillämpas.

I *punkten 3* anges att undantag från kraven om strategiska miljöbedömningar även ska göras i fråga om planer och program som inte kan antas medföra en betydande miljöpåverkan enligt föreskrifter som regeringen meddelar. Bestämmelsen är i denna del ny och ger regeringen utrymme att meddela föreskrifter om undantag från bestämmelserna i 6 kap. när det är uppenbart att en viss typ av plan eller program inte kan komma att medföra en betydande miljöpåverkan.

Paragrafen behandlas i avsnitt 9.1.

6 kap. 5 §

Bestämmelsen är ny och ger regeringen en möjlighet att meddela föreskrifter om att vissa slag av planer och program inte ska antas medföra en betydande miljöpåverkan. Paragrafen genomför delar av artikel 3.5 i SMB-direktivet.

Utrymme till generella undantag enligt artikel 3.5 i SMB-direktivet är begränsat och regeringens möjlighet att utnyttja bemyndigandet för att meddela sådana generella undantag begränsar sig därför till fall som är uppenbara och där det saknas tvivel om att planer eller program av visst slag kan komma att medföra en betydande miljöpåverkan i det enskilda fallet.

Paragrafen behandlas i avsnitt 9.1.

6 kap. 6 §

Paragrafen motsvaras närmast av nuvarande 5–6 §§ förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar. Tillsammans med 6 kap. 6 § genomför paragrafen artiklarna 3.4, 3.6 och 3.7 i SMB-direktivet. Paragrafen anger vad den undersökning som framgår av 6 kap. 3 § 1 ska innebära.

Av *första stycket 1* framgår att myndigheten eller kommunen ska identifiera de omständigheter som talar för eller emot att genomförandet av planen eller programmet kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Omständigheter som ska beaktas i det avseendet återfinns i 3–7 §§ den föreslagna miljöbedömningsförordningen. På samma sätt som i dag återfinns bestämmelser på förordningsnivå angående vilka planer och program som alltid ska omfattas av en strategisk miljöbedömning om vissa förutsättningar är uppfyllda, dvs. om planen eller programmet anger förutsättningarna för kommande tillstånd för vissa verksamheter och åtgärder. I de fall det handlar om en sådan plan eller ett sådant program kommer undersökningen att innebära att myndigheten eller kommunen undersöker om planen eller programmet anger förutsättningarna för sådana tillstånd. För övriga planer eller program kommer undersökningen att ske utifrån samma kriterier som idag. Idag finns kriterierna i en bilaga till förordningen. I promemorian föreslås att de skrivs ut i förordningstexten. Endast språkliga och redaktionella ändringar har gjorts i det avseendet.

I *första stycket 2* anges att samråd ska ske med de kommuner, länsstyrelser och andra myndigheter som från miljösynpunkt kan antas bli berörda av planen eller programmet. Att en myndighet ska beröras ur miljösynpunkt innebär i enlighet med vad som följer av artikel 6.3 i SMB-direktivet att endast sådana myndigheter omfattas som på grund av sitt särskilda miljöansvar kan antas bli berörda av den miljöpåverkan som följer av genomförandet av planen eller programmet. Samrådet ska avse den miljöpåverkan som genomförandet av planen eller programmet kan antas medföra. Samrådet utgör på så vis en del i undersökningen av om genomförandet av en plan eller ett program kan antas medföra en sådan betydande miljöpåverkan som innebär att kapitlets bestämmelser om strategisk miljöbedömning ska tillämpas. Samrådsskyldigheten gäller dock inte om kommunen eller myndigheten utan samråd kommer fram

till att en strategisk miljöbedömning ska göras och beslutar om det enligt tredje punkten och 6 kap. 7 §.

Av *första stycket 3* framgår att undersökningen även omfattar ett beslut i frågan om en strategisk miljöbedömning. Kravet på att besluta enligt tredje punkten utsträcks till alla planer och program som omfattas av kapitlets tillämpningsområde, dvs. även de planer och program vars miljöpåverkan vid dess genomförande är avgjord på förhand genom att regeringen i förordning har föreskrivit att genomförande av planer eller program av det aktuella slaget kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. De närmare kraven kring beslutet framgår av 6 kap. 7 §. För kommunala beslut om planer och program bör beslutet normalt kunna avgöras på tjänstemannanivå.

I *andra stycket* finns en upplysningsbestämmelse om att regeringen med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen kan meddela föreskrifter om undersökningen. Sådana närmare bestämmelser om undersökningen är att anse som föreskrifter om verkställighet av lag. Upplysningsbestämmelsen tydliggör att det kan finnas närmare bestämmelser om hur undersökningen ska göras på förordningsnivå. Upplysningsbestämmelsen införs i syfte att klargöra att det inte är en skönsmässig undersökning som myndigheten eller kommunen ska göra utan en undersökning som ska ske utifrån vissa i förordningen närmare angivna omständigheter. Någon motsvarighet till det bemyndigande som nu finns i 6 kap. 11 § tredje stycket miljöbalken införs inte. När det gäller den del av bemyndigandet i 6 kap. 11 § tredje stycket som avser samråd så behövs inte längre ett sådant bemyndigande eftersom samtliga bestämmelser rörande samråd placeras i 6 kap.

Paragrafen behandlas i avsnitt 9.1–9.3.

6 kap. 7 §

Paragrafen anger vad ett beslut i frågan om strategisk miljöbedömning ska grundas på och vad skälen för beslutet ska omfatta. Första stycket motsvarar delvis nuvarande 6 § sista stycket förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar men bestämmelsen är i övrigt ny. Tillsammans med 6 kap. 6 § första stycket 3 genomför paragrafen artikel 3.7 i SMB-direktivet.

Första stycket anger att beslutet ska grundas på och redovisa dels det som kommer fram vid myndighetens eller kommunens egen identifiering av omständigheter som talar för eller emot att planen eller programmet kan antas medföra en betydande miljöpåverkan, dels det som kommer fram genom samråd i den frågan. Även om bestämmelsen i 6 § om undersökning inte anger i vilken ordning som identifiering, samråd och beslut enligt den bestämmelsen ska ske, så tydliggör bestämmelsen i första stycket i förevarande paragraf att beslut inte får fattas innan sådan identifiering och sådant samråd har skett. Av andra stycket framgår dock att samråd inte alltid är ett krav. Skälen för ett beslut om att en strategisk miljöbedömning ska göras eller inte göras, ska innehålla information om hur myndigheten eller kommunen kommit fram till att planen eller programmet kan antas medföra en betydande miljöpåverkan eller inte. Skälen ska även innehålla information som framkommit vid samrådet som är relevant för bedömningen i frågan. Det ska framgå av skälen vilka omständigheter som talar för eller emot att en strategisk miljöbedömning ska göras. I de fall en plan eller ett program omfattas av den lista över planer och program som alltid ska antas medföra en betydande miljöpåverkan enligt 4 § i den föreslagna miljöbedömningsförordningen ska sådana omständigheter relatera till vad som framgår av den bestämmelsen, t.ex. att en plan är en sådan plan som omfattas av krav på miljöbedömning enligt listan i den bestämmelsen samt att planen även uppfyller kriteriet om att ange förutsättningar för kommande tillstånd för en verksamhet eller åtgärd av där angivet slag.

Andra stycket anger att samråd enligt 6 § 2 inte behöver ske om myndigheten eller kommunen kommer fram till att en strategisk miljöbedömning ska göras och att beslut i sådana fall får fattas trots att samråd inte skett. På samma sätt som i dag kommer den föreslagna förordningen om miljöbedömningar att innehålla en bestämmelse om planer och program som alltid kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. För vissa av dessa planer och program ska myndigheten eller kommunen dock avgöra om planen, programmet eller ändringen anger förutsättningarna för kommande tillstånd för vissa verksamheter eller åtgärder. Samråd ska ske i dessa fall om myndigheten eller kommunen kommer fram till att en strategisk miljöbedömning inte behöver göras med hänvisning till att planen

eller programmet inte anger förutsättningar för sådana tillstånd. Samrådskravet i dessa fall är nytt.

Tredje stycket anger att beslutet ska tillgängliggöras för allmänheten.

Paragrafen behandlas i avsnitt 9.2 och 9.3.

6 kap. 8 §

Bestämmelsen är ny. På samma sätt som gäller för verksamheter och åtgärder enligt den nuvarande 6 kap. 5 § andra stycket sista meningen, får beslutet i fråga om en strategisk miljöbedömning ska göras eller inte göras inte överklagas särskilt. Den som är missnöjd får nöja sig med att överklaga det slutliga beslutet i ärendet.

Paragrafen behandlas i avsnitt 6.

Att göra en strategisk miljöbedömning

6 kap. 9 §

Paragrafen anger uttryckligen vad en strategisk miljöbedömning ska innebära. Bestämmelsens innehåll i sak motsvaras närmast av nuvarande 6 kap. 12 §, 13 § andra stycket, 14 § och 16 § första stycket miljöbalken. Bestämmelsen tydliggör det som redan gäller enligt nuvarande bestämmelser och ingen ändring i sak är avsedd.

Bestämmelsen riktar sig till den myndighet eller kommun som ska upprätta eller anta en plan eller ett program som krävs i lag eller annan författning och som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Bestämmelser om krav på undersökning i frågan om betydande miljöpåverkan finns i 6 kap. 3–8 §§.

Första punkten anger att myndigheten eller kommunen ska samråda om hur omfattningen och detaljeringsgraden i en miljökonsekvensbeskrivning ska avgränsas. Samrådet benämns avgränsningsråd. En bestämmelse om samrådsretsen finns i 6 kap. 10 §. Tillsammans motsvarar bestämmelserna i huvudsak nuvarande 6 kap. 13 § andra stycket och genomför artiklarna 5.4 och 6.3 i SMB-direktivet.

Andra punkten anger att myndigheten eller kommunen ska ta fram en miljökonsekvensbeskrivning. En bestämmelse om miljö-

konsekvensbeskrivningens innehåll finns i 6 kap. 11 §. Tillsammans motsvarar de i huvudsak nuvarande 6 kap. 12 § och genomför artikel 5.1 i SMB-direktivet.

Tredje punkten anger att tillfälle ska ges för att lämna synpunkter på miljökonsekvensbeskrivningen och förslaget till plan eller program. Närmare bestämmelser om detta finns i 6 kap. 15 §. Tillsammans genomför bestämmelserna artikel 6.1 och 6.2 i SMB-direktivet.

Fjärde punkten anger att myndigheten eller kommunen ska ta hänsyn till miljökonsekvensbeskrivningen och de synpunkter som lämnats i samrådet i beslutet att anta planen eller programmet. En bestämmelse om hur sådan hänsyn ska redovisas finns i 6 kap. 16 §. Bestämmelsen genomför artikel 8 i SMB-direktivet och motsvarar närmast nuvarande 6 kap. 16 § första stycket. Ändringarna i övrigt är endast språkliga.

Paragrafen behandlas i avsnitt 9.4.

Avgränsningssamråd i den strategiska miljöbedömningen

6 kap. 10 §

Paragrafen motsvaras närmast av nuvarande 6 kap. 14 §. En skillnad mot i dag är att samrådet, utöver kommuner och länsstyrelser, även ska ske med andra berörda myndigheter. En annan skillnad mot paragrafens nuvarande lydelse är att samråd ska ske med kommuner och myndigheter som *kan antas bli berörda* och inte enbart med dem som berörs. Det tydliggörs vidare att det endast är ur miljösynpunkt som en kommun eller myndighet kan antas bli berörd.

Paragrafen behandlas i avsnitt 9.5.

Miljökonsekvensbeskrivningen i den strategiska miljöbedömningen

6 kap. 11 §

Paragrafen anger vad en miljökonsekvensbeskrivning ska innehålla och ska läsas tillsammans med bestämmelsen i 6 kap. 12 § som anger att en rimlighetsbedömning ska göras i fråga om den information som ska ingå i en miljökonsekvensbeskrivning. Bestämmel-

sen är tillämplig för de planer och program som omfattas av kraven på strategisk miljöbedömning i 6 kap. och motsvaras närmast av nuvarande 6 kap. 12 §.

Paragrafen genomför artikel 5.1 i SMB-direktivet.

Punkterna 1, 2, 3 a, 3 b, 3 c, 3 d, 6, 7 och 8 har samma innehåll som motsvarande bestämmelser i nuvarande 6 kap. 12 § miljöbalken. De ändringar som gjorts är endast av språklig eller redaktionell karaktär. För vissa av punkterna är det endast numreringen som har ändrats.

Punkt 4 är delvis ändrad i förhållande till nuvarande punkten 6, framförallt mot bakgrund av den terminologi som föreslås i denna promemoria. Att termen miljöeffekter används i stället för miljöpåverkan är endast en ändring av språklig karaktär. Bestämmelsen ska dock läsas tillsammans med 6 kap. 2 § som definierar termen miljöeffekter, se författningskommentaren till den bestämmelsen. Det bör noteras att inte alla miljöeffekter ska beskrivas, utan endast sådana som är betydande. Detta gäller sedan tidigare och innebär att innehållet på så vis kan begränsas så att arbetet inte blir onödigt omfattande och så att fördjupning av relevanta miljöaspekter kan prioriteras. Nytt i punkten är att det anges att de betydande miljöeffekterna ska *identifieras, beskrivas och bedömas*. I sak innebär det dock inte någon ändring eftersom nuvarande 6 kap. 12 § andra stycket 6 ska läsas tillsammans med den paragrafens första stycke där det framgår att den betydande miljöpåverkan som planens eller programmets genomförande kan antas medföra ska identifieras, beskrivas och bedömas.

Punkt 5 är delvis förändrad i förhållande till den nuvarande punkten 7. Nytt är att det nu anges att miljökonsekvensbeskrivningen ska innehålla en beskrivning av de åtgärder som planeras för att kompensera betydande negativ miljöpåverkan.

Paragrafen behandlas i avsnitt 9.6.

6 kap. 12 §

Paragrafen, som anger att en rimlighetsbedömning ska göras i fråga om den information som ska ingå i en miljökonsekvensbeskrivning, genomför artikel 5.2 i SMB-direktivet och överensstämmer med nuvarande 6 kap. 13 § första stycket.

Paragrafen behandlas i avsnitt 6.

Samråd med andra länder i den strategiska miljöbedömningen

6 kap. 13 §

Paragrafen reglerar när samråd ska ske med annat land och genomför artiklarna 7.1 och 7.2 i SMB-direktivet. Paragrafen överensstämmer i huvudsak med nuvarande 6 kap. 15 §. Av bestämmelsen framgår att regeringen bestämmer vilken myndighet som ska fullgöra de skyldigheter som följer av paragrafen. Enligt 9 § förordningen om miljökonsekvensbeskrivningar är det i dag Naturvårdsverket som är den ansvariga myndigheten enligt paragrafen. I denna promemoria föreslås att Naturvårdsverket även i fortsättningen har det ansvaret (se 21 § i den föreslagna miljöbedömningsförordningen).

I *punkten 1* anges att miljökonsekvensbeskrivningen och förslaget till plan eller program ska överlämnas till det andra landets ansvariga myndighet. Bestämmelsen motsvaras närmast av nuvarande 6 kap. 15 § första stycket miljöbalken. Det tydliggörs att överlämnandet ska ske till den ansvariga myndigheten i det andra landet.

I *punkten 2* anges att samråd ska ske med det andra landet om det andra landet vill delta i miljöbedömningen. Samrådet ska handla om den gränsöverskridande miljöpåverkan som genomförandet av planen eller programmet kan antas medföra och de åtgärder som planeras för att förebygga, hindra eller motverka en betydande miljöpåverkan. Bestämmelsen har sin motsvarighet i nuvarande 6 kap. 15 § andra stycket miljöbalken.

I *punkten 3* anges att det andra landet ska få den information som behövs för samrådet och ges möjlighet att lämna synpunkter. Bestämmelsen är delvis ny och genomför artikel 7.2 i SMB-direktivet på ett tydligare sätt.

Paragrafen behandlas i avsnitt 9.7.

6 kap. 14 §

Paragrafen motsvaras närmast av nuvarande 6 kap. 17 § och innehåller ett bemyndigande för regeringen att meddela föreskrifter om hur ett gränsöverskridande samråd ska genomföras. Regeringen har i dag i 6 kap. 17 § ett mer generellt bemyndigande att meddela före-

skrifter om samråd. Det nu föreslagna bemyndigandet är begränsat till det samråd som ska ske om miljöeffekterna är gränsöverskridande.

Paragrafen behandlas i avsnitt 9.7.

Synpunkter på det slutliga beslutsunderlaget för en plan eller ett program

6 kap. 15 §

Paragrafen reglerar det samråd som ska ske innan en plan eller ett program antagits och genomför artikel 6.1 och 6.2 i SMB-direktivet.

Paragrafen överensstämmer i huvudsak med den nuvarande 6 kap. 14 § miljöbalken och 8 § första stycket förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar. Av artikel 6.2 i SMB-direktivet framgår att samrådet ska ske på ett tidigt stadium. Även om det inte anges uttryckligen i den nuvarande 6 kap. 14 § så innebär kravet på att myndigheter och allmänhet ska få skälig tid att yttra sig, att de ska få yttra sig i god tid, se prop. 2003/04:116 s. 66. Ett uttryckligt krav om detta tas nu in i författningen.

Paragrafen behandlas i avsnitt 9.8.

6 kap. 16 §

Paragrafen reglerar myndighetens eller kommunens skyldighet att redovisa hur hänsyn tagits till miljökonsekvensbeskrivningen och synpunkter som lämnats vid samråd. Paragrafen motsvaras av nuvarande 6 kap. 16 § andra stycket och genomför delvis artikel 9 i SMB-direktivet. De ändringar som föreslås i bestämmelsen är endast av språklig karaktär.

Paragrafen behandlas i avsnitt 6.

6 kap. 17 §

Paragrafen reglerar hur och till vem information om beslutet att anta en plan eller ett program ska lämnas. Tillsammans med 6 kap.

18 § i förslaget motsvarar bestämmelsen nuvarande 6 kap. 16 § sista stycket miljöbalken och genomför delvis artikel 9 i SMB-direktivet.

Paragrafen behandlas i avsnitt 6.

6 kap. 18 §

Paragrafen reglerar information till annat land i de fall ett gränsöverskridande samråd skett. Tillsammans med 6 kap. 17 § i förslaget motsvarar bestämmelsen närmast nuvarande 6 kap. 16 § sista stycket miljöbalken. Nytt är att informationen ska lämnas av den myndighet som regeringen i enlighet med 6 kap. 13 § har pekat ut som ansvarig för samrådet. I den nuvarande bestämmelsen är det den beslutande myndigheten eller kommunen som ska informera det andra landet.

Paragrafen behandlas i avsnitt 9.10.

6 kap. 19 §

Paragrafen handlar om övervakning av den miljöpåverkan som ett genomförande av planen eller programmet medför. Paragrafen genomför artikel 10.1 i SMB-direktivet och motsvaras i huvudsak av nuvarande 6 kap. 18 §.

Första stycket anger att de betydande miljöeffekter som genomförandet av planen eller programmet faktisk medför ska övervakas och följas upp. Ändringarna är endast av språklig karaktär.

Andra stycket anger att resultatet av övervakningen och uppföljningen ska göras tillgängligt för allmänheten. Bestämmelsen är ny.

Paragrafen behandlas i avsnitt 9.11.

Verksamheter och åtgärder

Praktiska miljöbedömningar vid tillståndsprövning och i andra ärenden

6 kap. 20 §

Paragrafen motsvaras närmast av nuvarande 6 kap. 1 § och genomför delvis artikel 1 i MKB-direktivet. Paragrafen anger tillämp-

ningsområdet för de av kapitlets bestämmelser som avser praktiska miljöbedömningar för verksamheter och åtgärder. Termen praktisk miljöbedömning införs som en term för att beskriva det förfarande som i MKB-direktivet benämns miljökonsekvensbedömning. Vad förfarandet närmare innebär framgår av 6 kap. 28 §.

Paragrafen skiljer sig från nuvarande 6 kap. 1 § i det att den inte anger när en miljökonsekvensbeskrivning krävs utan när en praktisk miljöbedömning ska göras.

Av paragrafen framgår under vilka förutsättningar en praktisk miljöbedömning ska göras innan en verksamhet eller åtgärd provas för tillstånd som avses i 7 kap. 28 a § eller för tillstånd eller tillåtlighet som avses i 9, 11 eller 17 kap. miljöbalken. Till skillnad från vad som gäller i dag ska verksamheter som kräver tillstånd enligt 12 kap. miljöbalken inte omfattas av kraven i 6 kap. miljöbalken.

Termerna verksamhet och åtgärd förekommer även i 2 kap. miljöbalken. Termerna är, till skillnad från de specialreglerade verksamheterna i 9 och 11 kap. miljöbalken, inte definierade men är att anse som bredare till sin innebörd än de specialreglerade verksamheterna. Det innebär att den praktiska miljöbedömningen inte är begränsad till den del av verksamheten eller åtgärden som är tillståndspliktig utan ska omfatta alla delar av vad som är att betrakta som verksamheten eller åtgärden.

Av *första punkten* följer att praktiska miljöbedömningar ska göras för verksamheter eller åtgärder som ska provas för ett tillstånd som avses i 7 kap. 28 a §, dvs. verksamheter och åtgärder som riskerar att påverka miljön i ett s.k. Natura 2000-område på ett betydande sätt. Undantaget från kraven i sådana fall är dock brådskande åtgärder som är nödvändiga med hänsyn till skyddet mot allvarliga olägenheter för människors hälsa. Undantaget är motiverat av att det i vissa brådskande fall kan vara för tidsödande att genomgå hela processen för ett framtagande av miljökonsekvensbeskrivningar för åtgärder i Natura 2000-områden. I sådana fall ska emellertid ett beslutsunderlag ges in enligt det som sägs i 7 kap. 28 a §.

Av *andra punkten* följer att verksamheter och åtgärder som ska provas för tillstånd eller tillåtlighet som avses i 9, 11 eller 17 kap. miljöbalken ska genomgå en praktisk miljöbedömning om verksamheten eller åtgärden kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Även tillståndspliktiga ändringar av en verksamhet om-

fattas av bestämmelsen. Det följer av att även ändringar som kräver tillstånd ingår i uttrycket ”verksamhet eller åtgärd som ska prövas för ett tillstånd som avses i (...)”.

Det framgår av bestämmelserna om undersökning m.m. i 6 kap. 23–26 §§ i vilka fall en verksamhet eller en åtgärd kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Att en miljöbedömning endast ska göras för verksamheter och åtgärder som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan är en skillnad från dagens system som anger att en miljökonsekvensbeskrivning ska tas fram för samtliga tillståndspliktiga verksamheter som omfattas av nuvarande 6 kap. 1 § miljöbalken. Det ska dock understrykas att det även med dagens system görs en åtskillnad i förfarandet för de verksamheter som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan och de verksamheter som inte kan antas medföra en sådan miljöpåverkan.

Uttrycket praktisk miljöbedömning och ordet miljöpåverkan behandlas i avsnitt 7.1 och 7.4 och frågorna om tillämpningsområdet behandlas i avsnitt 10.1.

6 kap. 21 §

Paragrafen motsvaras närmast av 6 kap. 1 § andra stycket andra meningen och 6 kap. 4 b § miljöbalken. Paragrafen anger ett bemyndigande som ger regeringen möjlighet att meddela föreskrifter om vilka verksamheter och åtgärder som ska eller inte ska antas medföra en betydande miljöpåverkan. Bestämmelsen är en följd av den förtydligade systematiken i 6 kap. där kapitlets bestämmelser om miljöbedömning är reserverade för de tillståndspliktiga verksamheter och åtgärder som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. De verksamheter som omfattas av bemyndigandet har förts in i den föreslagna miljöbedömningsförordningen. Samma verksamheter som i dag undantas från kraven på att ta fram en miljökonsekvensbeskrivning omfattas i förslaget av listan över de verksamheter som inte ska antas medföra en betydande miljöpåverkan och som alltså inte ska genomgå en miljöbedömning. Likaså är listan över de verksamheter som alltid kan antas medföra en betydande miljöpåverkan oförändrad i jämförelse med vad som gäller i dag – dock med ett undantag för vissa vägar, trafikleder och järnvägar, se 9 § 7–8 miljöbedömningsförordningen.

Paragrafen behandlas i avsnitt 10.1.

6 kap. 22 §

Paragrafen motsvaras närmast av nuvarande 6 kap. 1 § andra stycket eller 6 kap. 2 § första stycket 2 och 6 kap. 4 § fjärde stycket. Bemyndigandet ger regeringen rätt att meddela föreskrifter om att hela eller delar av den praktiska miljöbedömningen ska tillämpas även för andra ärenden enligt balken än de som anges i 20 § eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av balken. Tillståndsärenden enligt 12 kap. kan komma i fråga för detta bemyndigande.

Paragrafen behandlas i avsnitt 10.1.

Att undersöka om det ska göras en praktisk miljöbedömning

6 kap. 23 §

Paragrafen motsvaras närmast av nuvarande 6 kap. 4 § och 6 kap. 5 § andra stycket och anger i vilka fall frågan om en verksamhets betydande miljöpåverkan ska avgöras i en undersökning. Paragrafen genomförs tillsammans med 6 kap. 24 § artikel 4.2 i MKB-direktivet.

Paragrafen anger i vilka fall det ska undersökas om en verksamhet eller en åtgärd kan antas medföra en betydande miljöpåverkan och därmed om kapitlets bestämmelser om miljöbedömning ska tillämpas för de aktuella verksamheterna och åtgärderna. Vad undersökningen närmare består av framgår av 6 kap. 24 § och 11–14 §§ i den föreslagna miljöbedömningsförordningen.

I *första stycket* anges huvudregeln, dvs. att det ska undersökas om sådana verksamheter eller åtgärder som finns angivna i 20 § 2 kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Det rör sig om sådana verksamheter och åtgärder som ska prövas för ett tillstånd eller en tillåtlighet som följer av 9, 11 eller 17 kap miljöbalken.

I *andra stycket* anges undantag från undersökningsplikten. I *första punkten* anges undantag från undersökningsplikten om verksamhetsutövaren själv beslutar att verksamheten eller åtgärden kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. I sådana fall kan bestämmelserna om praktisk miljöbedömning tillämpas direkt och en undersökning behöver alltså inte göras. I miljöbalken finns inte någon särskild definition av vad som avses med ordet verksamhetsutövare. I paragrafen tydliggörs vad ordet innebär vid tillämpning

av 6 kap. Bestämmelsen är inte avsedd att definiera eller begränsa tillämpningen av begreppet verksamhetsutövare i miljöbalken som helhet. I *andra punkten* anges att de verksamheter och åtgärder som omfattas av regeringens föreskrifter om verksamheter som kan antas medföra betydande miljöpåverkan är undantagna från undersökningsplikten. I *tredje punkten* anges att även sådana verksamheter eller åtgärder som kräver tillstånd till följd av tillsynsmyndighetens föreläggande är undantagna. Förslaget innebär att ett sådant föreläggande kan aktualiseras i de fall tillsynsmyndigheten utifrån kriterierna i 11–14 §§ i den föreslagna miljöbedömningsförordningen bedömer att verksamheten eller åtgärden kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Eftersom en bedömning i frågan om betydande miljöpåverkan därför görs i samband med tillsynsmyndighetens bedömning i frågan om verksamheten ska tillståndsprövas är det obehövligt att länsstyrelsen återigen prövar verksamhetens miljöpåverkan. I dessa fall kan bestämmelserna om miljöbedömningar tillämpas direkt.

Paragrafen behandlas i avsnitt 10.4.

6 kap. 24 §

Paragrafen motsvaras närmast av nuvarande 6 kap. 4 § första stycket 1 och 6 kap. 4 § tredje stycket när det gäller samråd och samrådsunderlag. Paragrafen genomför delvis artikel 4 i MKB-direktivet i dess lydelse enligt ändringsdirektivet. När det gäller länsstyrelsens beslut i frågan om en verksamhet eller åtgärd kan antas medföra en betydande miljöpåverkan motsvaras paragrafen närmast av 6 kap. 5 § andra stycket.

I *första stycket 1* anges att en del i undersökningen är att verksamhetsutövaren ska ta fram ett samrådsunderlag. Närmare bestämmelser om vad samrådsunderlaget ska innehålla finns i 10 § i den föreslagna miljöbedömningsförordningen som genomför artikel 4.4 i MKB-direktivet enligt dess lydelse enligt ändringsdirektivet.

I *första stycket 2* anges att verksamhetsutövaren ska samråda i frågan om verksamhetens miljöpåverkan med länsstyrelsen, tillsynsmyndigheten och de enskilda som kan antas bli särskilt berörda av verksamheten eller åtgärden. Detta samråd benämns undersökningssamråd. Någon förändring avseende samrådskretsen

jämfört med vad som hittills har gällt görs inte. I nuvarande bestämmelse anges endast att samråd ska ske med dem som kan antas bli särskilt berörda utan att det preciseras vad det är de kan tänkas bli berörda av. Det tydliggörs därför att det är *verksamheten eller åtgärden* som myndigheter och enskilda kan komma att beröras av. I samband med propositionen 2004/05:129 (En effektivare miljöprövning) togs tidigare krav på ett tidigt och ett utökat samråd bort. Det angavs dock att för verksamheter och åtgärder som inte omfattas av de verksamheter och åtgärder som enligt regeringens föreskrifter alltid kan antas medföra en betydande miljöpåverkan skulle samrådet även fortsättningsvis behöva inledas med en begränsad krets och länsstyrelsen skulle besluta om verksamheterna eller åtgärderna skall antas medföra en betydande miljöpåverkan (prop. 2004/05:129 s. 46). Någon skillnad mot vad som gäller i dag är således inte åsyftad i det avseendet. Kraven på samrådsunderlag är desamma inför undersökningssamråd som inför en praktisk miljöbedömning och kraven på dess innehåll framgår av 10 § i den föreslagna miljöbedömningsförordningen.

I *första stycket 3* anges att länsstyrelsen ska avgöra om en miljöbedömning ska göras genom ett särskilt beslut. För de verksamheter och åtgärder som länsstyrelsens beslut innebär att de inte kan antas medföra en betydande miljöpåverkan ska kapitlets bestämmelser om miljöbedömning inte tillämpas. Att ett förenklat underlag ska tas fram i dessa fall framgår av 6 kap. 27 §.

I *andra stycket* finns en upplysningsbestämmelse om att regeringen med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen kan meddela föreskrifter om undersökningen. Sådana närmare bestämmelser om undersökningen är att anse som föreskrifter om verkställighet av lag. Upplysningsbestämmelsen tydliggör att det kan finnas närmare bestämmelser om undersökningen på förordningsnivå. Upplysningsbestämmelsen införs i syfte att klargöra att det inte är en skönsmässig undersökning som ska göras utan undersökningen ska ske utifrån vissa i förordningen närmare angivna omständigheter. De omständigheter som ska ligga till grund för undersökningen framgår av 11–14 §§ i den föreslagna miljöbedömningsförordningen. Bestämmelserna i förordningen genomför de utökade kraven i bilaga 3 till MKB-direktivet i dess lydelse enligt ändringsdirektivet.

Paragrafen behandlas i avsnitt 10.4–10.5.

6 kap. 25 §

Paragrafen motsvaras närmast av nuvarande 6 kap. 4 § tredje stycket och genomför delvis artikel 4.5 i MKB-direktivet i dess lydelse enligt ändringsdirektivet. Denna bestämmelse är endast relevant i de fall där frågan om verksamhetens eller åtgärdens betydande miljöpåverkan ska avgöras genom en undersökning.

I *första punkten* anges att samrådsunderlaget ska lämnas till samrådsparterna i så god tid att de får skälig tid att lämna synpunkter på underlaget och att synpunkter i frågan om betydande miljöpåverkan kan tas till vara vid länsstyrelsens beslut i frågan om en miljöbedömning ska göras.

I *andra punkten* anges att en samrådsredogörelse ska sammanställas och ges in till länsstyrelsen i de fall en undersökning av den betydande miljöpåverkan sker. Samrådsredogörelsen får också den betydelsen i förslaget att tidsfristen för länsstyrelsens beslut i frågan om betydande miljöpåverkan börjar räknas från den dag länsstyrelsen tar emot samrådsredogörelsen (se 15 § i den föreslagna miljöbedömningsförordningen).

Paragrafen behandlas i avsnitt 10.5.

6 kap. 26 §

Bestämmelsen är ny i den del den reglerar vad länsstyrelsens beslut om betydande miljöpåverkan ska innehålla och grundas på. Paragrafen motsvaras i den delen närmast av 6 kap. 5 § andra stycket miljöbalken. Den del av paragrafen som anger att länsstyrelsens beslut om betydande miljöpåverkan inte får överklagas särskilt motsvarar nuvarande 6 kap. 5 § andra stycket sista meningen. Paragrafen utgör en del av genomförandet av artikel 4 i MKB-direktivet i dess lydelse enligt ändringsdirektivet.

Första stycket anger att länsstyrelsens beslut ska grundas på och innehålla de omständigheter som talar för eller emot att verksamheten eller åtgärden kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. I 11–14 §§ i den föreslagna miljöbedömningsförordningen finns närmare angivet vilka omständigheter som ska beaktas i detta avseende. Bestämmelserna i förordningen genomför bilaga 3 till det ändrade MKB-direktivet.

Andra stycket anger att länsstyrelsens beslut i frågan om en miljöbedömning ska göras inte får överklagas särskilt. Den som är missnöjd kan endast överklaga det slutliga beslutet i ärendet.

Paragrafen behandlas i avsnitt 10.5.

Förenklat underlag när en praktisk miljöbedömning inte ska göras

6 kap. 27§

Paragrafen motsvarar närmast nuvarande 6 kap. 7 § första stycket miljöbalken men bestämmelsen är i allt väsentligt ny. Paragrafen anger konsekvenserna av att länsstyrelsen beslutar att en verksamhet eller åtgärd inte ska anses medföra en betydande miljöpåverkan. Situationen är i dag oreglerad i 6 kap. och omfattas av förklarliga skäl inte heller av MKB-direktivet.

Första stycket anger att verksamhetsutövaren ska ta fram ett underlag som benämns förenklat underlag om länsstyrelsen beslutar att en praktisk miljöbedömning inte ska göras. Genom beteckningen förenklat underlag tydliggörs det att detta underlag ska vara av enklare beskaffning än den mer formaliserade miljökonsekvensbeskrivningen som ska tas fram inom ramen för en praktisk miljöbedömning. Detta bedömningsunderlag ska innehålla de upplysningar som behövs för en bedömning av de huvudsakliga miljöeffekter som verksamheten eller åtgärden kan antas medföra. Bestämmelsen ska läsas tillsammans med 6 kap. 2 § som anger vad som avses med miljöeffekter. Ingen egentlig ändring i sak när det gäller underlagets innehåll är avsedd.

Paragrafen anger att prövningsunderlaget ska innehålla de uppgifter som behövs för att en bedömning ska kunna göras av de huvudsakliga miljöeffekterna som verksamheten eller åtgärden kan antas medföra. I den mån dessa uppgifter redan framgår av samrådsunderlag och samrådsredogörelsen kan det vara tillräckligt att ge in dessa dokument som prövningsunderlag till tillståndsmyndigheten. En bedömning av vilka ytterligare uppgifter som eventuellt krävs får göras i det enskilda fallet. Ett förenklat underlag kan således bli ytterst översiktligt, allt beroende på verksamheten eller åtgärdens miljöpåverkan och förutsättningarna på den avsedda platsen för denna. I bestämmelsen anges att det är de *huvudsakliga*

miljöeffekterna som ska omfattas av prövningsunderlaget. Skrivningen kan jämföras med lydelsen av nuvarande 6 kap. 7 § första stycket som anger att miljökonsekvensbeskrivningens innehåll ska anpassas till vad som behövs med hänsyn till verksamhetens eller åtgärdens art och omfattning. Ingen ändring i sak är avsedd – en sådan anpassning bör innebära att det är de huvudsakliga miljöeffekterna som beskrivs i underlaget.

Andra stycket anger en skyldighet för verksamhetsutövaren att inhämta synpunkter från samrådsparterna i undersökningssamrådet avseende omfattning och detaljeringsgrad av det förenklade underlaget. Synpunkterna ska inhämtas innan underlaget tas fram. På så vis säkerställs att synpunkter på underlagets avgränsning också tas in för de verksamheter och åtgärder som inte ska anses medföra en betydande miljöpåverkan. Genom vetskapen om denna skyldighet kan det i de flesta fall tillförsäkras att sådana synpunkter redan tas in inför eller i samband med länsstyrelsens beslut. I bestämmelsen anges även att det förenklade underlaget ska innehålla en redovisning av de synpunkter som kommit in i frågan om underlagets omfattning och detaljeringsgrad samt att underlaget även ska omfatta den samrådsredogörelse som tagits fram. Om frågan om underlagets avgränsning har behandlats i samband med undersökningssamrådet kommer samrådsredogörelsen därför även innefatta det samråd som skett i den frågan.

Paragrafen behandlas i avsnitt 10.6.

Att göra en praktisk miljöbedömning

I de följande paragraferna regleras det som i kapitlet benämns praktisk miljöbedömning.

6 kap. 28 §

Bestämmelsen är ny och anger vad en praktisk miljöbedömning ska innebära. Paragrafen genomför artikel 1.2 g) i MKB-direktivet i dess lydelse enligt ändringsdirektivet. Bestämmelsen genomför även delar av artiklarna 5, 6, 7 och 8a.1. Paragrafens bestämmelser ska endast tillämpas i de fall där en verksamhet eller åtgärd ska anses ha en betydande miljöpåverkan eller om det i övrigt följer av

20 § att kapitlets bestämmelser om praktisk miljöbedömning är tillämpliga för verksamheten eller åtgärden.

Av *första punkten* framgår att verksamhetsutövaren ska samråda om hur en miljökonsekvensbeskrivning ska avgränsas. Bestämmelsen ska läsas tillsammans med 29 § som närmare anger vad avgränsningssamrådet ska innebära. Bestämmelserna motsvarar tillsammans närmast 6 kap. 4 § andra stycket och utgör en del av genomförandet av artikel 6 i MKB-direktivet.

Av *andra punkten* framgår att verksamhetsutövaren ska ta fram en miljökonsekvensbeskrivning. Bestämmelsen motsvaras närmast av nuvarande 6 kap. 1 §. En bestämmelse om vad miljökonsekvensbeskrivningen ska innehålla finns i 6 kap. 35 §

Av *tredje punkten* framgår att verksamhetsutövaren ska ge in miljökonsekvensbeskrivningen till den som prövar tillståndsfrågan, dvs. prövningsmyndigheten. Krav på vad en ansökan ska innehålla finns i 22 kap. 1 § miljöbalken. Ordet tillstånd ska tolkas brett, jämför t.ex. EU-domstolens dom i mål *Barker*, C-290/03, EU:C:2006:286.

Av *fjärde punkten* framgår att prövningsmyndigheten ska ge tillfälle till synpunkter på miljökonsekvensbeskrivningen. Närmare bestämmelser i den frågan återfinns i 6 kap. 39–41 §§.

Av *femte punkten* framgår att prövningsmyndigheten ska bedöma den betydande miljöpåverkan som verksamheten eller åtgärden kan antas medföra i samband med avgörandet av målet eller ärendet. Bestämmelsen genomför delar av artiklarna 1 och 8 a i det ändrade MKB-direktivet som rör en skyldighet att integrera en motiverad slutsats i detta avseende i tillståndsbeslut. De materiella bestämmelser i miljöbalken som verksamheten eller åtgärden ska bedömas utifrån (t.ex. de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap. miljöbalken) gör att ett ställningstagande i den aktuella frågan krävs redan enligt nuvarande regelverk. Prövningsmyndighetens skyldighet enligt miljöbalken att integrera en sådan bedömning i en dom eller i ett beslut om tillstånd för en verksamhet eller en åtgärd framgår redan av krav om motivering av beslut eller domar i det processuella regelverk som gäller för en miljöprövningsdelegation eller en mark- och miljödomstol utöver det som följer av miljöbalkens bestämmelser (förvaltningslagen (1986:223), rättegångsbalken eller lagen (1996:242) om domstolsärenden). Det finns trots det ett behov av att klargöra att detta moment ingår i en praktisk miljöbe-

dömning. I förhållande till mål och ärenden som rör verksamheter och åtgärder där miljöbalkens bestämmelser inte ska tillämpas i prövningen utgör bestämmelsen dock ett tydliggörande om att den reglerade bedömningen ska göras även om det eventuellt saknas materiella bestämmelser som reglerar miljöpåverkan i den aktuella lagstiftningen. Det tillkommer i dessa fall ett moment i förfarandet som inte är gällande i dag. Bestämmelsen är formell i det avseendet att den inte innehåller en materiell bestämmelse om förutsättningar för när tillstånd eller liknande ska lämnas för en verksamhet eller en åtgärd utan bara reglerar det faktum att prövningsmyndigheten i samband med dom eller beslut ska redovisa sin bedömning i frågan om den betydande miljöpåverkan som verksamheten eller åtgärden kan antas medföra.

Paragrafen behandlas i avsnitt 10.7.

Avgränsningssamrådet i den praktiska miljöbedömningen

6 kap. 29 §

Paragrafen anger vad avgränsningssamrådet inom ramen för den praktiska miljöbedömning ska avse och när det ska genomföras.

Första stycket motsvaras närmast av nuvarande 6 kap. 4 § andra stycket och utgör en del av genomförandet av artikel 5 i MKB-direktivet. Bestämmelsen anger vad avgränsningssamrådet ska handla om och när det ska genomföras. Ingen ändring i sak är avsedd med undantag för att det nu anges att det är de *huvudsakliga* miljöeffekterna som samrådet ska handla om.

Andra stycket motsvaras av nuvarande 6 kap. 4 a § miljöbalken.

Paragrafen behandlas i avsnitt 10.8.

6 kap. 30 §

Paragrafen motsvaras närmast av 6 kap. 4 § första och tredje styckena och utgör en del av genomförandet av artikel 5 och 6 i MKB-direktivet.

Första stycket anger vilka som ingår i samrådsretsen för avgränsningssamrådet. Retseten är på samma sätt som i dag utökad i jämförelse med samrådsretseten för undersökningssamrådet. Av

bestämmelsen framgår bl.a. att samråd ska ske med den berörda allmänheten. De enskilda som kan antas bli särskilt berörda och som omfattas av samråds-kretsen för undersökningssamrådet omfattas av den berörda allmänheten och finns därför inte särskilt uppräknade som en del av samråds-kretsen. Bestämmelserna om avgränsningssamråd syftar till att ge den berörda allmänheten och myndigheter möjlighet att i ett tidigt skede kunna delta i processen och påverka projektets utformning och beslutsunderlag. Detta krav följer av såväl artikel 6 i Århuskonventionen som av MKB-direktivet. En skillnad mot nuvarande bestämmelse i 6 kap. 4 § första stycket 2 miljöbalken är att de organisationer som kan antas bli berörda inte anges särskilt i bestämmelsen. De ska dock fortfarande ingå i samråds-kretsen – anledningen till att de inte pekas ut särskilt beror på att organisationer utgör en del av allmänheten. En annan skillnad mot nuvarande bestämmelse är att det nu anges att det är den planerade verksamheten eller åtgärden som den som ingår i samråds-kretsen kan antas bli berörd av. Även denna ändring tydliggör vad som redan får anses vara gällande.

Andra stycket anger att samråds-kretsen i avgränsningssamrådet ska kunna ta del av ett samrådsunderlag om de inte tidigare fått ett sådant inom ramen för undersökningssamrådet. I nuvarande 6 kap. 4 § tredje stycket finns en motsvarande skyldighet men i den nuvarande bestämmelsen anges att underlaget ska lämnas till länsstyrelsen, tillsynsmyndigheten och de enskilda som särskilt berörs. Det nya kravet innebär att de som ingår i samråds-kretsen ska *kunna* ta del av samrådsunderlaget. Verksamhetsutövaren bör lämpligtvis när det är möjligt ta direkt kontakt med dem som ingår i samråds-kretsen. Det kan dock vara svårt att identifiera vilken del av allmänheten som kan antas bli berörd av verksamheten eller åtgärden och det är därför lämpligt att information om att samråd ska ske lämnas i t.ex. en ortstidning med uppgift om var det går att ta del av samrådsunderlaget. Samrådsunderlaget kan t.ex. göras tillgängligt på en webbplats. Kraven på vad samrådsunderlaget ska innehålla framgår av 10 § i den föreslagna miljöbedömningsförordningen. Ett samrådsunderlag behöver inte avse ett och samma dokument utan kan kompletteras under tiden som samråd genomförs och kan på så vis utgöras av flera olika och kompletterande dokument.

Paragrafen behandlas i avsnitt 10.8.

6 kap. 31 §

Paragrafen motsvaras närmast av nuvarande 6 kap. 4 § andra och tredje styckena och genomför delvis artikel 5 i MKB-direktivet.

Paragrafen anger att samråd ska påbörjas och samrådsunderlaget lämnas i så god tid att det ger utrymme för ett meningsfullt samråd innan verksamhetsutövaren utformar miljökonsekvensbeskrivningen och sin slutliga tillståndsansökan. Syftet med avgränsnings-samrådet är att ge den berörda allmänheten och myndigheter möjlighet att i ett tidigt skede kunna delta i processen och påverka projektets utformning och beslutsunderlag. För att kunna uppfylla detta syfte måste samrådet ske innan verksamhetsutövaren har låst fast verksamheten vid en viss lokalisering och utformning. För att uppnå syftet med samrådsbestämmelsen kan det vara lämpligt att samrådet sker i etapper och kanske kombineras med andra samråd, t.ex. undersökningssamrådet eller tillsammans med samråd som krävs enligt plan- och bygglagen. En bestämmelse om samordning av samråd m.m. finns i 6 kap. 46 §.

Paragrafen behandlas i avsnitt 10.8.

6 kap. 32 §

Paragrafen motsvaras närmast av nuvarande 6 kap. 5 § första stycket och är ett genomförande av artikel 5.2 i det ändrade MKB-direktivet.

Första stycket anger att länsstyrelsen är skyldig att verka för att innehållet i miljökonsekvensbeskrivningen får den omfattning och detaljeringsgrad som är nödvändig för prövningen. Länsstyrelsen har således en aktiv roll under samrådet men det är verksamhetsutövaren som har ansvar för att miljökonsekvensbeskrivningen innehåller allt det som behövs för att den ska utgöra ett tillräckligt bra beslutsunderlag. En skillnad mot nuvarande bestämmelse i 6 kap. 5 § första stycket är att termen detaljeringsgrad kopplas till miljökonsekvensbeskrivningens innehåll i stället för termen inriktning. Ändringen är avsedd att tydligare genomföra kraven i MKB-direktivet. För att avgöra omfattningen av miljökonsekvensbeskrivningen måste ställning tas till den inriktning som ska ske, dvs. vilka frågor som är relevanta ur miljösynpunkt och som därför bör omfattas. De frågor som ska omfattas bör vidare ha en lämplig detalje-

ringsgrad i syfte att möjliggöra ett fokus och fördjupning kring dessa.

Andra stycket anger ett uttryckligt krav på att länsstyrelsen på begäran ska redovisa sin bedömning i fråga om miljökonsekvensbeskrivningens omfattning och detaljeringsgrad. Kravet är nytt. Länsstyrelsens bedömning i frågan är inte bindande och hindrar inte att länsstyrelsen senare ställer kompletterande krav.

Paragrafen behandlas i avsnitt 10.8.

6 kap. 33 §

Paragrafen motsvaras närmast av nuvarande 6 kap. 6 § och genomför artikel 7 i MKB-direktivet liksom delar av Esbokonventionen. Bestämmelsen har förtydligats för att bättre stämma överens med MKB-direktivets krav.

Första stycket 1 anger, i enlighet med artikel 7.1 a och b, att den myndighet som regeringen bestämmer måste informera det land som kan antas bli utsatt för betydande miljöpåverkan av en verksamhet eller åtgärd i Sverige om verksamheten eller åtgärden, dess möjliga gränsöverskridande konsekvenser och vilken typ av beslut som kan komma att fattas. Enligt artikel 7.1 MKB-direktivet har ett annat land även rätt att begära att få den information som avses i första stycket. Detta framgår nu av paragrafen. Enligt nuvarande förordning (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar är det Naturvårdsverket som är den myndighet som ansvarar för att genomföra samråd med annat land. Enligt den föreslagna miljöbedömningsförordningen är det fortsatt Naturvårdsverket som har detta ansvar.

I *första stycket 2* slås, i enlighet med artikel 7.2, fast att myndigheten ska ge det andra landet skälig tid att yttra sig över om landet vill delta i miljöbedömningen.

Andra stycket anger att om ett land har angett att det vill delta i processen, antingen efter att ha blivit tillfrågat eller på eget initiativ enligt första stycket, ska det landet få tillfälle att yttra sig. Till skillnad från dagens bestämmelse anges inte den allmänhet som berörs i bestämmelsen. Hur samrådet ska ske och med vilka det ska genomföras framgår i stället av den föreslagna miljöbedömningsförordningen.

Paragrafen behandlas i avsnitt 10.9.

6 kap. 34 §

Bestämmelsen är ny och ger regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer möjlighet att meddela föreskrifter om hur det gränsöverskridande samrådet enligt 33 § ska gå till. Ett motsvarande bemyndigande i fråga om gränsöverskridande samråd som rör planer och program återfinns i 6 kap. 14 §. Med stöd av bemyndigandet kan regeringen meddela föreskrifter om hur Naturvårdsverket ska samråda med den andra statens myndigheter och exempelvis tillsammans med ansvarig myndighet i det påverkade landet komma överens om en rimlig tid för hur länge samrådet ska pågå. Det framgår av artikel 7.4 att medlemsstaterna under det gränsöverskridande samrådet ska fastställa en rimlig tidsram för hur länge samrådet ska pågå.

Paragrafen behandlas i avsnitt 10.9.

6 kap. 35 §

Paragrafen motsvaras närmast av nuvarande 6 kap. 3, 7 och 10 §§. Paragrafen genomför delvis artikel 5.1 i MKB-direktivet i dess lydelse enligt ändringsdirektivet.

Paragrafen anger de uppgifter som en miljökonsekvensbeskrivning ska innehålla och vad som är syftet med en miljökonsekvensbeskrivning, dvs. att möjliggöra en samlad bedömning av de huvudsakliga miljöeffekter som verksamheten eller åtgärden kan antas medföra i sig eller till följd av yttre händelser. Till skillnad från vad som gäller i dag anges att det är de *huvudsakliga* miljöeffekterna som avses. Skrivningen kan jämföras med lydelsen av nuvarande 6 kap. 7 § första stycket som anger att miljökonsekvensbeskrivningens innehåll ska anpassas till vad som behövs med hänsyn till verksamhetens eller åtgärdens art och omfattning. Ingen ändring i sak är avsedd – en anpassning av innehållet till verksamhetens eller åtgärdens art och omfattning bör innebära att det är de huvudsakliga miljöeffekterna som ska omfattas av innehållet. På så vis kan en fördjupning av relevanta miljöaspekter prioriteras.

Punkten 1 överensstämmer i huvudsak med motsvarande punkt i nuvarande 6 kap. 7 § men öppnar upp för andra egenskaper som kan ha betydelse för miljöbedömningen. Ändringen tillkommer till följd av de ändrade kraven i artikel 5.1 och bilaga 4 i MKB-direk-

tivet i dess lydelse enligt ändringsdirektivet. Närmare uppgifter om vilka andra egenskaper det rör sig återfinns i 16 § i den föreslagna miljöbedömningsförordningen.

Punkten 2 anger att uppgifter om alternativa lösningar för verksamheten eller åtgärden ska finnas med i miljökonsekvensbeskrivningen. Bestämmelsen motsvaras närmast av nuvarande 6 kap. 7 § andra stycket 4 i den del den reglerar alternativa platser och utformningar. Vad som avses med alternativa lösningar finns närmare angivet i 17 § i den föreslagna miljöbedömningsförordningen. De ändringar som införts i förhållande till vad som gäller i dag är föranledda av ändringarna i artikel 5.1 i MKB-direktivet i dess lydelse enligt ändringsdirektivet.

Punkten 3 motsvaras närmast av nuvarande 6 kap. andra stycket 4 i den del den reglerar det s.k. noll-alternativet, dvs. en beskrivning av konsekvenserna av att verksamheten eller åtgärden inte kommer till stånd. En ändring i förhållande till vad som gäller i dag är att det tydliggörs att en nulägesbeskrivning ska ingå. Ändringen är föranledd av ändringarna i artikel 5.1 i MKB-direktivet i dess lydelse enligt ändringsdirektivet.

Punkten 4 anger att det är de huvudsakliga miljöeffekterna som ska identifieras, beskrivas och bedömas i miljökonsekvensbeskrivningen. Av 6 kap. 2 § framgår vad som avses med miljöeffekter. Närmare bestämmelser om vilka miljöeffekter som ska omfattas av miljökonsekvensbeskrivningen finns i 18 § i den föreslagna miljöbedömningsförordningen.

Punkten 5 anger att uppgifter ska finnas om de åtgärder som planeras för att förebygga, hindra, motverka eller avhjälpa de negativa miljöeffekterna. Bestämmelsen är delvis förändrad i förhållande till nuvarande 6 kap. 7 § andra stycket 2. Nytt är att det nu anges att miljökonsekvensbeskrivningen ska innehålla en beskrivning av de åtgärder som planeras för att förebygga, hindra eller motverka negativa miljöeffekter. Ändringen är en anpassning till de ord och uttryck som används i miljöbalken och ingen ändring i sak är avsedd.

Punkten 6 anger att uppgifter ska finnas om de åtgärder som planeras för att undvika att verksamheten eller åtgärden medverkar till att en miljö kvalitetsnorm enligt 5 kap. inte följs. Bestämmelsen motsvaras av delar av nuvarande 6 kap. 7 § andra stycket 2. Nytt är att det tydliggörs att sådana uppgifter endast ska vara med om så-

dana uppgifter är relevanta med hänsyn till verksamhetens art och omfattning samt att det är sådana åtgärder som planeras som ska vara med i miljökonsekvensbeskrivningen.

Punkten 7 anger att uppgifter om beredskapen för och föreslagna insatser vid krissituationer ska finnas om sådana uppgifter är relevanta med hänsyn till verksamhetens eller åtgärdens art och omfattning. Bestämmelsen är ny och föranleds av ändringarna i artikel 5.1 i MKB-direktivet i dess lydelse enligt ändringsdirektivet.

Punkten 8 anger att det ska finnas vissa uppgifter om metoder m.m. Bestämmelsen är ny och föranleds av ändringarna i artikel 5.1 i MKB-direktivet i dess lydelse enligt ändringsdirektivet.

Punkten 9 anger att det ska finnas en icke-teknisk sammanfattning av de tidigare angivna uppgifterna. Bestämmelser motsvaras av nuvarande 6 kap. 7 § andra stycket 5.

Punkten 10 anger att det ska finnas en referenslista med uppgifter om de källor som har använts. Bestämmelsen är ny och föranleds av ändringarna i artikel 5.1 i MKB-direktivet i dess lydelse enligt ändringsdirektivet.

Punkten 11 anger att det ska finnas en samrådsredogörelse. Bestämmelse om att ett samrådsunderlag ska tas fram och ges in till prövningsmyndigheten finns i dag i 22 kap. 1 § miljöbalken.

Andra stycket anger att miljökonsekvensbeskrivningens innehåll kan anpassas till en ändring av en verksamhet om det rör sig om ett s.k. ändringstillstånd enligt 16 kap. 2 § första stycket miljöbalken. En förutsättning är dock att ändringen inte har ett samband med miljöeffekter som kan förväntas från verksamheten i övrigt.

Paragrafen behandlas i avsnitt 10.10.

6 kap. 36 §

Paragrafen motsvaras av nuvarande 6 kap. 7 § fjärde stycket.

Första stycket anger de särskilda krav på innehållet i en miljökonsekvensbeskrivning som avser verksamheter eller åtgärder i ett Natura 2000-område. I fråga om sådana verksamheter och åtgärder måste miljökonsekvensbeskrivningen alltid innehålla de uppgifter som behövs för prövningen enligt 7 kap. 28 b och 29 §§. Detta är en nödvändig förutsättning för att den bedömning av konsekvenserna som krävs enligt art- och habitatdirektivet ska kunna göras.

Andra stycket anger på motsvarande sätt som i nuvarande 6 kap. 7 § fjärde stycket att innehållet i miljökonsekvensbeskrivningen kan begränsas till de uppgifter som behövs för prövningen enligt 7 kap. 28 b och 29 §§ om miljökonsekvensbeskrivningen har upprättats enbart för en sådan prövning.

Paragrafen behandlas i avsnitt 6.

6 kap. 37 §

Paragrafen anger att uppgifterna som ska finnas med i en miljökonsekvensbeskrivning ska anpassas med hänsyn till vad som är rimligt med hänsyn till bedömningsmetoder och aktuell kunskap. Bestämmelsen är ny och genomför delar av artikel 5 i MKB-direktivet i dess lydelse enligt ändringsdirektivet.

Paragrafen behandlas i avsnitt 10.10.

6 kap. 38 §

Paragrafen innehåller en upplysningsbestämmelse och ett normgivningsbemyndigande som avser vad regeringen kan och får föreskriva om i förhållande till framtagandet av och innehållet i en miljökonsekvensbeskrivning.

Första stycket anger att regeringen med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen kan meddela närmare föreskrifter om miljökonsekvensbeskrivningens innehåll.

Andra stycket innehåller ett normgivningsbemyndigande för regeringen att meddela föreskrifter om hur miljökonsekvensbeskrivningen ska tas fram.

Närmare uppgifter om vad en miljökonsekvensbeskrivning ska innehålla och hur den ska tas fram finns i den föreslagna miljöbedömningsförordningen.

Paragrafen behandlas i avsnitt 10.10.

Miljöbedömningen hos den som prövar tillståndsfrågan

6 kap. 39 §

Paragrafen, som närmast motsvaras av nuvarande 6 kap. 8 §, innehåller krav på kungörelse och genomför delar av artikel 6 i MKB-direktivet i dess lydelse enligt ändringsdirektivet.

Första stycket anger att prövningsmyndigheten ska kungöra att en miljökonsekvensbeskrivning finns. I de fall en ansökan om tillstånd också ska kungöras ska det ske gemensamt, vilket framgår av 6 kap. 41 §. Sedan kungörelse skett måste prövningsmyndigheten hålla miljökonsekvensbeskrivningen tillgänglig för allmänheten. Allmänheten ska vidare få skälig tid och minst 30 dagar på sig att yttra sig. Nytt i bestämmelsen är att det tydliggörs att kungörelse endast ska ske om miljökonsekvensbeskrivningen kan läggas till grund för den fortsatta miljöbedömningen. Detta gäller redan med dagens bestämmelse i 22 kap. 2 § som innebär att en godtagbar miljökonsekvensbeskrivning är en processförutsättning. Bestämmelsens adressat är tillståndsmyndigheten och termen tillstånd används. Ordet tillstånd ska tolkas brett, jämför t.ex. EU-domstolens dom i mål *Barker*, C-290/03, EU:C:2006:286.

Andra stycket motsvaras av nuvarande 6 kap. 8 § tredje stycket och innehåller särskilda regler för kungörelse i fråga om prövningar som rör Natura 2000-områden. I ärenden som endast avser en prövning enligt 7 kap. 28 b eller 29 § behöver kungörelseförfarandet bara tillämpas i den utsträckning som behövs för prövningen eller om det bedöms lämpligt att allmänheten ska få information.

Paragrafen behandlas i avsnitt 10.12.

6 kap. 40 §

Paragrafen anger vad en kungörelse ska innehålla och motsvaras närmast av nuvarande 6 kap. 8 § miljöbalken. Bestämmelsen genomför delar av artikel 6.2 i MKB-direktivet på ett tydligare sätt. Det preciseras i bestämmelsen att det i kungörelsen ska ingå uppgifter om att den planerade verksamheten eller åtgärden omfattas av en miljökonsekvensbeskrivning, om eventuellt samråd med ett annat land, information om vilken myndighet som prövar ärendet och om var handlingar i ärendet finns. Kungörelsen ska också inne-

hålla en upplysning om till vem och inom vilken tid man kan lämna synpunkter och om hur man kommer att kunna ta del av information i ärendet.

Andra stycket anger ett särkrav i fall som omfattas av gränsöverskridande samråd.

Paragrafen behandlas i avsnitt 10.12.

6 kap. 41 §

Bestämmelsen är ny och anger hur en miljökonsekvensbeskrivning ska kungöras. Bestämmelsen genomför delvis artikel 6.2 och 6.4 i MKB-direktivet i dess lydelse enligt ändringsdirektivet.

Första punkten anger att kungörelse alltid ska ske på en lämplig webbplats. Vad som är en lämplig webbplats framgår av 20 § i den föreslagna miljöbedömningsförordningen.

Andra punkten anger att kungörelse, utöver att den ska ske på webbplats enligt första punkten, även ska ske i ortstidning eller på annan plats om det finns särskilda föreskrifter om det. Vad som menas med ortstidning framgår av 3 § lagen (1977:654) om kungörande i mål och ärenden hos myndighet m.m. Alla lokala dagstidningar som har en spridning av någon betydelse bland dem inom orten till vilka kungörelsen riktar sig omfattas. I den nämnda lagen ges ytterligare definitioner och stadgas också möjlighet att införa kungörelsen i endast ett mindre antal lokala dagstidningar.

Tredje punkten anger att kungörelsen av miljökonsekvensbeskrivningen alltid ska ske tillsammans med kungörelsen av ansökan om det finns en sådan.

Paragrafen behandlas i avsnitt 10.12.

6 kap. 42 §

Paragrafen motsvaras närmast av nuvarande 6 kap. 9 § miljöbalken och anger att prövningsmyndigheten, innan tillståndsfrågan avgörs, ska ta ställning till om miljökonsekvensbeskrivningen uppfyller kraven i 6 kap. Nytt är att det tydliggörs att ett sådant beslut ska fattas om det främjar prövningen. I paragrafen anges vidare att beslutet endast kan överklagas i samband med att avgörandet i målet eller ärendet överklagas.

Paragrafen behandlas i avsnitt 10.11.

6 kap. 43 §

Paragrafens motsvarar närmast nuvarande 6 kap. 9 §. Paragrafen genomför delar av artikel 3, artikel 8 och delar av artikel 8 a i MKB-direktivet i dess lydelse enligt ändringsdirektivet.

Första stycket innehåller ett krav på att prövningsmyndigheten ska slutföra miljöbedömningen när tillståndsfrågan avgörs genom att identifiera, beskriva och göra en samlad bedömning av de betydande miljöeffekterna. Bestämmelsen är i det avseendet ny och genomför kraven i MKB-direktivet på ett tydligare sätt. Prövningsmyndighetens skyldighet att identifiera, beskriva och göra en samlad bedömning av de betydande miljöeffekterna påverkar inte verksamhetsutövarens motsvarande ansvar. I miljökonsekvensbeskrivningen ska verksamhetsutövaren identifiera, beskriva och bedöma de betydande miljöeffekterna. Bestämmelsen påverkar inte heller kunskapskravet eller bevisbörderegeln i 2 kap. miljöbalken. Av första stycket framgår vidare att när miljöbedömningen slutförs och tillståndsfrågan avgörs ska hänsyn tas till miljökonsekvensbeskrivningen och det som framkommit under handläggningen av målet eller ärendet.

Andra stycket anger att prövningsmyndigheten ska ta ställning till om miljökonsekvensbeskrivningen uppfyller kraven i detta kapitel i samband med avgörandet av målet eller ärendet om något särskilt beslut inte meddelats tidigare under handläggningen.

Paragrafen behandlas i avsnitt 10.13.

6 kap. 44 §

Paragrafen motsvarar delar av nuvarande 6 kap. 8 § andra och tredje styckena och genomför artikel 9 i MKB-direktivet.

Första stycket anger att när en dom eller ett beslut meddelats ska detta kungöras snarast. Kungörelsen måste innehålla uppgifter om hur allmänheten kan få tillgång till information om innehållet i domen eller beslutet. I 22 kap. 25–25 b §§ anges närmare krav på vad en tillståndsdom ska innehålla. Enligt 19 kap. 5 § första stycket 8 ska bestämmelserna i 22 kap. 25 § i de delar som är relevanta i förhållande till genomförandet av MKB-direktivet även tillämpas i ärenden som prövas av länsstyrelsen.

Andra stycket motsvaras av nuvarande 6 kap. 8 § tredje stycket och innehåller särskilda regler för kungörelse i fråga om prövningar som rör Natura 2000-områden. I ärenden som endast avser en prövning enligt 7 kap. 28 b eller 29 § behöver kungörelseförfarandet bara tillämpas om det bedöms lämpligt att allmänheten ska få information.

Paragrafen behandlas i avsnitt 10.14.

6 kap. 45 §

Paragrafen reglerar information till annat land i de fall ett gränsöverskridande samråd skett. Paragrafen motsvarar nuvarande 6 kap. 8 § andra stycket tredje meningen och genomför delvis artikel 9 i MKB-direktivet. Informationen ska lämnas av den myndighet som regeringen i enlighet med 6 kap. 33 § har pekat ut som ansvarig för samrådet.

Paragrafen behandlas i avsnitt 6.

6 kap. 46 §

Paragrafen motsvarar delvis nuvarande 6 kap. 22 § och 8 § andra stycket förordningen om miljökonsekvensbeskrivningar. Paragrafen genomför artikel 5.3 och 11.2 i SMB-direktivet samt delar av artikel 4.5 och 5.2 i MKB-direktivet i dess lydelse enligt ändringsdirektivet.

Paragrafen anger att samordning av arbetet med strategiska och praktiska miljöbedömningar samt med liknande arbete som görs enligt andra författningar ska ske. Information och material som tagits fram för bedömning av miljöpåverkan i samband med en strategisk miljöbedömning bör i någon utsträckning kunna användas vid en senare praktisk miljöbedömning. Vidare bör ibland även information och material som tagits fram för en annan plan eller ett annat program inom ramen för samma beslutsprocess men på en annan nivå kunna användas vid upprättandet av den senare planen eller programmet.

Bestämmelsen är allmänt utformad på så vis att den inte anger vilka steg i miljöbedömningarna i 6 kap. som avses. Det innebär att

bestämmelsen träffar samordning av samråd och t.ex. innehållet i en miljökonsekvensbeskrivning.

Paragrafen behandlas i avsnitt 8.2.

9 kap. 6 a §

Paragrafen anger att det är den betydande miljöpåverkan som en verksamhet kan antas medföra som är avgörande för om en tillsynsmyndighet får besluta att förelägga en verksamhetsutövare att ansöka om tillstånd i de fall en tillståndsplikt inte är obligatorisk. Ingen ändring i sak är avsedd.

Paragrafen behandlas i avsnitt 10.3.

15 kap. 44 §

Paragrafen ändras på så sätt att *andra stycket* utgår. Detta innebär att det inte längre finns någon möjlighet att låta bli att ställa ut ett förslag till ändring i en renhållningsordning. Kravet på att allmänheten ska ha möjlighet att delta även när en ändring föreslås följer av Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/35/EG om åtgärder för allmänhetens deltagande i utarbetandet av vissa planer och program och om ändring, med avseende på allmänhetens rätt till deltagande och rätt till rättslig prövning, av rådets direktiv 85/337/EEG och 96/61/EG. Enligt direktivet finns inte möjlighet att göra undantag från kravet på deltagande i de fall som hittills angetts i paragrafens andra stycke.

Bestämmelsen behandlas i avsnitt 12.2.

16 kap. 7 §

I paragrafen görs språkliga redigeringar för att bättre stämma överens med de ord och uttryck som i övrigt används i miljöbalken. Ingen ändring i sak är avsedd.

Bestämmelsen behandlas i avsnitt 12.4.

16 kap. 13 §

I paragrafen finns bestämmelser om miljöorganisationers klagorätt. För att förbättra genomförandet av MKB-direktivets och Århuskonventionens bestämmelser om miljöorganisationers tillgång till rättslig prövning i miljöfrågor, förtydliga miljöorganisationers rätt att överklaga myndigheters handlingar och underlåtenheter i sådana frågor samt säkerställa ett effektivt domstolsskydd inom de områden som omfattas av unionens miljölagstiftning ändras paragrafen på så sätt att miljöorganisationer ges en uttrycklig generell rätt att överklaga även domar och beslut i fråga om tillsyn och domar och beslut som innebär ett försämrat områdesskydd. Rätten att överklaga omfattar dock inte, liksom tidigare, brottmål och fristående processuella beslut. Som exempel på myndigheters underlåtenheter att fatta beslut i miljöfrågor kan nämnas en myndighets beslut att inte ingripa eller vidta någon åtgärd med stöd av miljöbalken, t.ex. genom att, inom ramen för ett tillsynsärende, inte besluta om ett föreläggande eller förbud med stöd av 26 kap. 9 § miljöbalken. Vidare tas kriteriet om att en miljöorganisation, för att ha rätt att överklaga, ska ha bedrivit verksamhet i Sverige bort. Detta främst för att leva upp till Århuskonventionens krav på icke-diskriminering (artikel 3.9). Kriteriet om verksamhetstid sänks från tre till två år. I övrigt är föreslagna ändringar endast språkliga och redaktionella. De föreslagna ändringarna är till stor del en kodifiering av gällande praxis.

Det är liksom tidigare upp till den organisation som vill nyttja rätten att överklaga att visa att förutsättningarna för klagorätt är uppfyllda. En förutsättning för att en organisation ska omfattas av den generella klagorätten enligt bestämmelsen är även fortsättningsvis att miljöskyddsintresset är dominerande. Det är inte tillräckligt att organisationen har ett miljöskyddsintresse inskrivet i sina stadgar eller liknande för att klagorätt ska komma i fråga, utan miljöskyddsintresset ska vara det huvudsakliga skälet till varför organisationen existerar och den ska också ha verkat för dessa intressen.

En organisation vars grundläggande syfte är att tillgodose sina medlemmars enskilda intressen kommer därför inte i fråga för klagorätt även om en sådan organisation också har till ändamål att främja miljöskydd. En prövning måste i stället göras i det enskilda

fallet utifrån vad som är det primära och huvudsakliga syftet med organisationen. Miljöskydd är en bred term som omfattar skydd för såväl natur- och kulturmiljöer som biologisk mångfald och människors hälsa.

Ett sätt att visa att organisationen har allmänhetens stöd är liksom tidigare att visa att den har god lokal förankring hos den befolkning som är berörd av den verksamhet eller åtgärd som är i fråga eller att organisationen aktivt har deltagit i den process som är aktuell t.ex. under samrådsförfarandet och då företrätt en bred allmänhet på olika sätt. Andra omständigheter som får anses tyda på gott stöd hos allmänheten är att organisationen har ett stort antal bidragsgivare eller stödmedlemmar.

För att få överklaga räcker det inte heller att organisationen har klagorätt enligt bestämmelsen. Den måste dessutom vara parts- och processbehörig enligt 11 kap. 2 § rättegångsbalken. För partsbehörighet krävs att organisationen har rättskapacitet. En ideell förening brukar anses ha rättskapacitet om föreningen har stadgar och styrelse. För processbehörighet förutsätts att det finns en behörig ställföreträdare som kan föra organisationens talan. Exempel på sådan utredning kan vara stadgar, en verksamhetsberättelse eller någon annan dokumentation om det arbete som har bedrivits eller ett medlemsregister.

Bestämmelsen behandlas i avsnitt 12.1.

17 kap. 3 §

Paragrafen innehåller ett antal redaktionella ändringar i syfte att göra bestämmelsen och språket i densamma mer logiskt och tydligt. Ingen ändring i sak är avsedd.

Bestämmelsen behandlas i avsnitt 12.4.

17 kap. 6 §

Paragrafen innehåller ett antal redaktionella ändringar i syfte att göra bestämmelsen och språket i densamma mer logiskt och tydligt. Ingen ändring i sak är avsedd.

Bestämmelsen behandlas i avsnitt 12.4.

19 kap. 4 §

I paragrafen finns bestämmelser om förfarandet vid länsstyrelser och kommunala nämnder när de prövar ärenden om miljöfarliga verksamheter. *Punkt 4* har ändrats så att det tydligare framgår att en länsstyrelse eller kommunal nämnd som prövar ett ärende om en miljöfarlig verksamhet ska tillämpa bestämmelserna om parters rätt att få del av uppgifter i 17 § förvaltningslagen (1986:223) också i fråga om den som har lämnat synpunkter i ärendet utan att vara part. Någon ändring i sak är inte avsedd.

Bestämmelsen behandlas i avsnitt 12.3.

19 kap. 6 §

Paragrafen är ny. Syftet med bestämmelsen är att säkerställa att det till en ansökan om tillstånd alltid ska finnas ett underlag som uppfyller kraven i artikel 6.3 i art- och habitatdirektivet på att alla projekt som kan påverka ett Natura 2000-område ska bedömas med avseende på konsekvenserna för målsättningen vad gäller bevarandet av området. Verksamheter och åtgärder som omfattas av bestämmelsen omfattas som huvudregel av kraven på praktisk miljöbedömning i 6 kap. Av 6 kap. 19 § första stycket 1 framgår dock att brådskande åtgärder som är nödvändiga med hänsyn till skyddet mot allvarliga olägenheter för människors hälsa undantas från kraven på en praktisk miljöbedömning. I dessa undantagsfall är det tillräckligt med det som framgår av första meningen i paragrafen, dvs. ett underlag som innehåller en beskrivning av verksamhetens eller åtgärdens konsekvenser för syftet med att bevara området samt en redogörelse för de alternativ som övervägts med en motivering till varför ett visst alternativ valts. Bestämmelsen är placerad i 19 kap. eftersom det är länsstyrelsen som är prövningsmyndighet när det rör sig om tillståndsansökningar som är begränsade till frågan om tillstånd enligt Natura 2000-bestämmelserna.

Bestämmelsen behandlas i avsnitt 10.1.

22 kap. 1 §

Paragrafen reglerar kraven på vad en ansökan i ansökningsmål ska innehålla.

Första stycket innehåller ett antal redaktionella ändringar i syfte att göra bestämmelsen och språket i densamma mer logiskt och tydligt. Utöver de redaktionella ändringarna föreslås en ändring i *första stycket 3* med anledning av det nya 6 kap. Förslaget innebär att en miljökonsekvensbeskrivning endast ska ingå i en ansökan om en sådan krävs enligt 6 kap. När det gäller uppgifter om samråd omfattas sådana uppgifter av miljökonsekvensbeskrivningen eller det förenklade underlaget enligt vad som följer av 6 kap. 27 § andra stycket och 6 kap. 35 § första stycket 11. Ingen ändring i sak är således avsedd när det gäller uppgifter om samråd.

Andra och tredje styckena som rör vattenverksamhet utgår och flyttas till en egen paragraf, 22 kap. 1 a §.

Paragrafen behandlas i avsnitt 12.4.

22 kap. 1 a §

Paragrafen är ny men innehållet är detsamma som i nuvarande 22 kap. 1 § andra och tredje styckena. Ingen ändring i sak är därför avsedd.

Paragrafen behandlas i avsnitt 12.4.

15.2 Förslag till lag om ändring i lagen (1962:627) om vissa åtgärder för utnyttjande av vattenkraft vid krig m.m.

7 §

Paragrafen anger att ett förenklat underlag är tillräckligt i fråga om tillståndsprövning av vattenverksamhet enligt den aktuella lagen samt att kommuners möjlighet att begära tillåtighetsprövning enligt 17 kap. 4 a § inte gäller i fråga om vattenverksamhet enligt lagen. Nytt är att de formaliserade kraven som en praktisk miljöbedömning innebär inte behöver tillämpas för de aktuella vattenverksamheterna.

Paragrafen behandlas i avsnitt 10.2.

15.3 Förslag till lag om ändring i lagen (1966:314) om kontinentalsockeln

3 a §

I denna paragraf samt i paragrafer i ett flertal andra författningar hänvisas till bestämmelser om förfarandet, kraven på miljökonsekvensbeskrivning samt planer och planeringsunderlag i 6 kap. miljöbalken. Mot bakgrund av att ett nytt 6 kap. miljöbalken föreslås anpassas paragrafen i enlighet med det. Den ändring det innebär är densamma som för de verksamheter och åtgärder som tillståndsprövas enligt miljöbalken, dvs. det är endast de verksamheter och åtgärder som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan som ska omfattas av kraven på praktisk miljöbedömning i 6 kap. miljöbalken. För övriga verksamheter och åtgärder ska ett förenklat underlag tas fram.

Det finns fortfarande anledning att ha kvar en bestämmelse som anger vilket miljöprövningsunderlag som ska ingå i ansökningar om tillstånd eftersom det inte finns någon bestämmelse i 6 kap. miljöbalken om vad en tillståndsansökan ska innehålla.

Mot bakgrund av att 6 kap. 19 och 21 §§ flyttas till 3 kap. och 5 kap. miljöbalken enligt förslaget, görs en följdändring av hänvisningen till de bestämmelserna.

Paragrafen behandlas i avsnitt 10.2.

15.4 Förslag till lag om ändring i väglagen (1971:948)

13 a §

Bestämmelser om planer och planeringsunderlag i 6 kap. 19 § miljöbalken flyttas enligt förslaget till 3 kap. och 5 kap. miljöbalken och 6 kap. 20 § flyttas till förordningen (1998:896) om hushållning med mark- och vattenområden m.m. *Andra stycket* ändras som en följd av det.

Paragrafen behandlas i avsnitt 8.3.

14 b §

En bestämmelse i paragrafens tredje stycke tillkommer som innebär att länsstyrelsen ska redovisa sin bedömning i frågan om miljökonsekvensbeskrivningens omfattning och detaljeringsgrad om den som avser att bygga vägen begär det. Tillägget innebär ett tydligare genomförande av artikel 5.2 i MKB-direktivet i dess lydelse enligt ändringsdirektivet.

Paragrafen behandlas i avsnitt 11.1.

15 c §

Paragrafen ändras som en följd av det föreslagna nya 6 kap. miljöbalken. Den nuvarande bestämmelsen om samråd med andra länder i 6 kap. 6 § miljöbalken motsvarar 6 kap. 33 § miljöbalken i förslaget. I 6 kap. 34 § finns bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela ytterligare föreskrifter om samråd enligt 33 §.

Paragrafen behandlas i avsnitt 10.2.

16 §

Tredje stycket ändras som en följd av det föreslagna nya 6 kap. miljöbalken. Den nuvarande bestämmelsen om miljökonsekvensbeskrivningens innehåll i 6 kap. 7 § miljöbalken motsvaras närmast av 6 kap. 35–38 §§ miljöbalken i förslaget.

Paragrafen behandlas i avsnitt 10.2.

16 b §

Första stycket ändras som en följd av det föreslagna nya 6 kap. miljöbalken. Se kommentaren till 16 § i detta avsnitt.

Paragrafen behandlas i avsnitt 10.2.

17 §

Första stycket ändras som en följd av det föreslagna nya 6 kap. miljöbalken. Den nuvarande bestämmelsen om kungörelse i 6 kap. 8 § första stycket motsvaras närmast av 6 kap. 39 § första stycket, 40 och 41 §§ miljöbalken. Ändringen är en del i genomförandet av artikel 6.2, 6.5 och 6.7 i MKB-direktivet i dess lydelse enligt ändringsdirektivet.

Paragrafen behandlas i avsnitt 10.2.

18 §

Tredje stycket ändras för att genomföra artiklarna 3 och 8 a.1 a i MKB-direktivet i dess lydelse enligt ändringsdirektivet. I övrigt ändras hänvisningen till den föreslagna bestämmelsen om samråd i 6 kap. 33 § i förslaget till nytt 6 kap. miljöbalken.

Paragrafen behandlas i avsnitt 11.1.

**15.5 Förslag till lag om ändring i lagen (1977:439)
om kommunal energiplanering****8 §**

Av paragrafen framgår att om en plan som upprättas enligt lagen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan, ska miljöbalkens bestämmelser om miljöbedömningar och miljökonsekvensbeskrivningar av planer och program, liksom om samordning tillämpas.

Paragrafen ändras som en följd av att 6 kap. miljöbalken föreslås ersättas med ett nytt kapitel. 6 kap. 11 § motsvaras närmast i detta sammanhang av 6 kap. 3 § i förslaget till nytt 6 kap. Bestämmelsen i 6 kap. 22 § motsvaras av 6 kap. 46 § i förslaget. Avsnittet om strategiska miljöbedömningar för planer och program m.m. i nya 6 kap. 9–19 §§ motsvarar 6 kap. 11–18 §§ miljöbalken i dess nuvarande lydelse.

Paragrafen behandlas i avsnitt 10.2

15.6 Förslag till lag om ändring i lagen (1978:160) om vissa rörledningar

4 §

I denna paragraf hänvisas till bestämmelser om förfarandet, kraven på miljökonsekvensbeskrivning samt planer och planeringsunderlag i 6 kap. miljöbalken. Mot bakgrund av att ett nytt 6 kap. miljöbalken föreslås anpassas bestämmelsen i enlighet med det. Den ändring det innebär är densamma som för de verksamheter och åtgärder som tillståndsprövas enligt miljöbalken, dvs. det är endast de verksamheter och åtgärder som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan som ska omfattas av bestämmelserna om miljöbedömningar i 6 kap. miljöbalken. För övriga verksamheter och åtgärder ska ett förenklat underlag tas fram.

Det finns fortfarande anledning att ha kvar en bestämmelse som anger vilket miljöprövningsunderlag som ska ingå i ansökningar om koncession eftersom det inte finns någon bestämmelse i 6 kap. miljöbalken om vad en ansökan ska innehålla.

Mot bakgrund av att bestämmelserna om planer och planeringsunderlag i 6 kap. miljöbalken flyttas till 3 kap. och 5 kap. miljöbalken enligt förslaget, görs en följdändring av hänvisningen till de bestämmelserna.

Paragrafen behandlas i avsnitt 8.3 och 10.2.

15.7 Förslag till lag om ändring i lagen (1983:293) om inrättande, utvidgning och avlysning av allmän farled och allmän hamn

1 a §

De hänvisningar till bestämmelserna om planer och planeringsunderlag i 6 kap. miljöbalken som återfinns i nuvarande 1 b § lagen om inrättande, utvidgning och avlysning av allmän farled och allmän hamn flyttar till 3 kap. och 5 kap. miljöbalken. Hänvisningen till de bestämmelserna förs därför in i 1 a §.

Paragrafen behandlas i avsnitt 8.3.

1 b §

Paragrafen innehåller bestämmelser om miljökonsekvensbeskrivningar. Bestämmelsen i första stycket om att en miljökonsekvensbeskrivning ska ingå i ett ärende enligt lagen flyttas till en egen paragraf, 1 c §. Ändringarna innebär att hänvisningarna till 6 kap. miljöbalken uppdateras och ersätts med hänvisningar till relevanta bestämmelser i det föreslagna nya 6 kap. miljöbalken. I övrigt görs några rent språkliga justeringar.

Paragrafen behandlas i avsnitt 10.2.

1 c §

Paragrafen är ny. En bestämmelse om att en miljökonsekvensbeskrivning ska ingå i ett ärende enligt lagen återfinns i nuvarande 1 b § första stycket. Till följd av det nya 6 kap. miljöbalken uppdateras bestämmelsen på så vis att det tydliggörs att underlaget kan bestå av antingen ett förenklat underlag eller en miljökonsekvensbeskrivning beroende på vad som krävs enligt 6 kap. miljöbalken, dvs. beroende på om hamnen eller farleden kan antas medföra en betydande miljöpåverkan eller inte.

Paragrafen behandlas i avsnitt 10.2.

15.8 Förslag till lag om ändring i lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet**5 c §**

I paragrafen hänvisas till bestämmelser om förfarandet, kraven på miljökonsekvensbeskrivning samt planer och planeringsunderlag i 6 kap. miljöbalken. Mot bakgrund av att ett nytt 6 kap. miljöbalken föreslås anpassas bestämmelsen i enlighet med det. Den ändring det innebär är densamma som för de verksamheter och åtgärder som tillståndsprövas enligt miljöbalken, dvs. det är endast de verksamheter och åtgärder som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan som ska omfattas av bestämmelserna om praktisk miljöbedömning i 6 kap. miljöbalken. För övriga verksamheter och åtgärder ska ett förenklat underlag tas fram.

Det finns fortfarande anledning att ha kvar en bestämmelse som anger vilket miljöprövningsunderlag som ska ingå i ansökningar om koncession eftersom det inte finns någon bestämmelse i 6 kap. miljöbalken om vad en ansökan ska innehålla. En sådan bestämmelse införs i förordningen (1984:14) om kärnteknisk verksamhet.

Mot bakgrund av att bestämmelserna om planer och planeringsunderlag i 6 kap. miljöbalken flyttas till 3 kap. och 5 kap. miljöbalken enligt förslaget, görs en följdändring av hänvisningen till de bestämmelserna.

Paragrafen behandlas i avsnitt 8.3 och 10.2.

5 e §

Formuleringen av bemyndigandet i paragrafen ändras som en anpassning till det nya 6 kap. miljöbalken. Bemyndigandet omfattar hela 6 kap. miljöbalken men det är naturligtvis inte samtliga bestämmelser i kapitlet som aktualiseras i de aktuella ärendena utan en hänvisning till de relevanta bestämmelserna får göras i den utsträckning bemyndigandet utnyttjas.

Paragrafen behandlas i avsnitt 8.3 och 10.2.

15.9 Förslag till lag om ändring i minerallagen (1991:45)

4 kap. 2 §

I paragrafen, som innehåller bestämmelser om förutsättningar för att meddela koncession för bearbetning och vilka bestämmelser som ska tillämpas vid prövningen, föreslås en ändring som innebär att en hänvisning görs till samtliga bestämmelser i 6 kap. miljöbalken som rör verksamheter och åtgärder. I övrigt är förslagen till ändringar endast språkliga och redaktionella.

Tredje stycket kompletteras med en hänvisning till nya 15 kap. 15 § miljöbalken. I det nuvarande femte stycket i paragrafen finns en hänvisning till bestämmelserna om planer och planeringsunderlag i nuvarande 6 kap. 19 och 21 §§. Bestämmelser om planer och planeringsunderlag i 6 kap. 19 § flyttas till 3 kap. och 5 kap. medan 6 kap. 20 § föreslås flyttas till förordningen (1998:896) om hus-

hållning med mark- och vattenområden m.m. Därför ska hänvisning ske till 3 kap. 11 § och 5 kap. 15 § miljöbalken i den aktuella paragrafen. Eftersom en hänvisning till hela 3 kap. miljöbalken finns i tredje stycket kompletteras den hänvisningen med en hänvisning till 5 kap. 15 § miljöbalken.

Femte stycket hänvisar i sin nuvarande lydelse till vissa bestämmelser om förfarandet, kraven på miljökonsekvensbeskrivning samt planer och planeringsunderlag i 6 kap. miljöbalken. Det anges vidare att i ärenden om beviljande av koncession ska en miljökonsekvensbeskrivning fogas till ansökan. I förslaget till ny bestämmelse hänvisas till samtliga bestämmelser i 6 kap. som rör verksamheter och åtgärder. Det innebär, till skillnad från nuvarande reglering, att de bestämmelser i 6 kap. miljöbalken som rör samråd och länsstyrelsens roll i fråga om att besluta om en verksamhet eller åtgärd kan antas medföra en betydande miljöpåverkan blir tillämpliga. I övrigt innebär ändringen att endast sådana verksamheter och åtgärder som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan omfattas av bestämmelserna om praktisk miljöbedömning i 6 kap. miljöbalken. För övriga verksamheter och åtgärder ska ett förenklat underlag tas fram.

Det finns fortfarande anledning att ha kvar en bestämmelse som anger vilket miljöprövningsunderlag som ska ingå i ansökningar om koncession eftersom det inte finns någon bestämmelse i 6 kap. miljöbalken om vad en ansökan ska innehålla. En sådan bestämmelse behöver dock inte återfinnas i lag utan införs i mineralförordningen (1992:285).

Paragrafen behandlas i avsnitt 8.3 och 11.3.

15.10 Förslag till lag om ändring i lagen (1992:1140) om Sveriges ekonomiska zon

6 §

I denna paragraf hänvisas till bestämmelser om förfarandet, kraven på miljökonsekvensbeskrivning samt planer och planeringsunderlag i 6 kap. miljöbalken. Ändringar föreslås i paragrafen som innebär en anpassning till förslaget om ett nytt 6 kap. miljöbalken.

Första stycket kompletteras med en hänvisning till nya 5 kap. 15 § miljöbalken. I det nuvarande femte stycket i paragrafen finns

en hänvisning till bestämmelserna om planer och planeringsunderlag i nuvarande 6 kap. miljöbalken. Bestämmelser om planer och planeringsunderlag föreslås flyttas till 3 kap. och 5 kap. samt till förordningen (1998:896) om hushållning med mark- och vattenområden m.m. Därför ska hänvisning ske till 3 kap. 11 § och 5 kap. 15 § miljöbalken i den aktuella paragrafen. Eftersom en hänvisning till hela 3 kap. miljöbalken redan finns kompletteras första stycket med en hänvisning till 5 kap. 15 § miljöbalken.

Andra stycket anpassas efter förslaget till ett nytt 6 kap. miljöbalken. Den ändring det innebär är densamma som för de verksamheter och åtgärder som tillståndsprövas enligt miljöbalken, dvs. det är endast de verksamheter och åtgärder som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan som ska omfattas av bestämmelserna om praktisk miljöbedömning i 6 kap. miljöbalken. För övriga verksamheter och åtgärder ska ett förenklat underlag tas fram. Det finns fortfarande anledning att ha kvar en bestämmelse som anger vilket miljöprövningsunderlag som ska ingå i ansökningar om sådana tillstånd eftersom det inte finns någon bestämmelse i 6 kap. miljöbalken om vad en tillståndsansökan ska innehålla. En bestämmelse om det förs in i en ny paragraf, 6 a §.

Tredje stycket motsvarar sista meningen i det nuvarande andra stycket.

Paragrafen behandlas i avsnitt 10.2.

6 a §

Paragrafen är ny. Bestämmelsen motsvaras närmast av nuvarande 6 § andra stycket första meningen. Den ändring som görs är en anpassning till förslaget till ett nytt 6 kap. miljöbalken.

Paragrafen behandlas i avsnitt 10.2.

15.11 Förslag till lag om ändring i lagen (1995:1649) om byggande av järnväg

1 kap. 4 a §

Bestämmelser om planer och planeringsunderlag i 6 kap. 19 § miljöbalken flyttas enligt förslaget till 3 kap. och 5 kap. miljöbalken och

6 kap. 20 § flyttas till förordningen (1998:896) om hushållning med mark- och vattenområden m.m. *Andra stycket* ändras som en följd av det.

Paragrafen behandlas i avsnitt 8.3.

2 kap. 2 §

En bestämmelse i paragrafens tredje stycke tillkommer som innebär att länsstyrelsen ska redovisa sin bedömning i frågan om miljökonsekvensbeskrivningens inriktning och omfattning om den som avser att bygga vägen begär det. Tillägget innebär ett tydligare genomförande av artikel 5.2 i MKB-direktivet i dess lydelse enligt ändringsdirektivet.

Paragrafen behandlas i avsnitt 11.1.

2 kap. 7 §

Paragrafen ändras som en följd av det föreslagna nya 6 kap. miljöbalken. Den nuvarande bestämmelsen om samråd med andra länder i 6 kap. 6 § miljöbalken motsvarar 6 kap. 33 § miljöbalken i förslaget. I 6 kap. 34 § finns bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela ytterligare föreskrifter om samråd enligt 33 §.

Paragrafen behandlas i avsnitt 10.2.

2 kap. 8 §

Tredje stycket ändras som en följd av det föreslagna nya 6 kap. miljöbalken. Den nuvarande bestämmelsen om miljökonsekvensbeskrivningens innehåll i 6 kap. 7 § miljöbalken motsvaras närmast av 6 kap. 35–38 §§ miljöbalken i förslaget.

Paragrafen behandlas i avsnitt 10.2.

2 kap. 10 §

Första stycket ändras som en följd av det föreslagna nya 6 kap. miljöbalken. Se kommentaren till 2 kap. 8 § i detta avsnitt.

Paragrafen behandlas i avsnitt 10.2.

2 kap. 12 §

Första stycket ändras som en följd av det föreslagna nya 6 kap. miljöbalken. Den nuvarande bestämmelsen om kungörelse i 6 kap. 8 § första stycket motsvaras närmast av 6 kap. 39 § första stycket, 40 och 41 §§ miljöbalken. Ändringen är en del i genomförandet av artikel 6.2, 6.5 och 6.7 i MKB-direktivet i dess lydelse enligt ändringsdirektivet.

Paragrafen behandlas i avsnitt 10.2.

2 kap. 15 §

Tredje stycket ändras för att genomföra artiklarna 3 och 8 a.1 a i MKB-direktivet i dess lydelse enligt ändringsdirektivet. I övrigt ändras hänvisningen till den föreslagna bestämmelsen om samråd i 6 kap. 33 § i förslaget till nytt 6 kap. miljöbalken.

Paragrafen behandlas i avsnitt 11.1.

15.12 Förslag till lag om ändring i ellagen (1997:857)

Bestämmelsen i 2 kap. 8 b § utgår. I förslaget finns ett bemyndigande i 6 kap. 21 § miljöbalken som innebär att regeringen får meddela föreskrifter om att vissa slag av anläggningar inte ska antas medföra en betydande miljöpåverkan. Bemyndigandet i miljöbalken omfattar även sådana anläggningar som aktualiseras i ellagen. Frågan behandlas i avsnitt 11.1.

2 kap. 8 a §

I denna paragraf hänvisas till bestämmelser om förfarandet, kraven på miljökonsekvensbeskrivning samt planer och planeringsunderlag i 6 kap. miljöbalken. Ändringar föreslås i paragrafen som innebär en anpassning till förslaget om ett nytt 6 kap. miljöbalken.

Första stycket kompletteras med en hänvisning till nya 5 kap. 15 § miljöbalken. I det nuvarande andra stycket i paragrafen finns en hänvisning till bestämmelserna om planer och planeringsunderlag i 6 kap. miljöbalken. Bestämmelser om planer och planeringsunderlag föreslås flyttas till 3 kap. och 5 kap. samt till förordningen

(1998:896) om hushållning med mark- och vattenområden m.m. Därför ska hänvisning ske till 3 kap. 11 § och 5 kap. 15 § miljöbalken i den aktuella paragrafen. Eftersom en hänvisning till hela 3 kap. miljöbalken redan finns kompletteras första stycket med en hänvisning till 5 kap. 15 § miljöbalken.

Andra stycket hänvisar till bestämmelser om förfarandet, kraven på miljökonsekvensbeskrivning samt planer och planeringsunderlag i 6 kap. miljöbalken. Mot bakgrund av att ett nytt 6 kap. miljöbalken föreslås anpassas bestämmelsen i enlighet med det. Den ändring det innebär är densamma som för de verksamheter och åtgärder som tillståndsprövas enligt miljöbalken, dvs. det är endast de verksamheter och åtgärder som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan som ska omfattas av bestämmelserna om miljöbedömningar i 6 kap. miljöbalken. För övriga verksamheter och åtgärder ska ett förenklat underlag tas fram. I andra stycket finns även en bestämmelse om att en miljökonsekvensbeskrivning ska ingå i ansökan. Det finns fortfarande anledning att ha kvar en bestämmelse som anger vilket miljöprövningsunderlag som ska ingå i ansökningar om nätkoncession eftersom det inte finns någon bestämmelse i 6 kap. miljöbalken om vad en ansökan ska innehålla. En sådan bestämmelse behöver dock inte återfinnas i lag utan införs i elförordningen (2013:208).

Tredje stycket konsekvensändras med anledning av förslaget till ett nytt 6 kap. miljöbalken.

Paragrafen behandlas i avsnitt 8.3 och 10.2.

2 kap. 15 g §

I denna paragraf hänvisas till bestämmelser om förfarandet, kraven på miljökonsekvensbeskrivning samt planer och planeringsunderlag i 6 kap. miljöbalken. Ändringar föreslås i paragrafen som innebär en anpassning till förslaget om ett nytt 6 kap. miljöbalken.

Första stycket kompletteras med en hänvisning till nya 5 kap. 15 § miljöbalken. I det nuvarande andra stycket i paragrafen finns en hänvisning till bestämmelserna om planer och planeringsunderlag i 6 kap. miljöbalken. Bestämmelser om planer och planeringsunderlag flyttas till 3 kap. och 5 kap. samt till förordningen (1998:896) om hushållning med mark- och vattenområden m.m.

Därför ska hänvisning ske till 3 kap. 11 § och 5 kap. 15 § miljöbalken i den aktuella paragrafen. Eftersom en hänvisning till hela 3 kap. miljöbalken redan finns kompletteras första stycket med en hänvisning till 5 kap. 15 § miljöbalken.

Andra stycket hänvisar till bestämmelser om förfarandet, kraven på miljökonsekvensbeskrivning samt planer och planeringsunderlag i 6 kap. miljöbalken. Mot bakgrund av att ett nytt 6 kap. miljöbalken föreslås anpassas bestämmelsen i enlighet med det. Den ändring det innebär är densamma som för de verksamheter och åtgärder som tillståndsprövas enligt miljöbalken, dvs. det är endast de verksamheter och åtgärder som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan som ska omfattas av bestämmelserna om miljöbedömningar i 6 kap. miljöbalken. För övriga verksamheter och åtgärder ska ett förenklat underlag tas fram. I andra stycket finns även en bestämmelse om att en miljökonsekvensbeskrivning ska ingå i ansökan.

Tredje stycket i paragrafen utgår. I förslaget finns ett bemyndigande i 6 kap. 21 § miljöbalken som innebär att regeringen får meddela föreskrifter om att vissa slag av anläggningar inte ska antas medföra en betydande miljöpåverkan. Bemyndigandet i miljöbalken omfattar även sådana anläggningar som aktualiseras i ellagen.

Paragrafen behandlas i avsnitt 8.3 och 10.2.

15.13 Förslaget till lag om ändring i lagen (1998:814) med särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning

6 a §

Paragrafen är ny och innebär att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får föreskriva att ett förenklat underlag eller en miljökonsekvensbeskrivning enligt 6 kap. miljöbalken ska ingå i en ansökan om tillstånd enligt 6 §. En bestämmelse om att en miljökonsekvensbeskrivning ska ingå i en ansökan om tillstånd finns i 3 § förordningen (1998:929) om gatuhållning och skyltning som är meddelad med stöd av nuvarande 6 kap. 2 § andra stycket miljöbalken. Ett särskilt bemyndigande införs emellertid nu direkt i lagen och bemyndigandet är utformat så att det även inne-

fattar en möjlighet att föreskriva om att ett förenklat underlag ska ingå i en ansökan enligt 6 §.

Paragrafen behandlas i avsnitt 10.2.

16 §

Paragrafen innehåller bestämmelser om överklagande.

Andra stycket ändras enligt förslaget på så vis att länsstyrelsens beslut överklagas till mark- och miljödomstolen i stället för till allmän förvaltningsdomstol.

Tredje stycket upphävs enligt förslaget.

Paragrafen behandlas i avsnitt 10.2.

15.14 Förslaget till lag om ändring i naturgaslagen (2005:403)

2 kap. 7 §

I denna paragraf hänvisas till bestämmelser om förfarandet, kraven på miljökonsekvensbeskrivning samt planer och planeringsunderlag i 6 kap. miljöbalken. Ändringar föreslås i paragrafen som innebär en anpassning till förslaget om ett nytt 6 kap. miljöbalken.

Första stycket kompletteras med en hänvisning till nya 5 kap. 15 § miljöbalken. I det nuvarande andra stycket i paragrafen finns en hänvisning till bestämmelserna om planer och planeringsunderlag i 6 kap. miljöbalken. Bestämmelser om planer och planeringsunderlag flyttas till 3 kap. och 5 kap. samt till förordningen (1998:896) om hushållning med mark- och vattenområden m.m. Därför ska hänvisning ske till 3 kap. 11 § och 5 kap. 15 § miljöbalken i den aktuella paragrafen. Eftersom en hänvisning till hela 3 kap. miljöbalken redan finns kompletteras första stycket med en hänvisning till 5 kap. 15 § miljöbalken.

Andra stycket hänvisar till bestämmelser om förfarandet, kraven på miljökonsekvensbeskrivning samt planer och planeringsunderlag i 6 kap. miljöbalken. Mot bakgrund av att ett nytt 6 kap. miljöbalken föreslås anpassas bestämmelsen i enlighet med det. Den ändring det innebär är densamma som för de verksamheter och åtgärder som tillståndsprövas enligt miljöbalken, dvs. det är endast de

verksamheter och åtgärder som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan som ska omfattas av bestämmelserna om miljöbedömningar i 6 kap. miljöbalken. För övriga verksamheter och åtgärder ska ett förenklat underlag tas fram. I andra stycket finns även en bestämmelse om att en miljökonsekvensbeskrivning ska ingå i ansökan. Det finns fortfarande anledning att ha kvar en bestämmelse som anger vilket miljöprövningsunderlag som ska ingå i ansökningar om koncession eftersom det inte finns någon bestämmelse i 6 kap. miljöbalken om vad en ansökan ska innehålla. En sådan bestämmelse behöver dock inte återfinnas i lag utan införs i naturgasförordningen (2006:1043).

Paragrafen behandlas i avsnitt 8.3 och 10.2.

15.15 Förslaget till lag om ändring i plan- och bygglagen (2010:900)

3 kap. 8 §

I paragrafen finns bestämmelser om tillämpningen av 6 kap. miljöbalken inom ramen för planprocessen i fråga om översiktsplan. Paragrafen ändras med anledning av det föreslagna nya 6 kap. miljöbalken. Hänvisningen till föreslagna 6 kap. 3–19 §§ miljöbalken motsvarar nuvarande hänvisning.

Paragrafen behandlas i avsnitt 10.2.

4 kap. 34 §

I paragrafen anges vilka bestämmelser i 6 kap. miljöbalken som är tillämpliga för redovisningen i planbeskrivningen. Bestämmelserna i 6 kap. 12 § och 13 § första stycket miljöbalken motsvaras av 11 och 12 §§ i det nya 6 kap. Bestämmelser om innehållet i en miljökonsekvensbeskrivning som motsvarar 6 kap. 7 § miljöbalken finns i 6 kap. 35–38 §§ i förslaget till nytt 6 kap. miljöbalken. I övrigt görs en ändring av språklig karaktär – ordet *få* i första stycket byts ut mot ordet *medföra*. Användningen av ord och uttryck stämmer på så vis bättre överens med de ord och uttryck som används i 6 kap. miljöbalken och i MKB-direktivet.

Paragrafen behandlas i avsnitt 10.2.

5 kap. 11 §

Paragrafen innehåller regler om samråd vid framtagandet av ett särskilt program eller ett förslag till detaljplan.

Fjärde stycket ändras som en konsekvens av det föreslagna nya 6 kap. miljöbalken. Bestämmelser om samråd angående planer och program finns i 6 kap. 9 § 1, 10 §, 13 § och 33 § i förslaget till nytt 6 kap miljöbalken.

Paragrafen behandlas i avsnitt 10.2.

5 kap. 17 §

I paragrafen finns bestämmelser om samrådsredogörelse.

Andra stycket ändras som en konsekvens av det föreslagna nya 6 kap. miljöbalken. Bestämmelse om samrådsredogörelse angående planer och program finns i 6 kap. 16 § i förslaget till nytt 6 kap. miljöbalken.

Paragrafen behandlas i avsnitt 10.2.

5 kap. 18 §

I paragrafen finns bestämmelser om granskningstid för planförslag.

Andra stycket ändras enligt förslaget så att granskningstiden för sådana detaljplaner som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan ska vara minst 30 dagar i stället för tre veckor. Ändringen är en del av genomförandet av artikel 6.7 i MKB-direktivet i dess lydelse enligt ändringsdirektivet.

Paragrafen behandlas i avsnitt 11.2.

5 kap. 23 §

I paragrafen finns bestämmelser om granskningsutlåtande.

Ett *tredje stycke* läggs till i paragrafen som anger vad sådana detaljplaner som omfattas av krav på praktisk miljöbedömning enligt MKB-direktivet måste innehålla utöver det som framgår av paragrafen i övrigt. Sådana planer ska enligt förslaget innehålla en identifiering, beskrivning och samlad bedömning av miljöeffekterna med hänsyn till innehållet i miljökonsekvensbeskrivningen och det som

har kommit fram i ärendet. Ändringen är en del i genomförandet av artiklarna 3 och 8 a.1 a i MKB-direktivet i dess lydelse enligt ändringsdirektivet.

Paragrafen behandlas i avsnitt 11.2.

5 kap. 31 §

I paragrafen finns bestämmelser om underrättelseskyldighet för kommunen när en detaljplan har antagits. Paragrafen ändras som en konsekvens av det föreslagna nya 6 kap. miljöbalken samt för att det tydligare ska framgå i vilka situationer ett meddelande ska skickas till myndighet i annat land.

Paragrafen behandlas i avsnitt 10.2.

I

(Lagstiftningsakter)

DIREKTIV

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV 2011/92/EU

av den 13 december 2011

om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt

(kodifiering)

(Text av betydelse för EES)

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR
ANTAGIT DETTA DIREKTIV

på miljön bör beaktas på ett så tidigt stadium som möjligt vid all teknisk planläggning och i olika beslutsprocesser.

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionsätt, särskilt artikel 192.1,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

- (3) Principerna för en bedömning av miljöpåverkan bör harmoniseras, särskilt med avseende på vilka projekt som bör bli föremål för bedömning, exploatörens huvudsakliga skyldigheter och innehållet i bedömningen. Medlemsstaterna får fastställa strängare regler för att skydda miljön.

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande ⁽¹⁾,

- (4) Det är vidare nödvändigt att förverkliga en av unionens målsättningar i fråga om miljöskydd och livskvalitet.

efter att ha hört Regionkommittén,

i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet ⁽²⁾, och

- (5) Unionens miljölagstiftning innehåller bestämmelser som gör det möjligt för offentliga myndigheter och andra organ att fatta beslut som kan ha betydande inverkan såväl på miljön som på människors hälsa och välbefinnande.

av följande skäl:

- (1) Rådets direktiv 85/337/EEG av den 27 juni 1985 om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt ⁽³⁾ har ändrats flera gånger ⁽⁴⁾ på ett väsentligt sätt. För att skapa klarhet och överskådlighet bör det direktivet kodifieras.

- (6) Allmänna principer för bedömning av miljöpåverkan bör fastställas i syfte att komplettera och samordna processer för tillståndsgivning till sådana offentliga och privata projekt som kan antas medföra stor inverkan på miljön.

- (2) Enligt artikel 191 i fördraget om Europeiska unionens funktionsätt ska unionens miljöpolitik bygga på försiktighetsprincipen och på principerna att förebyggande åtgärder bör vidtas, att miljöförstöring företrädesvis bör hejdas vid källan och att förorenaren ska betala. Inverkan

- (7) Tillstånd för offentliga och privata projekt som kan antas leda till betydande miljöpåverkan bör ges först efter det att en bedömning har gjorts av den huvudsakliga miljöpåverkan som projekten kan antas medföra. Denna bedömning bör ske med utgångspunkt i relevanta uppgifter från exploatören, med eventuell komplettering från myndigheterna och från den allmänhet som kan antas beröras av projektet i fråga.

⁽¹⁾ EUT C 248, 25.8.2011, s. 154.

⁽²⁾ Europaparlamentets ståndpunkt av den 13 september 2011 (ännu ej offentliggjord i EUT) och rådets beslut av den 15 november 2011.

⁽³⁾ EGT L 175, 5.7.1985, s. 40.

⁽⁴⁾ Se del A i bilaga VI.

- (8) Vissa slag av projekt medför en betydande påverkan på miljön. För sådana projekt bör som regel en systematisk bedömning göras.
- (9) Andra slag av projekt medför inte alltid betydande påverkan på miljön i varje enskilt fall. En bedömning av effekterna av sådana projekt bör göras när medlemsstaterna anser att de kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.
- (10) Medlemsstaterna får fastställa gränsvärden eller kriterier i syfte att bestämma vilka av dessa projekt som bör bli föremål för bedömning, med utgångspunkt i deras miljöpåverkan. Medlemsstaterna bör inte vara förpliktade att granska enskilda projekt som ligger under dessa tröskelvärden eller utanför dessa kriterier.
- (11) När medlemsstaterna fastställer sådana gränsvärden eller kriterier eller när de granskar enskilda projekt för att bestämma vilka projekt som bör bli föremål för bedömning på grund av betydande miljöpåverkan, bör medlemsstaterna ta hänsyn till de relevanta urvalskriterier som anges i detta direktiv. I enlighet med subsidiaritetsprincipen är det medlemsstaterna som bäst kan tillämpa dessa kriterier i konkreta fall.
- (12) I fråga om de projekt för vilka en bedömning görs bör vissa minimiuppgifter tillhandahållas om projektet och dess effekter.
- (13) Det är lämpligt att fastställa ett förfarande som gör det möjligt för exploatören att inhämta ett yttrande från de ansvariga myndigheterna om innehållet i och omfattningen av de uppgifter som ska tas fram och tillhandahållas för bedömningen. Medlemsstaterna får, inom ramen för detta förfarande, kräva att exploatören bland annat tillhandahåller alternativ till de projekt som denne avser att lämna in ansökan om.
- (14) Ett projekts miljöpåverkan bör bedömas med hänsyn till behovet av att skydda människors hälsa och bidra till livskvaliteten genom en förbättrad miljö samt för att säkerställa bevarandet av arternas mångfald och bibehålla ekosystemets förnyelseförmåga som en grundläggande resurs för allt liv.
- (15) Det är önskvärt att fastställa förstärkta bestämmelser om miljökonsekvensbedömning i ett gränsoverskridande sammanhang så att hänsyn kan tas till utvecklingen på internationell nivå. Europeiska gemenskapen undertecknade konventionen om miljökonsekvensbeskrivningar i ett gränsoverskridande sammanhang den 25 februari 1991 och ratificerade konventionen den 24 juni 1997.
- (16) Om allmänheten faktiskt deltar i beslutsprocessen har den möjlighet att avge yttranden och uttrycka farhågor som kan vara relevanta för besluten, och beslutsfattaren får möjlighet att beakta dessa, vilket ökar ansvarigheten och öppenheten i beslutsprocessen och bidrar till att öka allmänhetens miljömedvetenhet och stöd för fattade beslut.
- (17) Deltagande, bland annat av sammanslutningar, organisationer och grupper, särskilt icke-statliga miljöskyddsorganisationer, bör därför främjas, bland annat genom miljöupplysning till allmänheten.
- (18) Europeiska gemenskapen undertecknade FN/ECE-konventionen om tillgång till information, allmänhetens deltagande i beslut och rätt till överprövning i miljöfrågor (Århuskonventionen) den 25 juni 1998 och ratificerade konventionen den 17 februari 2005.
- (19) Ett av Århuskonventionens mål är att garantera allmänhetens rätt att delta i beslut i miljöfrågor för att bidra till att skydda rätten att leva i en miljö som är tillfredsställande för människors hälsa och välbefinnande.
- (20) Artikel 6 i Århuskonventionen innehåller bestämmelser om allmänhetens deltagande i beslut om de särskilda verksamheter som tas upp i bilaga I till konventionen och om andra verksamheter som inte tas upp där men som kan ha betydande inverkan på miljön.
- (21) Artikel 9.2 och 9.4 i Århuskonventionen innehåller bestämmelser om rätt till domstolsprövning eller andra förfaranden för prövning av den materiella och formella giltigheten av ett beslut, en handling eller en underlåtenhet som omfattas av bestämmelserna om allmänhetens deltagande i artikel 6 i den konventionen.
- (22) Detta direktiv bör emellertid inte tillämpas på projekt som regleras i detalj genom särskild nationell lagstiftning, eftersom målen med detta direktiv, däribland tillhandahållandet av information, uppnås genom lagstiftningsförfarandet.
- (23) I undantagsfall kan det vidare vara lämpligt att för ett visst projekt underlåta att tillämpa de bedömningsförfaranden som föreskrivs i detta direktiv, under förutsättning att kommissionen och den berörda allmänheten på lämpligt sätt underrättas.
- (24) Eftersom målen för detta direktiv inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna och därför, på grund av åtgärdens omfattning och verkningar, bättre kan uppnås på unionsnivå, kan unionen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget om Europeiska unionen. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går detta direktiv inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå dessa mål.

(25) Detta direktiv bör inte påverka medlemsstaternas skyldigheter vad gäller tidsfristerna för införlivande med nationell lagstiftning av de direktiv som anges i del B i bilaga V.

4. Detta direktiv ska inte tillämpas på projekt som i detalj regleras genom särskild nationell lagstiftning, eftersom målen med detta direktiv, däribland tillhandahållandet av information, uppnås genom lagstiftningsförarbetet.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 2

Artikel 1

1. Detta direktiv ska tillämpas för bedömningen av inverkan på miljön av sådana offentliga och privata projekt som kan antas medföra betydande påverkan på miljön.

1. Medlemsstaterna ska vidta alla nödvändiga åtgärder för att säkerställa att projekt som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan bland annat på grund av deras art, storlek eller lokalisering blir föremål för krav på tillstånd och en bedömning av deras påverkan innan tillstånd ges. Dessa projekt anges i artikel 4.

2. I detta direktiv gäller följande definitioner:

2. Bedömningen av miljöpåverkan kan integreras i det befintliga tillståndsförarbetet för projekt i medlemsstaterna eller, om detta inte är möjligt, i andra förfaranden eller i sådana förfaranden som tillskapas för att målsättningarna i detta direktiv ska uppfyllas.

a) *projekt*:

— utförande av byggnads- eller anläggningsarbeten eller andra installationer eller arbeten,

3. Medlemsstaterna får föreskriva ett enda förfarande för att uppfylla kraven i detta direktiv och kraven i Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/1/EG av den 15 januari 2008 om samordnade åtgärder för att förebygga och begränsa föroreningar ⁽¹⁾.

— andra ingrepp i den naturliga omgivningen och i landskapet, inklusive mineralutvinning.

b) *exploatör*: den som ansöker om tillstånd för ett privat projekt eller den offentliga myndighet som tar initiativ till ett projekt.

4. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 7 får medlemsstaterna i undantagsfall besluta att ett visst projekt helt eller delvis ska undantas från föreskrifterna i detta direktiv.

c) *tillstånd*: den ansvariga myndighetens eller de ansvariga myndigheternas beslut, som ger exploitören rätt att genomföra projektet.

Medlemsstaterna ska i så fall

d) *allmänhet*: en eller flera fysiska eller juridiska personer och, i enlighet med nationell lagstiftning eller praxis, sammanslutningar, organisationer eller grupper av dessa.

a) undersöka om någon annan form av bedömning skulle vara lämplig,

e) *berörd allmänhet*: den allmänhet som berörs eller kan antas bli berörd av, eller som har ett intresse av, de beslutsprocesser på miljöområdet som avses i artikel 2.2. Icke-statliga miljöskyddsorganisationer som uppfyller kraven i nationell lagstiftning ska enligt denna definition anses ha ett sådant intresse.

b) se till att uppgifter som erhållits genom en sådan annan form av bedömning som avses i led a, uppgifter om beslutet att bevilja undantag samt skälen för detta görs tillgängliga för den berörda allmänheten,

f) *ansvarig myndighet eller ansvariga myndigheter*: den eller de myndigheter som medlemsstaterna utser för att utföra de uppgifter som följer av detta direktiv.

c) innan tillstånd ges, informera kommissionen om skälen för undantaget samt, när det är tillämpligt, bifoga de uppgifter som gjorts tillgängliga för de egna medborgarna.

Kommissionen ska genast vidarebefordra de mottagna handlingarna till övriga medlemsstater.

3. Medlemsstaterna får, efter bedömning från fall till fall och inom ramen för den nationella lagstiftningen, besluta att inte tillämpa detta direktiv på projekt som avser det nationella försvaret om de anser att det skulle inverka negativt på detta syfte.

Kommissionen ska årligen rapportera till Europaparlamentet och rådet om tillämpningen av denna punkt.

⁽¹⁾ EUT L 24, 29.1.2008, s. 8.

Artikel 3

Miljökonsekvensbedömningen ska i varje enskilt fall och i enlighet med artiklarna 4–12 på ett lämpligt sätt identifiera, beskriva och bedöma de direkta och indirekta effekterna av ett projekt beträffande

- a) människor, fauna och flora,
- b) mark, vatten, luft, klimat och landskap,
- c) materiella tillgångar och kulturarv,
- d) samspelet mellan de faktorer som anges i leden a, b och c.

Artikel 4

1. Om inte annat följer av artikel 2.4 ska projekt som redovisas i bilaga I bli föremål för en bedömning i enlighet med artiklarna 5–10.

2. Om inte annat följer av artikel 2.4 ska medlemsstaterna när det gäller projekt som redovisas i bilaga II bestämma om projektet ska bli föremål för en bedömning i enlighet med artiklarna 5–10. Medlemsstaterna ska bestämma detta genom

- a) granskning från fall till fall,
- eller
- b) gränsvärden eller kriterier som fastställs av medlemsstaten.

Medlemsstaterna får besluta att tillämpa båda de förfaranden som anges i leden a och b.

3. Vid granskning från fall till fall eller fastställande av gränsvärden eller kriterier enligt punkt 2, ska de relevanta urvalskriterier som fastställs i bilaga III beaktas.

4. Medlemsstaterna ska säkerställa att de ansvariga myndigheternas avgöranden enligt punkt 2 görs tillgängliga för allmänheten.

Artikel 5

1. När det gäller projekt vars miljöpåverkan enligt artikel 4 ska bli föremål för en miljökonsekvensbedömning i enlighet med den här artikeln och artiklarna 6–10, ska medlemsstaterna vidta de åtgärder som är nödvändiga för att säkerställa att exploatören på lämpligt sätt lämnar de uppgifter som anges i bilaga IV, om

- a) medlemsstaterna anser att uppgifterna är relevanta för ett visst stadium av tillståndprocessen och med hänsyn till vad som utmärker ett särskilt projekt eller en särskild typ av projekt och de miljöförhållanden som kan komma att påverkas,

- b) medlemsstaterna anser att exploatören skäligen kan avkrävas dessa uppgifter med hänsyn till bland annat befintliga kunskaper och bedömningsmetoder.

2. Medlemsstaterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att den ansvariga myndigheten yttrar sig om de uppgifter som exploatören ska lämna enligt punkt 1, om exploatören begär det före inlämnandet av en tillståndsansökan. Den ansvariga myndigheten ska samråda med exploatören och de myndigheter som avses i artikel 6.1 innan den yttrar sig. Att myndigheten har yttrat sig enligt denna punkt ska inte hindra den från att senare kräva att exploatören lämnar ytterligare uppgifter.

Medlemsstaterna kan kräva att de ansvariga myndigheterna avger ett sådant yttrande, oberoende av om exploatören begär det.

3. De uppgifter som exploatören ska tillhandahålla enligt punkt 1 ska åtminstone omfatta

- a) en beskrivning av projektet med uppgifter om lokalisering, utformning och omfattning,
- b) en beskrivning av planerade åtgärder för att undvika, minska och om möjligt avhjälpa betydande skadliga verkningar,
- c) de data som krävs för att påvisa och bedöma den huvudsakliga inverkan på miljön som projektet kan antas medföra,
- d) en översiktlig redovisning av de huvudalternativ som exploatören övervägt och de viktigaste orsakerna till den valda lösningen med beaktande av miljöeffekterna,
- e) en icke-teknisk sammanfattning av de uppgifter som anges i leden a–d.

4. Medlemsstaterna ska om nödvändigt säkerställa att de myndigheter som har tillgång till relevanta uppgifter, särskilt vad avser artikel 3, gör dessa tillgängliga för exploatören.

Artikel 6

1. Medlemsstaterna ska vidta de åtgärder som är nödvändiga för att säkerställa att de myndigheter som på grund av sitt särskilda miljöansvar kan antas bli berörda av ett projekt ges möjlighet att yttra sig över de uppgifter som lämnas av exploatören och över ansökan om tillstånd. I det syftet ska medlemsstaterna utse de myndigheter som ska höras, antingen genom allmänna föreskrifter eller från fall till fall. De uppgifter som har inhämtats i enlighet med artikel 5 ska vidarebefordras till dessa myndigheter. Medlemsstaterna ska fastställa hur detta samråd ska gå till.

2. Allmänheten ska, genom offentliga meddelanden eller på annat lämpligt sätt, såsom med hjälp av elektroniska medier när sådana är tillgängliga, informeras om följande på ett tidigt stadium under de beslutsprocesser på miljöområdet som avses i artikel 2.2, och senast så snart som information rimligen kan ges:

- a) Ansökan om tillstånd.
- b) Uppgift om att projektet omfattas av en miljökonsekvensbedömning och, i förekommande fall, att artikel 7 är tillämplig.
- c) Uppgifter om vilka myndigheter som är ansvariga för att fatta beslut, från vilka relevant information kan erhållas, till vilka synpunkter eller frågor kan lämnas in samt om tidsfristerna för att överlämna synpunkter eller frågor.
- d) Vilka beslut som kan komma att fattas eller, i förekommande fall, utkastet till beslut.
- e) Uppgift om var den information som har samlats in i enlighet med artikel 5 finns tillgänglig.
- f) Uppgift om när och var samt på vilket sätt relevant information kommer att göras tillgänglig.
- g) Närmare bestämmelser om allmänhetens deltagande i enlighet med punkt 5 i den här artikeln.

3. Medlemsstaterna ska inom rimliga tidsramar se till att den berörda allmänheten får tillgång till följande:

- a) All information som har samlats in i enlighet med artikel 5.
- b) I enlighet med den nationella lagstiftningen, de viktigaste rapporter och utlåtanden som har lämnats till den eller de ansvariga myndigheterna vid den tidpunkt då den berörda allmänheten informeras i enlighet med punkt 2 i den här artikeln.
- c) I enlighet med bestämmelserna i Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/4/EG av den 28 januari 2003 om allmänhetens tillgång till miljöinformation⁽¹⁾, annan information än den som avses i punkt 2 i den här artikeln, som är relevant för beslutet i enlighet med artikel 8 i detta direktiv och som blir tillgänglig efter det att den berörda allmänheten har informerats i enlighet med punkt 2 i den här artikeln.

4. Den berörda allmänheten ska på ett tidigt stadium få reella möjligheter att delta i de beslutsprocesser på miljöområdet som avses i artikel 2.2 och ska för detta ändamål ha rätt att yttra sig när alla alternativ står öppna till den eller de ansvariga myndigheterna innan beslut fattas om ansökan om tillstånd.

(1) EUT L 41, 14.2.2003, s. 26.

5. Närmare bestämmelser om information till allmänheten (till exempel genom affischering inom ett visst område eller offentliggörande i lokalpressen) och samråd med den berörda allmänheten (till exempel skriftligen eller genom offentlig utfrågning) ska fastställas av medlemsstaterna.

6. För de olika etapperna ska det fastställas rimliga tidsramar som ger tillräckligt med tid för att informera allmänheten och för den berörda allmänheten att förbereda sig och på ett effektivt sätt delta i beslutsprocessen på miljöområdet, i enlighet med bestämmelserna i denna artikel.

Artikel 7

1. När en medlemsstat uppmärksammar att ett projekt kan antas medföra en betydande inverkan på miljön i en annan medlemsstat eller om en medlemsstat som kan komma att utsättas i betydande grad begär det, ska den medlemsstat på vars territorium projektet är avsett att utföras till den utsatta medlemsstaten så snart som möjligt och senast när den informerar den egna allmänheten översända bland annat

- a) en beskrivning av projektet, tillsammans med alla tillgängliga uppgifter om dess möjliga gränsöverskridande konsekvenser,
- b) uppgifter om vilket slags beslut som kan komma att fattas.

Den medlemsstat på vars territorium projektet är avsett att utföras ska ge den andra medlemsstaten rimlig tid att ange om den vill delta i de beslutsprocesser på miljöområdet som avses i artikel 2.2, och den kan därvid bifoga de uppgifter som avses i punkt 2 i den här artikeln.

2. Om en medlemsstat som mottar information i enlighet med punkt 1 anger att den avser att delta i de beslutsprocesser på miljöområdet som avses i artikel 2.2, ska den medlemsstat på vars territorium projektet är avsett att utföras, om den inte redan har gjort det, till den utsatta medlemsstaten översända de uppgifter som ska lämnas i enlighet med artikel 6.2 och göras tillgängliga i enlighet med artikel 6.3 a och b.

3. De berörda medlemsstaterna ska, var och en i den mån den berörs, även

- a) se till att de uppgifter som avses i punkterna 1 och 2 inom rimlig tid görs tillgängliga för de myndigheter som avses i artikel 6.1 och för den berörda allmänheten på den medlemsstats territorium vilken i betydande grad kan komma att utsättas, och

b) säkerställa att de myndigheter som avses i artikel 6.1 och den berörda allmänheten ges tillfälle att, innan tillstånd beviljas för projektet, inom rimlig tid framföra sina synpunkter på de uppgifter som lämnats till den ansvariga myndigheten i den medlemsstat på vars territorium projektet är avsett att utföras.

4. De berörda medlemsstaterna ska samråda om bland annat projektets eventuella gränsöverskridande påverkan och planerade åtgärder för att minska eller eliminera sådan påverkan samt fastställa en rimlig tidsfrist för detta samråd.

5. Närmare bestämmelser om genomförandet av denna artikel får fastställas av de berörda medlemsstaterna och dessa bestämmelser ska göra det möjligt för den berörda allmänheten på den utsatta medlemsstatens territorium att delta på ett effektivt sätt i de beslutsprocesser på miljöområdet som avses i artikel 2.2 för projektet.

Artikel 8

Resultaten av samråden och de uppgifter som har inhämtats enligt artiklarna 5, 6 och 7 ska beaktas vid tillståndsgivningen.

Artikel 9

1. När ett beslut om att bevilja eller avslå en tillståndsansökan har fattats, ska den eller de ansvariga myndigheterna informera allmänheten enligt gällande förfaranden och låta allmänheten få tillgång till följande:

- a) Information om innehållet i beslutet och varje villkor som är knutet till detta.
- b) Information om de huvudsakliga skäl och överväganden som beslutet grundar sig på, och även om förfarandet för allmänhetens deltagande, efter att ha granskat den berörda allmänhetens kommentarer och synpunkter.
- c) En eventuell beskrivning av de huvudsakliga åtgärderna för att undvika, minska och om möjligt motverka de allvarigaste negativa effekterna.

2. Den eller de ansvariga myndigheterna ska informera alla medlemsstater med vilka samråd har hållits i enlighet med artikel 7 genom att till dem vidarebefordra den information som avses i punkt 1 i den här artikeln.

De medlemsstater med vilka samråd har hållits ska se till att denna information görs tillgänglig på lämpligt sätt för den berörda allmänheten på det egna territoriet.

Artikel 10

Bestämmelserna i detta direktiv ska inte påverka de ansvariga myndigheternas skyldighet att iakttä de begränsningar som

åläggs genom nationella lagar och andra författningar samt tillämplig rättspraxis om affärs- och industrihemligheter, inklusive immateriella rättigheter, och om hänsynstagande till allmänna intressen.

När artikel 7 äger tillämpning ska, i fråga om översändandet av information till en annan medlemsstat och mottagandet av sådan information, de begränsningar gälla som tillämpas i den medlemsstat där projektet föreslås bli utfört.

Artikel 11

1. Medlemsstaterna ska inom ramen för den relevanta nationella lagstiftningen se till att de medlemmar av den berörda allmänheten

a) som har ett tillräckligt intresse, eller

b) som hävdar att en rättighet kränks, när detta utgör en förutsättning enligt en medlemsstats förvaltningsprocessrättsliga lagstiftning,

har rätt att få den materiella eller formella giltigheten av ett beslut, en handling eller en underlåtenhet som omfattas av bestämmelserna om allmänhetens deltagande i detta direktiv prövad i domstol eller något annat oberoende och opartiskt organ som inrättats genom lag.

2. Medlemsstaterna ska fastställa i vilket skede beslut, handlingar eller underlåtenhet kan prövas.

3. Vad som utgör ett tillräckligt intresse och kränkning av en rättighet ska fastställas av medlemsstaterna, i enlighet med målet att ge den berörda allmänheten en omfattande rätt till rättslig prövning. För det ändamålet ska det intresse som en icke-statlig organisation som uppfyller kraven i artikel 1.2 har anses tillräckligt i den mening som avses i punkt 1 a i den här artikeln. Sådana organisationer ska också anses ha rättigheter som kan kränkas i den mening som avses i punkt 1 b i den här artikeln.

4. Bestämmelserna i denna artikel ska inte utesluta möjligheten av ett preliminärt prövningsförfarande inför en förvaltningsmyndighet och ska inte påverka kravet att de administrativa prövningsförfarandena ska vara uttömda innan rättsliga prövningsförfaranden får användas, om detta krav finns enligt den nationella lagstiftningen.

Sådana förfaranden ska vara rättvisa, snabba och inte oöverkomligt kostsamma.

5. För att främja den faktiska tillämpningen av bestämmelserna i denna artikel ska medlemsstaterna se till att praktisk information om rätten till rättslig prövning i domstol och i administrativ ordning görs tillgänglig för allmänheten.

28.1.2012

SV

Europeiska unionens officiella tidning

L 26/7

Artikel 12

1. Medlemsstaterna och kommissionen ska utbyta information om erfarenheter vid tillämpningen av detta direktiv.

2. Medlemsstaterna ska särskilt informera kommissionen om de kriterier och/eller gränsvärden som har beslutats för urvalet av projekt enligt artikel 4.2.

3. Med utgångspunkt i det informationsutbytet ska kommissionen om så krävs lämna ytterligare förslag till Europaparlamentet och rådet, för att säkerställa att detta direktiv tillämpas på ett tillräckligt samordnat sätt.

Artikel 13

Medlemsstaterna ska till kommissionen överlämna texten till de bestämmelser i nationell lagstiftning som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv.

Artikel 14

Direktiv 85/337/EEG, i dess lydelse enligt de direktiv som anges i del A i bilaga V, ska upphöra att gälla, utan att det påverkar

medlemsstaternas skyldigheter vad gäller tidsfristerna för införlivande med nationell lagstiftning av de direktiv som anges i del B i bilaga V.

Hänvisningar till det upphävda direktivet ska anses som hänvisningar till detta direktiv och ska läsas enligt jämförelsetabellen i bilaga VI.

Artikel 15

Detta direktiv träder i kraft den tjugonde dagen efter det att det har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Artikel 16

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i Strasbourg den 13 december 2011.

På Europaparlamentets vägnar

J. BUZEK

Ordförande

På rådets vägnar

M. SZPUNAR

Ordförande

BILAGA I

PROJEKT SOM AVSES I ARTIKEL 4.1

1. Råoljeraffinaderier (utom fabriker som enbart tillverkar smörjmedel ur råolja) och anläggningar för förgasning eller kondensering av minst 500 ton stenkol eller bituminös skiffer per dag.
2. a) Värme­kraft­verk och andra förbränningsanläggningar med en värme­produktion på 300 megawatt eller mer.

b) Kärnkraftverk och andra kärnreaktorer, inklusive nedmontering eller avveckling av sådana kraftverk eller reaktorer (*) (utom forskningsanläggningar som producerar och omvandlar klyvbara och fertila material och vilkas högsta kontinuerliga termiska effekt inte överstiger 1 kilowatt).
3. a) Anläggningar för upp­arbetning av bestrålat kärnbränsle.

b) Anläggningar avsedda
 - i) för framställning eller anrikning av kärnbränsle,
 - ii) för behandling av bestrålat kärnbränsle eller högaktivt radioaktivt avfall,
 - iii) för slutförvaring av bestrålat kärnbränsle,
 - iv) enbart för slutförvaring av radioaktivt avfall,
 - v) enbart för lagring (planerad för mer än tio år) av bestrålat kärnbränsle eller radioaktivt avfall på en annan plats än framställningsplatsen.
4. a) Integrerade anläggningar för primärsmältning av gjutjärn och stål.

b) Anläggningar för produktion av icke­järn­metaller utifrån malmer, slig eller sekundärt råmaterial genom metallurgiska, kemiska eller elektrolytiska processer.
5. Anläggningar för utvinning av asbest samt för behandling och omvandling av asbest och produkter som innehåller asbest: beträffande produkter av asbestcement med en årlig produktion av mer än 20 000 ton färdiga produkter, beträffande friktionsmaterial med en årlig produktion av mer än 50 ton färdiga produkter och beträffande annan asbestanvändning med en årlig förbrukning av mer än 200 ton.
6. Integrerade kemiska anläggningar, dvs. anläggningar för tillverkning i industriell skala av ämnen med användning av kemiska omvandlingsprocesser, där flera enheter är sammanställda och har ett funktionellt samband med varandra och som är till för
 - a) framställning av organiska baskemikalier,
 - b) framställning av oorganiska baskemikalier,
 - c) framställning av fosfor-, kväve- eller kaliumbaserade gödselmedel,
 - d) framställning av bekämpningsmedel,
 - e) framställning av läkemedel med användning av en kemisk eller biologisk process,
 - f) framställning av sprängämnen.

(*) Kärnkraftverk och andra kärnreaktorer upphör att vara sådana anläggningar när allt kärnbränsle och annat radioaktivt kontaminerat material varaktigt har avlägsnats från anläggningsplatsen.

7. a) Anläggning av järnvägslinjer för fjärrtrafik samt flygplatser⁽¹⁾ med en banlängd av 2 100 m eller mer.
- b) Anläggning av motorvägar och motortrafikleder⁽²⁾.
- c) Anläggning av en ny väg med fyra eller flera körfält, eller uträtning och/eller breddning av en befintlig väg med två eller färre körfält så att den får fyra eller fler körfält, där en sådan ny väg eller uträtad och/eller breddad sträcka av en väg skulle ha en oavbruten längd av 10 km eller mer.
8. a) Inre vattenvägar och insjöhamnar som medger trafik med fartyg på mer än 1 350 ton.
- b) Hamnar, lastnings- och lossningskajer som har förbindelse med land och yttre hamnar (med undantag av färjekajer), vilka kan anlöpas av fartyg på mer än 1 350 ton.
9. Anläggningar för bortskaffande av farligt avfall enligt artikel 3.2 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/98/EG av den 19 november 2008 om avfall⁽³⁾ genom förbränning, kemisk behandling enligt definitionen i bilaga I till det direktivet, under rubrik D9 eller deponering.
10. Anläggningar med kapacitet för mer än 100 ton per dag för bortskaffande av icke-farligt avfall genom förbränning eller kemisk behandling enligt definition i bilaga I till direktiv 2008/98/EG under rubrik D9.
11. System för uttag av grundvatten eller konstgjord grundvattenbildning, där den årligen uttagna eller tillförda vattenvolymen är lika med eller överstiger 10 miljoner kubikmeter.
12. a) Anläggningar för överledande av vatten mellan avrinningsområden, där överledandet syftar till att förebygga möjlig vattenbrist och där mängden överfört vatten överstiger 100 miljoner kubikmeter per år.
- b) I alla andra fall, anläggningar för överledande av vatten mellan avrinningsområden där i det ursprungliga avrinningsområdet det genomsnittliga flödet över flera år överstiger 2 000 miljoner kubikmeter per år och där den överförda vattenmängden överstiger 5 % av det flödet.
- I båda fallen är överföring av dricksvatten via rörledningar undantagen.
13. Avloppsreningsverk med en kapacitet som överstiger 150 000 personekvivalenter enligt definitionen i artikel 2.6 i rådets direktiv 91/271/EEG av den 21 maj 1991 om rening av avloppsvatten från tätbebyggelse⁽⁴⁾.
14. Utvinning av olja och naturgas i kommersiella syften, där den utvunna mängden överstiger 500 ton per dag för olja och 500 000 kubikmeter per dag för gas.
15. Dammar och andra anläggningar avsedda för uppdämning eller permanent lagring av vatten, där den nya eller tillförda mängden uppdämt eller lagrat vatten överstiger 10 miljoner kubikmeter.
16. Rörledningar med en diameter över 800 mm och en längd över 40 km
- a) för transport av gas, olja eller kemikalier,
- b) för transport av koldioxidströmmar (CO₂) för geologisk lagring, inklusive därtill hörande tryckstegringsstationer.
17. Anläggningar för djurhållning av fjäderfä eller av svin med mer än
- a) 85 000 platser för gödkycklingar, 60 000 platser för hönor,
- b) 3 000 platser för slaktsvin avsedda för produktion (> 30 kg), eller
- c) 900 platser för suggor.

⁽¹⁾ I detta direktiv avses med flygplats en flygplats som överensstämmer med definitionen i 1944 års Chicagokonvention om upprättandet av Internationella civilflygorganisationen (bilaga 14).

⁽²⁾ I detta direktiv avses med motortrafikled en väg som överensstämmer med definitionen i Europeiska överenskommelsen av den 15 november 1975 om trafik på internationella huvudvägar.

⁽³⁾ EUT L 312, 22.11.2008, s. 3.

⁽⁴⁾ EGT L 135, 30.5.1991, s. 40.

-
18. Industriella anläggningar för framställning av
- a) pappersmassa av trä eller andra fibrösa material,
 - b) papper och papp där produktionskapaciteten överstiger 200 ton per dygn.
19. Stenbrott och gruvdrift i dagbrott där verksamhetsområdet är mer än 25 hektar, eller torvutvinning med ett verksamhetsområde över 150 hektar.
20. Anläggning av starkströmslufledningar med en spänning på 220 kV eller mer och en längd över 15 km.
21. Anläggningar för lagring av olja, petrokemiska eller kemiska produkter med en kapacitet på 200 000 ton eller mer.
22. Lagringsplatser enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/31/EG av den 23 april 2009 om geologisk lagring av koldioxid⁽¹⁾.
23. Anläggningar för avskiljning av CO₂-strömmar för geologisk lagring enligt direktiv 2009/31/EG från anläggningar som omfattas av denna bilaga, eller från vilka den årliga avskiljningen av CO₂ är minst 1,5 megaton.
24. Ändringar eller utvidgningar av projekt som tas upp i denna bilaga, om sådana ändringar eller utvidgningar i sig själva uppfyller de eventuella tröskelvärden som anges i denna bilaga.
-

⁽¹⁾ EUT L 140, 5.6.2009, s. 114.

BILAGA II

PROJEKT SOM AVSES I ARTIKEL 4.2

1. JORDBRUK, SKOGSBRUK OCH VATTENBRUK

- a) Projekt för omstrukturering av fastighetsbildningen på landsbygden.
- b) Projekt för utnyttjande av obrukad mark eller delvis orörda naturområden för intensivjordbruk.
- c) Vattenförsörjningsprojekt inom jordbruket, inklusive bevattnings- och markavvattningsprojekt.
- d) Nyplantering av skog och avskogning i syfte att ändra markanvändningen.
- e) Anläggningar för intensiv djuruppfödning (projekt som inte omfattas av bilaga I).
- f) Intensiv fiskodling.
- g) Återvinning av land från havet.

2. UTVINNINGSSINDUSTRI

- a) Stenbrott, gruvdrift i dagbrott och torvutvinning (projekt som inte omfattas av bilaga I).
- b) Underjordisk gruvdrift.
- c) Utvinning av mineraler genom muddring till havs eller i vattendrag.
- d) Djupborrning och då särskilt
 - i) geotermisk borrning,
 - ii) borrning för lagring av kärnavfall,
 - iii) borrning efter vatten,dock inte borrning för att undersöka markens bärighet.
- e) Industrianläggningar ovan jord för utvinning av kol, olja, naturgas och malmer, liksom bituminös skiffer.

3. ANLÄGGNINGAR FÖR ENERGIPRODUKTION

- a) Anläggningar för produktion av elektricitet, ånga och hetvatten (projekt som inte omfattas av bilaga I).
- b) Anläggningar för transport av gas, ånga och hetvatten; överföring av elektrisk energi med luftledning (projekt som inte omfattas av bilaga I).
- c) Lagring av naturgas ovan jord.
- d) Lagring under jord av brännbara gaser.
- e) Lagring av fossila bränslen ovan jord.
- f) Industriell tillverkning av briketter av kol och brunkol.
- g) Anläggningar för behandling och lagring av radioaktivt avfall (som inte omfattas av bilaga I).
- h) Anläggningar för produktion av vattenkraftsbaserad energi.
- i) Anläggningar för utnyttjande av vindkraft för energiproduktion (grupper av vindkraftverk).

- j) Anläggningar för avskiljning av CO₂-strömmar för geologisk lagring enligt direktiv 2009/31/EG från anläggningar som inte omfattas av bilaga I till det här direktivet.
4. FRAMSTÄLLNING OCH BEARBETNING AV METALLER
- a) Anläggningar för produktion av råjärn eller stål (primär eller sekundär smältning), inklusive utrustning för kontinuerlig gjutning.
- b) Anläggningar för behandling av järnbaserade metaller:
- i) genom varmvalsning,
 - ii) genom hammarsmide,
 - iii) genom anbringande av skyddsbeläggningar av smält metall.
- c) Järn- och stålgiuterier.
- d) Anläggningar för smältning, inklusive framställning av legeringsmetaller, av andra ickejärnmetaller än ädelmetaller, inklusive återvinningsprodukter (färskning, formgjutning osv.).
- e) Anläggningar för ytbehandling av metaller och plaster med användning av en elektrolytisk eller kemisk process.
- f) Tillverkning och sammansättning av motorfordon samt tillverkning av fordonsmotorer.
- g) Skeppsvarv.
- h) Anläggningar för tillverkning och reparation av flygplan.
- i) Tillverkning av järnvägsutrustning.
- j) Formning med användning av sprängmedel.
- k) Rostnings- och sintringsverk för metalliska malmer.
5. MINERALINDUSTRI
- a) Koksverk (torrdestillation av kol).
- b) Cementfabriker.
- c) Anläggningar för produktion av asbest och tillverkning av asbestbaserade produkter (projekt som inte omfattas av bilaga I).
- d) Anläggningar för produktion av glas, inklusive sådana som är avsedda för tillverkning av glasfiber.
- e) Anläggningar för smältning av mineraler, inklusive sådana som är avsedda för tillverkning av mineralull.
- f) Tillverkning av keramiska produkter genom bränning, i synnerhet takpannor, tegel, eldfast sten, kakel, stengods eller porslin.
6. KEMISK INDUSTRI (PROJEKT SOM INTE OMFATTAS AV BILAGA I)
- a) Behandling av mellanprodukter och framställning av kemikalier.
- b) Framställning av bekämpningsmedel, farmaceutiska produkter, färger, lacker, elastomerer och peroxider.
- c) Anläggningar för lagring av olja, petrokemiska och kemiska produkter.
7. LIVSMEDELSINDUSTRI
- a) Framställning av vegetabiliska och animaliska oljor och fetter.
- b) Förpackning och konservering av animaliska och vegetabiliska produkter.

- c) Framställning av mejeriprodukter.
 - d) Bryggning och maltning.
 - e) Sockervaruindustrier.
 - f) Slakterier.
 - g) Industriell framställning av stärkelse.
 - h) Fiskmjöls- och fiskoljefabriker.
 - i) Sockerfabriker.
8. TEXTIL-, LÅDER- TRÅ- OCH PAPPERSINDUSTRI
- a) Industrianläggningar för framställning av papper och papp (projekt som inte omfattas av bilaga I).
 - b) Anläggningar för förbehandling (som tvättning, blekning, mercerisering) eller för färgning av fibrer eller textiler.
 - c) Garverier.
 - d) Anläggningar för produktion och bearbetning av cellulosa.
9. GUMMIINDUSTRI
- Tillverkning och behandling av elastomerbaserade produkter.
10. INFRASTRUKTURPROJEKT
- a) Anläggning av industriområden.
 - b) Projekt för tätortsbebyggelse, inklusive byggande av shoppingcentrum och parkeringsplatser.
 - c) Byggande av järnvägar, omlastningsstationer och terminaler för kombinerad trafik (projekt som inte omfattas av bilaga I).
 - d) Anläggning av flygfält (projekt som inte omfattas av bilaga I).
 - e) Byggande av vägar, hamnar och hamnanläggningar, inklusive fiskehamnar (projekt som inte omfattas av bilaga I).
 - f) Anläggning av inre vattenvägar som inte omfattas av bilaga I, anläggningar för reglering av vattenflöden.
 - g) Dammar och andra fördämningar eller vattenmagasin för långvarigt bruk (projekt som inte omfattas av bilaga I).
 - h) Spårvägar, upphöjda eller underjordiska järnvägar, hängbanor eller liknande banor av speciell typ som endast eller i huvudsak används för passagerartransport.
 - i) Anläggning av rörledningar för gas och olja samt rörledningar för transport av CO₂-strömmar för geologisk lagring (projekt som inte omfattas av bilaga I).
 - j) Anläggning av vattenledningar över långa avstånd.
 - k) Kustanläggningar för att bekämpa erosion och havsanläggningar varigenom kustlinjen kan ändras, som till exempel vallar, piren, vågbrytare och andra anläggningar för skydd mot havet, utom underhåll och återuppbyggnad av sådana anläggningar.
 - l) System för utvinning av grundvatten eller konstgjord grundvattenbildning vilka inte omfattas av bilaga I.
 - m) Anläggningar för överledning av vatten mellan avrinningsområden vilka inte omfattas av bilaga I.

11. ANDRA PROJEKT

- a) Permanenta tävlings- och testbanor för motorfordon.
- b) Anläggningar för bortskaffande av avfall (projekt som inte omfattas av bilaga I).
- c) Avloppsreningsverk (projekt som inte omfattas av bilaga I).
- d) Deponering av slam från reningsverk.
- e) Lagring av järnskrot, inklusive skrotbilar.
- f) Provbänkar, för motorer, turbiner eller reaktorer.
- g) Anläggningar för tillverkning av konstgjorda mineralfibrer.
- h) Anläggningar för återvinning eller förstöring av explosiva ämnen.
- i) Anläggningar för behandling av djurkadaver.

12. TURISM OCH FRITID

- a) Skidbackar, skidliftar och linbanor och härmed förbundna anläggningar.
 - b) Hamnar för fritidsbåtar.
 - c) Fritidsbyar och hotellkomplex utanför stadsområden och härmed förbundna anläggningar.
 - d) Permanenta campingplatser.
 - e) Temaparker.
13. a) Alla förändringar eller utvidgningar av projekt som förtecknas i bilaga I eller denna bilaga, vilka redan har godkänts, utförts eller håller på att utföras och vilka kan få betydande negativ inverkan på miljön (ändringar eller utvidgningar som inte ingår i bilaga I).
- b) Projekt som avses i bilaga I som bedrivs uteslutande eller huvudsakligen för att utveckla och prova nya metoder eller produkter och som inte bedrivs under längre tid än två år.

BILAGA III

URVALSKRITERIER SOM AVSES I ARTIKEL 4.3

1. PROJEKTENS KARAKTERISTISKA EGENSKAPER

Projektets karakteristiska egenskaper måste beaktas, i synnerhet vad beträffar

- a) projektets omfattning,
- b) förening med andra projekt,
- c) utnyttjandet av naturresurser,
- d) alstrande av avfall,
- e) föreningar och störningar,
- f) risken för olyckor, i synnerhet vad beträffar de ämnen och tekniker som har använts.

2. PROJEKTENS LOKALISERING

Miljöns känslighet i de geografiska områden som antas bli påverkade av projekten måste beaktas, i synnerhet vad beträffar

- a) nuvarande markanvändning,
- b) naturresursernas relativa förekomst, kvalitet och förnyelseförmåga i området,
- c) den naturliga miljöns tålighet, med särskild uppmärksamhet på
 - i) våtmarker,
 - ii) kustområden,
 - iii) bergs- och skogsområden,
 - iv) naturreservat och nationalparker,
 - v) områden som är klassificerade eller skyddade enligt medlemsstaternas lagstiftning; särskilda skyddsområden som har fastställts av medlemsstaterna i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/147/EG av den 30 november 2009 om bevarande av vilda fåglar⁽¹⁾ och rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter⁽²⁾,
 - vi) områden där de kvalitetsnormer som i unionens lagstiftning har fastställts för miljön redan har överskridits,
 - vii) tätbefolkade områden,
 - viii) historiskt, kulturellt eller arkeologiskt betydelsefulla markområden.

3. DE POTENTIELLA EFFEKTERNAS KARAKTERISTISKA EGENSKAPER

Projektens potentiella betydande påverkan måste beaktas i förhållande till de kriterier som fastställs i punkterna 1 och 2, och i synnerhet vad beträffar

- a) effekternas omfattning (geografiskt område och den berörda befolkningens storlek),
- b) effekternas gränsöverskridande karaktär,
- c) effekternas betydelse och komplexitet,
- d) effekternas sannolikhet,
- e) effekternas varaktighet, vanlighet och reversibilitet.

⁽¹⁾ EUT L 20, 26.1.2010, s. 7.

⁽²⁾ EGT L 206, 22.7.1992, s. 7.

BILAGA IV

UPPGIFTER SOM AVSES I ARTIKEL 5.1

1. En beskrivning av projektet, däribland särskilt
 - a) en beskrivning av projektets fysiska karakteristik och behovet av mark under uppbyggnads- och driftfaserna,
 - b) en beskrivning av vad som främst karakteriserar produktionsprocessen, t.ex. arten och mängden av de material som används,
 - c) en uppskattning av typ och mängd av förväntade restprodukter och utsläpp (vatten-, luft- och markföroreningar, buller, vibrationer, ljus, värme, strålning, m.m.) som uppkommer när verksamheten pågår.
2. En översiktlig redovisning av de huvudalternativ som exploitören övervägt och de viktigaste orsakerna till den valda lösningen med beaktande av miljöeffekterna.
3. En beskrivning av sådan väsentlig miljöpåverkan som projektet kan antas ge upphov till, däribland särskilt i fråga om befolkning, fauna, flora, mark, vatten, luft, klimatfaktorer och materiella tillgångar, även med hänsyn till det arkitektoniska och arkeologiska kulturarvet, landskapet samt samverkan mellan de nämnda faktorerna.
4. En beskrivning ⁽¹⁾ av de troliga, mer betydande miljöeffekterna av
 - a) projektet som helhet,
 - b) utnyttjandet av naturresurser,
 - c) utsläppen av föroreningar, uppkomsten av andra störningar samt bortskaffandet av avfall,
5. Exploatörens beskrivning av de metoder som använts för att i förväg bedöma de miljöeffekter som avses i punkt 4.
6. En beskrivning av planerade åtgärder för att undvika, minska och om möjligt motverka mera betydande skadliga verkningar på miljön.
7. En icke-teknisk sammanfattning av de uppgifter som anges i punkterna 1–6.
8. En redovisning av de eventuella svårigheter (tekniska brister eller avsaknad av kunskap) som exploitören stött på i samband med att de begärda uppgifterna sammanställts.

⁽¹⁾ Denna beskrivning bör innefatta den direkta inverkan, liksom i förekommande fall varje indirekt, sekundär, kumulativ, kort-, medel- eller långsiktig, bestående eller tillfällig, positiv eller negativ inverkan av projektet.

BILAGA V

DEL A

Upphävt direktiv och en förteckning över dess senare ändringar

(som avses i artikel 14)

Rådets direktiv 85/337/EEG
(EGT L 175, 5.7.1985, s. 40)

Rådets direktiv 97/11/EG
(EGT L 73, 14.3.1997, s. 5)

Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/35/EG
(EUT L 156, 25.6.2003, s. 17)

Endast artikel 3

Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/31/EG
(EUT L 140, 5.6.2009, s. 114)

Endast artikel 31

DEL B

Förteckning över tidsfrister för införlivande med nationell lagstiftning

(som avses i artikel 14)

Direktiv	Tidsfrist för införlivande
85/337/EEG	3 juli 1988
97/11/EG	14 mars 1999
2003/35/EG	25 juni 2005
2009/31/EG	25 juni 2011

BILAGA VI

Jämförelsetabell

Direktiv 85/337/EEG	Detta direktiv
Artikel 1.1	Artikel 1.1
Artikel 1.2 första stycket	Artikel 1.2 inledande orden
Artikel 1.2 andra stycket inledande orden	Artikel 1.2 a inledande orden
Artikel 1.2 andra stycket första strecksatsen	Artikel 1.2 a första strecksatsen
Artikel 1.2 andra stycket andra strecksatsen	Artikel 1.2 a andra strecksatsen
Artikel 1.2 tredje stycket	Artikel 1.2 b
Artikel 1.2 fjärde stycket	Artikel 1.2 c
Artikel 1.2 femte stycket	Artikel 1.2 d
Artikel 1.2 sjätte stycket	Artikel 1.2 e
Artikel 1.3	Artikel 1.2 f
Artikel 1.4	Artikel 1.3
Artikel 1.5	Artikel 1.4
Artikel 2.1	Artikel 2.1
Artikel 2.2	Artikel 2.2
Artikel 2.2a	Artikel 2.3
Artikel 2.3	Artikel 2.4
Artikel 3 inledande orden	Artikel 3 inledande orden
Artikel 3 första strecksatsen	Artikel 3 a
Artikel 3 andra strecksatsen	Artikel 3 b
Artikel 3 tredje strecksatsen	Artikel 3 c
Artikel 3 fjärde strecksatsen	Artikel 3 d
Artikel 4	Artikel 4
Artikel 5.1	Artikel 5.1
Artikel 5.2	Artikel 5.2
Artikel 5.3 inledande orden	Artikel 5.3 inledande orden
Artikel 5.3 första strecksatsen	Artikel 5.3 a
Artikel 5.3 andra strecksatsen	Artikel 5.3 b
Artikel 5.3 tredje strecksatsen	Artikel 5.3 c
Artikel 5.3 fjärde strecksatsen	Artikel 5.3 d
Artikel 5.3 femte strecksatsen	Artikel 5.3 e
Artikel 5.4	Artikel 5.4
Artikel 6	Artikel 6
Artikel 7.1 inledande orden	Artikel 7.1 första stycket inledande orden

Direktiv 85/337/EEG	Detta direktiv
Artikel 7.1 a	Artikel 7.1 första stycket a
Artikel 7.1 b	Artikel 7.1 första stycket b
Artikel 7.1 avslutande orden	Artikel 7.1 andra stycket
Artikel 7.2–7.5	Artikel 7.2–7.5
Artikel 8	Artikel 8
Artikel 9.1 inledande orden	Artikel 9 inledande orden
Artikel 9.1 första strecksatsen	Artikel 9.1 a
Artikel 9.1 andra strecksatsen	Artikel 9.1 b
Artikel 9.1 tredje strecksatsen	Artikel 9.1 c
Artikel 9.2	Artikel 9.2
Artikel 10	Artikel 10
Artikel 10a första stycket	Artikel 11.1
Artikel 10a andra stycket	Artikel 11.2
Artikel 10a tredje stycket	Artikel 11.3
Artikel 10a fjärde och femte styckena	Artikel 11.4 första och andra styckena
Artikel 10a sjätte stycket	Artikel 11.5
Artikel 11.1	Artikel 12.1
Artikel 11.2	Artikel 12.2
Artikel 11.3	—
Artikel 11.4	Artikel 12.3
Artikel 12.1	—
Artikel 12.2	Artikel 13
—	Artikel 14
—	Artikel 15
Artikel 14	Artikel 16
Bilaga I punkt 1	Bilaga I punkt 1
Bilaga I punkt 2 första strecksatsen	Bilaga I punkt 2 a
Bilaga I punkt 2 andra strecksatsen	Bilaga I punkt 2 b
Bilaga I punkt 3 a	Bilaga I punkt 3 a
Bilaga I punkt 3 b inledande orden	Bilaga I punkt 3 b inledande orden
Bilaga I punkt 3 b första strecksatsen	Bilaga I punkt 3 b i
Bilaga I punkt 3 b andra strecksatsen	Bilaga I punkt 3 b ii
Bilaga I punkt 3 b tredje strecksatsen	Bilaga I punkt 3 b iii
Bilaga I punkt 3 b fjärde strecksatsen	Bilaga I punkt 3 b iv
Bilaga I punkt 3 b femte strecksatsen	Bilaga I punkt 3 b v
Bilaga I punkt 4 första strecksatsen	Bilaga I punkt 4 a

Direktiv 85/337/EEG	Detta direktiv
Bilaga I punkt 4 andra strecksatsen	Bilaga I punkt 4 b
Bilaga I punkt 5	Bilaga I punkt 5
Bilaga I punkt 6 inledande orden	Bilaga I punkt 6 inledande orden
Bilaga I punkt 6 i	Bilaga I punkt 6 a
Bilaga I punkt 6 ii	Bilaga I punkt 6 b
Bilaga I punkt 6 iii	Bilaga I punkt 6 c
Bilaga I punkt 6 iv	Bilaga I punkt 6 d
Bilaga I punkt 6 v	Bilaga I punkt 6 e
Bilaga I punkt 6 vi	Bilaga I punkt 6 f
Bilaga I punkterna 7–15	Bilaga I punkterna 7–15
Bilaga I punkt 16 inledande orden	Bilaga I punkt 16 inledande orden
Bilaga I punkt 16 första strecksatsen	Bilaga I punkt 16 a
Bilaga I punkt 16 andra strecksatsen	Bilaga I punkt 16 b
Bilaga I punkterna 17–21	Bilaga I punkterna 17–21
Bilaga I punkt 22	Bilaga I punkt 24
Bilaga I punkt 23	Bilaga I punkt 22
Bilaga I punkt 24	Bilaga I punkt 23
Bilaga II punkt 1	Bilaga II punkt 1
Bilaga II punkt 2 a b och c	Bilaga II punkt 2 a b och c
Bilaga II punkt 2 d inledande orden	Bilaga II punkt 2 d inledande orden
Bilaga II punkt 2 d första strecksatsen	Bilaga II punkt 2 d i
Bilaga II punkt 2 d andra strecksatsen	Bilaga II punkt 2 d ii
Bilaga II punkt 2 d tredje strecksatsen	Bilaga II punkt 2 d iii
Bilaga II punkt 2 d avslutande orden	Bilaga II punkt 2 d avslutande orden
Bilaga II punkt 2 e	Bilaga II punkt 2 e
Bilaga II punkterna 3–12	Bilaga II punkterna 3–12
Bilaga II punkt 13 första strecksatsen	Bilaga II punkt 13 a
Bilaga II punkt 13 andra strecksatsen	Bilaga II punkt 13 b
Bilaga III punkt 1 inledande orden	Bilaga III punkt 1 inledande orden
Bilaga III punkt 1 första strecksatsen	Bilaga III punkt 1 a
Bilaga III punkt 1 andra strecksatsen	Bilaga III punkt 1 b
Bilaga III punkt 1 tredje strecksatsen	Bilaga III punkt 1 c
Bilaga III punkt 1 fjärde strecksatsen	Bilaga III punkt 1 d
Bilaga III punkt 1 femte strecksatsen	Bilaga III punkt 1 e
Bilaga III punkt 1 sjätte strecksatsen	Bilaga III punkt 1 f
Bilaga III punkt 2 inledande orden	Bilaga III punkt 2 inledande orden

Direktiv 85/337/EEG	Detta direktiv
Bilaga III punkt 2 första strecksatsen	Bilaga III punkt 2 a
Bilaga III punkt 2 andra strecksatsen	Bilaga III punkt 2 b
Bilaga III punkt 2 tredje strecksatsen inledande orden	Bilaga III punkt 2 c inledande orden
Bilaga III punkt 2 tredje strecksatsen a	Bilaga III punkt 2 c i
Bilaga III punkt 2 tredje strecksatsen b	Bilaga III punkt 2 c ii
Bilaga III punkt 2 tredje strecksatsen c	Bilaga III punkt 2 c iii
Bilaga III punkt 2 tredje strecksatsen d	Bilaga III punkt 2 c iv
Bilaga III punkt 2 tredje strecksatsen e	Bilaga III punkt 2 c v
Bilaga III punkt 2 tredje strecksatsen f	Bilaga III punkt 2 c vi
Bilaga III punkt 2 tredje strecksatsen g	Bilaga III punkt 2 c vii
Bilaga III punkt 2 tredje strecksatsen h	Bilaga III punkt 2 c viii
Bilaga III punkt 3 inledande orden	Bilaga III punkt 3 inledande orden
Bilaga III punkt 3 första strecksatsen	Bilaga III punkt 3 a
Bilaga III punkt 3 andra strecksatsen	Bilaga III punkt 3 b
Bilaga III punkt 3 tredje strecksatsen	Bilaga III punkt 3 c
Bilaga III punkt 3 fjärde strecksatsen	Bilaga III punkt 3 d
Bilaga III punkt 3 femte strecksatsen	Bilaga III punkt 3 e
Bilaga IV punkt 1 inledande orden	Bilaga IV punkt 1 inledande orden
Bilaga IV punkt 1 första strecksatsen	Bilaga IV punkt 1 a
Bilaga IV punkt 1 andra strecksatsen	Bilaga IV punkt 1 b
Bilaga IV punkt 1 tredje strecksatsen	Bilaga IV punkt 1 c
Bilaga IV punkterna 2 och 3	Bilaga IV punkterna 2 och 3
Bilaga IV punkt 4 inledande orden	Bilaga IV punkt 4 första stycket inledande orden
Bilaga IV punkt 4 första strecksatsen	Bilaga IV punkt 4 första stycket a
Bilaga IV punkt 4 andra strecksatsen	Bilaga IV punkt 4 första stycket b
Bilaga IV punkt 4 tredje strecksatsen	Bilaga IV punkt 4 första stycket c
Bilaga IV punkt 4 avslutande orden	Bilaga IV punkt 5
Bilaga IV punkt 5	Bilaga IV punkt 6
Bilaga IV punkt 6	Bilaga IV punkt 7
Bilaga IV punkt 7	Bilaga IV punkt 8
—	Bilaga V
—	Bilaga VI

I

(Lagstiftningsakter)

DIREKTIV

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV 2014/52/EU

av den 16 april 2014

om ändring av direktiv 2011/92/EU om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt

(Text av betydelse för EES)

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA DIREKTIV

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 192.1,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande ⁽¹⁾,

med beaktande av Regionkommitténs yttrande ⁽²⁾,

i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet ⁽³⁾, och

av följande skäl:

- (1) Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/92/EU ⁽⁴⁾ har genom införandet av minimikrav medfört att principerna för miljökonsekvensbedömningar av projekt har harmoniserats, när det gäller vilka projekt som bör bli föremål för bedömning, exploatörens huvudsakliga skyldigheter, bedömningens innehåll och ansvariga myndigheters och allmänhetens deltagande, och det har bidragit till att skapa en hög skyddsnivå för både människors hälsa och miljön. Medlemsstaterna får fastställa strängare skyddsåtgärder i enlighet med fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget).
- (2) I kommissionens meddelande av den 30 april 2007 med titeln halvtidsöversyn av gemenskapens sjätte miljöhandlingsprogram och i den senaste rapporten från kommissionen av den 23 juli 2009 om tillämpningen av rådets direktiv 85/337/EEG ⁽⁵⁾, föregångaren till direktiv 2011/92/EU, betonades behovet av att förbättra principerna för miljökonsekvensbedömningar av projekt och av att anpassa direktiv 85/337/EEG till de kraftigt förändrade politiska, rättsliga och tekniska förhållandena.

⁽¹⁾ EUT C 133, 9.5.2013, s. 33.

⁽²⁾ EUT C 218, 30.7.2013, s. 42.

⁽³⁾ Europaparlamentets ståndpunkt av den 12 mars 2014 (ännu ej offentliggjord i EUT) och rådets beslut av den 14 april 2014.

⁽⁴⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/92/EU av den 13 december 2011 om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt (EUT L 26, 28.1.2012, s. 1).

⁽⁵⁾ Rådets direktiv 85/337/EEG av den 27 juni 1985 om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt (EGT L 175, 5.7.1985, s. 40).

- (3) Direktiv 2011/92/EU behöver ändras för att förbättra kvaliteten på miljökonsekvensbedömningsförfarandet, anpassa det förfarandet till principen om smart lagstiftning och öka samstämmigheten och synergierna med annan EU-lagstiftning och EU-politik, samt strategier och politik som utarbetats av medlemsstaterna på områden med nationell behörighet.
- (4) För att samordna och underlätta bedömningsförfaranden för gränsöverskridande projekt och, särskilt, för att genomföra samråd i enlighet med konventionen om miljökonsekvensbeskrivningar i ett gränsöverskridande sammanhang av den 25 februari 1991 (Esbokonventionen), får de berörda medlemsstaterna, på grundval av principen om lika representation, kunna inrätta ett gemensamt organ.
- (5) De mekanismer som fastställs i Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) nr 347/2013 ⁽¹⁾, (EU) nr 1315/2013 ⁽²⁾ och (EU) nr 1316/2013 ⁽³⁾, som är relevanta för infrastrukturprojekt samfinansierade av unionen, kan även underlätta genomförandet av kraven i direktiv 2011/92/EU.
- (6) Direktiv 2011/92/EU bör även ses över på ett sätt som säkerställer att miljöskyddet förbättras, resurseffektiviteten ökar och hållbar tillväxt stöds i unionen. I detta syfte är det nödvändigt att förenkla och harmonisera de förfaranden som fastställs i direktivet.
- (7) Under de senaste tio åren har miljöfrågor, såsom resurseffektivitet och hållbarhet, skydd av biologisk mångfald, klimatförändringar och risker för olyckor eller katastrofer, blivit en viktigare del av det politiska beslutsfattandet. De bör därför även utgöra viktiga delar i bedömnings- och beslutsprocessen.
- (8) I sitt meddelande av den 20 september 2011 med titeln *Färdplan för ett resurseffektivt Europa*, åtog sig kommissionen att inkludera frågor som rör resurseffektivitet och hållbarhet i vidare mening i översynen av direktiv 2011/92/EU.
- (9) I kommissionens meddelande av den 22 september 2006 med titeln *En temainriktad strategi för markskydd* och i *Färdplan för ett resurseffektivt Europa* betonas vikten av en hållbar markanvändning och behovet av att ta itu med den ohållbara ökningen av mark som tas i anspråk för bebyggelse (*markexploatering*). I slutdokumentet från Förenta nationernas konferens om hållbar utveckling i Rio de Janeiro den 20–22 juni 2012 betonade man den ekonomiska och sociala betydelsen av en god markförvaltning, inklusive jord, och behovet av snara åtgärder för att minska markförstörelsen. Man bör därför beakta och begränsa offentliga och privata projekts påverkan på mark, särskilt i fråga om markexploatering, och på jord, inklusive i fråga om organisk substans, erosion, kompaktering och hårdgörning; lämpliga planer för markanvändning och politiska åtgärder på nationell, regional och lokal nivå är även relevanta i detta sammanhang.
- (10) Enligt Förenta nationernas konvention om biologisk mångfald (nedan kallad *konventionen*), i vilken unionen är part enligt rådets beslut 93/626/EEG ⁽⁴⁾, ska parterna så långt det är möjligt och lämpligt göra en konsekvensbedömning av betydande negativ påverkan av projekt på den biologiska mångfalden, enligt definitionen i artikel 2 i konventionen, i syfte att undvika eller minimera sådan påverkan. Denna förhandsbedömning av de effekterna bör bidra till att uppnå unionens huvudsakliga målsättning, som antogs av Europeiska rådet den 25–26 mars 2010, att fram till 2020 hejda förlusten av biologisk mångfald och förstörelsen av ekosystemtjänster, samt återställa dem där detta är möjligt.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 347/2013 av den 17 april 2013 om riktlinjer för transeuropeiska energiinfrastrukturer och om upphävande av beslut nr 1364/2006/EG och om ändring av förordningarna (EG) nr 713/2009, (EG) nr 714/2009 och (EG) nr 715/2009 (EUT L 115, 25.4.2013, s. 39).

⁽²⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1315/2013 av den 11 december 2013 om unionens riktlinjer för utbyggnad av det transeuropeiska transportnätet och om upphävande av beslut nr 661/2010/EU (EUT L 348, 20.12.2013, s. 1).

⁽³⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1316/2013 av den 11 december 2013 om inrättande av Fonden för ett sammanlänkat Europa, om ändring av förordning (EU) nr 913/2010 och om upphävande av förordningarna (EG) nr 680/2007 och (EG) nr 67/2010 (EUT L 348, 20.12.2013, s. 129).

⁽⁴⁾ Rådets beslut 93/626/EEG av den 25 oktober 1993 om ingående av konventionen om biologisk mångfald (EGT L 309, 13.12.1993, s. 1).

- (11) De åtgärder som vidtagits för att undvika, förebygga, minska och om möjligt motverka betydande negativ miljöpåverkan, särskilt på arter och livsmiljöer som skyddas enligt rådets direktiv 92/43/EEG⁽¹⁾ och Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/147/EG⁽²⁾, bör bidra till att miljön inte försämras och den biologiska mångfalden inte minskar, i enlighet med unionens åtaganden i konventionen och målen och åtgärderna i unionens strategi för biologisk mångfald fram till 2020 som fastställs i kommissionens meddelande av den 3 maj 2011 med titeln *Vår livsförsäkring, vårt naturkapital – en strategi för biologisk mångfald i EU fram till 2020*.
- (12) I syfte att säkerställa en hög skyddsnivå för den marina miljön, särskilt arter och livsmiljöer, bör miljökonsekvensbedömningar och behovsbedömningar av projekt i den marina miljön ta hänsyn till dessa projekts särdrag, särskilt vilken teknik som används (till exempel seismiska undersökningar med aktiv sonar). I detta syfte kan kraven i Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/30/EU⁽³⁾ också underlätta genomförandet av kraven i detta direktiv.
- (13) Klimatförändringarna kommer att fortsätta att skada miljön och äventyra den ekonomiska utvecklingen. Det är därför lämpligt att utvärdera projektens klimatpåverkan (exempelvis växthusgasutsläpp) och deras utsatthet för klimatförändringar.
- (14) Med anledning av kommissionens meddelande av den 23 februari 2009 med titeln *En gemenskapsstrategi för förebyggande av katastrofer* uppmanade rådet i sina slutsatser av den 30 november 2009 kommissionen att se till att man vid genomförandet, översynen och den fortsatta utvecklingen av unionsinitiativ beaktar frågor rörande förebyggande och hantering katastrofrisker och FN:s Hyogo-ram för åtgärder 2005–2015, som antogs den 22 januari 2005, där man understryker behovet av att införa rutiner för bedömning av katastrofrisker vid större infrastrukturprojekt.
- (15) För att säkerställa en hög skyddsnivå för miljön måste försiktighetsåtgärder vidtas för vissa projekt som på grund av sin känslighet för allvarliga olyckor och/eller naturkatastrofer, (såsom översvämningar, stigande havsnivåer eller jordbävningar) kan antas få en betydande negativ miljöpåverkan. För sådana projekt är det viktigt att beakta sårbarheten (utsatthet och motståndskraft) för allvarliga olyckor och/eller katastrofer, risken för att dessa olyckor eller katastrofer inträffar och hur det inverkar på sannolikheten för betydande negativ miljöpåverkan. För att undvika dubbelarbete bör det vara möjligt att använda relevant tillgänglig information från riskbedömningar som genomförts i enlighet med unionslagstiftning såsom Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/18/EU⁽⁴⁾ och rådets direktiv 2009/71/Euratom⁽⁵⁾ eller från relevanta bedömningar som genomförts i enlighet med nationell lagstiftning, förutsatt att de uppfyller kraven i detta direktiv.
- (16) För att skydda och främja vårt kulturarv, inklusive historiska platser i städerna och våra landskap, vilka är en viktig del av den kulturella mångfald som unionen är mån om att respektera och främja i enlighet med artikel 167.4 i EUF-fördraget, kan definitioner och principer i Europarådets konventioner, särskilt den europeiska konventionen om skydd för det arkeologiska kulturarvet av den 6 maj 1969, konventionen om skydd för byggnadskulturarvet i Europa av den 3 oktober 1985, den europeiska landskapskonventionen av den 20 oktober 2000 och ramkonventionen om kulturarvets betydelse för samhället av den 27 oktober 2005 vara användbara. För att bättre bevara det historiska arvet och kulturarvet samt landskapet är det viktigt att i miljökonsekvensbedömningar ta ställning till projektens visuella påverkan, dvs. förändringar i utseendet, eller uppfattningen av, ett skapat eller naturligt landskap och urbana områden.
- (17) Vid tillämpningen av direktiv 2011/92/EU är det nödvändigt att säkerställa smart och hållbar tillväxt för alla i enlighet med de mål som fastställs i kommissionens meddelande av den 3 mars 2010 med titeln *Europa 2020 – En strategi för smart och hållbar tillväxt för alla*.

⁽¹⁾ Rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (EGT L 206, 22.7.1992, s. 7).

⁽²⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/147/EG av den 30 november 2009 om bevarande av vilda fåglar (EUT L 20, 26.1.2010, s. 7).

⁽³⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/30/EU av den 12 juni 2013 om säkerhet för olje- och gasverksamhet till havs och om ändring av direktiv 2004/35/EG (EUT L 178, 28.6.2013, s. 66).

⁽⁴⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/18/EU av den 4 juli 2012 om åtgärder för att förebygga och begränsa faran för allvarliga olyckshändelser där farliga ämnen ingår och om ändring och senare upphävande av rådets direktiv 96/82/EG (EUT L 197, 24.7.2012, s. 1).

⁽⁵⁾ Rådets direktiv 2009/71/Euratom av den 25 juni 2009 om upprättande av ett gemenskapsramverk för kärnsäkerhet vid kärntekniska anläggningar (EUT L 172, 2.7.2009, s. 18).

- (18) I syfte att stärka allmänhetens tillgång till information och insyn bör miljöinformation avseende genomförandet av detta direktiv i god tid finnas tillgänglig även i elektronisk form. Medlemsstaterna bör därför inrätta minst en central portal eller kontaktpunkter på lämplig förvaltningsnivå, så att allmänheten enkelt och effektivt kan ta del av informationen.
- (19) Erfarenheten från projekt eller delar av projekt som tjänar försvarssyften, inklusive projekt avseende allierade styrkors verksamhet på medlemsstaters territorium i enlighet med internationella åtaganden, har visat att tillämpningen av direktiv 2011/92/EU kan leda till att konfidentiella uppgifter röjs, vilket skulle undergräva försvarssyftet. Åtgärder bör därför vidtas för att ge medlemsstaterna rätt att inte tillämpa direktivet i sådana fall, när det är lämpligt.
- (20) Erfarenheten från projekt som enbart avser beredskap vid civila olyckor och kriser har visat att efterlevnaden av direktiv 2011/92/EU kan ha negativa effekter, bl.a. på miljön, och åtgärder bör därför vidtas för att ge medlemsstaterna rätt att inte tillämpa direktivet i sådana fall, när det är lämpligt.
- (21) Medlemsstaterna har vid genomförandet av direktiv 2011/92/EU ett flertal möjligheter vad gäller införlivandet av miljökonsekvensbedömningar i nationella förfaranden. Inslagen i dessa förfaranden kan därför variera. Det innebär att den motiverade slutsats med vilken den ansvariga myndigheten slutför sin granskning av projektets miljöpåverkan kan ingå i ett integrerat tillståndsförfarande eller i ett annat bindande beslut som krävs för att uppfylla målen i detta direktiv.
- (22) För att säkerställa en hög skyddsnivå för människors hälsa och miljön bör behovsbedömningar och miljökonsekvensbedömningar ta hänsyn till hela det berörda projektets inverkan, inklusive, i tillämpliga fall, under markytan och under jord, under uppbyggnads- och driftsfaserna, samt, i tillämpliga fall, rivningsfasen.
- (23) I syfte att göra en fullständig bedömning av projektets direkta och indirekta miljöpåverkan bör den ansvariga myndigheten genomföra en analys genom att granska innehållet i den information som lämnas av exploitören och som inhämtas via samråd samt beakta eventuell kompletterande information.
- (24) När det gäller projekt som antas genom en särskild nationell lagstiftning bör medlemsstaterna se till att målen i detta direktiv avseende samråd med allmänheten uppnås genom lagstiftningsprocessen.
- (25) De ansvariga myndigheternas objektivitet bör säkerställas. Intressekonflikter kan undvikas t.ex. genom en separation av den ansvariga myndighetens och exploitörens funktioner. Om den ansvariga myndigheten även är exploitör bör medlemsstaterna, inom ramen för sin organisation av administrativa befogenheter, på ett lämpligt sätt åtminstone skilja oförenliga funktioner åt hos de myndigheter som fullgör de skyldigheter som följer av direktiv 2011/92/EU.
- (26) För att den ansvariga myndigheten ska kunna avgöra om de projekt som anges i bilaga II till direktiv 2011/92/EU, och ändringar eller utvidgningar av dessa, bör bli föremål för en miljökonsekvensbedömning (behovsbedömning) bör den information som exploitören måste lämna specificeras, med fokus på de väsentliga punkter som gör det möjligt för den ansvariga myndigheten att fatta sitt beslut. Det beslutet bör göras tillgängligt för allmänheten.
- (27) Behovsbedömningen bör säkerställa att en miljökonsekvensbedömning endast krävs för projekt som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

- (28) De urvalskriterier som anges i bilaga III till direktiv 2011/92/EU och som medlemsstaterna ska utgå från för att avgöra vilka projekt som bör bli föremål för miljökonsekvensbedömning på grund av sin betydande miljöpåverkan bör anpassas och förtydligas. Erfarenheten har t.ex. visat att projekt som utnyttjar eller påverkar värdefulla resurser, projekt som förläggs till platser med känslig miljö eller projekt som kan ha skadliga eller irreversibla effekter ofta kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.
- (29) De ansvariga myndigheterna bör vid bedömningen av om ett projekt kan antas medföra betydande miljöpåverkan utgå från de mest relevanta kriterierna och bör ta hänsyn till information som kan vara tillgänglig från bedömningar som gjorts enligt annan unionslagstiftning för att behovsbedömningen ska bli så effektiv och öppen som möjligt. Det är därför lämpligt att specificera innehållet i beslutet, särskilt i de fall då det inte krävs någon miljökonsekvensbedömning. Vidare är det god förvaltningssed att beakta spontana kommentarer som kan ha inkommit från andra källor, såsom från allmänheten eller offentliga myndigheter, även om inget formellt samråd krävs i behovsbedömningsfasen.
- (30) För att förbättra miljökonsekvensbedömningens kvalitet, förenkla förfarandena och effektivisera beslutsprocessen bör den ansvariga myndigheten, på exploatörens begäran, avge ett yttrande om hur omfattande och detaljerad miljöinformation som ska lämnas i form av en miljökonsekvensbeskrivningen (*scoping*).
- (31) Den miljökonsekvensbeskrivning som exploatören ska lämna för ett projekt bör innehålla en beskrivning av skäliga alternativ till projektet som undersökts av exploatören och som är relevanta för det projektet, inklusive, om det är lämpligt, en översiktlig redogörelse för hur det rådande miljötillståndet väntas utveckla sig om projektet inte genomförs (referensscenario), för att förbättra miljökonsekvensbedömningens kvalitet och göra det möjligt att i ett tidigt skede integrera miljöhänsyn i projektets utformning.
- (32) De uppgifter som exploatören inkluderar i miljökonsekvensbeskrivningen, i enlighet med bilaga IV till direktiv 2011/92/EU, bör vara fullständiga och av tillräckligt hög kvalitet. För att förhindra att dubbelarbete görs bör resultaten av andra bedömningar enligt unionslagstiftning, såsom Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/42/EG⁽¹⁾ eller direktiv 2009/71/Euratom, eller nationell lagstiftning, beaktas, om sådana finns tillgängliga och är relevanta.
- (33) De experter som medverkar i utarbetandet av miljökonsekvensbeskrivningarna bör vara kvalificerade och kompetenta. Tillräcklig expertis på det område som projektet berör krävs för de ansvariga myndigheternas granskning av dessa, i syfte att säkerställa att de uppgifter som lämnas av exploatören är fullständiga och av hög kvalitet.
- (34) För att garantera öppenhet och ansvarighet bör den ansvariga myndigheten vara skyldig att motivera sitt beslut att bevilja tillstånd för ett projekt och ange att den har beaktat resultaten av de samråd som hållits och de relevanta uppgifter som inhämtats.
- (35) Medlemsstaterna bör se till att försiktighetsåtgärder- och kompensationsåtgärder genomförs, och att lämpliga förfaranden avseende kontroll av denna påverkan fastställs, för av betydande negativ miljöpåverkan från projektets uppbyggnad och drift, bland annat för att kartlägga oförutsedd betydande negativ påverkan i syfte att kunna vidta lämpliga åtgärder för att begränsa denna. Denna kontroll bör inte överlappa eller utöka den kontroll som krävs enligt annan unionslagstiftning än detta direktiv och enligt nationell lagstiftning.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/42/EG av den 27 juni 2001 om bedömning av vissa planers och programs miljöpåverkan (EGT L 197, 21.7.2001, s. 30).

- (36) För att främja ett effektivare beslutsfattande och öka rättssäkerheten bör medlemsstaterna se till att de olika etapperna i miljökonsekvensbedömningen av projekt genomförs inom en rimlig tidsram, beroende på projektets art, komplexitet, lokalisering och omfattning. Dessa tidsramar får under inga omständigheter äventyra uppnåendet av en hög nivå på miljöskyddet, särskilt inte i fall som följer av krav i annan unionslagstiftning på miljöområdet än detta direktiv eller krav på allmänhetens möjlighet till effektivt deltagande i beslutsprocesser eller tillgång till rättslig prövning.
- (37) För att effektivisera bedömningen, minska de administrativa svårigheterna och öka den ekonomiska effektiviteten i de fall det föreligger en skyldighet att göra bedömningar av miljöproblem både enligt detta direktiv och direktiv 92/43/EEG och/eller direktiv 2009/147/EG, bör medlemsstaterna se till att det finns samordnade och/eller gemensamma förfaranden som uppfyller kraven i dessa direktiv, i tillämpliga fall och med hänsyn till deras specifika organisatoriska egenskaper. Om det föreligger en skyldighet att göra bedömningar av miljöproblem både enligt detta direktiv och enligt annan unionslagstiftning, såsom Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG⁽¹⁾, direktiv 2001/42/EG, Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/98/EG⁽²⁾, Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/75/EU⁽³⁾, samt direktiv 2012/18/EU, bör medlemsstaterna kunna se till att det finns samordnade och/eller gemensamma förfaranden som uppfyller kraven i tillämplig unionslagstiftning. När samordnade eller gemensamma förfaranden inrättas bör medlemsstaterna utse en myndighet som ska ansvara för att fullgöra uppgifterna. Med hänsyn till institutionella strukturer får medlemsstaterna, om de anser det nödvändigt, utse mer än en myndighet.
- (38) Medlemsstaterna bör fastställa regler för sanktioner vid överträdelse av de nationella bestämmelser som antas enligt detta direktiv. Medlemsstaterna bör vara fria att besluta om vilken typ av sanktioner det ska vara och hur de ska utformas. Sanktionerna bör vara effektiva, proportionerliga och avskräckande.
- (39) I enlighet med principerna om rättssäkerhet och proportionalitet, och i syfte att säkerställa att övergången från den nuvarande ordning som fastställs i direktiv 2011/92/EU till den nya ordning som kommer att följa av ändringarna i detta direktiv ger upphov till blir så smidig som möjligt, är det lämpligt att föreskriva övergångsbestämmelser. Dessa bestämmelser bör säkerställa att regelverket för en miljökonsekvensbedömning inte ändras, för en viss exploatör, i fall där förfarandet redan har inletts enligt den nuvarande ordningen och ett beslut om tillståndet eller ett annat bindande beslut som krävs för att uppfylla målen för detta direktiv ännu inte har meddelats. I enlighet med detta bör de motsvarande bestämmelserna i direktiv 2011/92/EU, före dess ändrade lydelse enligt detta direktiv, gälla projekt där behovsbedömningen har inletts, förfarandet för fastställande av omfattningen av innehållet i miljökonsekvensbeskrivningen (*scoping*) har inletts (om detta begärdes av exploatören eller krävdes av den ansvariga myndigheten) eller miljökonsekvensbeskrivningen har inlämnats innan tidsfristen för införlivande löpte ut.
- (40) I enlighet med den gemensamma politiska förklaringen av den 28 september 2011 från medlemsstaterna och kommissionen om förklarande dokument⁽⁴⁾ har medlemsstaterna åtagit sig att, i de fall detta är berättigat, låta anmälan av införlivandeåtgärder åtföljas av ett eller flera dokument som förklarar förhållandet mellan de olika delarna i ett direktiv och motsvarande delar i nationella instrument för införlivande. Med avseende på detta direktiv anser lagstiftaren att översändandet av sådana dokument är berättigat.
- (41) Eftersom målet för detta direktiv, nämligen att säkerställa en hög skyddsnivå för människors hälsa och miljön genom att inrätta minimikrav för miljökonsekvensbedömningar av projekt, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna utan snarare, på grund av deras omfattning och verkningar, kan uppnås bättre på unionsnivå, kan unionen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget om Europeiska unionen. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går detta direktiv inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå detta mål.
- (42) Direktiv 2011/92/EU bör därför ändras i enlighet med detta.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG av den 23 oktober 2000 om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder på vattenpolitikens område (EGT L 327, 22.12.2000, s. 1).

⁽²⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/98/EG av den 19 november 2008 om avfall och om upphävande av vissa direktiv (EUT L 312, 22.11.2008, s. 3).

⁽³⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/75/EU av den 24 november 2010 om industriutsläpp (samordnade åtgärder för att förebygga och begränsa föroreningar) (EUT L 334, 17.12.2010, s. 17).

⁽⁴⁾ EUT C 369, 17.12.2011, s. 14.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Direktiv 2011/92/EU ska ändras på följande sätt:

1. Artikel 1 ska ändras på följande sätt:

a) I punkt 2 ska följande definition läggas till:

"g) *miljökonsekvensbedömning*: ett förfarande som består av

- i) exploatörens utarbetande av en miljökonsekvensbeskrivning, i enlighet med artikel 5.1 och 5.2,
- ii) genomförande av samråd i enlighet med artikel 6 och, i tillämpliga fall, artikel 7,
- iii) den ansvariga myndighetens granskning av den information som läggs fram i miljökonsekvensbeskrivningen och eventuell kompletterande information, om så krävs, från exploatören i enlighet med artikel 5.3 samt all relevant information som inhämtas via samråden enligt artiklarna 6 och 7,
- iv) den ansvariga myndighetens motiverade slutsats om projektets betydande miljöpåverkan, med beaktande av resultaten av den granskning som avses i led iii och, i tillämpliga fall, dess egen kompletterande granskning, och
- v) integrering av den ansvariga myndighetens motiverade slutsats i något av de beslut som avses i artikel 8a."

b) Punkt 3 ska ersättas med följande:

"3. Medlemsstaterna får, efter bedömning från fall till fall och inom ramen för den nationella lagstiftningen, besluta att inte tillämpa detta direktiv på projekt eller delar av projekt som enbart avser försvaret eller projekt som enbart avser beredskapen vid civila olyckor och kriser om de anser att det skulle inverka negativt på dessa syften."

c) Punkt 4 ska utgå.

2. Artikel 2 ska ändras på följande sätt:

a) Punkterna 1–3 ska ersättas med följande

"1. Medlemsstaterna ska vidta alla nödvändiga åtgärder för att säkerställa att projekt som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan bland annat på grund av deras art, storlek eller lokalisering blir föremål för krav på tillstånd och en bedömning av deras miljöpåverkan innan tillstånd ges. Dessa projekt anges i artikel 4.

2. Bedömningen av miljöpåverkan kan integreras i det befintliga tillståndsförfarandet för projekt i medlemsstaterna eller, om detta inte är möjligt, i andra förfaranden eller i sådana förfaranden som tillskapas för att målsättningsarna i detta direktiv ska uppfyllas.

3. När det föreligger en skyldighet att göra en miljökonsekvensbedömning av ett projekt såväl enligt detta direktiv och som enligt rådets direktiv 92/43/EEG (*) och/eller Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/147/EG (**) ska medlemsstaterna se till att det i tillämpliga fall finns samordnade och/eller gemensamma förfaranden som uppfyller kraven i den tillämpliga unionslagstiftning som anges ovan.

För projekt där det föreligger en skyldighet att göra en miljökonsekvensbedömning av ett projekt såväl enligt detta direktiv som enligt annan unionslagstiftning än de direktiv som anges i första stycket får medlemsstaterna se till att det finns samordnade och/eller gemensamma förfaranden.

Enligt det samordnade förfarande som avses i första och andra styckena ska medlemsstaterna sträva efter att samordna de olika individuella bedömningar av ett visst projekts miljöpåverkan som krävs enligt tillämplig unionslagstiftning genom att utse en myndighet för detta syfte, utan att det påverkar bestämmelser som föreskriver något annat i annan tillämplig unionslagstiftning.

Enligt det gemensamma förfarande som avses i första och andra styckena ska medlemsstaterna sträva efter att göra en samlad bedömning av ett visst projekts miljöpåverkan, som krävs enligt tillämplig unionslagstiftning, utan att det påverkar bestämmelser som föreskriver något annat i annan tillämplig unionslagstiftning.

Kommissionen ska ge vägledning om inrättandet av samordnade eller gemensamma förfaranden för projekt som samtidigt är föremål för bedömning enligt såväl detta direktiv som direktiven 92/43/EEG, 2000/60/EG, 2009/147/EG och 2010/75/EU.

(*) Rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (EGT L 206, 22.7.1992, s. 7).

(**) Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/147/EG av den 30 november 2009 om bevarande av vilda fåglar (EUT L 20, 26.1.2010, s. 7)."

b) I punkt 4 ska första stycket ersättas med följande:

"4. Utan att det påverkar artikel 7 får medlemsstaterna, i undantagsfall, undanta ett visst projekt från de bestämmelser som fastställs i detta direktiv, om tillämpningen av dessa bestämmelser skulle få en betydande negativ inverkan på projektets syfte, förutsatt att målen i detta direktiv uppfylls."

c) Följande punkt ska läggas till:

"5. Utan att det påverkar artikel 7 får medlemsstaterna, i fall där ett projekt antas genom en särskild nationell lagstiftning, undanta det projektet från de bestämmelser om offentligt samråd som fastställs i detta direktiv, förutsatt att målen i detta direktiv uppfylls."

Medlemsstaterna ska vartannat år från och med den 16 maj 2017 informera kommissionen om tillämpning av det undantag som avses i första stycket."

3. Artikel 3 ska ersättas med följande:

"Artikel 3

1. Miljökonsekvensbedömningen ska i varje enskilt fall på ett lämpligt sätt identifiera, beskriva och bedöma de betydande direkta och indirekta effekterna av ett projekt beträffande

- a) befolkning och människors hälsa,
- b) biologisk mångfald, särskilt när det gäller arter och livsmiljöer som skyddas enligt direktiv 92/43/EEG och direktiv 2009/147/EG,
- c) mark, jord, vatten, luft och klimat,
- d) materiella tillgångar, kulturarv och landskap,
- e) samverkan mellan de faktorer som anges i leden a–d.

2. Effekterna på faktorerna som avses i punkt 1 ska även omfatta sådana förväntade effekter till följd av projektets utsatthet för risker för allvarliga olyckor och/eller katastrofer som är relevanta för det berörda projektet."

4. Artikel 4 ska ändras på följande sätt:

a) Punkterna 3 och 4 ska ersättas med följande:

"3. Vid granskning från fall till fall eller fastställande av gränsvärden eller kriterier enligt punkt 2 ska de relevanta urvalskriterier som fastställs i bilaga III beaktas. Medlemsstaterna får fastställa gränsvärden eller kriterier som avgör när projekt varken behöver omfattas av ett beslut enligt punkterna 4 och 5 eller en miljökonsekvensbedömning, och/eller gränsvärden eller kriterier som avgör när projekt under alla omständigheter ska genomgå en miljökonsekvensbedömning utan att omfattas av ett beslut enligt punkterna 4 och 5.

4. I fall där medlemsstaterna kräver att en behovsbedömning ska ske för projekt som förtecknas i bilaga II, ska exploatören lämna information om projektets art och den betydande miljöpåverkan som det kan antas medföra. En detaljerad förteckning över sådan information som ska lämnas finns i bilaga II.A. Explotören ska i tillämpliga fall ta hänsyn till tillgängliga resultat från andra relevanta bedömningar av miljöpåverkan som utförts i enlighet med annan unionslagstiftning än detta direktiv. Explotören får även lämna en beskrivning av projektets särdrag och/eller åtgärder som planeras för att undvika eller förebygga vad som annars skulle kunna ha medfört en betydande negativ miljöpåverkan."

b) Följande punkter ska läggas till:

"5. Den ansvariga myndigheten ska fatta sitt beslut baserat på den information som exploatören lämnar i sådan bedömning, med hänvisning till de relevanta kriterier som anges i bilaga III och, om exploatören föreslår detta, ange projektets särdrag och/eller planerade åtgärder för att undvika eller förebygga vad som annars skulle kunna ha utgjort betydande negativ miljöpåverkan, och:

a) om det beslutas att en miljökonsekvensbedömning krävs, ange huvudsakligen till varför det krävs en sådan bedömning, med hänvisning till de relevanta kriterier som anges i bilaga III, eller

b) om det beslutas att en miljökonsekvensbedömning inte krävs, ange huvudsakligen till varför det inte krävs en sådan bedömning, med hänvisning till de relevanta kriterier som anges i bilaga III och, om exploatören föreslår detta, ange projektets särdrag och/eller planerade åtgärder för att undvika eller förebygga vad som annars skulle kunna ha utgjort betydande negativ miljöpåverkan,

6. Medlemsstaterna ska se till att den ansvariga myndigheten fattar sitt beslut så snart som möjligt och inom en period på högst 90 dagar från den dag exploatören lämnat all information som krävs enligt punkt 4. I undantagsfall, t.ex. beroende på projektets art, komplexitet, lokalisering eller omfattning, kan den ansvariga myndigheten förlänga tidsfristen för att fatta sitt beslut. I så fall ska den ansvariga myndigheten skriftligen informera exploatören om skälen till detta och om beräknat beslutsdatum."

5. Artikel 5.1–5.3 ska ersättas med följande:

"1. Om det krävs en miljökonsekvensbedömning ska exploatören utarbeta och inlämna en miljökonsekvensbeskrivning. Den information som exploatören ska lämna ska åtminstone omfatta

a) en beskrivning av projektet med uppgifter om lokalisering, utformning, omfattning och andra relevanta särdrag hos projektet,

b) en beskrivning av den betydande miljöpåverkan som projektet kan antas medföra,

c) en beskrivning av projektets särdrag och/eller åtgärder som planeras för att undvika, förebygga eller minska och, om så är möjligt, motverka den förväntade betydande negativa miljöpåverkan,

- d) en beskrivning av rimliga alternativ som har undersökts av exploatören, och som är relevanta för projektet och dess specifika egenskaper, samt ett angivande av de huvudsakliga skälen till det val som gjorts, med hänsyn till projektets miljöpåverkan,
- e) en icke-teknisk sammanfattning av de uppgifter som anges i leden a–d, och
- f) den kompletterande information som specificeras i bilaga IV och som är relevant med hänsyn till ett visst projekt eller typ av projekts specifika egenskaper och den miljöpåverkan det kan antas få.

När ett yttrande enligt punkt 2 har avgetts, ska miljökonsekvensbeskrivningen baseras på yttrandet och innehålla de uppgifter som skäligen kan behövas för att nå en motiverad slutsats om projektets betydande miljöpåverkan, med hänsyn till rådande kunskaper och bedömningsmetoder. Explotören ska, i syfte att undvika dubbelarbete, vid utarbetandet av miljökonsekvensbeskrivningen beakta tillgängliga resultat från andra relevanta bedömningar om miljöpåverkan som gjorts till följd av annan unionslagstiftning eller nationell lagstiftning.

2. Om exploatören så begär ska den ansvariga myndigheten, med beaktande av den information som exploatören lämnat i synnerhet om projektets specifika egenskaper, däribland dess lokalisering och tekniska kapacitet, och den miljöpåverkan det antas medföra, avge ett yttrande om hur omfattande och detaljerad den information ska vara som exploatören ska lämna i miljökonsekvensbeskrivningen, i enlighet med punkt 1 i den här artikeln. Den ansvariga myndigheten ska samråda med de myndigheter som avses i artikel 6.1 innan den avger sitt yttrande.

Medlemsstaterna får även kräva att de ansvariga myndigheterna avger ett yttrande som avses i första stycket, oberoende av om exploatören begär det eller inte.

- 3. För att se till att miljökonsekvensbeskrivningen är fullständig och av god kvalitet ska
 - a) exploatören se till att miljökonsekvensbeskrivningen utarbetas av behöriga experter,
 - b) den ansvariga myndigheten se till att den har, eller vid behov kan tillgå, tillräcklig expertis för att granska miljökonsekvensbeskrivningen, och
 - c) den ansvariga myndigheten vid behov be exploatören om kompletterande information, i enlighet med bilaga IV, som är av direkt relevans för att nå en motiverad slutsats om projektets betydande miljöpåverkan.”
- 6. Artikel 6 ska ändras på följande sätt:
 - a) Punkt 1 ska ersättas med följande:

”1. Medlemsstaterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att de myndigheter som på grund av sitt särskilda miljöansvar eller sin lokala och regionala behörighet kan antas bli berörda av ett projekt ges möjlighet att yttra sig över de uppgifter som lämnas av exploatören och över ansökan om tillstånd, i tillämpliga fall med beaktande av de fall som avses i artikel 8a.3. I detta syfte ska medlemsstaterna utse de myndigheter som ska höras, antingen genom allmänna föreskrifter eller från fall till fall. Den information som har inhämtats i enlighet med artikel 5 ska vidarebefordras till dessa myndigheter. Medlemsstaterna ska fastställa närmare bestämmelser för hur detta samråd ska gå till.”
 - b) I punkt 2 ska inledningen ersättas med följande:

”2. För att se till att den berörda allmänheten på ett effektivt sätt kan delta i beslutsprocesserna ska allmänheten informeras elektroniskt och genom offentliga meddelanden eller på annat lämpligt sätt om följande frågor i ett tidigt skede av de beslutsprocesser på miljöområdet som avses i artikel 2.2, och senast så snart som information rimligen kan lämnas.”

c) Punkt 5 ska ersättas med följande:

"5. Närmare bestämmelser om information till allmänheten, till exempel genom affischering inom ett visst område eller offentliggörande i lokalpressen, och samråd med den berörda allmänheten, till exempel skriftligen eller genom samrådsmöten, ska fastställas av medlemsstaterna. Medlemsstaterna ska vidta de åtgärder som krävs för att se till att relevant information är tillgänglig elektroniskt för allmänheten via minst en central portal eller lättillgängliga kontaktpunkter, på lämplig förvaltningsnivå."

d) Punkt 6 ska ersättas med följande:

"6. För de olika etapperna ska det fastställas rimliga tidsramar som ger tillräckligt med tid för

a) att informera de myndigheter som avses i punkt 1 och allmänheten, och

b) de myndigheter som avses i punkt 1 och för den berörda allmänheten att förbereda sig och på ett effektivt sätt delta i beslutsprocessen på miljöområdet, i enlighet med bestämmelserna i denna artikel."

e) Följande punkt ska läggas till:

"7. Tidsramarna för samråd med den berörda allmänheten om de miljökonsekvensbeskrivningar som avses i artikel 5.1 ska inte vara kortare än 30 dagar."

7. Artikel 7 ska ändras på följande sätt:

a) Punkt 4 ska ersättas med följande:

"4. De berörda medlemsstaterna ska samråda om bland annat projektets eventuella gränsöverskridande påverkan och planerade åtgärder för att minska eller eliminera sådan påverkan samt fastställa en rimlig tidsfrist för detta samråd.

Sådana samråd får genomföras via ett lämpligt gemensamt organ".

b) Punkt 5 ska ersättas med följande:

"5. Närmare bestämmelser om genomförandet av punkterna 1–4 i den här artikeln, inklusive fastställandet av tidsramarna för samråd, ska fastställas av de berörda medlemsstaterna utifrån de bestämmelser och tidsramar som avses i artikel 6.5–6.7, och dessa bestämmelser ska göra det möjligt för den berörda allmänheten på den utsatta medlemsstatens territorium att delta på ett effektivt sätt i de beslutsprocesser på miljöområdet som avses i artikel 2.2 för projektet."

8. Artikel 8 ska ersättas med följande:

"Artikel 8

Resultaten av samråden och de uppgifter som har inhämtats enligt artiklarna 5–7 ska vederbörligen beaktas vid tillståndsgivningen."

9. Följande artikel ska införas:

"Artikel 8a

1. Beslutet att bevilja tillstånd ska åtminstone innehålla följande uppgifter:

a) Den motiverade slutsats som avses i artikel 1.2g iv.

b) Alla miljövillkor som bifogas beslutet, en beskrivning av projektets särdrag och/eller planerade åtgärder för att undvika, förebygga eller minska och om möjligt motverka betydande negativ miljöpåverkan samt, i tillämpliga fall, kontrollåtgärder.

2. I beslutet om att avslå en tillståndsansökan ska de huvudsakliga skälen till avslaget anges.
3. Om medlemsstater använder andra förfaranden i artikel 2.2 än tillståndsförfaranden, ska de krav som anges i punkterna 1 och 2 i den här artikeln i tillämpliga fall anses vara uppfyllda om ett beslut som avgetts i samband med dessa förfaranden innehåller den information som det hänvisas till i de punkterna och mekanismer har inrättats för att möjliggöra uppfyllande av kraven i punkt 6 i den här artikeln.
4. I enlighet med de krav som avses i punkt 1b ska medlemsstaterna se till att projektets särdrag och/eller planerade åtgärder för att undvika, förebygga eller minska och om möjligt motverka betydande negativ miljöpåverkan vidtas av exploitören och ska besluta om förfarandena avseende kontroll av betydande negativ miljöpåverkan.
- Den typ av faktorer som ska kontrolleras och kontrollens varaktighet ska vara rimlig i förhållande till projektets art, lokalisering och omfattning samt i förhållande till hur betydande dess miljöpåverkan är.
- Befintliga kontrollförfaranden som följer av annan unionslagstiftning än detta direktiv och av nationell lagstiftning kan användas i tillämpliga fall, i syfte att undvika dubbel kontroll.
5. Medlemsstaterna ska se till att den ansvariga myndigheten fattar de beslut som avses i punkterna 1–3 inom en rimlig tidsperiod.
6. Den ansvariga myndigheten ska förvissa sig om att den motiverade slutsats som avses i artikel 1.2g iv, eller de beslut som avses i punkt 3 i den här artikeln, fortfarande är aktuell när den fattar beslut om att bevilja eller avslå en tillståndsansökan. Medlemsstaterna får därför fastställa tidsramar för hur länge den motiverade slutsats som avses i artikel 1.2g iv eller de beslut som avses i punkt 3 i den här artikeln ska vara giltiga.”
10. I artikel 9 ska punkt 1 ersättas med följande:
- ”1. När ett beslut om att bevilja eller avslå en tillståndsansökan har fattats, ska den eller de ansvariga myndigheterna omedelbart informera allmänheten och de myndigheter som avses i artikel 6.1 om detta enligt nationella förfaranden och se till att allmänheten och de myndigheter som avses i artikel 6.1, i tillämpliga fall med beaktande av de fall som avses i artikel 8a.3, får tillgång till följande:
- a) Information om innehållet i beslutet och varje villkor som är knutet till detta, i enlighet med artikel 8a.1 och 8a.2.
 - b) Information om de huvudsakliga skäl och överväganden som beslutet grundar sig på, och även om förfarandet för allmänhetens deltagande. Detta inbegriper även en sammanfattning av samrådsresultaten och de uppgifter som inhämtats enligt artiklarna 5–7 och hur dessa resultat har införlivats eller på annat sätt beaktats, särskilt de synpunkter som mottagits från den utsatta medlemsstat som avses i artikel 7.”
11. Följande artikel ska införas:

”Artikel 9a

Medlemsstaterna ska se till att den eller de ansvariga myndigheterna fullgör de skyldigheter som följer av detta direktiv på ett objektivt sätt och inte ger upphov till en situation som kan leda till en intressekonflikt.

Om den ansvariga myndigheten även är exploitör ska medlemsstaterna, inom ramen för deras organisation av administrativa befogenheter, på ett lämpligt sätt åtminstone skilja oförenliga funktioner åt när de fullgör de skyldigheter som följer av detta direktiv.”

12. I artikel 10 ska första stycket ersättas med följande:

"Utan att det påverkar tillämpningen av direktiv 2003/4/EG, ska bestämmelserna i detta direktiv inte påverka de ansvariga myndigheternas skyldighet att iaktta de begränsningar som åläggs genom nationella lagar och andra författningar samt tillämplig rättspraxis om affärs- och industrihemligheter, inklusive immateriella rättigheter, och om hänsynstagande till allmänna intressen."

13. Följande artikel ska införas:

"Artikel 10a

Medlemsstaterna ska fastställa regler för sanktioner vid överträdelser av de nationella bestämmelser som antas enligt detta direktiv. De sanktioner som fastställs ska vara effektiva, proportionella och avskräckande."

14. Artikel 12.2 ska ersättas med följande:

"2. Vart sjätte år från och med den 16 maj 2017 ska medlemsstaterna i synnerhet, om sådana uppgifter finns tillgängliga, informera kommissionen om

- a) antalet projekt som avses i bilagorna I och II som varit föremål för en miljökonsekvensbedömning i enlighet med artiklarna 5–10,
- b) indelningen av miljökonsekvensbedömningarna i de projektkategorier som anges i bilagorna I och II,
- c) antalet projekt som avses i bilaga II som varit föremål för ett beslut i enlighet med artikel 4.2,
- d) den genomsnittliga tid som gått åt för genomförande av miljökonsekvensbedömningarna,
- e) allmänna uppskattningar av den genomsnittliga direkta kostnaden för miljökonsekvensbedömningarna, inklusive effekterna av tillämpningen av detta direktiv på små och medelstora företag."

15. Bilagorna till direktiv 2011/92/EU ska ändras i enlighet med bilagan till detta direktiv.

Artikel 2

1. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 3 ska medlemsstaterna senast den 16 maj 2017 sätta i kraft de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv.

När en medlemsstat antar dessa bestämmelser ska de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen ska göras ska varje medlemsstat själv utfärda.

2. Medlemsstaterna ska till kommissionen överlämna texten till de centrala bestämmelser i nationell lagstiftning som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv.

Artikel 3

1. Projekt för vilka det beslut som avses i artikel 4.2 i direktiv 2011/92/EU fattades före den 16 maj 2017 ska omfattas av kraven i artikel 4 i direktiv 2011/92/EU, före dess ändrade lydelse enligt detta direktiv.

2. Projekt ska omfattas av de krav som avses i artiklarna 3 och 5–11 i direktiv 2011/92/EU, före dess ändrade lydelse enligt detta direktiv, för vilka, före den 16 maj 2017.

- a) förfarandet avseende det yttrande som avses i artikel 5.2 i direktiv 2011/92/EU inleddes, eller
- b) den information som avses i artikel 5.1 i direktiv 2011/92/EU lämnades.

Artikel 4

Detta direktiv träder i kraft den tjugonde dagen efter det att det har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Artikel 5

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i Strasbourg den 16 april 2014.

På Europaparlamentets vägnar
M. SCHULZ
Ordförande

På rådets vägnar
D. KOURKOULAS
Ordförande

BILAGA

1. Följande bilaga ska införas:

"BILAGA II.A

UPPGIFTER SOM AVSES I ARTIKEL 4.4

(UPPGIFTER SOM SKA LÄMNAS AV EXPLOATÖREN OM DE PROJEKT SOM FÖRTECKNAS I BILAGA II)

1. En beskrivning av projektet, däribland särskilt
 - a) en beskrivning av hela projektets fysiska karakteristika och, i tillämpliga fall, av rivningsarbeten,
 - b) en beskrivning av projektets lokalisering, i synnerhet vad beträffar miljöns känslighet i de geografiska områden som antas bli påverkade av projektet.
 2. En beskrivning av sådan betydande miljöpåverkan som projektet kan antas medföra.
 3. En beskrivning av projektets alla troliga, mer betydande miljöeffekter, i den omfattning uppgifter om sådana effekter finns tillgängliga, av
 - a) förväntade restprodukter och utsläpp samt i förekommande fall alstrande av avfall,
 - b) utnyttjandet av naturresurser, framför allt jord, mark, vatten och biologisk mångfald.
 4. Kriterierna i bilaga III ska i tillämpliga fall beaktas vid sammanställningen av de uppgifterna enligt punkterna 1–3."
2. Bilagorna III och IV ska ersättas med följande:

"BILAGA III

URVALSKRITERIER SOM AVSES I ARTIKEL 4.3

(KRITERIER FÖR ATT FASTSTÄLLA OM DE PROJEKT SOM FÖRTECKNAS I BILAGA II BÖR OMFATTAS AV EN MILJÖKONSEKVENSBEDÖMNING)

1. **Projektens karakteristiska egenskaper**

Projektets karakteristiska egenskaper måste beaktas, i synnerhet vad beträffar

- a) hela projektets omfattning och utformning,
- b) kumulativa effekter i förhållande till andra befintliga och/eller godkända projekt,
- c) utnyttjandet av naturresurser, framför allt jord, mark, vatten och biologisk mångfald,
- d) alstrande av avfall,
- e) föroreningar och störningar,
- f) risken för allvarliga olyckor och/eller katastrofer som är relevanta för det berörda projektet, inklusive sådana som orsakas av klimatförändringar, i enlighet med vetenskapliga rön,
- g) risker för människors hälsa (exempelvis på grund av vatten- eller luftföroreningar).

2. Projektens lokalisering

Miljöns känslighet i de geografiska områden som antas bli påverkade av projekten måste beaktas, i synnerhet vad beträffar

- a) befintlig och godkänd markanvändning,
- b) naturresursernas relativa förekomst, tillgänglighet, kvalitet och förnyelseförmåga i området och under detta (inklusive jord, mark, vatten och biologisk mångfald),
- c) den naturliga miljöns tålighet, med särskild uppmärksamhet på
 - i) våtmarker, strandområden, flodmynningar,
 - ii) kustområden och marin miljö,
 - iii) bergs- och skogsområden,
 - iv) naturreservat och naturparker,
 - v) områden som är klassificerade eller skyddade enligt nationell lagstiftning, och Natura 2000-områden som har fastställts av medlemsstaterna i enlighet med direktiv 92/43/EEG och direktiv 2009/147/EG,
 - vi) områden där de miljökvalitetsnormer som fastställts i unionslagstiftningen och som är relevanta för projektet inte följts eller där det anses att dessa inte kunnat följas,
 - vii) tätbefolkade områden,
 - viii) historiskt, kulturellt eller arkeologiskt betydelsefulla markområden och platser.

3. De potentiella effekternas typ och karakteristiska egenskaper

Projektens förväntade betydande miljöeffekter måste beaktas i förhållande till de kriterier som fastställs i punkterna 1 och 2 i denna bilaga, vad beträffar projektets inverkan på de faktorer som specificeras i artikel 3.1, med beaktande av

- a) effekternas storlek och utbredning (såsom exempelvis geografiskt område och den berörda befolkningens storlek),
- b) effekternas karaktär,
- c) effekternas gränsöverskridande karaktär,
- d) effekternas intensitet och komplexitet,
- e) effekternas sannolikhet,
- f) effekternas förväntade uppkomst, varaktighet, frekvens och reversibilitet,
- g) kumulativa effekter i förhållande till andra befintliga och/eller godkända projekt,
- h) möjligheten att begränsa effekterna på ett effektivt sätt.

BILAGA IV**UPPGIFTER SOM AVSES I ARTIKEL 5.1**

(UPPGIFTER TILL MILJÖKONSEKVENSBESKRIVNINGEN)

1. En beskrivning av projektet, däribland särskilt
 - a) en beskrivning av projektets lokalisering,
 - b) en beskrivning av hela projektets fysiska karakteristika, i tillämpliga fall även nödvändiga rivningsarbeten, och behovet av mark under uppbyggnads- och driftsfaserna,

- c) en beskrivning av vad som främst karakteriserar projektets driftsfas (såsom eventuella produktionsprocesser), exempelvis energibehov och energianvändning, arten och mängden av de material och de naturresurser (inklusive vatten, mark, jord och biologisk mångfald) som används,
- d) en uppskattning av typ och mängd av förväntade restprodukter och utsläpp (såsom vatten-, luft- och markföroreningar [ovan och under jord], buller, vibrationer, ljus, värme, strålning) samt mängd och typ av avfall som alstras under uppbyggnads- och driftsfaserna.
2. En beskrivning av rimliga alternativ (exempelvis i fråga om projektets utformning, teknik, lokalisering, storlek och omfattning) som har undersökts av exploitören och som är relevanta för det föreslagna projektet och dess specifika egenskaper, samt angivelse av de huvudsakliga skälen till det val som gjorts, inklusive en jämförelse av miljöpåverkan.
3. En beskrivning av relevanta aspekter av det rådande miljötillståndet (referensscenario) och en översiktlig redogörelse för hur detta väntas utveckla sig om projektet inte genomförs, i den mån naturliga avvikelser från referensscenariot rimligen kan bedömas på grundval av tillgänglig miljöinformation och tillgängliga vetenskapliga rön.
4. En beskrivning av de faktorer som specificeras i artikel 3.1 och som kan antas påverkas betydligt av projektet: befolkning, människors hälsa, biologisk mångfald (exempelvis flora och fauna) mark (exempelvis markexploatering), jord (exempelvis organisk substans, erosion, kompaktering, hårdgörning), vatten (exempelvis hydromorfologiska förändringar, kvantitet och kvalitet), luft, klimat (exempelvis utsläpp av växthusgaser, effekter kopplade till anpassning) materiella tillgångar, kulturarv, inklusive arkitektoniska och arkeologiska aspekter, och landskapet.
5. En beskrivning av de troliga, mer betydande miljöeffekterna av bland annat
- projektets uppbyggnad och projektet som helhet, inklusive, där det är relevant, rivningsarbeten,
 - utnyttjandet av naturresurser, bland annat mark, jord, vatten och biologisk mångfald, där hänsyn i möjligaste mån tas till en hållbar tillgång till dessa resurser,
 - utsläppen av föroreningar, buller, vibrationer, ljus, värme och strålning, uppkomsten av andra störningar samt bortskaffande och återvinning av avfall,
 - risker för människors hälsa, kulturarv eller miljö (exempelvis på grund av olyckor eller katastrofer),
 - kumulativa effekter i förhållande till andrabefintliga och/eller godkända projekt, med beaktande av eventuella befintliga miljöproblem i områden som är av särskild miljömässig betydelse och som antas bli påverkade, eller utnyttjandet av naturresurser,
 - projektets klimatpåverkan (exempelvis arten och omfattningen av utsläpp av växthusgaser) och känslighet för klimatförändringar,
 - den teknik och de ämnen som använts.
- Beskrivningen av de förväntade betydande effekterna på de faktorer som specificeras i artikel 3.1 bör innefatta den direkta inverkan, liksom varje indirekt, sekundär, kumulativ, gränsöverskridande, kort-, medellång- eller långsiktig, bestående eller tillfällig, positiv eller negativ inverkan av projektet. Vid beskrivningen bör hänsyn tas till de miljömål som fastställts på unions- eller medlemsstatsnivå och som är relevanta för projektet.
6. En beskrivning av de metoder eller belegg som använts för att kartlägga och bedöma de betydande miljöeffekterna, inklusive uppgifter om problem (exempelvis tekniska brister eller brist på kunskap) som exploitören stött på vid sammanställningen av de begärda uppgifterna, och de huvudsakliga osäkerhetsfaktorerna.

7. En beskrivning av planerade åtgärder för att undvika, förebygga, minska eller om möjligt motverka sådana konstaterade betydande negativa miljöeffekter och i förekommande fall en beskrivning av föreslagna kontrollförfaranden (exempelvis utarbetande av en efterhandsanalys). Den beskrivningen bör innefatta i vilken utsträckning betydande negativa miljöeffekter undviks, förebyggs, minskas eller motverkas och bör omfatta både uppbyggnads- och driftsfasen.
8. En beskrivning av projektets förväntade betydande negativa miljöeffekter till följd av projektets känslighet för risker för allvarliga olyckor och/eller katastrofer som är relevanta för det berörda projektet. Relevant tillgänglig information från riskbedömningar som genomförts i enlighet med unionslagstiftning, såsom Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/18/EU (*) och rådets direktiv 2009/71/Euratom (**), eller relevanta bedömningar som genomförts i enlighet med nationell lagstiftning får användas i detta syfte, förutsatt att kraven i detta direktiv uppfylls. I förekommande fall bör denna beskrivning omfatta planerade åtgärder för att förebygga eller begränsa betydande negativa miljöeffekter av sådana händelser, och uppgifter om beredskapen för och föreslagna insatser vid krissituationer.
9. En icke-teknisk sammanfattning av de uppgifter som anges i punkterna 1–8.
10. En referenslista med uppgifter om de källor som använts vid beskrivningar och bedömningar i rapporten.

(*) Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/18/EU av den 4 juli 2012 om åtgärder för att förebygga och begränsa faran för allvarliga olyckshändelser där farliga ämnen ingår och om ändring och senare upphävande av rådets direktiv 96/82/EG (EUT L 197, 24.7.2012, s. 1).

(**) Rådets direktiv 2009/71/Euratom av den 25 juni 2009 om upprättande av ett gemenskapsramverk för kärnsäkerhet vid kärntekniska anläggningar (EUT L 172, 2.7.2009, s. 18)."

Departementsserien 2016

Kronologisk förteckning

1. Kontroller och inspektioner i Sverige av Europeiska byrån för bedrägeribekämpning. Fi.
2. Några frågor om offentlighet och sekretess. Ju.
3. Uppföljning av återvändandedirektivet och direktivet om varaktigt bosatta tredjelandsmedborgares ställning. Ju.
4. Effektivare hyres- och arrendenämnder. Ju.
5. Mer tydlighet och aktivitet i sjuk- och aktivitetsersättningen. S.
6. Entreprenörsansvar och svenska kollektivavtalsvillkor vid utstationering. A.
7. Tolkjänst för vardagstolkning. S.
8. Hälsoväxling för aktivare rehabilitering och omställning på arbetsplatserna. S.
9. Ny lag om tilläggsavgift i kollektivtrafik. N.
10. Nya regler för europeiska småmål – lättare att pröva tvister inom EU. Ju.
11. Anpassningar av svensk rätt till EU-förordningen om kliniska läkemedelsprövningar. S.
12. Etisk granskning av klinisk läkemedelsprövning. U.
13. Nya möjligheter till operativt polissamarbete med andra stater. Ju.
14. Förtydliganden av lönestöden för personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga. Byte av benämningar på lönebidrag, utvecklingsanställning och trygghetsanställning. A.
15. Normgivningen inom åklagarväsendet m.m. Ju.
16. Ersättning vid expropriation av bostäder. Ju.
17. Otillåtna bosättningar. Ju.
18. Ytterligare åtgärder för att genomföra EU-direktiv om mänskliga vävnader och celler. S.
19. Jämställda pensioner? S.
20. Strada. Transportstyrelsens olycksdatabas. N.
21. Ändringar i fråga om sysselsättning för asylsökande och kommunplacering av ensamkommande barn. A.
22. Polisens tillgång till information om vissa it-incidenter. Ju.
23. Vissa frågor om kommersiell radio. Ku.
24. Validering med mervärde. U.
25. Miljöbedömningar. M.

Departementsserien 2016

Systematisk förteckning

Arbetsmarknadsdepartementet

Entreprenörsansvar och svenska kollektivavtalsvillkor vid utstationering. [6]

Förtydliganden av lönestöden för personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga.

Byte av benämningar på lönebidrag, utvecklingsanställning och trygghetsanställning. [14]

Ändringar i fråga om sysselsättning för asylsökande och kommunplacering av ensamkommande barn. [21]

Finansdepartementet

Kontroller och inspektioner i Sverige av Europeiska byrån för bedrägeribekämpning. [1]

Justitiedepartementet

Några frågor om offentlighet och sekretess. [2]

Uppföljning av återvändandedirektivet och direktivet om varaktigt bosatta tredjelandsmedborgares ställning. [3]

Effektivare hyres- och arrendenämnder. [4]

Nya regler för europeiska småmål – lättare att pröva tvister inom EU. [10]

Nya möjligheter till operativt polissamarbete med andra stater. [13]

Normgivning inom åklagarväsendet m.m. [15]

Ersättning vid expropriation av bostäder. [16]

Otillåtna bosättningar. [17]

Polisens tillgång till information om vissa it-incidenter. [22]

Kulturdepartementet

Vissa frågor om kommersiell radio. [23]

Miljö- och energidepartementet

Miljöbedömningar. [25]

Näringsdepartementet

Ny lag om tilläggsavgift i kollektivtrafik. [9]

Strada.

Transportstyrelsens olycksdatabas. [20]

Socialdepartementet

Mer tydlighet och aktivitet i sjuk- och aktivitetsersättningen. [5]

Tolktjänst för vardagstolkning. [7]

Hälsovaxling för aktivare rehabilitering och omställning på arbetsplatserna. [8]

Anpassningar av svensk rätt till EU-förordningen om kliniska läkemedelsprövningar. [11]

Ytterligare åtgärder för att genomföra EU-direktiv om mänskliga vävnader och celler. [18]

Jämställda pensioner? [19]

Utbildningsdepartementet

Etisk granskning av klinisk läkemedelsprövning. [12]

Validering med mervärde. [24]